

SEJM

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

IX kadencja

Minister do Spraw Unii Europejskiej

DKSE.901.5.8.2023

Druk nr 3601

Warszawa, 4 sierpnia 2023 r.

Pani

Elżbieta Witek

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w związku z realizacją zobowiązań wynikających z ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 213, poz. 1395), w załączeniu przekazuję, przygotowaną w trybie art. 3 ust. 1 ustawy

- Informację dla Sejmu i Senatu RP o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w pracach Unii Europejskiej w okresie styczeń - czerwiec 2023 r. (przewodnictwo Szwecji w Radzie Unii Europejskiej).

Jednocześnie informuję, że ww. dokument został przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich w dniu 31 lipca 2023 r.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia Ministra do Spraw Unii Europejskiej

(-) Karolina Rudzińska

Podsekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW

INFORMACJA DLA SEJMU I SENATU RP O UDZIALE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W PRACACH UNII EUROPEJSKIEJ W OKRESIE STYCZEŃ–CZERWIEC 2023 R.

/PRZEWODNICTWO SZWECJI W RADZIE UNII EUROPEJSKIEJ/

Dokument przygotowany w związku
z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 8 października
2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem
i Senatem w sprawach związanych
z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej
w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 213, poz. 1395)

Spis treści

I.	Wprowadzenie	4
II.	Prezydencja szwedzka i jej znaczenie dla interesów Polski w UE	4
III.	Aktywność Polski w priorytetowych dla prezydencji szwedzkiej obszarach funkcjonowania UE.....	10
1.	BEZPIECZEŃSTWO – JEDNOŚĆ.....	10
1.1.	Polityka sankcyjna wobec Rosji i Białorusi	10
1.2.	Wsparcie wojskowe, polityczne i europejska integracja Ukrainy	12
1.3.	Wsparcie uchodźców ukraińskich oraz państw frontowych	14
1.4.	Odbudowa i pomoc makrofinansowa dla Ukrainy	17
1.5.	Wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony, w tym implementacja Kompas Strategicznego	19
1.6.	Rozwój europejskiej współpracy przemysłowo-obronnej	20
1.7.	Bezpieczeństwo cyberprzestrzeni	20
1.8.	Strefa Schengen i ochrona granic	21
1.9.	Polityka azylowa i migracyjna	24
1.10.	Współpraca w ramach wymiaru sprawiedliwości	29
2.	ODPORNOŚĆ – KONKURENCYJNOŚĆ	34
2.1.	Odporność łańcuchów dostaw, w tym zwiększanie dostępności strategicznych surowców i komponentów dla europejskich firm	34
2.2.	Jednolity rynek cyfrowy	36
2.3.	Pogłębianie jednolitego rynku	41
2.4.	Polityka handlowa	44
3.	DOBROBYT – ZIELONA I ENERGETYCZNA TRANSFORMACJA	49
3.1.	Polityka energetyczna	49
3.2.	Polityka klimatyczna	55
3.3.	Polityka środowiskowa	60
3.4.	Gospodarka o obiegu zamkniętym	63
4.	WARTOŚCI DEMOKRATYCZNE I PRAWORZĄDNOŚĆ – NASZ FUNDAMENT	65
4.1.	Praworządność i prawa podstawowe	65
4.2.	Europejski Plan Działania na rzecz Demokracji i działania naprawcze po skandalu korupcyjnym w PE	69
4.3.	Prawa człowieka	71

5.	POZOSTAŁE OBSZARY FUNKCJONOWANIA UE.....	72
5.1	Kwestie instytucjonalne	72
5.2	Budżet UE	73
5.3	Polityka finansowa i podatki	76
5.4	Unia celna	90
5.5	Relacje z krajami trzecimi	91
5.6	Relacje pomiędzy UE a Wielką Brytanią	93
5.7	Polityka rozwojowa	94
5.8	Polityka transportowa	94
5.9	Zatrudnienie i polityka społeczna	98
5.10	Zdrowie	101
5.11	Polityka rolna	102
5.12	Polityka rybołówstwa	105
5.13	Ochrona konsumentów	106
5.14	Polityka spójności	108
5.15	Nauka, badania i innowacje	110
5.16	Edukacja i młodzież	111
5.17	Kultura	112
5.18	Sport i turystyka	113
5.19	Przestrzeń kosmiczna	113

I. Wprowadzenie

Niniejsza Informacja jest trzydziestym dziewiątym półrocznym sprawozdaniem Rady Ministrów dla Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z udziału Rzeczypospolitej Polskiej w pracach Unii Europejskiej w okresach kolejnych prezydencji. Została opracowana w związku z realizacją postanowień art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 213, poz. 1395), na mocy którego Rada Ministrów ma obowiązek poinformować Sejm i Senat – nie rzadziej niż raz na sześć miesięcy – o udziale Polski w pracach Unii Europejskiej. W dokumencie, przygotowanym wspólnie przez wszystkie ministerstwa i urzędy centralne, podsumowano działania realizowane przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej w okresie prezydencji Szwecji w Radzie UE.

Drugi rozdział Informacji podsumowuje w syntetyczny sposób przebieg i dokonania prezydencji szwedzkiej przez pryzmat jej priorytetów oraz kwestii kluczowych z punktu widzenia Polski. Rozdział trzeci dotyczy aktywności Polski w priorytetowych dla prezydencji szwedzkiej obszarach oraz podsumowuje działalność Rządu w obszarach pozostałych.

Dokument koncentruje się na elementach współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem, które są kluczowe z perspektywy politycznego, społecznego i gospodarczego interesu Polski w Unii Europejskiej. W Informacji zwrócono szczególną uwagę na postulaty i inicjatywy, które miały na celu realizację polskich interesów, przede wszystkim w odniesieniu do projektów o najpoważniejszych długofalowych konsekwencjach, zarówno w zakresie pozytywnych bodźców oddziałujących na rozwój wielu obszarów, jak i elementów niosących ze sobą potencjalne zagrożenia.

W załącznikach zamieszczono informacje o transferach finansowych pomiędzy Polską a Unią Europejską, o wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych i funduszu spójności, a także wykazy stanowisk do aktów prawnych i dokumentów pozalegislacyjnych Unii Europejskiej, przygotowanych przez Rząd zgodnie z ustawą z 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, przekazanych do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w pierwszej połowie 2023 r. Podstawą przygotowania planu prac nad projektami ustaw wykonujących prawo Unii Europejskiej (zamieszczonego w załączniku nr 3) jest ust. 1a art. 125a Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.

II. Prezydencja szwedzka i jej znaczenie dla interesów Polski w UE

Od 1 stycznia do 30 czerwca 2023 r. Szwecja sprawowała po raz trzeci prezydencję w Radzie UE, jako trzecie państwo z tria prezydencji Francja-Czechy-Szwecja. Program prezydencji zawierający priorytety w ramach poszczególnych polityk sektorowych został przedstawiony i opublikowany przez rząd Szwecji w dn. 14 grudnia 2022 r.

Motto prezydencji Szwecji wskazywało na cel, do którego prezydencja zmierzała w trakcie przewodnictwa w Radzie Unie Europejskiej, tj. uczynić Europę bardziej zieloną, bezpieczną i wolną (ang. *greener, safer and more free Europe*). Logo prezydencji „sweden2023.eu” miało symbolizować solidarność i wspólnotę – podstawowe wartości prezydencji Szwecji, co podkreślono w połączeniu liter „n” i „u” w wizualizacji oraz kolorystyce łączącej dwa kolory wspólne dla Szwecji i Unii Europejskiej – żółty i niebieski.

W pierwszym półroczu 2023 r. prezydencja dążyła do wzmocnienia bezpieczeństwa i dobrobytu w Unii uwzględniając transformację w kierunku zielonej gospodarki, ochronę europejskiego modelu gospodarczego dla zapewnienia długoterminowego wzrostu oraz znaczenie wartości UE. Jednocześnie, tak jak dwie poprzednie prezydencje tria, koordynowała wysiłki Rady UE wobec bieżących wyzwań wynikających z agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę oraz jej konsekwencji geopolitycznych, gospodarczych i humanitarnych, które miały istotny wpływ na program prezydencji. Priorytety prezydencji szwedzkiej obejmowały: bezpieczeństwo – jedność, odporność – konkurencyjność, dobrobyt – zielona i energetyczna transformacja, a także wartości demokratyczne i praworządność – nasze fundamenty.

Realizacja priorytetów prezydencji:

Bezpieczeństwo – jedność

Polska docenia zaangażowanie prezydencji szwedzkiej w ramach priorytetu utrzymania bezpieczeństwa i jedności UE, za kluczowe uznając działania prezydencji na rzecz utrzymania **wszehstronnego wsparcia dla Ukrainy** (politycznego, finansowego, wojskowego, humanitarnego oraz w zakresie integracji europejskiej i odbudowy) oraz wywierania dalszej presji sankcyjnej na Rosję i Białoruś.

Polska z zadowoleniem przyjęła dalsze zwiększanie presji wobec Rosji, poprzez **przyjęcie 10. i 11. pakietu sankcji wobec Rosji**, odpowiednio w lutym i czerwcu 2023 r., które wprowadzają dalsze sankcje indywidualne, restrykcje sektorowe oraz rozwiązania zapobiegające obchodzeniu sankcji. Jednocześnie, Polska wskazuje na konieczność dalszego wywierania presji wobec Rosji poprzez przyjęcie kolejnych środków ograniczających, m.in. odnośnie do importu diamentów, dostępu do usług ICT oraz sektora energii jądrowej. Podczas prezydencji szwedzkiej Polska konsekwentnie podnosiła postulat pilnego dostosowania sankcji wobec Białorusi do środków przyjętych wobec Rosji, konstruktywnie angażując się na rzecz poszukiwania rozwiązania impasu w negocjacjach nad pakietem. Polska podkreśla, iż pełna synchronizacja sankcji białoruskich i rosyjskich jest niezbędna dla zwiększenia skuteczności przyjętych środków restrykcyjnych wobec Rosji. Doceniamy także sprawne procedowanie przez prezydencję projektu dyrektywy ws. definicji przestępstw związanych z naruszeniem unijnych środków ograniczających oraz kar za takie przestępstwa, co do którego Rada UE, przy poparciu Polski, przyjęła podejście ogólne w czerwcu 2023 r. Instrument ten służyć będzie ujednoliceniu wykonywania przyjętych środków ograniczających w UE, co ma priorytetowe znaczenie dla Polski.

Podczas prezydencji szwedzkiej Polska stale zabiegała o utrzymanie silnego i jednoznacznego **wsparcia politycznego** dla Ukrainy. Z zadowoleniem przyjęła odnotowanie znaczących wysiłków Ukrainy w zakresie wdrażania kluczowych reform wymaganych na jej ścieżce do UE w tekście wspólnego oświadczenia ze Szczytu UE-Ukraina w dn. 3 lutego 2023 r. w Kijowie – pierwszego od rozpoczęcia pełnoskalowej rosyjskiej agresji, a także od przyznania Ukrainie przez Radę Europejską w 2022 r. statusu kraju kandydującego do UE.

Polska stale wspierała także dalsze unijne **wsparcie wojskowe** dla Ukrainy, z zadowoleniem odnotowując wysiłki prezydencji szwedzkiej w tym zakresie: przyznanie Ukrainie 7. transzy wsparcia w ramach Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju (EPF) oraz podwyższenie pułapu finansowego EPF o kolejne 3,5 mld euro. Ponadto, prezydencja szwedzka przyczyniła się do osiągnięcia w marcu 2023 r. porozumienia w sprawie dostarczenia Ukrainie amunicji w drodze dostaw z zapasów państw członkowskich oraz wspólnych zamówień oraz odpowiedniego finansowania, w tym za pośrednictwem EPF. Uzgodniono, że 2 mld euro ze zwiększonego budżetu EPF zostanie przeznaczone na refundację amunicji przekazanej z zapasów państw członkowskich lub ze złożonych już zamówień krajowych oraz na zakup amunicji w przedsiębiorstwach przemysłu obronnego w UE oraz Norwegii. W ramach inicjatywy amunicyjnej, prezydencja rozpoczęła także prace nad instrumentem przewidującym dofinansowanie z budżetu unijnego działań zmierzających do wzmocnienia zdolności produkcyjnych europejskiego przemysłu zbrojeniowego (rozporządzenie ASAP). Polska – jako producent amunicji 155 mm – jest żywnie zainteresowana przyjęciem nowego instrumentu i aktywnie uczestniczyła w pracach nad jego kształtem. Polska konsekwentnie podkreślała, iż sukces ukraińskiej kontrofensywy zależy od stałej pomocy wojskowej, wskazując na konieczność dalszych dostaw uzbrojenia oraz zapewnienia długoterminowej pomocy wojskowej dla walczącej Ukrainy, także poprzez odpowiednie finansowanie misji szkoleniowej EU MAM, w której Polska odgrywa wiodącą rolę. Odnotowujemy także działania prezydencji na rzecz odbudowy Ukrainy, które realizowane były przy poparciu Polski. W styczniu 2023 r. rozpoczęła działalność Wieloagencyjna Platforma Koordynacyjna Donatorów na rzecz Ukrainy (ang. *Multi-agency Donor Coordination Platform for Ukraine*). Z inicjatywy prezydencji

powołano także grupę roboczą ad hoc ds. platformy koordynacyjnej, w której pracach Polska uczestniczyła.

Wsparcie procesu akcesji Ukrainy do UE było jednym z priorytetów prezydencji Szwecji w Radzie UE. Polska aktywnie wykorzystywała zbieżność stanowiska z prezydenturą szwedzką w tej kwestii, skutecznie zabiegając o utrzymanie wysokiej dynamiki **procesu rozszerzenia**, zwłaszcza w odniesieniu do państw tzw. Trio Partnerstwa Wschodniego – Ukrainy, Mołdawii i Gruzji. Zgodnie z postulatami Polski, w czerwcu 2023 r. KE przedstawiła dodatkową aktualizację postępów reformatorskich państw Trio. Dzięki dodatkowej opinii KE, Ukraina, Mołdawia i Gruzja uzyskały wskazówki pomocne dla uzyskania lepszej kompleksowej oceny w pakiecie rozszerzeniowym KE jesienią 2023 r. Polska zamierza nadal aktywnie działać na rzecz zbudowania konsensusu w UE w sprawie otwarcia negocjacji akcesyjnych z Ukrainą jak najszybciej (optymalnie jeszcze w 2023 r.).

Odnosnie do **obszaru bezpieczeństwa i obrony**, Polska docenia wysiłki podjęte przez prezydenturę szwedzką w tym zakresie, w tym odnośnie do wdrażania Kompasów Strategicznych UE. Polska konsekwentnie działała na rzecz priorytetowej implementacji tych celów Kompasów Strategicznych, które przyczyniają się do wzmocnienia odporności oraz zdolności do odstraszenia i obrony całej wspólnoty euro-atlantyckiej i krajów partnerskich. Zgodnie z oczekiwaniem Polski, liderzy UE i NATO przyjęli w styczniu 2023 r. trzecią wspólną deklarację o współpracy UE-NATO, zawierającą wezwanie do zacieśnienia partnerstwa strategicznego obu organizacji m.in. w zakresie wzmocnienia odporności, ochrony infrastruktury krytycznej i rozwoju nowych technologii. Jednocześnie, Polska podkreślała priorytetowe znaczenie mobilności wojskowej i logistyki w Europie oraz konieczność zwiększenia budżetu UE na infrastrukturę transportową podwójnego zastosowania.

Polska z zadowoleniem przyjęła postęp prac nad **nowymi instrumentami wzmacniającymi europejski przemysł obronny – EDIRPA i ASAP**, wskazując iż instrumenty te powinny być nakierowane na zapewnienie Ukrainie niezbędnej amunicji i sprzętu, a także uzupełnienie wyczerpanych zapasów państw członkowskich. Jednocześnie wskazywała, iż konieczne jest zapewnienie, iż instrumenty te będą korzystne dla wszystkich państw członkowskich i nie będą wykluczać zamówień od podobnie myślących krajów partnerskich.

Z zadowoleniem przyjęliśmy także aktywne podjęcie przez prezydenturę szwedzką tematu **wykorzystania zamrożonych i unieruchomionych aktywów rosyjskich dla celów odbudowy Ukrainy i reparacji**, zgodnie z apelem Przewodniczących państw członkowskich UE wyrażanym w kolejnych konkluzjach Rady Europejskiej w I półroczu 2023 r. W toku dyskusji Polska popierała proaktywne rozwiązania w tym obszarze. Premier RP, wspólnie z Premierami Łotwy i Estonii oraz Prezydentem Litwy zwrócili się w liście z dn. 7 lutego 2023 r. do Przewodniczącej KE, Przewodniczącego RE oraz Premiera Szwecji o konkretyzację działań UE na rzecz wykorzystania zamrożonych rosyjskich aktywów publicznych i prywatnych w celu wsparcia odbudowy Ukrainy oraz naprawienia szkód wojennych. Przywódcy zwrócili się o przygotowanie propozycji stosownego aktu legislacyjnego i jego sprawne procedowanie w Radzie. Polska włączyła się także w prace powołanej w dn. 15 lutego 2023 r. przez prezydenturę szwedzką specjalnej grupy roboczej ad hoc ds. zamrożonych i unieruchomionych aktywów (ang. *Ad Hoc Working Party on Frozen and Immobilised Assets*).

Prezydencja Szwecji kontynuowała dyskusję na temat zapewnienia **odpowiedzialności za zbrodnie międzynarodowe popełniane w związku z agresją rosyjską na Ukrainę**, wspierając wypracowanie konsensusu wśród państw członkowskich w tych kwestiach. Polska aktywnie uczestniczyła w debacie, wskazując na konieczność **zapewnienia pełnej odpowiedzialności za popełniane zbrodnie międzynarodowe**. W odniesieniu do zbrodni agresji, aktywnie wspieraliśmy utworzenie Specjalnego Trybunału ds. Zbrodni Agresji przeciwko Ukrainie (STZA), który cieszyłby się jak najszerszym poparciem międzynarodowym. Uczestniczyliśmy m.in. w pracach grupy państw wspierających inicjatywę STZA, gdzie prowadzone są konsultacje w sprawie wyboru najwłaściwszej formuły prawnej powołania takiego trybunału (ang. *core group*).

Ponadto, Polska wspierała inicjatywy podejmowane w okresie prezydencji szwedzkiej na rzecz skutecznego ścigania zbrodni międzynarodowych popełnianych w i przeciwko Ukrainie, w tym poprzez odpowiednie zabezpieczenie materiału dowodowego. Polska poparła powołanie w lutym 2023 r. **Międzynarodowego Centrum ds. Ścigania Zbrodni Agresji (ICPA)**, które będzie koordynować zbieranie dowodów i funkcjonować w ramach działającego od 2022 r. Wspólnego Zespołu Śledczego (ang. *Joint Investigation Team*), w którym uczestniczy Polska. Wspieraliśmy także poszukiwanie mechanizmów międzynarodowych służących realizacji odpowiedzialności odszkodowawczej Rosji, we współpracy z partnerami międzynarodowymi. Z zadowoleniem przyjęliśmy porozumienie o utworzeniu **Rejestru Szkód** spowodowanych agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę w ramach instytucjonalnych Rady Europy, podjęte podczas szczytu Szefów Państw i Rządów RE w Reykjavíku w dn. 16-17 maja 2023 r., do którego Polska przystąpiła.

W odniesieniu do uznanych za priorytetowe przez prezydencję szwedzką działań mających **zwalczać transgraniczną przestępczość zorganizowaną**, odnotowujemy wypracowanie przez prezydencję Szwecji, przy aktywnym udziale Polski, porozumienia w Radzie w odniesieniu do projektu dyrektywy w sprawie konfiskaty i odzyskiwania mienia. Polska pozytywnie ocenia uzgodniony kształt regulacji, które powinny przyczynić się do zapobiegania ukrywaniu zysków i korzyści pochodzących z działalności przestępczej w państwach UE.

Istotnym z punktu widzenia Polski priorytetem prezydencji Szwecji była **intensyfikacja prac legislacyjnych w Radzie nad Paktem na rzecz Migracji i Azylu**. Polska krytycznie ocenia wyniki prac prezydencji odnośnie do kluczowych aktów legislacyjnych w ramach Paktu, tj. projektu rozporządzenia w sprawie zarządzania migracją i azylem (AMMR) oraz projektu rozporządzenia proceduralnego (APR). W szczególności, negatywnie oceniamy tryb procedowania z przedmiotowymi aktami na finalnym etapie prac i poddanie pod głosowanie podczas Rady ds. WSISW w dn. 9 czerwca 2023 r. projektów rozporządzeń mimo braku porozumienia państw członkowskich odnośnie do proponowanych rozwiązań. Stanowiło to złamanie wcześniejszych uzgodnień Rady Europejskiej z grudnia 2016 r., czerwca 2018 r. i czerwca 2019 r. o konieczności konsensusu państw członkowskich w kwestiach polityki migracyjno-azyłowej, a także w sprawie dobrowolnego charakteru relokacji i przesiedleń. Polska konsekwentnie sprzeciwiała się założeniom obu aktów dotyczącym ustanowienia mechanizmu obowiązkowej solidarności, która w rzeczywistości sprowadza się do alternatywy między relokacjami a bezpośrednimi kontrybucjami finansowymi – co buduje system przyciągający nieregularną migrację, a także klucza dystrybucji migrantów opartego o PKB i populację, w którym brakuje odpowiedniego odzwierciedlenia wydatków na ochronę granic.

W pierwszym półroczu 2023 r. Polska nadal gościła ponad 1,5 mln uchodźców wojennych z Ukrainy oraz pozostawała aktywnym rzecznikiem dalszego unijnego **wsparcia dla uchodźców**, w tym utrzymania ochrony tymczasowej przyznanej im w marcu 2022 r. Z inicjatywy Polski w konkluzjach Rady Europejskiej z dn. 9 lutego 2023 r. potwierdzono zaangażowanie Unii Europejskiej na rzecz wzmocnienia wsparcia dla osób przesiedlonych, zarówno w Ukrainie, jak i w UE, w tym poprzez odpowiednią i elastyczną pomoc finansową dla państw członkowskich, które ponoszą największe koszty leczenia, edukacji i utrzymania uchodźców. Polska podejmowała starania o jak najszybszą realizację przedmiotowych uzgodnień Przywódców.

Odporność – konkurencyjność

Prezydencja szwedzka, ku zadowoleniu Polski, wskazała konkurencyjność UE jako jeden ze swoich głównych priorytetów. Zwróciła należną uwagę na kwestię kluczową dla funkcjonowania UE – **jednolity rynek europejski**, w szczególności działania mające na celu zwiększenie jego odporności na kryzysy, oraz **budowanie długookresowej konkurencyjności**. Przedmiotowe zagadnienia mają priorytetowe znaczenie również dla Polski. W tym kontekście, z satysfakcją odnotowaliśmy uznanie przez Liderów w konkluzjach Rady Europejskiej z dn. 23 marca 2023 r. jednolitego rynku za podstawę budowania długofalowej konkurencyjności oraz podkreślenie wagi jego dalszego pogłębiania jako podstawy unijnej integracji i źródła wzrostu i rozwoju gospodarczego. Ponadto, Rada Europejska w czerwcu

2023 r. zapowiedziała pierwszy doroczny przegląd postępów na marzec 2024 r. oraz udzieliła mandatu nadchodzącym prezydencjom i KE do prac, w konsultacji z państwami członkowskimi, nad raportem wysokiego szczebla nt. przyszłości jednolitego rynku europejskiego. Polska na różnych forach podkreślała znaczenie dalszej dyskusji nad wypracowaniem propozycji działań, instrumentów i adekwatnych wskaźników wraz z jasno określonymi celami, które realnie zwiększą priorytet nadany jednolitemu rynkowi europejskiemu.

Prezydencja Szwecji prowadziła intensywne prace nad wieloma wnioskami legislacyjnymi w obszarze konkurencyjności i polityki przemysłowej, w których Polska aktywnie uczestniczyła. Prezydencja szwedzka doprowadziła m.in. do zakończenia negocjacji między Radą a Parlamentem Europejskim w zakresie **Aktu w sprawie czipów**, w którym Polska postulowała m.in. o uwzględnienie zasady rozlewania efektów (ang. *spill-over*) nowych inwestycji na kilka państw członkowskich UE, poza państwo, w którym zlokalizowana jest megafabryka. Prezydencja kontynuowała również prace nad **aktem ws. surowców krytycznych**. Polska jest zasadniczo zadowolona z wypracowanego projektu – popieramy dywersyfikację dostaw surowców krytycznych do UE oraz zwiększanie wykorzystania własnych zasobów geologicznych, w tym węgla koksowego oraz grafitu syntetycznego, które powinny zostać ujęte na liście surowców krytycznych UE. Ponadto, prezydencja rozpoczęła prace nad projektem **aktu ws. przemysłu neutralnego emisyjnie**, którego celem jest poprawa warunków działania i rozwój tej branży w UE. Dzięki m.in. stanowczej postawie Polski, zakres projektu został rozszerzony w kompromisowej propozycji przedstawionej przez prezydencję szwedzką o technologie jądrowe, co jednak w dalszym ciągu nie jest dla Polski wystarczające, gdyż technologie te nie zostały uznane za strategiczne, a tym samym kwalifikujące się do szczególnego wsparcia. Nie eliminuje to zatem wcześniej zgłaszanego przez Polskę i inne państwa członkowskie zastrzeżenia dotyczącego niezachowania przez projekt aktu zasady neutralności technologicznej.

Podczas dyskusji prowadzonych przez prezydencję szwedzką na temat interwencji państw członkowskich w gospodarkę Polska podkreślała, że wszelkim wprowadzanym rozwiązaniom w zakresie **pomocy publicznej** powinna przyświecać zasada zapewnienia równych szans dla podmiotów działających na jednolitym rynku europejskim, przy uwzględnieniu możliwości finansowych i pozycji startowej poszczególnych państw członkowskich UE.

Ważnym obszarem prac w ramach przewodnictwa Szwecji w Radzie UE była **agenda cyfrowa**. Podczas prezydencji Polska wzięła aktywny udział w negocjacjach nad szeregiem istotnych dla rynku wewnętrznego aktów prawnych (AI, obrót danymi nieosobowymi, identyfikacja elektroniczna, cyberbezpieczeństwo instytucji UE i produktów z elementem cyfrowym). Z uwagi na charakter ochrony najmłodszych szczególną uwagę przywiązywano do propozycji przepisów mających na celu zapobieganie niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych i zwalczanie tego zjawiska w przestrzeni cyfrowej. Jednocześnie Polska przedstawiła propozycję reformy Indeksu Gospodarki Cyfrowej i Społeczeństwa Cyfrowego (DESI), który zapewnia wspólną dla całej UE podstawę metodologiczną do pomiaru postępów w kluczowych aspektach transformacji cyfrowej. Postulaty Polski spotykały się ze zrozumieniem ze strony instytucji unijnych i państw członkowskich.

W okresie prezydencji szwedzkiej rozpoczęły się także prace w zakresie zmian legislacyjnych dla **ram zarządzania kryzysowego dla banków oraz ram dla krajowych systemów gwarancji depozytów**. Polska zasadniczo z zadowoleniem przyjęła publikację dostrzegając w niej możliwość usprawnienia istniejących rozwiązań w określonych aspektach, w szczególności w celu ułatwienia przeprowadzania przymusowej restrukturyzacji banków zagrożonych upadłością niezależnie od ich specyfiki, doprecyzowania niektórych spraw z tym związanych, a tym samym przyczynienie się do zwiększenia stabilności finansowej. Polska doceniała także starania mające na celu wzmocnienie ochrony deponentów przez wprowadzenie niektórych zmian w zasadach ochrony gwarancyjnej.

Prezydencja Szwecji prowadziła także działania na rzecz wsparcia **rozwoju jednolitego unijnego rynku kapitałowego**, w ramach środków wdrażających unię rynków kapitałowych. Polska, co do zasady, pozytywnie odnosi się do kolejnych inicjatyw wdrażających unię rynków kapitałowych. Projektowane

zmiany należy uznać za słuszne i leżące w długoterminowym interesie zarówno sektora finansowego, jak i sfery realnej gospodarki. Kluczową kwestią pozostaje ochrona inwestorów detalicznych oraz zachowanie stabilności kontrahentów centralnych i sektora, co zaowocuje zwiększeniem odporności całego systemu finansowego i sprzyjać będzie stabilnemu rozwojowi sfery realnej.

Podczas szwedzkiej prezydencji w intensywną fazę wszedł **przegląd zarządzania gospodarczego**, czego efektem było opublikowanie przez KE w dn. 26 kwietnia 2023 r. projektów aktów prawnych dotyczących reformy zarządzania gospodarczego w Unii Europejskiej. Propozycje legislacyjne nie biorą pod uwagę polskiego postulatu odnośnie do specjalnego traktowania zwiększonych wydatków obronnych oraz konkluzji Rady ECOFIN z dn. 14 marca 2023 r., m.in. co do wykorzystania dla celów nadzoru budżetowego w UE wspólnie uzgodnionego podejścia do analizy stabilności zadłużenia, zachowania wielostronnego charakteru tego nadzoru budżetowego czy roli niezależnych instytucji fiskalnych. Podczas prezydencji szwedzkiej podjęto także decyzję o dezaktywacji Paktu Stabilności i Wzrostu z końcem 2023 r.

Dobrobyt – zielona i energetyczna transformacja

Prezydencja Szwecji priorytetowo traktowała zagadnienia klimatu oraz energii, podejmując wysiłki na rzecz rozwiązania problemu wysokich i niestabilnych cen energii, bezpieczeństwa dostaw surowców w przyszłości, a także uniezależnienia UE od surowców energetycznych z Rosji. Kontynuowane były również intensywne prace nad pakietem *Fit for 55*.

W odniesieniu do kluczowej **reformy rynku energii elektrycznej**, prezydencji szwedzkiej nie udało się uzyskać poparcia dla przygotowanej propozycji kompromisowej na posiedzeniu Rady TTE w dn. 19 czerwca 2023 r. Głównym punktem spornym okazały się przepisy dot. możliwości przyznawania tzw. kontraktów różnicowych dla istniejących elektrowni. Dodatkowo niektóre państwa członkowskie zgłaszały wątpliwości co do możliwości dłuższego korzystania z mechanizmów mocowych przez niektóre instalacje, o co zabiegała Polska. Prace nad dossier będą kontynuowane przez prezydencję hiszpańską.

Podczas prezydencji szwedzkiej Polska wspierała działania podejmowane na rzecz **sprawiedliwej transformacji klimatyczno-energetycznej**. Jednocześnie, prezentowała sceptyczne stanowisko wobec propozycji, które mogłyby prowadzić do wzrostu obciążeń społecznych i ubóstwa energetycznego lub które nieproporcjonalnie uderzałyby w Polskę i jej przemysł.

Zdaniem Polski ostatecznie przyjęte w czasie prezydencji szwedzkiej elementy **pakietu *Fit for 55*** nie biorą pod uwagę w należyty sposób zupełnie nowych uwarunkowań związanych z rosyjską agresją na Ukrainę oraz kryzysem wysokich cen energii. Polska konsekwentnie podnosiła temat wpływu cen uprawnień do emisji w ramach systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) na ceny energii w UE. Efektem starań Polski było włączenie tematu **wplywu rynku handlu uprawnieniami do emisji na różne polityki unijne** do agendy posiedzenia Rady do Spraw Ogólnych w dn. 27 czerwca 2023 r. Polska jest zainteresowana kontynuowaniem kompleksowej i międzysektorowej debaty na ten temat także po zakończeniu prezydencji szwedzkiej.

Wartości demokratyczne i praworządność – nasz fundament

Prezydencja szwedzka podejmowała działania na rzecz umocnienia fundamentów projektu europejskiego, tj. wartości, na których opiera się Unia Europejska, w szczególności praw i wolności jednostki oraz praworządności.

W odniesieniu do działań w zakresie praworządności, prezydencja Szwecji przeprowadziła **przegląd praworządności** w kolejnych 5 państwach członkowskich – Finlandii, Słowacji, Belgii, Bułgarii oraz Czechach, co zakończyło pierwszą rundę przeglądu. Dyskusję oparto o przygotowane przez Komisję Europejską Sprawozdanie nt. praworządności z 2022 r. Polska odniosła się do ustaleń Komisji zgodnie z przyjętym 2 września 2022 r. stanowiskiem Rządu, uwzględniając aktualny stan prawny. W ramach **procedur prowadzonych na podstawie art. 7 TUE** prezydencja zorganizowała wysłuchania: Węgier oraz Polski. Polska przedstawiła aktualne informacje pozostające w obszarze procedury z art. 7 TUE,

podkreśliła jej znaczące koszty polityczne i skutek w postaci osłabienia zaufania obywateli do projektu unijnego oraz wezwała do zakończenia procedury wobec Polski.

W obszarze ochrony praw podstawowych, prezydencja szwedzka podjęła aktywne starania na rzecz finalizacji **przystąpienia UE do Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności** (EKPC). Podczas prezydencji Szwecji na forum UE toczyły się przede wszystkim prace dotyczące opracowania reguł wewnętrznych, w oparciu o które UE będzie procedować po akcesji oraz uzgodnienia kwestii objętych tzw. koszykiem 4, tj. wyłączenia spod jurysdykcji TSUE działań UE w obszarze wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, w zakresie których jurysdykcja TSUE jest ograniczona i co do których Rada podjęła decyzję o ich uregulowaniu wewnątrzunijnie. Polska konstruktywnie uczestniczyła w pracach nad akcesją, zgłaszając wątpliwości w zakresie kierunku negocjacji, kiedy proponowane rozwiązania mogłyby prowadzić do obejścia Traktatów lub powodować brak pewności prawa.

Prezydencja szwedzka prowadziła intensywne negocjacje projektów legislacyjnych mających realizować **Europejski Plan działania na rzecz demokracji** (EDAP). W odniesieniu do projektu rozporządzenia ws. przejrzystości i targetowania reklamy politycznej mimo wysiłków prezydencji nie udało się uzgodnić wszystkich aspektów projektu i doprowadzić do porozumienia z PE. W zakresie projektu rozporządzenia ws. statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych (EPPF) prezydencja starała się przełamać impas w rozmowach z PE i na ostatnim etapie swojej kadencji zdołała zbliżyć stanowiska PE i Rady. W negocjacjach obu projektów Polska brała aktywny i konstruktywny udział. Prace nad oboma projektami są kontynuowane przez prezydencję hiszpańską.

Należy odnotować również prace nad projektem rozporządzenia ustanawiającego **wspólne ramy dla usług medialnych na rynku wewnętrznym**, czyli tzw. Europejskiego aktu o wolności mediów (EMFA). Polska przede wszystkim zwracała uwagę na zasadnicze wątpliwości w zakresie zgodności projektowanego rozporządzenia z proponowaną podstawą prawną (art. 114 TFUE). Polska nie poparła przygotowanego przez prezydencję szwedzką mandatu do negocjacji z PE, gdyż w ocenie Polski przyjęcie mandatu jest przedwcześnie, a projekt wymaga dalszej, pogłębionej analizy opartej na ocenie skutków regulacji i zgodności z obowiązującymi już przepisami.

W ramach wsparcia wartości demokratycznych prezydencja szwedzka kontynuowała również prace nad głęboką **reformą ordynacji wyborczej PE**. Polska podtrzymała swoje krytyczne stanowisko wobec głównych rozwiązań politycznych reformy, które są również negatywnie oceniane przez wiele państw członkowskich. W związku z powyższym, w obliczu czasu pozostałego do wyborów do PE, zaplanowanych na czerwiec 2024 r., Polska nie widzi obecnie uzasadnienia do dalszych prac nad reformą.

III. Aktywność Polski w priorytetowych dla prezydencji szwedzkiej obszarach funkcjonowania UE

1. BEZPIECZEŃSTWO – JEDNOŚĆ

1.1. Polityka sankcyjna wobec Rosji i Białorusi

Podczas prezydencji szwedzkiej kontynuowane były intensywne działania ukierunkowane na odchodzenie przez UE od współpracy z Rosją i Białorusią w odpowiedzi na zbrojną napaść na Ukrainę. Wobec dalszej eskalacji działań zbrojnych Rosji przeciwko Ukrainie zdecydowano o wprowadzeniu kolejnych środków ograniczających wobec Rosji. Podczas prezydencji szwedzkiej przyjęto dwa kolejne pakiety. Polska pozostawała jednym z najbardziej aktywnych krajów UE w formułowaniu postulatów sankcyjnych, w tym w zakresie restrykcji sektorowych, przekazanych następnie Komisji Europejskiej. Ponadto, Polska przygotowała obszerne pakiety dowodowe i propozycje wpisów na listy sankcji indywidualnych. Wspólne propozycje, składane przez Polskę w ramach stałej współpracy z Litwą, Łotwą i Estonią, zostały częściowo uwzględnione przez Komisję Europejską w kolejnych pakietach sankcji.

24 lutego 2023 r. w pierwszą rocznicę pełnoskalowej rosyjskiej agresji przeciw Ukrainie, Rada przyjęła **10. pakiet sankcji wobec Rosji** obejmujący nowe ograniczenia sektorowe oraz sankcje indywidualne. Polska wskazała, że zgodę na przyjęcie pakietu warunkuje postępowanie prac w kluczowych sankcjach sektorowych wobec Rosji (m.in. objęcie sankcjami Rosatomu, zakaz importu paliwa nuklearnego oraz diamentów), a także szybkim uzgodnieniem kolejnego pakietu sankcji wobec Białorusi. 10. pakiet zawiera nowe sankcje dotyczące importu i eksportu produktów oraz wprowadza rozwiązania mające zapobiec omijaniu sankcji. W ramach sankcji sektorowych UE przyjęła zakaz zajmowania przez Rosjan stanowisk w unijnych podmiotach infrastruktury krytycznej. Uzgodniono przyjęcie zakazu tranzytu przez Rosję produktów podwójnego zastosowania i broni palnej, których eksport do Rosji jest zakazany. Środek ten ma na celu ograniczenie możliwości omijania sankcji. Wprowadzono ograniczenia wobec operatorów lotów samolotów niezarejestrowanych w Rosji, ale będących własnością lub czarterowanych przez podmioty rosyjskie. Rozszerzono ograniczenia importu z Rosji m.in. o kauczuk, asfalt i masy bitumiczne. Równocześnie nie wprowadzono pełnego zakazu importu dla kauczuku, lecz ograniczenia kwotowe obowiązujące do połowy 2024 r. Na wniosek strony polskiej KE zobowiązała się przedstawiać comiesięczny raport dot. skuteczności przyjętego rozwiązania. Zakazano udostępnienia podmiotom rosyjskim usług podziemnego przechowywania gazu ziemnego. UE przedłużyła i rozszerzyła zakres ograniczeń wobec nadawców medialnych, będących pod kontrolą władz rosyjskich lub bezpośrednio wspierających agresję na Ukrainę. Rozszerzono listę podmiotów wspierających rosyjski kompleks przemysłowy i obronny, wobec których obowiązują wzmocnione zakazy dot. dóbr podwójnego zastosowania, o 96 podmiotów. Lista nowych podmiotów zawiera również irańskich producentów dronów. W kwestii środków indywidualnych UE nałożyła sankcje na 87 osób fizycznych i 34 prawne, w tym 3 banki: Alfa, Rosbank, Tinkof. Zaostrzono nakaz raportowania o zamrożonych aktywach wobec podmiotów wpisanych na listę. Na wniosek Niemiec wprowadzono derogację dot. nowo wpisanych banków, która umożliwi wypłacenie środków na rzecz Konferencji ds. Roszczeń Żydowskich.

23 czerwca 2023 r. Rada przyjęła **11. pakiet sankcji wobec Rosji**, w którym skupiono się przede wszystkim na kwestiach związanych z implementacją i przeciwdziałaniem omijaniu sankcji. W obszarze sankcji sektorowych wprowadzono nowe zakazy dot. wplywania do europejskich portów, zakaz wykorzystywania rosyjskich naczep (zgodnie z postulatem Polski) oraz przepisy zakazujące eksportu do państw trzecich określonych produktów, które są wykorzystywane do omijania sankcji UE. Ponadto uszczelniono sankcje dotyczące importu ropy z Rosji dodając zakaz importu północną odnogą rurociągu „Przyjaźń”. Wprowadzono także zakaz tranzytu przez Rosję objętych sankcjami zaawansowanych technologicznie produktów i części wykorzystywanych w przemyśle lotniczym. Rozszerzono zakaz eksportu samochodów (wcześniej te o wartości powyżej 50 tys. euro) oraz zakazano eksportu kolejnych komponentów odnajdywanych na polach bitew. W celu zapobiegania omijaniu sankcji, Rada zdecydowała o utworzeniu specjalnego mechanizmu prawnego pozwalającego na podjęcie działań wobec państwa trzeciego dostarczającego do Rosji określone produkty objęte zakazem eksportu. UE nałożyła także sankcje indywidualne na kolejne osoby fizyczne i prawne (w tym banki). Uwzględniono polskie propozycje sankcyjne dot. deportacji i rusyfikacji ukraińskich dzieci oraz sędziów odpowiedzialnych za wieloletnie kary więzienia wobec działaczy krymskotatarskich. Rozszerzono także zakres kryterium indywidualnego dot. omijania sankcji.

Nie wszystkie zgłaszane przez Polskę postulaty zostały uwzględnione w powyższych pakietach. Polska nadal będzie zabiegać m.in. o objęcie sankcjami sektora cywilnej energii nuklearnej Rosji, zakaz importu diamentów z Rosji, świadczenia usług ICT na rzecz podmiotów rosyjskich oraz prowadzenia działalności gospodarczej w dziedzinie transportu drogowego na obszarze UE dla przedsiębiorców z udziałem kapitału z Rosji.

Polska zwraca również uwagę na konieczność pełnej synchronizacji sankcji białoruskich i rosyjskich. Podczas prezydencji szwedzkiej prace nad przyjęciem **10. pakietu sankcji wobec Białorusi** zostały odłożone ze względu na brak konsensusu wśród państw członkowskich w kwestii derogacji nawozowej, zakładającej umożliwienie Białorusi eksportu potażu. Polska jest silnym orędownikiem przyjęcia sankcji

wobec Białorusi i regularnie ponawia apele o jak najszybsze ich przyjęcie, także aby zwiększyć skuteczność przyjętych sankcji wobec Rosji. Jednym z wyzwań, które pojawiały się podczas negocjacji kolejnych pakietów sankcyjnych były wnioski szeregu państw członkowskich o wprowadzenie wyjątków i derogacji dla przyjętych już środków ograniczających. Polska konsekwentnie postulowała, aby ograniczać liczbę takich zapisów, gdyż prowadzą one do rozluźnienia reżimu sankcyjnego. Polska apelowała również o **przegląd pułapu cenowego na ropę (ang. oil price cap)** – mechanizm ten miał bowiem odpowiadać na zmiany sytuacji cenowej na rynku. Polska argumentowała, że nie możemy ignorować naszych własnych zobowiązań prawnych i politycznych, a także musimy wywiązywać się z podjętych zobowiązań.

1.2. Wsparcie wojskowe, polityczne i europejska integracja Ukrainy

Polska aktywnie wspierała prezydencję szwedzką w podejmowaniu działań na rzecz utrzymania wszechstronnego wsparcia dla Ukrainy. Podczas prezydencji szwedzkiej UE kontynuowała wsparcie polityczne dla Ukrainy. Od momentu rozpoczęcia rosyjskiej pełnoskalowej inwazji Polska udziela Ukrainie wielowymiarowej pomocy i zamierza kontynuować to wsparcie tak długo, jak będzie to konieczne dla zwycięstwa Ukrainy nad agresorem i włączenia Ukrainy do rodziny europejskiej oraz euroatlantyckiej. W lutym 2023 r. w Kijowie odbył się **Szczyt UE-Ukraina** – pierwszy od rozpoczęcia pełnoskalowej rosyjskiej agresji, a także od przyznania Ukrainie przez Radę Europejską statusu kraju kandydującego w czerwcu 2022 r. Polska aktywnie zabiegała o zawarcie jak najbardziej ambitnych zapisów dot. przyszłego członkostwa Ukrainy w UE w deklaracji po szczycie. We wspólnym oświadczeniu odnotowano znaczące wysiłki Ukrainy w zakresie wdrażania kluczowych reform wymaganych na jej ścieżce do UE.

Od początku rosyjskiej napaści Polska niesie Ukrainie znaczącą **pomoc humanitarną**, w którą zaangażowane są instytucje państwowe różnych szczebli, sektor prywatny i polskie społeczeństwo. Dla osób, które straciły dach nad głową, zostały zmuszone do ewakuacji czy wewnątrznie przesiedlonych Polska dostarczyła we współpracy z ukraińskimi władzami miejskimi tymczasowe lokale mieszkalne zbudowane przez polskie firmy. Po wysadzeniu zapory Kachowskiej Elektrowni Wodnej Polska zaapelowała do wszystkich organizacji międzynarodowych – zwłaszcza zajmujących się kwestiami ekologicznymi, żywnościowymi, bezpieczeństwa nuklearnego i zarządzania zasobami wodnymi – do ostrego potępienia działań rosyjskich i podjęcia, w ramach swoich kompetencji, działań na rzecz ukarania Rosji za ten czyn. Polska dostarczyła Ukrainie pomoc rzeczową.

Polska pozostaje jednym z największych donorów uzbrojenia i sprzętu wojskowego dla Ukrainy i apeluje, aby ta kwestia pozostała priorytetem także wśród pozostałych partnerów z UE. Aby utrzymać stabilną linię obrony i zdolność planowania działań ofensywnych Ukraina wciąż potrzebuje zaawansowanej broni. Polska służy również jako centralny węzeł tranzytowy zachodniej pomocy wojskowej, która trafia na Ukrainę przez granicę z Polską. Podczas prezydencji szwedzkiej Polska kontynuowała starania na rzecz utrzymania i zwiększania **pomocy wojskowej dla Ukrainy z Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju (ang. European Peace Facility, EPF)**. W lutym uzgodniono 7. transzę wsparcia z EPF dla Ukrainy o wartości 500 mln euro, tym samym zwiększając łączną kwotę wsparcia do 3,6 mld euro. Podczas lutowej Rady Europejskiej Estonia przedstawiła propozycję zwiększenia wsparcia UE dla Ukrainy w zakresie dostaw amunicji artyleryjskiej (tzw. inicjatywa amuncyjna). W wyniku intensywnych i trudnych negocjacji, w marcu 2023 r. Rada UE podjęła decyzję o przekazaniu Siłom Zbrojnym Ukrainy 1 mln sztuk amunicji artyleryjskiej w ciągu 12 miesięcy. W tym celu państwa członkowskie zdecydowały o zwiększeniu budżetu EPF o 2 mld euro z przeznaczeniem na m.in. refundację kosztów amunicji przekazywanych z zapasów państw członkowskich (1 mld euro) oraz na zakup amunicji w przedsiębiorstwach przemysłu obronnego w UE oraz Norwegii (1 mld euro). Tym samym ogólna wartość wsparcia wojskowego przeznaczonego dla Ukrainy z EPF wzrosła w pierwszej połowie 2023 r. do 5,6 mld euro. Zgodnie z postulatem Polski, państwa członkowskie podjęły prace nad zwiększeniem budżetu EPF o kolejne 3,5 mld euro, co pozwoli na utrzymanie dostaw sprzętu i amunicji dla Ukrainy, kontynuowanie działalności wojskowej misji szkoleniowej EU MAM oraz realizację

pozostałych zobowiązań EPF. Decyzja o ww. zwiększeniu budżetu została podjęta przez Radę do Spraw Zagranicznych 26 czerwca 2023 r. Ponadto, Polska aktywnie i skutecznie zabiegała o przejrzystość i przewidywalność zwrotów z EPF za przekazywany sprzęt poprzez zapewnienie solidarności finansowej na jak najwyższym poziomie, angażując się w negocjacje dotyczące zasad i kwot refundacji z EPF za przekazany Ukrainie sprzęt i uzbrojenie. Dotychczas Polska otrzymała z funduszy EPF ponad 280 mln euro (w tym 243 mln euro w czerwcu 2023 r. – najwięcej spośród państw członkowskich). Równolegle, w ramach inicjatywy amunicyjnej, zaproponowano instrument przewidujący dofinansowanie z budżetu unijnego działań zmierzających do wzmacniania zdolności produkcyjnych europejskiego przemysłu zbrojeniowego. Prezydencja szwedzka rozpoczęła prace nad projektem rozporządzenia (ang. *Act in Support of Ammunition Production, ASAP*), tak aby umożliwić jego przyjęcie jeszcze w lipcu 2023 r. Polska – jako producent amunicji 155 mm – jest żywotnie zainteresowana przyjęciem nowego instrumentu i aktywnie uczestniczyła w pracach nad jego kształtem.

Polska odgrywa kluczową rolę w funkcjonowaniu **misji Unii Europejskiej w zakresie pomocy wojskowej dla Ukrainy – EU MAM**. Na terenie Polski (Żagań) zlokalizowane jest jedno z dwóch wielonarodowych dowództw operacyjnych misji – Połączone Dowództwo Szkoleń (ang. *Combined Arms Training Command, CAT-C*), na którego czele stoi gen. dyw. Piotr Trytek. Spośród wszystkich państw członkowskich UE biorących udział w misji EU MAM, Polska jest liderem pod względem liczby przeszkolonych ukraińskich żołnierzy, zapewniając najszerszą i najbardziej kompleksową ofertę szkoleń ogólnych i specjalistycznych. O sukcesie misji świadczy fakt, że założony do realizacji w dwa lata cel szkoleniowy został osiągnięty już po sześciu miesiącach funkcjonowania misji. W trakcie szwedzkiej prezydencji cel szkoleniowy został podwojony (z 15 tys. do 30 tys. żołnierzy), z terminem realizacji do końca 2023 r.

W dotychczasowych dyskusjach na temat **odpowiedzialności Rosji za zbrodnie międzynarodowe popełnione w Ukrainie**, m.in. na forum grupy roboczej ds. międzynarodowego prawa publicznego (COJUR), Polska wyrażała poparcie dla wszelkich działań zmierzających do pociągnięcia Rosji do odpowiedzialności za zbrodnie międzynarodowe popełnione w Ukrainie w trakcie konfliktu zbrojnego. Wspieraliśmy działania Międzynarodowego Trybunału Karnego i śledztwa dot. zbrodni w Ukrainie, jak i powołanie **Międzynarodowego Centrum ds. Ścigania Zbrodni Agresji** powiązanego ze Wspólnym Zespołem Dochodzeniowym (JIT) w ramach Eurojust – pierwszy etap tworzenia Centrum (ang. *basic structure*) nastąpił 29 czerwca 2023 r. Polska popierała powołanie **Specjalnego Trybunału ds. Zbrodni Agresji** przeciwko Ukrainie (STZA), podobnie jak zdecydowana większość państw członkowskich. Ponadto, Polska uczestniczyła w pracach tzw. *core-group* ds. trybunału ds. agresji, gdzie toczy się dyskusja dot. kształtu przyszłego trybunału. W ramach dotychczasowych prac odbyły się 4 spotkania *core-group*, ostatnie miało miejsce 29-30 czerwca 2023 r. w Warszawie. Polska pozostaje aktywnym członkiem grupy (do której należą 33 państwa reprezentowane na szczelbu dyrektorów departamentów prawnych MSZ, a także KE, ESDZ, służby prawne NATO oraz służby prawne RE). Polska opowiadała się także za utworzeniem **Rejestru szkód** wyrządzonych w związku z rosyjską agresją. Działania w ramach Rady Europy doprowadziły do powołania Rejestru w trakcie szczytu Szeffów Państw i Rządów Rady Europy w Reykjavíku w dn. 16-17 maja 2023 r. Polska od początku dyskusji opowiadała się za jak najszerszym przystąpieniem państw i organizacji międzynarodowych, w tym UE, do Rejestru (UE przystąpiła jako członek stowarzyszony).

Wsparcie procesu akcesji Ukrainy do UE było jednym z priorytetów prezydencji Szwecji w Radzie UE. Polska aktywnie wykorzystywała zbieżność stanowiska z prezydencją w tej kwestii, mając na uwadze, że kolejne prezydencje mogą prezentować zachowawcze, a nawet sceptyczne podejście do tematu rozszerzenia UE na wschód. Zarówno na forum UE, jak i podczas spotkań dwustronnych z poszczególnymi państwami członkowskimi Polska konsekwentnie prezentowała stanowisko, zgodnie z którym proces akcesyjny UE powinien być dynamiczny i aktywny zarówno ze strony ukraińskiej (poprzez realizację zaleceń KE z opinii), jak i UE (poprzez pozytywną reakcję w momencie, kiedy te zalecenia są wypełniane), w duchu obustronnej wiarygodności. Tylko takie podejście może bowiem zapewnić sprawne przybliżanie się do zakładanego celu – akcesji Ukrainy, a w krótszej perspektywie –

osiągnięcia kolejnego „kamienia milowego” w postaci zgody Przywódców państw UE na rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych z Ukrainą. Należy podkreślić, iż Polska pozostaje zwolennikiem ambitnej i dynamicznej polityki rozszerzenia zarówno w odniesieniu do jej wschodniego wymiaru, jak i odnośnie do regionu Bałkanów Zachodnich.

Polska wraz z państwami podobnie myślącymi (ang. *like-minded*) lobbowała na forum UE za ułatwieniem państwom Trio Partnerstwa Wschodniego, a przede wszystkim Ukrainie, osiągnięcia dalszych postępów w tym procesie. Zgodnie z postulatami Polski aktualizacja ta w odniesieniu do państw trio została zaprezentowana podczas nieformalnego posiedzenia Rady do Spraw Ogólnych w czerwcu 2023 r. Dzięki dodatkowej opinii KE, kraje Trio otrzymały wskazówki pomocne dla uzyskania lepszej kompleksowej oceny w pakiecie rozszerzeniowym KE jesienią 2023 r. i zbliżenia się w ten sposób do kolejnego etapu procesu akcesyjnego. Obecnie wysiłki dyplomatyczne Polski koncentrują się na zbudowaniu konsensusu w UE w sprawie jak najszybszego otwarcia negocjacji akcesyjnych z Ukrainą (optymalnie jeszcze w 2023 r.).

Polska zainicjowała także prace „grupy przyjaciół rozszerzenia UE o Ukrainę”. Dwa spotkania grupy odbyły się na marginesie Rady do Spraw Zagranicznych. W I półroczu 2023 r. miały również miejsce regularne spotkania ze stroną ukraińską, podczas których poruszano tematy związane z wypełnieniem przez Ukrainę rekomendacji Komisji Europejskiej zawartych w opinii. W wyniku spotkań w Kijowie polskiego Ministra do spraw Unii Europejskiej z ukraińską Wicepremier ds. integracji Ukrainy z UE i NATO, Panią O. Stefaniszyną, przedstawiono stronie ukraińskiej propozycję powołania Polsko-Ukraińskiej Komisji Wspólnej ds. Integracji Europejskiej Ukrainy. Ponadto, 11-12 maja 2023 r. w Rogalinie i Kórniku odbyło się spotkanie na szczęblu ministrów ds. UE w formie Trójkąta Weimarskiego (TW) poświęcone polityce rozszerzenia UE z udziałem wicepremier Ukrainy O. Stefaniszyny. Ministrowie TW zadeklarowali kontynuowanie zaangażowania w proces integracji zarówno z partnerami z Bałkanów Zachodnich, jak i wschodnioeuropejskiego Trio. Efektem spotkania było także wystosowanie przez Ministrów ds. UE TW listu do KE wzywającego do dynamizacji i bardziej efektywnego wykorzystania mechanizmów polityki rozszerzenia w odniesieniu do wszystkich objętych nią krajów.

1.3. Wsparcie uchodźców ukraińskich oraz państw frontowych

W zakresie wsparcia uchodźców ukraińskich oraz państw frontowych w okresie styczeń – czerwiec 2023 r. Polska nadal wykonywała zadania związane z udzielaniem ochrony czasowej innym niż obywatele Ukrainy i ich małżonkowie kategoriom wysiedleńców, poprzez wydawanie im zaświadczeń potwierdzających korzystanie z ochrony czasowej (osobom wymienionym w decyzji wykonawczej Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r., stwierdzającej masowy napływ wysiedleńców z Ukrainy).

Unijny Mechanizm Ochrony Ludności

Ponadto, podczas prezydencji szwedzkiej Polska kontynuowała aktywne zaangażowanie w działania Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (ang. *Union Civil Protection Mechanism*, UCPM) w związku z wojną na Ukrainie. Utworzony w Polsce, w I półroczu 2022 r. węzeł logistyczny UCPM, w którym tymczasowo gromadzi się pomoc z państw objętych Mechanizmem i przygotowuje się ją do dalszej dostawy na Ukrainę, kontynuował swoją działalność, podobnie jak otwarte we wrześniu 2022 r. centrum ewakuacji medycznych, zapewniające opiekę medyczną pacjentom ewakuowanym z Ukrainy przed ich dalszym transportem do europejskich placówek medycznych. Dodatkowo, w Polsce powstał także węzeł logistyczny w kontekście potrzeb Ukrainy związanych z wyzwaniem dla sektora energetycznego.

Polska kontynuowała swoje zaangażowanie w prace nad rozwojem strategicznej rezerwy zasobów reagowania w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (ang. *rescEU*). Strona polska otrzymała granty unijne w zakresie utworzenia zasobów *rescEU* – zapasów magazynowych na wypadek zdarzeń chemicznych, biologicznych, radiacyjnych lub nuklearnych (CBRN), schronień tymczasowych oraz transportu i logistyki, a także zasobów zasilania awaryjnego. Ponadto, Polska prowadzi również prace

związane z utworzeniem zdolności *rescEU* przeznaczonych do reagowania na zdarzenia CBRN – zasobów przeznaczonych do wykrywania, pobierania próbek, identyfikacji substancji i monitorowania (CBRN DSM). Rozwijana jest również Europejska Pula Ochrony Ludności (ECPD), oparta na zasobach ratowniczych udostępnionych przez państwa Mechanizmu. Podczas prezydencji szwedzkiej kontynuowano także funkcjonowanie Unijnej Sieci Wiedzy Ochrony Ludności, jak i brano udział w posiedzeniach grupy roboczej Rady UE ds. ochrony ludności (PROCIV) oraz Komitetu Ochrony Ludności, gdzie prowadzono prace związane między innymi z rozwojem *rescEU*. Polska poparła przyjęcie konkluzji Rady w zakresie wzmocnienia odporności całego społeczeństwa, w tym przygotowania na zagrożenia CBRN, które zostały przyjęte przez Radę ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (WSiSW) w dn. 8 czerwca 2023 r. Konkluzje nawiązują m.in. do Unijnych Celów Odporności na Katastrofy, nawołując do ich stałego rozwijania i dostosowywania do istniejących luk. Konkluzję kładą także nacisk na przygotowanie na zdarzenia CBRN.

Stały Komitet Współpracy Operacyjnej w zakresie Bezpieczeństwa Wewnętrznego

Polska uczestniczyła w dyskusji prowadzonej na forum Stałego Komitetu Współpracy Operacyjnej w zakresie Bezpieczeństwa Wewnętrznego (COSI), gdzie prezydencja szwedzka regularnie poruszała kwestię implikacji rosyjskiej agresji na Ukrainę na bezpieczeństwo wewnętrzne UE oraz środków możliwych do podjęcia przez organy UE i państwa członkowskie w celu minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. Prezydencja szwedzka uwypukliła szczególnie potencjalne zagrożenie działaniami terrorystycznymi i przemytem broni. Państwa członkowskie były również informowane o przebiegu zainicjowanego we wrześniu 2022 r. ustrukturyzowanego dialogu dotyczącego bezpieczeństwa wewnętrznego pomiędzy UE a Ukrainą. Polska, jako państwo graniczące z Ukrainą, przekazywała informacje dotyczące aktualnego poziomu zagrożenia i swoim wkładzie we wsparcie Ukrainy, w tym przede wszystkim planowanym projekcie ukierunkowanym na minimalizację ryzyka przemytu broni.

Handel ludźmi

Podczas prezydencji szwedzkiej procedowano wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony jego ofiar. Zaktualizowane przepisy zapewnią silniejsze narzędzia dla organów ścigania i organów sądowych do prowadzenia dochodzeń i ścigania nowych form wyzysku, np. poprzez upewnienie się, że świadome korzystanie z usług świadczonych przez ofiary handlu ludźmi stanowi przestępstwo (art. 18a). W toku negocjacji Polsce udało się wynegocjować jasne zapewnienie, że proponowane w projekcie nowe formy handlu ludźmi „przymusowego małżeństwa” bądź „nielegalnej adopcji” będą definiowane przez prawo krajowe. We wniosku Komisji przedstawiono obowiązkowe sankcje wobec przedsiębiorstw (nie tylko osób fizycznych) za przestępstwa związane z handlem ludźmi, a także zaproponowano poprawę procedur wczesnej identyfikacji i wsparcia ofiar, w szczególności poprzez stworzenie europejskiego mechanizmu referencyjnego. Podczas Rady ds. WSiSW w dn. 9 czerwca 2023 r. przyjęto podejście ogólne do dokumentu. Aktualnie oczekuje się rozpoczęcia trilogów politycznych.

W obszarze handlu ludźmi Polska aktywnie uczestniczy we współpracy z Europejskim Koordynatorem ds. handlu ludźmi (ang. *EU Anti-Trafficking Coordinator*). W dniach 25-26 kwietnia 2023 r. w Brukseli przedstawiciel Polski wziął udział w posiedzeniu Europejskiej Sieci Krajowych Sprawozdawców i Równoważnych Mechanizmów ds. handlu Ludźmi (NREM). W wydarzeniu udział wzięło prawie stu przedstawicieli i ekspertów z państw członkowskich UE, Komisji Europejskiej, Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, agencji UE, organizacji międzynarodowych, Ukrainy i Mołdawii. Spotkanie było okazją do omówienia współpracy UE z organizacjami międzynarodowymi działającymi w dziedzinie zwalczania handlu ludźmi oraz z krajami pochodzenia i tranzytu spoza UE. W dyskusjach podkreślono znaczenie wczesnej identyfikacji ofiar handlu ludźmi i szybkiego skierowania ofiar do odpowiednich służb, ochrony i wsparcia, zwłaszcza w kontekście transgranicznym. Ponadto, w dn. 28-30 marca 2023 r. przedstawiciel Polski wziął udział w konferencji prezydencji szwedzkiej w Radzie UE pt. *“Prevention*

models to address the demand for trafficking for sexual purposes". Wydarzenie miało na celu przybliżenie tematyki związanej z popytem na usługi seksualne oraz omówienie możliwości ograniczenia tego zjawiska. Kluczowymi wnioskami z wydarzenia były: konieczność kontynuowania działań prewencyjnych (zwłaszcza w kontekście istotnej roli Internetu w rozwoju procederu), zaangażowanie ofiar w proces wypracowywania rozwiązań w zakresie walki z handlem ludźmi, uporządkowanie kwestii prawodawstwa krajowego, kontynuowanie współpracy międzynarodowej i wymiany doświadczeń między państwami członkowskimi.

W Polsce istnieje skoordynowany system wsparcia i opieki dla ofiar handlu ludźmi zapewniający specjalistyczną ofertę pomocy i jednolity tryb postępowania w takich przypadkach. Ponadto w związku z sytuacją na Ukrainie, w ustawie z dn. 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa zaostrzono kary za przestępstwo handlu ludźmi (kara pozbawienia wolności od lat 10 do lat 15 albo kara 25 lat pozbawienia wolności). Z uwagi na fakt, że wykorzystywanie osób do pracy przymusowej jest od kilku lat dominującą formą handlu ludźmi w Polsce, działania instytucji zwalczających zjawisko handlu ludźmi mają przede wszystkim na celu zapobieganie pracy przymusowej, zarówno poprzez aktywne ściganie sprawców tego przestępstwa, jak i działalność informacyjno-edukacyjną.

Fundusze Europejskie

Komisja Europejska zidentyfikowała ponad 400 mln euro środków, które nie zostały wydane w ramach Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (FAMI) 2014-2020 we wszystkich państwach członkowskich, z czego w przypadku Polski blisko 16 mln euro. Polska wystąpiła do Komisji Europejskiej z wnioskiem o możliwość wykorzystania ww. środków na wsparcie w związku z masowym napływem osób uciekających przed wojną w Ukrainie. Komisja Europejska w dn. 8 marca 2022 r. opublikowała projekt zmiany rozporządzeń dotyczących europejskich funduszy spraw wewnętrznych 2014-2020, który pozwolił na wykorzystanie pozostających w nich środków dzięki wydłużeniu okresu kwalifikowalności o jeden rok oraz uelastycznieniu kwalifikowalności działań, w tym wykorzystanie przez Polskę ww. 16 mln euro. W konsekwencji wejścia w życie w dniu 6 kwietnia 2022 r. rozporządzenia nr UE 2022/585¹ wydłużającego okres kwalifikowalności funduszy spraw wewnętrznych, w tym FAMI, oraz umożliwiającego wykorzystanie zagrożonych umorzeniem środków wcześniej przeznaczonych na konkretne cele, Polska podejmowała – w tym w trakcie I półrocza 2023 r. – działania w celu wykorzystania tych środków:

- realizacja projektów z naboru skierowanego do urzędów wojewódzkich, którego celem jest wsparcie działań na poziomie regionalnym w obszarze przyjmowania i integracji uchodźców z Ukrainy. Pomoc ta dotyczy zarówno obywateli Ukrainy, którzy wjechali do Polski poczynawszy od dnia 24 lutego 2022 r., jak i obywateli innych krajów trzecich, którzy wjechali na terytorium RP z Ukrainy i przebywają na nim legalnie. Dofinansowanie w ramach naboru otrzymały projekty złożone przez wszystkie urzędy wojewódzkie na łączną (maksymalną) kwotę 61 293 982,69 zł (ze środków Programu FAMI).
- realizacja projektu z naboru bezkonkursowego, skierowanego do Urzędu do Spraw Cudzoziemców (UdSC), którego celem jest poprawa warunków pobytowych cudzoziemców ubiegających się o ochronę międzynarodową lub objętych ochroną czasową, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb niemowląt i dzieci w wieku szkolnym, a także wyrównanie różnic wynikających z trudności w adaptacji cudzoziemców do nowego środowiska. Przedsięwzięcie otrzymało 4 125 504,15 PLN dofinansowania ze środków FAMI.
- zwiększenie o 3 377 755,86 PLN i wydłużenie projektu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Budowanie struktur dla integracji cudzoziemców w Polsce – etap II – pilotaż

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/585 z dn. 6 kwietnia 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzeń: (UE) nr 514/2014 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz instrumentu na rzecz wsparcia finansowego współpracy policyjnej, zapobiegania i zwalczania przestępczości oraz zarządzania kryzysowego, (UE) nr 516/2014 ustanawiającego Fundusz Azylu, Migracji i Integracji oraz (UE) 2021/1147 ustanawiającego Fundusz Azylu, Migracji i Integracji.

Centrów Integracji Cudzoziemców”, który rozszerzono o działania mające na celu udzielenie pomocy w czasie kryzysu migracyjnego w związku z wojną na Ukrainie. Środki te również pochodzą z części zasobów przysługujących Polsce w związku z wejściem w życie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/585.

Dnia 22 kwietnia 2022 r. Komisja Europejska zaproponowała pakiet zmian do budżetu unijnego, w celu wsparcia państw członkowskich w radzeniu sobie z kryzysem migracyjnym. Komisja zaproponowała, aby budżet UE wniósł wkład w finansowanie kosztów pierwszego przyjęcia i rejestracji uchodźców ukraińskich na łączną kwotę 400 mln euro dla wszystkich krajów członkowskich, w zakresie instrumentu pomocy w sytuacjach nadzwyczajnych Funduszu Azylu Migracji i Integracji (FAMI) 2021-2027 oraz Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej, w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami (IZGW). W ramach pierwszej transzy Polsce zostały przyznane środki w wysokości 144,6 mln euro. Umowy grantowe zostały podpisane 16 sierpnia 2022 r., zaś 26 sierpnia 2022 r. Komisja Europejska przekazała ww. środki stronie polskiej. Środki z FAMI zostały rozdystrybuowane poprzez Fundusz Pomocy, zaś w przypadku instrumentu granicznego są wykorzystane przez Straż Graniczną na wzmocnienie systemów ochrony na granicy zewnętrznej UE.

Dodatkowo, 6 września 2022 r. Komisja Europejska poinformowała stronę polską, że w ramach instrumentu pomocy w sytuacjach nadzwyczajnych FAMI rozdystrybuowała kolejne 100 mln euro na siedem państw członkowskich, dotkniętych kryzysem związanym z napływem uchodźców z Ukrainy, tj. Polskę, Czechy, Bułgarię, Litwę, Łotwę, Estonię i Słowację. Polska miała otrzymać z tej puli kwotę 42 mln euro. Wniosek aplikacyjny został złożony do Komisji Europejskiej dnia 10 października 2022 r. Dnia 28 października 2022 r. Komisja poinformowała o zwiększeniu dostępnej kwoty do 137 mln euro, w tym kwoty dla Polski do 55,5 mln euro, bez konieczności zmieniania złożonego już wniosku. W dniu 11 listopada 2022 r. strona polska otrzymała z Komisji Europejskiej notę informującą o akceptacji złożonego wniosku o udzielenie pomocy w sytuacji nadzwyczajnej. Stosowna umowa grantowa pomiędzy stroną polską a Komisją Europejską została podpisana w dniu 12 grudnia 2022 r., a środki przekazane na konto Ministerstwa Finansów w dniu 16 grudnia 2022 r. Środki te są rozdystrybuowane poprzez Fundusz Pomocy.

Podczas prezydencji szwedzkiej Polska zwracała uwagę na potrzebę zapewnienia adekwatnego do potrzeb państw członkowskich wsparcia, w tym finansowego, w związku z przyjęciem uchodźców wojennych z Ukrainy. Z inicjatywy Polski w konkluzjach Rady Europejskiej z dn. 9 lutego 2023 r. potwierdzono zaangażowanie Unii Europejskiej na rzecz wzmocnienia wsparcia dla osób przesiedlonych, zarówno w Ukrainie, jak i w UE, w tym poprzez odpowiednią i elastyczną pomoc finansową dla państw członkowskich, które ponoszą największe koszty leczenia, edukacji i utrzymania uchodźców. Polska podejmowała starania o jak najszybszą realizację przedmiotowych uzgodnień Przywódców. Podczas prezydencji szwedzkiej nie zapadły nowe decyzje w tym zakresie.

1.4. Odbudowa i pomoc makrofinansowa dla Ukrainy

Polska wspierała działania na poziomie Unii Europejskiej dot. **pomocy bieżącej oraz powojennej odbudowy Ukrainy**. Polska jest hubem międzynarodowej pomocy dla Ukrainy i jest zainteresowana pełnieniem podobnej roli również w powojennej odbudowie Ukrainy – we współpracy z naszymi sojusznikami, partnerami i instytucjami międzynarodowymi. Polska zgłosiła już wolę odbudowy czterech szkół w obwodzie charkowskim. W czerwcu 2023 r. w Londynie odbyła się międzynarodowa konferencja poświęcona odbudowie Ukrainy, w której udział wzięli także reprezentanci Polski.

Według danych Komisji Europejskiej, od wybuchu zbrojnej agresji Rosji wobec Ukrainy całkowita pomoc UE i państw członkowskich dla Ukrainy wyniosła ok. 72 mld euro. Podczas prezydencji szwedzkiej w pierwszej połowie 2023 r. Unia Europejska udzielała Ukrainie **pomocy makrofinansowej** w ramach przyjętego w grudniu 2022 r. instrumentu MFA+ dla Ukrainy w wysokości 18 mld euro na 2023 r. Celem pomocy udzielanej przez UE w ramach MFA+ jest zapewnienie krótkoterminowej pomocy finansowej, finansowanie najpilniejszych potrzeb Ukrainy, odbudowa infrastruktury

krytycznej oraz wstępne wsparcie trwałej odbudowy powojennej, z myślą o wsparciu Ukrainy na drodze do integracji europejskiej. Ponadto instrument ten zakłada pokrycie przez UE kosztów spłaty odsetek od pożyczonych środków dla Ukrainy, które będą finansowane do końca 2027 r. z wkładów państw członkowskich. W pierwszym kwartale 2023 r. Ukraina otrzymała dwie transze w wysokości 3 mld. euro i 1,5 mld. euro. 24 kwietnia 2023 r. KE podjęła decyzję o wypłacie trzeciej transzy w wysokości 4,5 mld. euro, która została wypłacona w trzech równych częściach, w kwietniu, maju i czerwcu 2023 r. Łącznie podczas prezydencji szwedzkiej Ukraina otrzymała 9 mld. euro pomocy makrofinansowej.

W czerwcu 2023 r., w ramach przeglądu WRF, KE przedstawiła także propozycję utworzenia odrębnego instrumentu budżetowego dla Ukrainy – Instrumentu na rzecz Ukrainy (ang. *Ukraine Facility*), którego celem ma być zapewnienie wsparcia finansowego dla Ukrainy w latach 2024-2027. Środki finansowe z instrumentu będą przeznaczone zarówno na zaspokojenie bieżących potrzeb Ukrainy, jak i odbudowę i modernizację państwa w perspektywie średnioterminowej. Propozycja ta jest przedmiotem dalszych prac podczas prezydencji hiszpańskiej.

Podczas prezydencji szwedzkiej Polska wskazywała na konieczność intensyfikacji prac w UE oraz we współpracy z partnerami międzynarodowymi w celu **wykorzystania zamrożonych i unieruchomionych rosyjskich aktywów dla celów odbudowy Ukrainy i reparacji**. W dn. 7 lutego 2023 r. Premier RP, wspólnie z Premierami Łotwy i Estonii oraz Prezydentem Litwy zwrócili się w liście do Przewodniczącej KE, Przewodniczącego RE oraz Premiera Szwecji o konkretyzację działań UE na rzecz wykorzystania zamrożonych rosyjskich aktywów publicznych i prywatnych w celu wsparcia odbudowy Ukrainy oraz naprawienia szkód wojennych. Przywódcy zwrócili się m.in. o przygotowanie propozycji stosownego aktu legislacyjnego i jego sprawne procedowanie w Radzie. W związku z konkluzjami Rady Europejskiej z lutego 2023 r. wzywającymi państwa członkowskie do podjęcia działań w celu ustalenia zasad wykorzystania aktywów rosyjskich, z inicjatywy prezydencji szwedzkiej **powołano specjalną grupę roboczą Rady ds. wykorzystania zamrożonych i unieruchomionych aktywów** (ang. *Ad Hoc Working Party on Frozen and Immobilized Assets, AHWP*), która analizowała m.in. możliwości wykorzystania aktywów rosyjskiego Banku Centralnego (RBC) na potrzeby odbudowy Ukrainy. Ustalono, że na terytorium państw członkowskich UE znajduje się ponad 200 mld. euro aktywów tego rodzaju. Zgodnie z propozycją Komisji Europejskiej², opierającą się na tymczasowości i odwracalności wprowadzonych środków, grupa AHWP rozważała możliwość zarządzania środkami RBC, w celu wygenerowania dodatkowych zysków, które następnie byłyby wykorzystane na potrzeby odbudowy Ukrainy. W tym kontekście omówiono aspekty prawne, w szczególności zasady dotyczące immunitetu państwa na mocy prawa międzynarodowego, prawa własności wynikającego z Karty Praw Podstawowych i umów o ochronie inwestycji oraz podstawę prawną podjęcia takiego działania, a także aspekty gospodarcze i finansowe wykorzystania tych aktywów. W trakcie prac grupy AHWP omawiano **dwa warianty wykorzystania mienia RBC**. Pierwsza opcja zakłada zastosowanie modelu ostrożnego zarządzania aktywami (ang. *Prudent Asset Custodianship*) i wykorzystanie wygenerowanych zysków na rzecz Ukrainy. Drugi model, tzw. *Windfall Contribution*, zakłada transfer przez Centralne Depozyty Papierów Wartościowych (CSD) na rzecz Unii części zysków z inwestycji środków RBC, w obecnym stanie prawnym zdeponowanych i unieruchomionych w tych instytucjach. Dotąd nie podjęto żadnej decyzji w tej sprawie. Niektóre państwa zgłaszały zastrzeżenia do obu proponowanych rozwiązań, jako mogących naruszać immunitet państwa chroniący mienie państwowe obcego państwa wykorzystywane dla celów rządowych. Polska stoi na stanowisku, że działania UE mogłyby być zgodne z prawem międzynarodowym, ponieważ stanowią odpowiedź na naruszenie przez Rosję fundamentalnych norm prawa międzynarodowego, tj. zakazu agresji.

---

² Options paper by the European Commission on the use of frozen assets to support Ukraine's reconstruction, 30 listopada 2022 r.

1.5. Wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony, w tym implementacja Kompas Strategicznego

Podczas prezydencji szwedzkiej Polska kontynuowała pragmatyczne podejście do rozwoju inicjatyw obronnych UE, konsekwentnie działając na rzecz priorytetowej implementacji tych celów **Kompasu Strategicznego**, które przyczyniają się do wzmocnienia odporności oraz zdolności do odstraszenia i obrony całej wspólnoty euro-atlantycznej i krajów partnerskich. W obliczu zagrożenia agresją Rosji podkreślaliśmy wagę, jaką państwa członkowskie nadały w Kompasie Strategicznym zwiększaniu wydatków obronnych, i w tym kontekście artykułowaliśmy potrzebę pragmatycznego stosowania reguł fiskalnych UE odnośnie do tych wydatków. Wskazywaliśmy, że wdrażanie Kompas Strategicznego powinno służyć umacnianiu roli więzi transatlantycznych oraz dalszemu rozwijaniu zdolności obronnych w ramach UE w taki sposób, aby wzmacniały one zdolności NATO i poszczególnych państw. Polska podkreślała znaczenie komplementarnego charakteru rozwoju zdolności obronnych UE wobec NATO oraz konieczność wzmacniania współpracy obu organizacji. Zgodnie z oczekiwaniem Polski, liderzy UE i NATO przyjęli w styczniu 2023 r. trzecią wspólną deklarację o współpracy UE-NATO, zawierającą wezwanie do zacieśnienia partnerstwa strategicznego obu organizacji m.in. w zakresie wzmacniania odporności, ochrony infrastruktury krytycznej i rozwoju nowych technologii.

W związku z kluczową rolą infrastruktury transportowej podwójnego zastosowania dla bezpieczeństwa Europy, podczas prezydencji szwedzkiej Polska podejmowała skuteczne działania na rzecz poprawy **mobilności i logistyki wojskowej w UE**. W konsekwencji, Komisja Europejska zdecydowała o przyznaniu jeszcze w 2023 r. całości środków z budżetu o wysokości ok. 1,7 mld euro na lata 2021-2027 na dofinansowanie inwestycji infrastrukturalnych w UE związanych z mobilnością wojskową. Jednocześnie, Polska konsekwentnie wskazywała na potrzebę znaczącego wzrostu tych środków w związku z istotnymi deficytami w infrastrukturze transportowej we wschodniej części UE. Mobilność wojskowa jest także istotnym elementem podpisanego w kwietniu 2023 r. porozumienia Europejskiej Agencji Obrony z Departamentem Obrony USA dotyczącego zacieśnienia transatlantycznej współpracy obronnej.

W trakcie prezydencji szwedzkiej Rada UE przyjęła konkluzje dotyczące **Cywilnego Kompaktu WPBiO**, którego strategiczne wytyczne odnoszą się do wzmocnienia efektywności, spójności, skuteczności oraz szybkości reakcji UE, poprzez cywilne misje WPBiO, na zagrożenia dla bezpieczeństwa płynące z najbliższego sąsiedztwa UE. Kompakt uwzględnia kluczowe kwestie podnoszone przez Polskę w trakcie negocjacji, w tym m.in. potrzebę solidarnego zaangażowania państw członkowskich na rzecz cywilnych misji WPBiO oraz wzmacnianie odporności UE i wspieranie budowania odporności państw przyjmujących misje UE. W trakcie prezydencji szwedzkiej powołano i uruchomiono dwie **misje cywilne** w krajach Partnerstwa Wschodniego: w Armenii (Misja Unii Europejskiej w Armenii – EUMA) oraz w Mołdawii (Misja Partnerska Unii Europejskiej w Mołdawii – EUPMM). Mandat misji EUMA obejmuje monitoring sytuacji na granicy ormiańsko-azerskiej, wsparcie bezpieczeństwa ludzkiego oraz budowę środków zaufania. Celem Misji EUPMM jest wzmocnienie odporności Mołdawii poprzez udzielanie jej władzom wsparcia doradczego w obszarach związanych z zarządzaniem kryzysowym, przeciwdziałaniem i walce z zagrożeniami hybrydowymi, w tym cyberatakami. W czasie prezydencji szwedzkiej Polska utrzymała zaangażowanie w **operacjach wojskowych** WPBiO na wcześniejszym poziomie (według stanu na 30 czerwca 2023 r. – 126 osób). Polskie Siły Zbrojne brały udział w następujących operacjach wojskowych UE: EUFOR Althea w Bośni i Hercegowinie; EUNAVFOR Irini na Morzu Śródziemnym; EUNAVFOR Atalanta u wybrzeży Somalii oraz EUTM CAR w Republice Środkowoafrykańskiej. Główną operacją w ramach misji i operacji UE, w której Polska była zaangażowana pozostawała Misja Wsparcia Wojskowego dla Ukrainy (EU MAM).

W trakcie prezydencji szwedzkiej Polska kontynuowała działania na rzecz dalszego rozwijania zdolności UE do **przeciwdziałania zagrożeniom hybrydowym** (tzw. *hybrid toolbox*). Aktywnie uczestniczyła w pracach dotyczących ustanowienia unijnych zespołów eksperckich szybkiego reagowania na zagrożenia hybrydowe (ang. *EU Rapid Hybrid Response Teams*). Prace te będą kontynuowane podczas hiszpańskiej prezydencji w Radzie UE. Przedstawiciele Polski brali aktywny udział w pracach horyzontalnej grupy ds. odporności i zagrożeń hybrydowych (HWP ERCHT), zwracając uwagę na

przejawy działań hybrydowych Rosji, w tym intensyfikację dezinformacji oraz na kwestię instrumentalizacji migracji przez władze w Mińsku jako zagrożenia hybrydowego.

1.6. Rozwój europejskiej współpracy przemysłowo-obronnej

Podczas prezydencji szwedzkiej Polska brała aktywny udział w inicjatywach mających na celu rozwój europejskiej współpracy przemysłowo-obronnej. W ramach tych działań, Polska uczestniczyła w pracach dotyczących ustanowienia **Aktu na rzecz wzmocnienia europejskiego przemysłu obronnego przez wspólne zamówienia (EDIRPA)**. Celem tego aktu jest stymulowanie rozwoju przemysłu obronnego poprzez wprowadzenie szeregu zachęt finansowych dla państw członkowskich oraz koordynację wspólnych zakupów zbrojeniowych. Jednocześnie, w pierwszym półroczu uczestniczyliśmy w pracach dotyczących inicjatywy amunicyjnej w UE, której celem jest przyspieszenie procesu zakupu i dostawy amunicji dla Ukrainy poprzez działania ukierunkowane na zachęcaniu państw członkowskich do jak najszybszego przekazania Ukrainie posiadanej amunicji artyleryjskiej; wspólnych zakupach amunicji oraz rakiet przez państwa członkowskie na rzecz Ukrainy oraz wsparciu finansowym dla europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego (EDTIB) ze szczególnym naciskiem na producentów amunicji celem zwiększenia ich zdolności produkcyjnych. W ramach tych działań Polska m.in. włączyła się do realizowanego pod auspicjami Europejskiej Agencji Obrony projektu wspólnego zakupu amunicji na rzecz Ukrainy. Prezydencja doprowadziła do wynegocjowania wstępnego kształtu nowego instrumentu – **Aktu o wspieraniu produkcji amunicji (ASAP)**. Polska aktywnie uczestniczyła w pracach nad tym instrumentem, którego celem jest wsparcie firm europejskich z sektora obronnego w zwiększeniu ich możliwości produkcyjnych oraz wyeliminowaniu wąskich gardeł, zwłaszcza w produkcji amunicji. Polska uczestniczyła także w pracach Europejskiego Funduszu Obrony (ang. *European Defence Fund*, EDF) celem finansowania wspólnych prac badawczych i rozwojowych w zakresie sprzętu wojskowego i technologii obronnych oraz wielonarodowych projektów rozwoju zdolności wojskowych kluczowych z punktu widzenia UE.

Wojna na Ukrainie uwydatniła znaczenie dostępu do usług kosmicznych oraz ich podatność na zagrożenia. W związku z tym, prezydencja wsparła proces powstania strategii kosmicznej UE na rzecz bezpieczeństwa i obrony. Pod szwedzkim przewodnictwem KE i Wysoki Przedstawiciel ogłosili w marcu 2023 r. kompletną treść dokumentu. Polska uczestniczyła w spotkaniach na poziomie Rady i Komisji w celu omówienia całego spektrum zagrożeń w kosmosie oraz kierunków rozwoju zdolności i współpracy przemysłowej.

Ponadto, podczas prezydencji szwedzkiej udało się wypracować kierunki współpracy Europejskiej Agencji Obrony ze Stanami Zjednoczonymi, które mają kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa Europy i wzajemnie wzmacniających się więzi transatlantyckich. Ważnym krokiem w tym zakresie było podpisanie Porozumienia Administracyjnego pomiędzy Europejską Agencją Obrony a Departamentem Obrony USA w kwietniu 2023 r.

1.7. Bezpieczeństwo cyberprzestrzeni

Polska wraz z Niderlandami była inicjatorem wzmocnienia reżimu sankcyjnego w ramach rozpoczętej w 2022 r. reformy unijnego mechanizmu **Cyber Diplomacy Toolbox** (CDT). Prowadzone od 2022 r. prace finalizowano podczas prezydencji szwedzkiej w czerwcu 2023 r. Zasadniczym celem tych działań było wprowadzenie w CDT zapisów, przewidujących możliwość uruchomienia sankcji sektorowych skierowanych przeciwko państwu, które dopuściłoby się złośliwych działań w cyberprzestrzeni. Rozwiązanie to należy uznać – także w kontekście oporu części państw członkowskich UE – za duży sukces Polski i Niderlandów wspieranych przez grupę państw podobnie myślących. Po dokonaniu atrybucji UE będzie mogła skierować sankcje nie tylko przeciwko indywidualnym sprawcom cyberataków, lecz również wymierzyć je w określone sektory gospodarcze.

W trakcie prezydencji szwedzkiej, podczas kolejnego etapu prac nad projektem rozporządzenia w sprawie horyzontalnych wymogów cyberbezpieczeństwa w odniesieniu do produktów z elementami cyfrowymi (**Akt dotyczący cyberodporności**), Polska podkreślała potrzebę zapewnienia wysokiego

poziomu cyberbezpieczeństwa produktów z elementami cyfrowymi, czyli celu propozycji KE. Jednocześnie zwracała uwagę, że wiele przepisów wymaga gruntownej analizy i zmian, w szczególności zakres produktów i ich kwalifikacja, aby z jednej strony poprawić efektywność rozwiązań, a z drugiej ograniczyć obciążenie małych i średnich przedsiębiorstw oraz administracji publicznej dodatkowymi obowiązkami oraz zapewnić tym podmiotom odpowiednie wsparcie z instrumentów finansowych UE.

Podczas prezydencji szwedzkiej, Polska brała także udział w pracach nad projektem **rozporządzenia ustanawiającego środki na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa w instytucjach, organach, urzędach i agencjach Unii**, popierając postulowane w nim rozwiązania na rzecz cyberbezpieczeństwa instytucji UE. Projekt rozporządzenia stanowi kluczowy element, obok dyrektywy w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu cyberbezpieczeństwa na terytorium Unii (NIS2), europejskich ram cyberbezpieczeństwa niezbędnych dla wzmocnienia odporności UE. Projekt ten jest szczególnie ważny także w obecnej sytuacji geopolitycznej, związanej z wojną na Ukrainie. W czerwcu 2023 r. Polska poparła przyjęcie mandatu na trilog z Parlamentem Europejskim, postulując jak najszybsze zakończenie negocjacji i przyjęcie dokumentu z uwagi na wzrastającą liczbę cyberataków na instytucje UE.

Podczas prezydencji szwedzkiej, Polska wzięła również udział w pracach nad kompromisową propozycją **rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego przepisy mające na celu zapobieganie niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych i zwalczanie tego zjawiska**. Polska podkreślała, że popiera harmonizację reguł dotyczących niegodziwego traktowania dzieci, niemniej pewne proponowane w rozporządzeniu rozwiązania budzą wątpliwości. Rozporządzenie nie powinno wprowadzać rozwiązań, które w nieuzasadniony sposób naruszają podstawowe prawo do prywatności użytkowników technologii komunikacyjnych i Internetu (dodatkowo powinny zostać spełnione wymogi proporcjonalności). Przepisy związane w szczególności z nakazem wykrywania powinny być precyzyjne, zwłaszcza jeśli chodzi o szyfrowane kanały komunikacji (szyfrowanie *end-to-end*), a żaden z przepisów proponowanego rozporządzenia nie powinien być interpretowany jako zakazujący lub osłabiający szyfrowanie. W żadnym wypadku nakaz wykrywania nie może być ogólny i mieć zastosowania do nieokreślonej lub nieograniczonej liczby użytkowników. Należy także kontynuować prace nad nakazem wykrywania (aby móc go stosować do komunikacji interpersonalnej (w tym szyfrowanej) tylko jako środek ostateczny, w szczególnych przypadkach i tylko na mocy decyzji sądu) oraz nad przepisami dotyczącymi uwodzenia/nagabywania (ang. *grooming*), które obejmują wymóg skutecznej weryfikacji wieku, gdyż obecnie brakuje takich rozwiązań, przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa danych osobowych.

Podczas dyskusji w grupie roboczej Rady UE ds. telekomunikacji i społeczeństwa informacyjnego oraz na posiedzeniu COREPER 31 maja 2023 r. większość państw członkowskich UE zaprezentowało podobne stanowisko odnośnie do potrzeby włączenia w zakres rozporządzenia nakazu wykrywania komunikacji interpersonalnej i głosowej, włączenia w zakres aktu nagabywania (*groomingu*) oraz podkreślano ogromne znaczenie poszanowania szyfrowania *end-to-end*.

1.8. Strefa Schengen i ochrona granic

Zarządzanie Strefą Schengen

Strefa Schengen stanowi podstawę sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego towarów i usług UE oraz umożliwia Europejczykom organizowanie życia prywatnego i zawodowego wokół nieskrępowanego podróżowania po Europie. Jednak przepisy regulujące działanie Schengen wymagają aktualizacji, aby były dostosowane do zmieniających się wyzwań. Pandemia, obawy dotyczące bezpieczeństwa, problemy z zarządzaniem migracją oraz atak hybrydowy polegający na instrumentalnym użyciu migracji do celów politycznych przez reżim białoruski to wyzwania przed którymi stanęła strefa Schengen i dlatego wskazano na konieczność pogłębionej reformy obszaru Schengen, która została zapoczątkowana przez poprzednie prezydencje.

W związku z powyższym prezydencja szwedzka kontynuowała inicjatywę prezydencji francuskiej co do

utworzenia Rady Schengen jako organu koordynującego na poziomie politycznym i zarządczym zarówno kwestie prawne, jak i techniczne w ujęciu horyzontalnym, związane z wdrażaniem dorobku Schengen oraz funkcjonowaniem strefy Schengen, w tym nadawaniem kierunku dalszego rozwoju Agencji Frontex. Państwa członkowskie, w tym Polska, poparły tę propozycję. Prezydencja szwedzka realizowała priorytety w obszarze Schengen wskazujące działania, które należy wdrożyć lub kontynuować w celu zapewnienia prawidłowego jej funkcjonowania.

Ponadto, prezydencja szwedzka wdrażała rozporządzenie Rady (UE) 2022/922 z dnia 9 czerwca 2022 r. w sprawie ustanowienia i funkcjonowania mechanizmu oceny i monitorowania w celu weryfikacji stosowania dorobku Schengen oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1053/2013 m.in. podczas posiedzeń grupy roboczej ds. Schengen.

Podczas prezydencji szwedzkiej kontynuowano też prace w sprawie kontroli przesiewowej. Pomimo braku poparcia przez Polskę mandatu do negocjacji z Parlamentem Europejskim (posiedzenie COREPER II w dn. 22 czerwca 2022 r.), zrewidowana przez PE wersja rozporządzenia dyskutowana była ponownie w ramach posiedzeń grupy roboczej ds. granic w dniach 28 kwietnia oraz 10 maja 2023 r., podczas których Polska sprzeciwiała się propozycji obowiązkowych wstępnych kontroli zdrowia, a także dokonywania ich przez wykwalifikowany personel medyczny, jak również rozszerzeniu zakresu mechanizmu monitoringu. W międzyczasie odbyło się kilka spotkań technicznych z PE. Pierwszy trilog polityczny odbył się w dniu 25 maja 2023 r. Dalsze dyskusje nad rozporządzeniem prezydencja prowadziła na spotkaniach Radców Granicznych.

W dn. 14 marca 2023 r. KE opublikowała komunikat ustanawiający wieloletnią politykę strategiczną w zakresie europejskiego zintegrowanego zarządzania granicami (ang. *European Integrated Border Management*, EIBM) zgodnie z dokumentem politycznym, który został przyjęty w maju 2022 r. Przyjęcie komunikatu skutkuje koniecznością opracowania przez Frontex strategii technicznej i operacyjnej (co powinno zakończyć się w III kwartale 2023 r.), natomiast w dalszej kolejności państwa członkowskie będą musiały przygotować/zaktualizować swoje krajowe strategie EIBM (mają na to 12 miesięcy, do I kwartału 2024 r.).

Działania EMPACT

Polska kontynuowała działania realizowane w ramach aktywacji Europejskiej Multidyscyplinarnej Platformy Przeciwko Zagrożeniom Kryminalnym (EMPACT), zgodnie z kierunkami wskazanymi w dziesięciopunktowym planie europejskiej współpracy w zakresie przyjmowania ludzi uciekających ze strefy wojny w Ukrainie w 2022 r. Z perspektywy Polski zaangażowanie w ramach EMPACT odgrywa niezwykle istotną rolę w zwalczaniu oraz zapewnianiu bezpieczeństwa dla krajów członkowskich UE. Polska, w ramach Operacyjnych Planów Działań w 2023 r., jest zaangażowana we wszystkie obszary priorytetowe EMPACT zidentyfikowane przez Radę UE jako najważniejsze w zakresie zwalczania poważnej i zorganizowanej przestępczości. Trwa wdrażanie Operacyjnego Planu Działania na rok 2023 (tzn. cele operacyjne), który realizowany jest przez uczestniczące w nim państwa członkowskie UE oraz kraje i instytucje współpracujące z Unią (Islandia, Norwegia, Szwajcaria, Wielka Brytania, Europol, Interpol i Eurojust). Polskie organy ścigania, w ramach realizacji swoich ustawowych działań jak również aktywnego uczestnictwa w ramach platformy EMPACT, na bieżąco analizowały zidentyfikowane zagrożenia na podstawie *modus operandi* międzynarodowych grup przestępczych. Główna uwaga była nadal skoncentrowana na newralgicznych obszarach nielegalnej migracji, handlu ludźmi, przemytu broni, przemytu narkotyków czy zagrożeniach w obszarze cyberprzestępczości.

Strukturalny dialog Unii Europejskiej z Ukrainą w obszarze bezpieczeństwa

Polska, od początku rosyjskiej agresji na Ukrainę, stale wzmacnia współpracę w dziedzinie bezpieczeństwa wewnętrznego pomiędzy UE i Ukrainą, zgodnie ze zidentyfikowanymi priorytetami takimi jak zwalczanie przemytu i nielegalnego handlu bronią. W tym obszarze Polska Policja opracowała założenia realizacji międzynarodowego projektu, którego główną ideą jest utworzenie wspólnego centrum wymiany informacji z funkcjonariuszami oddelegowanymi z krajów biorących udział w projekcie, intensyfikacja współpracy operacyjnej, a także budowa zdolności w zakresie

rejestrowania i dokumentowania nielegalnego obrotu bronią, poszukiwania broni oraz rejestrowania śladów użycia broni palnej.

Wielkoskalowe systemy informacyjne UE oraz interoperacyjność

Jednym z priorytetów prezydencji szwedzkiej w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego UE było wzmocnienie bezpieczeństwa granic UE wraz z reformą Schengen, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii pomyślnego wdrażania interoperacyjności systemów informatycznych. Komisja Europejska, w wyniku przeprowadzonej analizy funkcjonowania wielkoskalowych systemów informacyjnych UE, zaplanowała wprowadzenie w nich istotnych zmian (SIS, VIS, Eurodac) oraz zbudowanie nowych systemów (EES, ETIAS, ECRIS-TCN) i zapewnienie między nimi interoperacyjności. Kluczowym, a zarazem najbardziej złożonym elementem zaplanowanej transformacji, jest interoperacyjność. Polska aktywnie włączyła się w prace, dostrzegając możliwość wypełnienia luk informacyjnych, co będzie sprzyjać ułatwieniu prawidłowej identyfikacji osób i przyczyni się do zwalczania oszustw związanych z tożsamością. Mając na uwadze priorytety dotyczące interoperacyjności, Polska podjęła działania mające na celu dostosowanie prawa krajowego do rozporządzeń UE.

W marcu 2023 r. dokonano uruchomienia zmodernizowanego Systemu Informacyjnego Schengen, tzw. SIS Recast, dzięki któremu nastąpił wzrost liczby sprawdzeń i trafień w tym systemie, wprowadzono nowe kategorie wpisów oraz nowe funkcjonalności w stosunku do SIS II. Obecnie trwają prace nad aktualizacją skonsolidowanego harmonogramu wdrażania interoperacyjności, ze szczególnym uwzględnieniem systemu wjazdu/wyjazdu (EES), który zostanie uruchomiony nie wcześniej niż w drugim kwartale 2024 r. i nie później niż pod koniec 2024 r. W związku z kwestiami interoperacyjności SIS przedstawiciele Polski uczestniczyli w spotkaniach gremiów w ramach Komisji Europejskiej oraz Frontex. Przedstawiciele Polski brali także udział w pracach gremiów doradczych Agencji Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA) zmierzających do wdrożenia pełnej architektury wielkoskalowych systemów informacyjnych UE. Przedstawiciel Polski wziął udział w 42 posiedzeniu Zarządu Agencji eu-LISA współorganizowanym przez prezydencję szwedzką, na którym poparto decyzje dotyczące strategii wdrażania wielkoskalowych systemów informacyjnych UE, w tym EES.

Pakiet legislacyjny API

W grudniu 2022 r. Komisja Europejska opublikowała dwa wnioski legislacyjne dot. gromadzenia i przekazywania informacji o pasażerach (pakiet API), nad którymi prace toczyły się podczas prezydencji Szwecji na forum grupy Rady UE IXIM (Wymiana Informacji):

- projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego (PE) i Rady UE w sprawie gromadzenia i przekazywania zaawansowanych informacji o pasażerach (API) w celu wzmocnienia i ułatwienia kontroli na granicach zewnętrznych, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/817 i rozporządzenie (UE) 2018/1726 oraz uchylającego dyrektywę Rady UE 2004/82/WE,
- projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego (PE) i Rady UE w sprawie gromadzenia i przekazywania danych pasażera przekazywanych przed podróżą w celu zapobiegania przestępstwom terrorystycznym i poważnej przestępczości, ich wykrywania prowadzenia postępowań przygotowawczych w ich sprawie i ich ścigania oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/818.

Celem projektów jest wzmocnienie wymiany zaawansowanych informacji o pasażerach w ruchu lotniczym poprzez nadanie uprawnień eu-LISA w zakresie utworzenia centralnego routera za pośrednictwem którego dane API będą automatycznie przekazywane poszczególnym państwom członkowskim Unii Europejskiej. Podczas pierwszych czytań obydwu projektów delegaci państw członkowskich UE (w tym zwłaszcza Francji, Litwy, Łotwy) prezentowali stanowiska mające na celu rozszerzenie zakresu merytorycznego projektów o przekazywanie danych podróży także od przewoźników innych rodzajów transportu (w tym organizowanego drogą lądową i morską). Polska,

zgodnie z przyjętym stanowiskiem Rządu wskazywała, że zawarcie w projektach rozporządzeń takich przepisów, z punktu widzenia możliwości technicznych i wymogów co do infrastruktury, nie jest obecnie możliwe.

Wypracowane teksty kompromisowe obydwu rozporządzeń uzyskały szerokie poparcie państw członkowskich pozwalające na szybkie przyjęcie podejścia ogólnego i rozpoczęcie negocjacji z Parlamentem Europejskim. Projekty uwzględniają wszystkie kluczowe postulaty stanowiska Rządu RP, dotyczące: zakresu podmiotowego (ograniczonego do przewoźników lotniczych); finansowania kosztów po stronie państw członkowskich z budżetu UE; wydłużenia czasu na przetwarzanie danych API przez właściwe służby do 96 godzin (z pierwotnie przewidzianych 48 godzin); uwzględnienia różnorodności profili biznesowych podmiotów funkcjonujących na rynku przewozów lotniczych; opracowania spójnych zasad nakładania na przewoźników kar – kwestią tą ma się zająć grupa ekspercka powołana przez Komisję Europejską po wejściu w życie rozporządzeń.

1.9. Polityka azylowa i migracyjna

W okresie prezydencji szwedzkiej toczyły się bardzo intensywne prace nad Paktem na rzecz Migracji i Azylu. Prezydencja szwedzka kontynuowała podejście prezydencji francuskiej i czeskiej do reformy azylowo-migracyjnej.

Ochrona tymczasowa

Zgodnie z art. 4 dyrektywy Rady 2001/55/WE z dn. 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między państwami członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami czas trwania tymczasowej ochrony wynosi jeden rok. Jednocześnie dyrektywa przewiduje możliwość automatycznego przedłużenia o kolejne sześć okresów jednomiesięcznych przez czas nie dłuższy niż jeden rok oraz przedłużenia o kolejny rok decyzją Rady, przyjętą większością kwalifikowaną na wniosek Komisji.

Zgodnie z powyższym schematem ochrona czasowa wobec uchodźców wojennych napływających do UE została przedłużona do 4 marca 2024 r. W trakcie I półrocza 2023 r. trwały rozmowy nad scenariuszem, który mógłby obowiązywać od marca 2024 r. Polska niezmiennie pozostaje zaangażowana w kwestie pomocy uchodźcom z Ukrainy.

Migracja nielegalna

Podczas prezydencji szwedzkiej procedowane były następujące akty prawne:

- projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zarządzania azylem i migracją, COM(2020), dalej: *rozporządzenie ws. zarządzania azylem i migracją (AMMR)*,
- projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólną procedurę ubiegania się o ochronę międzynarodową w Unii i uchylającego dyrektywę 2013/32/UE oraz zmieniony projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólną procedurę ubiegania się o ochronę międzynarodową w Unii i uchylającego dyrektywę 2013/32/UE, dalej: *rozporządzenie proceduralne (APR)*,
- projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie reagowania na sytuacje kryzysowe i spowodowane działaniem siły wyższej w dziedzinie migracji i azylu, dalej: *rozporządzenie kryzysowe*.

Polska pozostawała zaangażowana w reformę Wspólnego Europejskiego Systemu Azylowego oraz dyskusje nad propozycjami Paktu na rzecz Migracji i Azylu, które odbywały się na forum grupy roboczej ds. Azylu bądź na forum Radców JHA, w posiedzeniach których Polska brała aktywny udział.

Projekt rozporządzenia ws. zarządzania azylem i migracją

Rząd RP stoi na stanowisku, że stanowisko Rady dotyczące założeń reformy systemu azylowego, w tym systemu dublińskiego, powinno być przyjęte w ramach konsensusu – zgodnie z konkluzjami Rady

Europejskiej z 15 grudnia 2016 r., 28 czerwca 2018 r. oraz 20 czerwca 2019 r., a relokacje powinny być faktycznie dobrowolne zgodnie z zaleceniami ze sprawozdania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego „Azyl, relokacja i powroty migrantów – czas na bardziej stanowcze działania w celu wyeliminowania rozbieżności między celami a osiąganymi rezultatami” opublikowanego 13 listopada 2019 r. Oceniamy jednak, że równowaga między odpowiedzialnością i solidarnością, która powinna być odzwierciedlona w dwóch kluczowych propozycjach legislacyjnych Paktu: *projekcie rozporządzenia w sprawie zarządzania migracjami i azylem* (AMMR) oraz *projekcie rozporządzeniu proceduralnym* (APR) nie została osiągnięta. Oparcie jej na środkach, które nie są ani równe, ani sprawiedliwe, nie pozwoliło na wyrażenie przez Polskę zgody na przyjęcie podejścia ogólnego wobec wymienionych propozycji.

Rząd RP sprzeciwia się ustanowieniu mechanizmu obowiązkowej solidarności, która *de facto* sprowadza się do alternatywy relokacji lub bezpośrednich kontrybucji finansowych, postrzeganej jako kara za nieprzeprowadzenie relokacji. O położeniu akcentu na relokacje świadczą kolosalne sumy zaproponowane jako kontrybucje finansowe konieczne do uiszczenia za ich nieprzeprowadzenie, zaś środki alternatywne tylko w teorii są równoważne. Ponadto twierdzenie, że mamy do czynienia z obowiązkową solidarnością, ale nie z obowiązkową relokacją, Rząd RP ocenia jako wprowadzające w błąd opinię publiczną z uwagi na oparcie obowiązkowej solidarności właśnie o wymienioną wyżej alternatywę.

Polska za błędny uważa także aktualny kształt klucza dystrybucji, w myśl którego ma odbywać się dystrybucja migrantów zakwalifikowanych do relokacji między państwami członkowskimi, który oparto jedynie o wskaźnik PKB państwa członkowskiego oraz jego populację, całkowicie pomijając przy tym wysiłki ponoszone na ochronę wspólnych granic (tym większe w sytuacji instrumentalizacji migracji) – nakłady te powinny być uwzględnione jako finansowe wkłady solidarnościowe.

Ponadto, Rząd RP uważa, że założenia obowiązkowej solidarności marginalizują także obciążenie państw członkowskich z tytułu przyjęcia w bardzo krótkim czasie kilkumilionowej rzeszy ukraińskich uchodźców wojennych, na utrzymanie których środki zostały wyasygnowane z budżetów krajowych. Co więcej, kwoty które mają być uiszczane w ramach bezpośrednich kontrybucji finansowych, w sytuacji nieprzeprowadzenia relokacji, przekraczają kilkunastokrotnie kwoty, o które postulowała Polska w ramach wsparcia finansowego państw najbardziej obciążonych napływem ukraińskich uchodźców wojennych. Dla Polski taka sytuacja jest nie do przyjęcia.

Mając na uwadze powyższe Rząd RP podczas posiedzenia Rady ds. WSiSW w dn. 8-9 czerwca 2023 r. sprzeciwił się przyjęciu podejścia ogólnego w odniesieniu do ww. wniosku legislacyjnego.

Projekt rozporządzenia proceduralnego

W ramach grupy roboczej ds. azylu prezydencja szwedzka kontynuowała wznowione przez prezydencję czeską prace nad projektem rozporządzenia proceduralnego (całym, tj. wnioskiem z 2016 r. oraz zmienionym wnioskiem z 2020 r.). Kontynuując osiągnięcia prezydencji czeskiej, która doprowadziła do przyjęcia wobec projektu rozporządzenia proceduralnego częściowego podejścia ogólnego, prezydencja szwedzka prowadziła prace nad tymi częściami rozporządzenia, które nie weszły w jego skład, w tym procedurami granicznymi i procedurami odwoławczymi, będącymi najbardziej polaryzującymi aspektami stanowisk państw członkowskich.

Polska niezmiennie popiera jak najszerze stosowanie procedur granicznych, które pozwalają na rozróżnienie migrantów ekonomicznych od cudzoziemców faktycznie poszukujących ochrony międzynarodowej przed prześladowaniem oraz sprawne procedowanie procedur powrotowych wobec tych pierwszych, bez możliwości wjazdu na terytorium państwa członkowskiego. W tym kontekście Rząd RP ocenia, że aktualna propozycja procedur granicznych nie pozwala na osiągnięcie celu, dla którego została przewidziana. Stanowią o tym rzadkie przypadki obligujące do jej zastosowania oraz liczne wyjątki umożliwiające odstępianie od niej.

Jednocześnie, pewne jej elementy (takie jak koncepcja obowiązkowych adekwatnych zdolności

i rocznego pułapu) Rząd RP ocenia jako zbędną i sztuczną nadregulację, której wprowadzanie będzie nadmiernie obciążać państwa członkowskie, a nie wnosi żadnej wartości dodanej. Rząd RP stoi na stanowisku, że należy skoncentrować się na celu – uczynieniu procedur granicznych faktycznym etapem do rozróżnienia migrantów ekonomicznych od azylantów, nie zaś na wprowadzaniu dodatkowych ram technicznych do ich przeprowadzania.

Polska popiera koncepcję bezpiecznego państwa trzeciego, jednak obecnie proponowane zapisy dotyczące powiązania wnioskodawcy z tym państwem nie rozwiewają wątpliwości dotyczących możliwości jego stosowania. Rząd RP ocenia zatem, że sformułowanie takiej koncepcji bezpiecznego państwa trzeciego będzie miało niewielkie zastosowanie w praktyce, co podważa jej użyteczność i pomocniczość.

Mając na uwadze powyższe, Polska podczas posiedzenia Rady ds. WSiSW w dn. 8-9 czerwca 2023 r. sprzeciwiła się przyjęciu podejścia ogólnego w odniesieniu do ww. wniosku legislacyjnego.

Projekt rozporządzenia kryzysowego

Prezydencja szwedzka w czerwcu 2023 r. wznowiła prace nad projektem rozporządzenia kryzysowego.

Na podstawie wyników dyskusji na nieformalnym spotkaniu Strategicznego Komitetu ds. Imigracji, Granic i Azylu (SCIFA) w dn. 20-21 kwietnia 2023 r. oraz odpowiedzi na kwestionariusz dotyczący projektu rozporządzenia kryzysowego rozesłanego do państw członkowskich, prezydencja szwedzka opracowała tekst kompromisowy dotyczący tego projektu. Po pierwsze, prezydencja zdecydowała się rozszerzyć zakres rozporządzenia kryzysowego tak, aby obejmował on również środki stosowane w sytuacjach instrumentalizacji. Po drugie, struktura kompromisu została zmieniona, aby odzwierciedlić wnioski z nieformalnego spotkania SCIFA i kwestionariusza.

Z racji faktu, że Rząd RP opowiedział się przeciwko przyjęciu podejścia ogólnego do *projektu rozporządzenia ws. zarządzania azylem i migracją* oraz *projektu rozporządzenia ws. procedury azylowej*, z tego powodu pozostaje krytyczny do propozycji derogacji od tych rozporządzeń w *projekcie rozporządzenia kryzysowego*.

Niemniej, uwzględniając wcześniejsze stanowisko dotyczące konieczności powiązania kwestii instrumentalizacji z negocjacjami nad Paktem na rzecz Migracji i Azylu, Polska docenia uwzględnienie instrumentalizacji migracji w nowej wersji *projektu rozporządzenia kryzysowego*. Instrumentalizacja migracji pozostaje zjawiskiem, które cały czas nas dotyka, na które nadal nie odpowiedzieliśmy ustanawiając mechanizmy na poziomie UE. Jednocześnie Rząd RP ocenia, że pozycja instrumentalizacji migracji w architekturze całego rozporządzenia jest niewystarczająca, tym bardziej mając na względzie polityczną wagę tego zjawiska. Wprawdzie kluczowe pozostają derogacje, które można zastosować na wypadek jego wystąpienia, niemniej Rząd RP uważa, że wpisanie instrumentalizacji migracji jako podtyp kryzysu nie służy właściwemu jej potraktowaniu.

W zakresie wykreślenia z projektu rozporządzenia propozycji ochrony natychmiastowej, Rząd RP popiera ten krok, mając na uwadze doświadczenia wynikające z aktywowania ochrony czasowej w związku z agresją Rosji na Ukrainę.

Prace w Komitecie Polityki Handlowej ds. systemu preferencji taryfowych (GSP)

22 września 2021 r. KE przyjęła wniosek ustawodawczy w sprawie rozporządzenia wprowadzającego nowy ogólny system preferencji taryfowych (GSP) UE na lata 2024–2034. Mandat Rady został zatwierdzony przez COREPER II w dn. 20 grudnia 2022 r., a prezydencja Szwecji rozpoczęła trilogi z PE w dn. 31 stycznia 2023 r.

Art. 19.1c nowego rozporządzenia GSP wprowadza do warunkowości negatywnej braki związane z obowiązkiem readmisji własnych obywateli przez kraj korzystający (czyli wprowadza nowy warunek, w przypadku którego wystąpienia KE może rozważyć procedurę czasowego zawieszenia preferencji). Mandat Rady zawiera silne poparcie dla wprowadzenia tego warunku. Ostatni podczas prezydencji szwedzkiej trilogi polityczny w dn. 27 czerwca 2023 r. nie przyniósł porozumienia, jednakże przed tym

spotkaniem PE zmienił swoje dotychczasowe stanowisko (kategorycznie wykluczające warunkowość związaną z readmisją) na możliwość ujęcia takiej warunkowości pod warunkiem spełnienia pewnych dodatkowych kryteriów. Obecne rozporządzenie UE w sprawie GSP ma wygasnąć z końcem 2023 r. Przedłużenie systemu jest niezbędne, aby umożliwić beneficjentom GSP i GSP+ dalsze korzystanie z preferencji taryfowych po tym, jak Rada i PE nie osiągnęły porozumienia w sprawie propozycji Komisji dotyczącej nowelizacji przepisów GSP. Kwestia ww. przedłużenia rozporządzenia GSP będzie procedowana w II półroczu 2023 r., równoległe do kontynuacji trilogów z PE ws. rewizji przepisów GSP.

Polska popiera włączenie do warunkowości negatywnej braków związanych z obowiązkiem readmisji własnych obywateli przez kraj korzystający. Podczas posiedzenia COREPER II 7 czerwca 2023 r. Polska opowiedziała się za ograniczoną elastycznością (wzmocnienie warunkowości związanej z readmisją w przedmiotowym zapisie w stosunku do propozycji kompromisowej przedstawionej przez KE).

BluePrint

Polska aktywnie uczestniczyła w spotkaniach Sieci BluePrint dot. sytuacji na głównych szlakach migracyjnych, a także tym poświęconym sytuacji na Ukrainie. Spotkania z udziałem państw członkowskich, ESDZ oraz agencji Frontex, Agencji UE ds. Azylu, Europol, Agencji Praw Podstawowych UE, eu-LISA oraz Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji i Biura Wysokiego Komisarza NZ ds. Uchodźców mają na celu monitoring sytuacji migracyjnej w UE i uchodźców z Ukrainy. Spotkania te były okazją dla Polski, aby przedstawić skalę pomocy, jaką ukraińscy uchodźcy otrzymują w naszym kraju, jak również skuteczność ochrony granic zewnętrznych UE na granicy polsko – białoruskiej w związku z trwającym atakiem hybrydowym w postaci instrumentalizacji migracji przez reżim białoruski.

Migracja legalna

Prezydencja szwedzka kontynuowała prace nad wnioskami ustawodawczymi – projektem dyrektywy PE i Rady ws. procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz ws. wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim (wersja przekształcona) i projektem dyrektywy PE i Rady dot. statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi (wersja przekształcona), istotnie zwiększając ich dynamikę.

W ramach przewodnictwa w grupie roboczej Rady UE ds. integracji, migracji i wydaleń – komponent integracja (grupa IMEX), w trakcie posiedzeń w dn. 27 marca oraz 3 maja 2023 r., Szwecja przedstawiła propozycje rozwiązań kompromisowych do całości wniosku ws. przekształcenia dyrektywy 2003/109/WE, które spotkały się z pozytywnymi reakcjami Polski. Propozycje modyfikacji pierwotnego wniosku zostały ocenione jako w większości zbieżne z interesami Polski oraz pożądane lub możliwe do zaakceptowania przez stronę polską. Istotny zakres uwag przedstawionych przez delegację polską został przez prezydencję szwedzką uwzględniony, w tym postulaty dotyczące ograniczenia poziomu harmonizacji tekstu poprzez zastępowanie klauzul obligatoryjnych „*shall*” klauzulami fakultatywnymi „*may*”. Szczególnie istotnym osiągnięciem dla większości państw członkowskich, w tym Polski, było skłonienie prezydencji szwedzkiej do wykreślenia problematycznego zapisu zakazującego stosowania, w przypadku statusu unijnego, bardziej restrykcyjnych wymogów co do poziomu wymaganych zasobów i warunków integracji (art. 4 ust. 5) niż w przypadku krajowych zezwoleń na pobyt stały, oraz skrócenie z 3 do 2 lat okresów pobytów w innych państwach członkowskich, uwzględnianych przy obliczaniu pobytu wymaganego do celów uzyskania statusu rezydenta unijnego. W odpowiedzi na zastrzeżenia sformułowane przez państwa członkowskie, w tym Polskę, prezydencja szwedzka przeprowadziła szereg punktowych zmian w zapisach projektu, które dotyczyły m.in. uproszczenia systemu kumulowania pobytów w innych państwach członkowskich (ograniczając je do określonych podstaw pobytu) oraz terminów rozpatrzenia wniosków (poprzez przyjęcie, że termin będzie liczony od dnia złożenia kompletnego wniosku).

Ponadto, w okresie 1 stycznia – 30 czerwca 2023 r. kontynuowane były prace nad projektem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla

obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim (wersja przekształcona), które rozpoczęły się w trakcie prezydencji czeskiej w Radzie UE w lipcu 2022r.

Spotkania grupy IMEX dotyczące prac nad tym projektem odbyły się w dniu 27 stycznia 2023r. oraz w dniu 6 marca 2023 r. Następnie w dniu 25 kwietnia 2023 r. odbyło się spotkanie na poziomie Radców migracyjnych ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (JHA Counsellors (Admission)) dotyczące tego projektu. W toku negocjacji stronie polskiej, wraz z innymi państwami członkowskimi, udało się dostosować poszczególne zapisy projektu przedstawionego przez Komisję Europejską tak, aby w większym stopniu uwzględniła uwarunkowania występujące w poszczególnych państwach członkowskich, tak aby procedura jednego wniosku o jedno zezwolenie na pobyt i pracę nie stanowiła nadmiernego obciążenia dla państw członkowskich oraz aby przygotować tekst projektu na negocjacje z Parlamentem Europejskim i możliwe kompromisy. Uwzględniono możliwość złożenia wniosku w sprawie zmiany pracodawcy, a nie tylko zawiadomienia w tej sprawie oraz wydłużono z 60 do 90 dni procedurę zmiany pracodawcy. Dużym udziałem strony polskiej było doprowadzenie do ograniczenia okresu dozwolonego bezrobocia posiadacza jednolitego zezwolenia na pobyt i pracę do 2 miesięcy łącznie w całym okresie ważności zezwolenia. Wcześniejsze zapisy projektu umożliwiały wielokrotne korzystanie z dopuszczalnego okresu bezrobocia w czasie ważności zezwolenia, co mogłoby być nadużywane. Projekt dyrektywy został uzgodniony między państwami członkowskimi na tyle, że tzw. Ogólne Podejście (General Approach) Rady UE dotyczące tego projektu, stanowiące kompromisowy tekst projektu dyrektywy w stosunku do projektu przedstawionego pierwotnie przez Komisję Europejską, oraz mandat do negocjacji z Parlamentem Europejskim, zostało przyjęte w trakcie posiedzenia Rady Unii Europejskiej ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (JHA) w dniu 8 czerwca 2023 r. ramach punktu bez dyskusji.

Polityka powrotowa

Polska brała aktywny udział w pracach grupy roboczej Rady UE ds. integracji, migracji i wydaleń, w komponente wydalenia. Prezydencja szwedzka kontynuowała wysiłki na rzecz poprawy skuteczności powrotów oraz reintegracji. Polska pozytywnie odnosiła się do inicjatyw zmierzających do zwiększenia efektywności powrotów, przymusowych jak i dobrowolnych, oraz wsparcia Agencji Frontex w tym zakresie. Poczyniono dalsze wysiłki, aby usprawnić mechanizm związany z art. 25a kodeksu wizowego (dźwignia wizowa). Polska była orędownikiem wykorzystywania dostępnych narzędzi w celu poprawy wskaźnika powrotów i readmisji. Omawiana była także problematyka umów readmisyjnych, ich zawierania i konieczności ich efektywnego egzekwowania.

Zewnętrzny wymiar migracji

Kwestie zewnętrznego wymiaru polityki migracyjnej podczas prezydencji Szwecji omawiane były m.in. na forum grupy roboczej ds. zewnętrznych aspektów azylu i migracji (ang. *External Migration Working Party*, EMWP) podczas pięciu spotkań tej formacji. W ramach spotkań podjęto prace nad działaniami na rzecz operacjonalizacji Paktu na rzecz Migracji i Azylu, w tym wdrożenia planów działań. W ramach działań grupa podjęła również dyskusje m.in. nad:

- zastosowaniem dźwigni i zachęt w odniesieniu do zewnętrznego wymiaru migracji (art. 25a Kodeksu Wizowego Schengen),
- omówieniem sytuacji na szlaku wschodnioróżdriemnomorskim i bałkańskim,
- przeglądem partnerstw migracyjnych, w tym omówieniem działań podejmowanych w ramach procesu rabackiego i praskiego,
- współpracą z cywilnymi misjami zarządzania kryzysowego w sferze migracji,
- wdrażaniem w państwach członkowskich UE kompleksowego podejścia na szczeblu krajowym, ang. *whole-of-government approach* w stosunku do migracji,
- przeglądem finansowym działań w sferze migracji, zwłaszcza nad instrumentem *Team Europe*,
- omówieniem działań w sferze przeciwdziałania instrumentalizacji migracji.

Obyły się również prace nad przygotowaniem planów działania na rzecz krajów, które stanowią główne źródła migracji do UE:

- Iraku (działania na rzecz demokratyzacji kraju, wsparcie reform, współpraca w sferze readmisji),
- Nigerii (wsparcie reform zwłaszcza w sferze kontroli migracji),
- Tunezji (działania na rzecz wsparcia reform, w tym stworzenia spójnego systemu),
- Egiptu (działania na rzecz wsparcia reform, w tym stworzenia spójnego systemu migracyjnego),
- Nigru (wsparcie reform zwłaszcza w sferze kontroli migracji),
- Libii (działania na rzecz wsparcia reform, w tym stworzenia spójnego systemu migracyjnego),
- Pakistanu (pomoc humanitarna dla ludności oraz ew. wsparcie państw sąsiadujących),
- Afganistanu (pomoc obywatelom Afganistanu, monitoring sytuacji),
- Bośni i Hercegowiny (wsparcie wobec masowego napływu migrantów z kierunku południowego).

Polska w dalszym ciągu kładzie największy nacisk na działania pomocowe na rzecz Bośni i Hercegowiny oraz Iraku. W obszarze naszego zainteresowania jest również wsparcie na rzecz Egiptu, w celu kontroli migracji z tamtego kierunku. Jednym z dodatkowych tematów omawianych podczas EMWP były skutki dla zewnętrznego wymiaru migracji wywołane wojną na Ukrainie. Polska aktywnie wypowiadała się na temat działań mających na celu przeciwdziałanie instrumentalizacji migracji.

Równolegle do prac EMWP funkcjonował mechanizm koordynacji operacyjnej zewnętrznego wymiaru migracji (MOCADDEM). Zakłada on zastosowanie mechanizmu wzmocnienia koordynacji działań różnych aktorów oraz zintegrowania stosowanych środków i „dźwigni” w ramach zewnętrznego wymiaru migracji. Ma on również na celu zapewnienie spójności prac różnych gremiów przygotowawczych Rady, działań państw członkowskich i unijnych instytucji, co z perspektywy mijającego półrocza należy ocenić pozytywnie.

Działania operacyjne mechanizmu MOCADDEM polegają na systematycznej realizacji planów działania opracowanych na forum grupy EMWP, których wdrażanie przyczynia się do realizacji celów UE w obszarze migracji w relacjach z państwami trzecimi (w postaci kontaktów dyplomatycznych i politycznych, wsparcia tych państw trzecich – budowy zdolności, pomocy humanitarnej, uruchomienia dostępnych instrumentów wywierania wpływu – wsparcia finansowego, narzędzi w ramach polityki wizowej lub innych polityk).

W odniesieniu do konkretnych działań, priorytetami są: współpraca w zakresie readmisji, aby ułatwić organizację lotów powrotnych do państw trzecich; współpraca z państwami trzecimi w walce z instrumentalizacją przepływów migracyjnych; określenie priorytetów działań agencji Frontex w ramach nowego mandatu do współpracy zewnętrznej; konsekwencje konfliktu na Ukrainie w kontekście zewnętrznego wymiaru migracji; dostosowanie priorytetów Rady UE do wdrażania finansowania w obszarze migracji; monitorowanie i wdrażanie inicjatyw dotyczących europejskich szlaków migracyjnych; identyfikacja głównych obszarów współpracy dla kluczowych regionów; koordynacja i procesy przeglądowe działań w krajach, dla których działania pomocowe były omawiane na forum EMWP.

1.10. Współpraca w ramach wymiaru sprawiedliwości

Odzyskiwanie i konfiskata mienia

W trakcie prezydencji szwedzkiej w Radzie uzgodniono projekt dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odzyskiwania i konfiskaty mienia. Uchwalenie przedmiotowej dyrektywy pozwoli osiągnąć zakładany cel, jakim jest zapobieganie ukrywaniu zysków i korzyści pochodzących z działalności przestępczej. Osiągnięcie wskazanego celu będzie możliwe poprzez wprowadzenie we wszystkich państwach członkowskich jednolitych instrumentów w postaci konfiskaty korzyści uzyskanej z przestępstwa, tymczasowego zajęcia mienia zagrożonego przepadkiem, konfiskaty

wykonywanej bez uprzedniego wyroku skazującego, konfiskaty mienia o niewyjaśnionym pochodzeniu oraz konfiskaty mienia przekazanego osobom trzecim w celu uniknięcia wykrycia majątku.

W trakcie negocjacji, w zakresie podstaw konfiskaty bez uprzedniego wyroku skazującego, zgodnie z postulatami Polski i innych państw członkowskich, wykreślono z projektu budzące wątpliwości rozwiązania dotyczące korzystania z immunitetu sądowego przez podejrzanego lub oskarżonego na mocy prawa oraz udzielenia amnestii. Ponadto, udało się w taki sposób sformułować punkt dotyczący terminów przedawnienia, że dokonano bezpośredniego odwołania do regulacji dotyczących przedawnienia karalności przestępstw obowiązujących w prawie krajowym poszczególnych państw członkowskich.

W toku negocjacji Polska wskazywała, że konieczna jest jak najszybsza implementacja wskazanej dyrektywy do porządku prawnego państw członkowskich. W związku z powyższym zaproponowano, aby czas potrzebny na implementację nowych rozwiązań wyniósł maksymalnie 18 miesięcy. Jednakże, wskazana propozycja została zanegowana przez dużą grupę państw członkowskich. Głównym krytykiem Polskiej propozycji byli Niemcy, które zaproponowały 36-miesięczny okres na transpozycję wskazanej dyrektywy i ten okres znalazł się w ostatecznym tekście projektu dyrektywy.

Podczas posiedzenia Rady ds. WSiSW w dniach 8-9 czerwca 2023 r. Polska poparła przyjęcie podejścia ogólnego. Prezydencja szwedzka kontynuując prace nad projektem rozpoczęła trilogi polityczne w dn. 13 czerwca 2023 r.

Naruszenie i omijanie unijnych środków ograniczających

W związku z decyzją Rady uznającą naruszenie unijnych środków ograniczających za dziedzinę przestępczości spełniającą kryteria określone w art. 83 ust. 1 TFUE, w dniu 2 grudnia 2022 r. Komisja Europejska opublikowała projekt dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie definicji przestępstw związanych z naruszeniem unijnych środków ograniczających oraz kar za takie przestępstwa. Pierwsze czytanie projektu rozpoczęło się już w grudniu 2022 r., a prezydencja szwedzka kontynuowała intensywne prace.

Zgodnie z projektem, dyrektywa penalizuje naruszenie środków ograniczających polegających na m.in: nieprzestrzeganiu zakazów i ograniczeń w zakresie handlu określonymi towarami, udostępnienie środków finansowych lub zasobów gospodarczych, czy też niedokonanie zabezpieczenia środków finansowych lub zasobów gospodarczych. Natomiast przestępstwa omijania środków ograniczających dotyczą głównie niedopełnienia obowiązków związanych z wykonaniem sankcji m.in. poprzez przekazanie fałszywych informacji lub ukrywanie zasobów finansowych podlegających zamrożeniu.

W toku negocjacji Polska stanowczo podkreślała, że projektowana dyrektywa powinna przewidywać możliwość jak najszybszego pociągnięcia do odpowiedzialności karnej osób fizycznych i prawnych zaangażowanych w naruszanie unijnych środków ograniczających jednocześnie postulując, aby projektowane przepisy wprowadzały skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje karne za naruszenie wszystkich unijnych środków ograniczających, a także odpowiednio wysokie poziomy kar za ich obchodzenie. Wynegocjowany kształt przepisów w tym zakresie należy uznać za optymalny i uwzględniający stanowiska wszystkich państw członkowskich.

Dla Polski wdrożenie tego instrumentu prawnego na poziomie unijnym jest priorytetowe, w szczególności z uwagi na fakt, że część państw członkowskich do tej pory nie penalizuje tego rodzaju przestępczości. Dlatego też wynegocjowany na forum Rady kompromisowy okres transpozycji 12 miesięcy, popierany przez Komisję Europejską, jest dla Polski akceptowalny.

Ustanowienie norm w powyższej dziedzinie służyć będzie ujednoczeniu wykonywania przyjętych środków ograniczających, co stanowi nadrzędny cel tej dyrektywy. Podczas Rady ds. WSiSW w dn. 8-9 czerwca 2023 r. Polska poparła przyjęcie podejścia ogólnego.

Przekazywanie postępowań w sprawach karnych

W trakcie prezydencji szwedzkiej rozpoczęto pracę nad projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego przekazywania postępowania w sprawach karnych. Wskazany projekt wprowadza nowy instrument współpracy transgranicznej, który przyczyni się do efektywnego sprawowania wymiaru sprawiedliwości.

Projekt rozporządzenia ma zapewnić skuteczniejszą współpracę sądową w sprawach karnych, obok istniejących już instrumentów transgranicznej współpracy, obejmujących wykonywanie wyroków, przekazywanie osób na podstawie europejskiego nakazu aresztowania i gromadzenie dowodów w oparciu o europejski nakaz dochodzeniowy. Polska co do zasady popiera przyjęcie wspólnych przepisów dotyczących przekazywania postępowania karnego, które uzupełniłoby prawodawstwo UE dotyczące transgranicznej współpracy sądowej. Projektowane przepisy pozwolą uniknąć ryzyka bezkarności sprawców, w szczególności w przypadku odmowy przekazania osoby objętej europejskim nakazem aresztowania. W toku negocjacji Polska będzie dążyła do zmiany art. 5 projektu rozporządzenia, tak aby kryteria przekazania postępowania karnego do innego państwa członkowskiego stanowiły katalog zamknięty (obecnie przesłanki przekazania nie są precyzyjne), art. 9 projektu rozporządzenia dot. tekstu formularza, a także doprecyzowania obligatoryjnych podstaw odmowy przekazania postępowania opisanych w art. 13 projektu.

Zwalczanie korupcji

Prezydencja szwedzka rozpoczęła pracę nad projektem dyrektywy, który zmierza do aktualizacji, a w konsekwencji wzmocnienia przepisów mających na celu zapobieganie i zwalczanie korupcji. Dotychczasowe rozwiązania prawne w tym zakresie powinny uwzględnić rozwój zagrożeń korupcyjnych oraz zobowiązania prawne Unii i państw członkowskich wynikające z prawa międzynarodowego.

Głównym celem projektu dyrektywy jest ujednoczenie minimalnych norm dotyczących definicji przestępstw i sankcji w dziedzinie korupcji, jak również wprowadzenie instrumentów umożliwiających lepsze zapobieganie korupcji i jej zwalczanie. Projekt dyrektywy uwzględnia podjęcie działań ukierunkowanych na podnoszenie świadomości na temat zwalczania korupcji za pomocą programów edukacyjnych i badawczych, a także wprowadza wymóg ustanowienia w krajowych porządkach prawnych organów specjalizujących się w zapobieganiu korupcji i jej zwalczaniu. Polska popiera kierunkowo całość projektu, wskazując jednocześnie na konieczność doprecyzowania niektórych pojęć. W ocenie Polski projekt dyrektywy powinien być jak najbardziej zbliżony do Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji (UNCAC).

Rozmowy trójstronne ws. ochrony środowiska przez prawo karne

W trakcie prezydencji szwedzkiej zapoczątkowane zostały prace podczas rozmów trójstronnych nad projektem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne i zastępującej dyrektywę 2008/99/WE. Polska podczas Rady ds. WSiSW w dn. 8-9 grudnia 2022 r. wyraziła sprzeciw wobec przyjęcia podejścia ogólnego do projektu dyrektywy.

Polska była aktywnie zaangażowana w prace podkreślając potrzebę przygotowania rozwiązań kompromisowych, które będą stanowiły wartość dodaną w dziedzinie ochrony środowiska, jednocześnie podkreślając w pisemnych uwagach, że nieakceptowalne dla Polski jest rozszerzenie dotychczasowych regulacji o penalizację niepokojenia gatunków zwierząt wymienionych w załączniku II dyrektywy siedliskowej (art. 3 ust. 2 lit. o) oraz czynów popełnionych nieumyślnie, lecz z rażącym niedbalstwem w postaci zabijania i niszczenia okazów dzikiej fauny lub flory (art. 3 ust. 2 lit. l (i)) oraz wszelkich zachowań powodujących pogorszenie stanu siedliska, a tym bardziej niepokojenia zwierząt (art. 3 ust. 2 lit. o).

Rozmowy trójstronne ws. pakietu e-dowodów (ang. *e-evidence*)

W trakcie prezydencji szwedzkiej kontynuowano prowadzenie rozmów trójstronnych w celu osiągnięcia kompromisu dot. pakietu *e-evidence*, tj. projektu rozporządzenia ws. europejskiego nakazu wydania dowodów dotyczącego elektronicznego materiału dowodowego w sprawach karnych

i europejskiego nakazu zabezpieczenia dowodów dotyczącego elektronicznego materiału dowodowego w sprawach karnych oraz projektu dyrektywy ustanawiającej zharmonizowane przepisy dotyczące mianowania przedstawicieli prawnych w celu gromadzenia dowodów na potrzeby postępowań karnych.

W dn. 19 stycznia 2023 r. prezydencja szwedzka przesłała finałowy kompromisowy tekst pakietu *e-evidence* wraz z tekstem wszystkich załączników. Wskazała, że zmiany wprowadzone do tekstu podstawowego mają jedynie charakter redakcyjny, a jego treść co do meritum nie różni się od tekstu omawianego na COREPER II w dn. 20 grudnia 2022 r. Przygotowany końcowy tekst kompromisowy został włączony do agendy COREPER, który odbył się w dn. 25 stycznia 2023 r. We wskazanym tekście kompromisowym usunięto motyw 11a, który odnosił się do procedury wskazanej w art. 7 ust. 2 TUE, a także wskazywał na możliwość odmowy wykonania nakazu, gdy wykonanie w konkretnych okolicznościach sprawy wiązałoby się z oczywistym naruszeniem odpowiedniego praw podstawowego określonego w Karcie Praw Podstawowych. Jednakże pozostawiono w nim odwołanie do art. 7 ust. 1 TUE. Z tego względu Polska nie poparła przyjęcia przedłożonego przez prezydencję Szwecji tekstu kompromisowego. COREPER zatwierdził teksty kompromisowe aktów przy sprzeciwie Polski.

Parlament Europejski przyjął w dn. 13 czerwca 2023 r. kompromisowy projekt pakietu *e-evidence*, który również zawiera odniesienie do art. 7 ust. 1 TUE, umiejscowione ostatecznie w motywie 64. Zaproponowano w nim, aby przy ocenie podstawy odmowy uwzględnić jedynie materiał przedstawiony we wniosku z art. 7 ust. 1 TFUE, nie zaś materiał związany ze stwierdzeniem przez Radę trwałego naruszenia zasad określonych w art. 6 ust. 1 TUE.

Tekst kompromisowy został następnie przyjęty przez Radę (na posiedzeniu COREPER II w dn. 21 czerwca, a następnie jako punkt „A” przez Radę do Spraw Ogólnych w dn. 27 czerwca 2023 r.). Ostateczne brzmienie rozporządzenia nie jest dla Polski możliwe do zaakceptowania, dlatego też Polska była przeciwna przyjęciu całego pakietu *e-evidence*.

Cyfryzacja współpracy sądowej oraz dostępu do sądu

W związku z kontynuowaniem przez prezydencję szwedzką tematu przyszłej Strategii i Planu działania w obszarze e-sprawiedliwości Polska na prośbę prezydencji zgłosiła swoje propozycje w tym zakresie, wskazując na zasadność przyjęcia nowej strategii w zakresie e-sprawiedliwości na poziomie UE. Celem powinno być kontynuowanie rozwoju dostępu do wymiaru sprawiedliwości w wymiarze ogólnoeuropejskim, przy wykorzystaniu najnowocześniejszych dostępnych technologii i jednoczesnym zachowaniu bezpieczeństwa przetwarzania danych. Polska określiła także zakres tematyczny strategii, który powinien być zbieżny z celami strategicznymi: dostępem do informacji; e-komunikacją w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości; interoperacyjnością. Jeśli chodzi o ramy czasowe strategii – Polska zaproponowała zachowanie dotychczasowego okresu, tj. 5 lat (propozycja ram czasowych nowej Strategii: 2024-2028).

W zakresie Planu działania w obszarze e-sprawiedliwości Polska wskazała, że potrzebny jest nowy dokument, który powinien mieć charakter wykonawczy, operacyjny w stosunku do Strategii. Polska zwróciła także uwagę, że do ustalenia pozostaje kwestia konstrukcji Planu działania, np. czy będzie zawierać listę projektów zaplanowanych do realizacji (podobnie jak to jest ujęte w obecnie obowiązującym Planie działania).

Ponadto, od stycznia 2023 r. kontynuowano prace w trilogach nad projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie cyfryzacji współpracy sądowej oraz dostępu do sądu w sprawach cywilnych, gospodarczych i karnych oraz zmieniającego niektóre inne akty w zakresie współpracy sądowej. W tym kontekście należy podkreślić, iż stanowiska Parlamentu Europejskiego i Rady różniły się znacząco pomiędzy sobą w kwestiach istotnych dla Polski. Polska była aktywnie zaangażowana w te prace z uwagi na konieczność wypracowania pragmatycznych rozwiązań, które uwzględniać będą także istotne kwestie techniczne albo pozostające na styku techniczno-prawnym, jak np. wymóg odpowiedniego poziomu zabezpieczeń przy logowaniu do Europejskiego

Elektronicznego Punktu Dostępu. Wstępne porozumienie PE i Rady odnośnie do przedmiotowego rozporządzenia udało się wypracować w dn. 28 czerwca 2023 r.

Odpowiedzialność za produkty wadliwe

Prezydencja szwedzka prowadziła od stycznia 2023 r. prace nad projektem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie odpowiedzialności za produkty wadliwe, w których brali udział przedstawiciele Polski. Pod koniec maja prezydencja przedłożyła już szósty projekt tekstu kompromisowego. Polska miała znaczący wkład w kolejne teksty kompromisowe i zrealizowała swoje istotne cele negocjacyjne. W czerwcu 2023 r. przyjęto mandat do negocjacji z Parlamentem Europejskim.

Ochrona osób angażujących się w debatę publiczną („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”)

Od stycznia 2023 r. kontynuowano prace na poziomie technicznym w grupie roboczej w Radzie UE nad projektem dyrektywy w sprawie ochrony osób, które angażują się w debatę publiczną, przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi. Uwzględniając uwagi zgłoszone przez delegacje, prezydencja Szwecji w dn. 24 kwietnia 2023 r. przedstawiła ostateczną propozycję kompromisową, którą Polska oceniła pozytywnie.

Podczas negocjacji nad tekstem dyrektywy Polska dążyła do jak największej spójności projektowanej regulacji z polskim systemem prawnym. W szczególności popieraliśmy wykreślenie definicji spraw o skutkach transgranicznych, sformułowanej w pierwotnym tekście Komisji Europejskiej (problematycznej z punktu widzenia zagrożenia objęcia nią spraw czysto krajowych). W kompromisowym tekście uwzględnione zostały ważne dla Polski postulaty, aby ochroną dyrektywy nie były objęte podmioty, które przyczyniają się do rozpowszechniania nieprawdziwych informacji. W tym kontekście Polska opowiadała się za szerokim definiowaniem pojęcia dziennikarza, przy zastrzeżeniu, że powinni oni działać w dobrej wierze, w celu dostarczenia rzetelnych i wiarygodnych informacji, zgodnie z etyką dziennikarską. Podczas Rady ds. WSISW w dn. 8-9 czerwca 2023 r. Polska wyraziła zgodę na przyjęcie podejścia ogólnego.

Uznawanie rodzicielstwa w sytuacjach transgranicznych

Od dn. 8 grudnia 2022 r. prowadzone są w Radzie UE w grupie roboczej prawa cywilnego prace nad projektem rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania orzeczeń i przyjmowania dokumentów urzędowych dotyczących pochodzenia dziecka oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia pochodzenia dziecka.

Celem wniosku jest uznawanie pochodzenia dziecka, w sytuacji gdy pochodzenie to zostało ustalone w innym państwie członkowskim. Uznanie pochodzenia dziecka ustalonego w jednym państwie członkowskim przez wszystkie pozostałe państwa członkowskie ma się odbywać niezależnie od faktu w jaki sposób dziecko zostało poczęte lub urodzone oraz z jakiej rodziny pochodzi. W konsekwencji uznanie pochodzenia dziecka powinno obejmować ustalone w innym państwie członkowskim pochodzenie dziecka mającego rodziców tej samej płci. Projekt rozporządzenia stanowi realizację wcześniejszych zapowiedzi KE i przyjęcia środków zmierzających do zapewnienia, aby pochodzenie dziecka ustalone w jednym państwie członkowskim było uznawane we wszystkich pozostałych państwach członkowskich.

Aktualnie obowiązujące akty prawne UE, które dotyczą prawa rodzinnego i mają skutki transgraniczne, m.in. w zakresie odpowiedzialności rodzicielskiej, obowiązku alimentacyjnego, dziedziczenia i przedkładania dokumentów urzędowych w innym państwie członkowskim, nie obejmują swoim zakresem przepisów dotyczących jurysdykcji krajowej lub norm kolizyjnych w zakresie ustalania pochodzenia dziecka w sytuacjach transgranicznych ani wzajemnego uznawania pochodzenia dziecka między państwami członkowskimi. Obowiązujące akty prawne UE regulują bowiem uznawanie orzeczeń sądów i dokumentów urzędowych w mających bezpośrednie znaczenie dla dzieci

w sytuacjach transgranicznych – obszarach, takich jak odpowiedzialność rodzicielska³, obowiązek alimentacyjny⁴ i dziedziczenie⁵. Projekt proponuje przyjęcie unijnych przepisów regulujących kwestię jurysdykcji krajowej w sprawach dotyczących pochodzenia dziecka (przepisy określające, które sądy państw członkowskich są właściwe do rozpatrywania spraw dotyczących ustalenia pochodzenia dziecka w sytuacjach transgranicznych) oraz kwestię prawa właściwego (normy kolizyjne wyznaczające prawo krajowe, które należy stosować w sprawach dotyczących ustalenia pochodzenia dziecka w sytuacjach transgranicznych). Zaproponowano również ustanowienie europejskiego poświadczenia pochodzenia dziecka, o które dzieci (lub ich przedstawiciele ustawowi albo pełnomocnicy) mogliby się ubiegać i z którego będzie można korzystać w celu potwierdzenia swojego pochodzenia w innym państwie członkowskim.

Rząd RP negatywnie ocenił kierunek proponowanych w projekcie rozporządzenia rozwiązań, które pomimo deklaracji braku wpływu na kompetencje państw członkowskich do przyjmowania przepisów prawa rodzinnego materialnego, w rzeczywistości głęboko ingerują w tę sferę, wprowadzając przy tym sprzeczne z polskim porządkiem prawnym definicje rodziny i ustalania pochodzenia dziecka. Uznano, że projekt rozporządzenia narusza fundamentalne zasady porządku publicznego RP, stojąc w sprzeczności z aksjologią konstytucyjną. Zwrócono uwagę, że polskie prawo nie zna instytucji „rodziców jednopłciowych” i nie przewiduje możliwości usankcjonowania tak powstałej rodziny. W świetle obowiązujących w RP przepisów rodzicami dziecka mogą być tylko matka i ojciec. Inna kategoria rodzica nie jest polskiemu ustawodawstwu znana. Przepisy dotyczące ojcostwa, w szczególności unormowania kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, niezależnie od sposobu jego ustalenia, za każdym razem jako ojca dziecka wskazują mężczyznę. Wspólnie zaś przysposobić dziecko mogą wyłącznie małżonkowie. O niedopuszczalności przysposobienia dziecka przez osoby tej samej płci decyduje klauzula porządku publicznego. Zauważono również, że wejście w życie rozporządzenia w obowiązującym kształcie zobliguje państwa członkowskie do stosowania wprost przepisów, które są niezgodne z krajowym porządkiem prawnym odzwierciedlającym rzeczywiste pochodzenie dziecka. Ponadto wskazano, że wniosek jest niezgodny z zasadą pomocniczości.

2. ODPORNOŚĆ – KONKURENCYJNOŚĆ

2.1 Odporność łańcuchów dostaw, w tym zwiększanie dostępności strategicznych surowców i komponentów dla europejskich firm

W trakcie prezydencji szwedzkiej wstępnie uzgodniono kompromis w zakresie zapisów **projektu rozporządzenia ustanawiającego ramy dotyczące środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu półprzewodników (Akt w sprawie czipów, ang. *European Chips Act*)**. Osiągnięto to dzięki 4 trilogom (28 lutego, 9 i 30 marca, 18 kwietnia). Podczas posiedzenia COREPER 10 maja 2023 r. Polska, wraz ze wszystkimi pozostałymi państwami członkowskimi, wyraziła poparcie dla wersji kompromisowej, która w przeważającej części opiera się na stanowisku Rady. Wypracowana wersja kompromisowa uwzględnia kluczowe dla Polski zapisy dotyczące zasady rozlewania efektów (ang. *spillover*) nowych inwestycji na kilka państw członkowskich UE poza państwo, w którym zlokalizowana jest megafabryka. Przyjęty kompromis podkreśla również znaczenie nie tylko najnowocześniejszych, lecz także dojrzałych układów scalonych jako niezbędnych dla wzmocnienia unijnej infrastruktury krytycznej, bezpieczeństwa i przywództwa technologicznego UE. Podtrzymane zostały także zaproponowane przez Polskę zapisy wyłączające nakładanie kar na przedsiębiorców, którzy przedstawią należycie uzasadnione przyczyny nieprzekazania informacji. Przyjęty kompromis

³ Rozporządzenie Rady (UE) 2019/1111 z dn. 25 czerwca 2019 r. w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie uprowadzenia dziecka za granicę (Dz.U. L 178 z 2.7.2019, s. 1).

⁴ Rozporządzenie Rady (WE) nr 4/2009 z dn. 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych (Dz.U. L 7 z 10.1.2009, s. 1).

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012 z dn. 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego (Dz.U. L 201 z 27.7.2012, s. 107).

uwzględnia również inne postulaty Polski w zakresie wzmocnienia kompetencji Europejskiej Rady ds. Półprzewodników, zapewnienia pełnej i niezakłóconej otwartości przyszłych Europejskich Konsorcjów na rzecz Infrastruktury Czipów (ECIC) oraz budżetu Aktu w sprawie czipów, który uwzględniając zakładany poziom finansowania, nie wprowadza zmian w przyjmowanych jednogłośnie WRF.

Ponadto, w dn. 16 marca 2023 r. został opublikowany projekt rozporządzenia PE i Rady ustanawiającego ramy na potrzeby zapewnienia bezpiecznych i zrównoważonych dostaw surowców krytycznych (**Akt w sprawie surowców krytycznych, ang. *Critical Raw Materials Act***). Podczas prac nad projektem Polska aktywnie prezentowała swoje stanowisko, podkreślając potrzebę uwzględnienia uwarunkowań lokalnych, w tym przede wszystkim planowanego modelu transformacji polskiej gospodarki. Polska opowiada się za utworzeniem jednej listy surowców krytycznych, która będzie uwzględniała surowce z zaproponowanych aktualnie dwóch list – surowców krytycznych i strategicznych, w tym szczególnie istotne dla Polski jest ujęcie w liście węgla koksowego (surowiec strategiczny). Polska wskazywała również na zbyt krótkie, a tym samym nierealne, ramy czasowe dla zapewnienia skutecznej implementacji przepisów, które nie uwzględniają wieloaspektowości zagadnienia dotyczącego pozwoleń.

26 maja 2023 r. prezydencja Szwecji przedstawiła tekst kompromisowy projektu rozporządzenia. Polska pozytywnie odniosła się do zmian, które w dużej mierze uwzględniały postulaty Polski w zakresie m.in. definicji; zmiany procesu *one stop shop* na wprowadzenie punktu kontaktowego odpowiadającego za ułatwienie i koordynację procesu wydawania pozwoleń; zapisów dot. braku zobowiązania do przekazywania informacji dotyczących niektórych zapasów strategicznych; nienakładania na państwo członkowskie obowiązku utrzymywania zapasów strategicznych; usunięcia zapisów dot. sprawozdawczości firm; włączenia do rady przedstawicieli przemysłu oraz organizacji branżowych. W odpowiedzi na tekst kompromisowy Polska na początku czerwca 2023 r. podtrzymała swoje ww. pierwotne postulaty oraz zgłosiła zastrzeżenia dot. m.in. podniesienia zaproponowanych poziomów osiągnięcia zdolności UE w zakresie przetwarzania oraz recyklingu surowców, a także opowiedziała się za utrzymaniem 4-letniego okresu aktualizacji list surowców strategicznych i krytycznych. 30 czerwca 2023 r. COREPER I przyjął, przy poparciu Polski, mandat do negocjacji z Parlamentem Europejskim.

Prezydencja szwedzka rozpoczęła także prace nad **projektem rozporządzenia w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji produktów technologii neutralnych emisyjnie (akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie, ang. *Net-Zero Industry Act, NZIA*)**, który wraz z Aktem w sprawie czipów oraz Aktem w sprawie surowców krytycznych ma stanowić odpowiedź UE na intensyfikację działań w obszarze technologii nieemisyjnych ustanowioną przez USA w ustawie o obniżeniu inflacji (ang. *Inflation Reduction Act, IRA*) oraz na kontrolę tego rynku (w tym surowców do wytwarzania technologii) przez Chiny. Celem ogólnym rozporządzenia jest ustanowienie ram prawnych wspierających rozwój produkcji technologii neutralnych emisyjnie w UE na rzecz obniżenia emisyjności do 2030 r. oraz osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r., a także aby zapewnić bezpieczeństwo dostaw technologii neutralnych emisyjnie niezbędnych do ochrony odporności systemu energetycznego Unii.

Cel ogólny przekłada się na cele szczegółowe polegające na ułatwianiu inwestycji w technologie neutralne emisyjnie (filary 1), zmniejszaniu emisji CO₂ (filary 2), ułatwianiu dostępu do rynków (filary 3), podnoszeniu umiejętności w celu tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy związanych z technologiami neutralnymi emisyjnie (filary 4), wspieraniu innowacji (filary 5) oraz stworzeniu specjalnej struktury służącej realizacji tych celów zarówno pod względem zarządzania, jak i monitorowania (filary 6 i 7).

Prezydencja Szwecji od marca do czerwca 2023 r. prowadziła intensywne prace nad projektem rozporządzenia. Doprowadziły one do opublikowania tekstu kompromisowego NZIA w oparciu o przedłożone przez państwa członkowskie uwagi pisemne oraz uwagi zgłaszane w trakcie posiedzeń grupy roboczej ds. konkurencyjności i wzrostu. Od początku prac zastrzeżenia Polski budziło m.in. niezachowanie przez akt zasady neutralności technologicznej i koncentracji na promocji technologii

OZE z pominięciem technologii jądrowych. Uwzględnienie ich w kategorii technologii o emisji zerowej netto, które mają znaczenie dla osiągnięcia celów klimatycznych do 2050 r., jest krokiem w dobrą stronę, jednak w ocenie Polski powinny zostać one wpisane na listę technologii strategicznych, o istotnym znaczeniu dla osiągnięcia celów do 2030 r. Ponadto, wątpliwości Polski budzi wskazanie na potencjalne źródła finansowania ograniczone do dotychczasowych instrumentów finansowych na poziomie unijnym oraz środków z budżetów krajowych. Zastrzeżenia budzi także stwierdzenie, że ramy pomocy państwa zapewniają szerokie możliwości wykorzystania dźwigni finansowej dla inwestycji prywatnych oraz skutecznego wdrożenia projektów. Udzielenie wsparcia publicznego projektom produkcyjnym jedynie na podstawie rozluźnienia warunków udzielania tej pomocy, czyli na podstawie przekształcenia tymczasowych ram kryzysowych (ang. *Temporary Crisis Framework*) w Tymczasowe Ramy Kryzysowe i Przejściowe (ang. *Temporary Crisis and Transition Framework, TCTF*), tworzy jedynie pozornie równe warunki działania na Jednolitym Rynku europejskim przedsiębiorstwom ze wszystkich państw członkowskich. Wszelkie zmiany w warunkach pomocy publicznej powinny brać pod uwagę możliwości fiskalne i pozycje wyjściowe wszystkich państw członkowskich, m.in. różne okoliczności w zakresie energetyki, a także szczególne potrzeby i warunki, które wpływają na rozwój przemysłu. Brak podjęcia równoległych prac nad Funduszem Suwerenności będzie prowadzić do pogłębienia różnic pomiędzy krajami o większej zdolności fiskalnej do wspierania tego typu inwestycji, skutkując długoterminowo podziałem na kraje o potencjale producenckim i kraje będące głównie importerami tych rozwiązań.

2.2 Jednolity rynek cyfrowy

Podczas posiedzenia Rady UE ds. ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii (2 czerwca 2023 r.) Polska wzięła udział w **wymianie poglądów nt. przyszłość sektora łączności**. Polska podkreśliła, że:

- jednym z największych wyzwań sektora łączności jest zapewnienie szerokopasmowego dostępu do Internetu dla bardzo odległych, trwale nierentownych punktów adresowych;
- obecne przepisy dotyczące pomocy publicznej nie są przystosowane do interwencji w tak trudnych obszarach. Zdaniem Polski konieczna jest zmiana przepisów dotyczących pomocy publicznej w zakresie pomocy dla sieci szerokopasmowych na bardzo odległych, trwale nierentownych obszarach.
- ważnym zagadnieniem stojącym przed sektorem łączności jest kwestia racjonalizacji działań w obszarze cyberbezpieczeństwa. Nadmierna liczba regulacji i podmiotów tworzących system cyberbezpieczeństwa nie sprzyja jego doskonaleniu, a nawet może stwarzać pewne zagrożenie dla płynności i efektywności jego działania. Istotne jest także wypracowanie na poziomie UE schematu finansowania cyberbezpieczeństwa, zwłaszcza pracowników instytucji i przedsiębiorstw odpowiedzialnych za cyberbezpieczeństwo. Polska z uwagi na duże doświadczenie w tym zakresie jest gotowa – w razie potrzeby – podzielić się naszymi doświadczeniami w tym zakresie.
- istnieje potrzeba wprowadzenia bardziej sprawiedliwego modelu podziału kosztów budowy i konserwacji sieci telekomunikacyjnych (ang. *fair share*) w UE, a konkretnie utworzenie europejskiego funduszu szerokopasmowego, który gromadziłby opłaty od platform internetowych za korzystanie z infrastruktury telekomunikacyjnej. Środki funduszu powinny być następnie przeznaczane na naprawy i rozwój sieci telekomunikacyjnych.

Podczas dyskusji wiele państw podzieliło potrzebę wsparcia inwestycji w rozwój nowoczesnych sieci szerokopasmowych, ale idea przeniesienia na platformy cyfrowe części kosztów związanych z jej rozwojem nie spotkała się z powszechnym poparciem.

Podczas prezydencji Szwecji Polska zainicjowała dyskusję na forum Rady UE nt. ustanowienia **mechanizmu koordynacji aktywności UE na forum Międzynarodowego Związku Telekomunikacyjnym (ITU)**, który pozwoliłby na wzmocnienie roli UE w ramach ITU. W swej propozycji Polska podkreśliła, że wzmocnienie tej koordynacji bardzo przysłużyłoby się osiągnięciu naszych wspólnych długoterminowych celów na forum ITU. Polska zaapelowała o stworzenie mapy drogowej,

która nie tylko określi horyzont wspólnych działań na najbliższe lata, w szczególności na Konferencję Pełnomocników ITU (PP-26), ale także zdefiniuje wspólne, długoterminowe cele i sposoby ich osiągnięcia. Propozycja Polski wzbudziła poparcie wielu państw oraz Komisji Europejskiej podczas posiedzenia Rady UE ds. ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii (2 czerwca 2023 r.).

Polska przedstawiła również propozycję **reformy Indeksu Gospodarki Cyfrowej i Społeczeństwa Cyfrowego (DESI)**, który zapewni wspólną dla całej UE podstawę metodologiczną do pomiaru postępów w kluczowych aspektach transformacji cyfrowej, aby stał się jak najbardziej pomocny w zarządzaniu tym procesem. Postulaty PL dotyczyły m.in.:

- przyjęcia dynamicznego charakteru wskaźnika – DESI nie powinien faworyzować danych bezwzględnych określających miejsce danego państwa członkowskiego UE w indeksie, ale promować skalę postępów, jakie państwo członkowskie UE osiąga w dziedzinie cyfryzacji (stopień zmniejszenia dystansu do liderów rankingu);
- oparcia DESI na wysokiej jakości danych (w zależności od źródła danych i ich pomiaru, kraje mogą osiągnąć bardzo różne wyniki).

Propozycja Polski wywołała intensywną dyskusję podczas posiedzenia Rady UE ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii (2 czerwca 2023 r.). Kilka państw wyraziło poparcie dla propozycji Polski, podkreślając potrzebę ujednoczenia i zharmonizowania DESI oraz zapewnienia jego względnej trwałości (niezależności od zmian technologicznych), w szczególności w kontekście wdrażania programu „Droga do cyfrowej dekady”. Zdaniem wielu państw jeśli zbyt często się zmienia, to porównywanie wyników poszczególnych państw staje się bardzo trudne). Istotne są też części składowe indeksu. Państwa uczestniczące w dyskusji wyraziły też oczekiwanie dalszej debaty na ten temat.

Polska wzięła udział w pierwszej fazie prac nad **projektem rozporządzenia w sprawie środków mających na celu zmniejszenie kosztów wdrażania gigabitowych sieci łączności elektronicznej oraz uchylającego dyrektywę 2014/61/UE (akt w sprawie infrastruktury gigabitowej)**, wyrażając poparcie zarówno dla celu wniosku – usprawnienia inwestycji w sieci szerokopasmowe w Unii Europejskiej – jak i zaproponowanych w nim rozwiązań. Polska zwróciła także uwagę na kwestie wymagające dalszych prac, w szczególności kwestie:

- milczącej zgody w przypadku udzielania zezwoleń i prawa drogi,
- przekazywania Komisji Europejskiej informacji dotyczących infrastruktury krytycznej,
- formy prawnej wniosku,
- możliwości wydawania przez KE wytycznych dotyczących koordynacji robót budowlanych oraz dostępu do infrastruktury,
- organizacji pracy krajowych punktów informacyjnych,
- zapewnienia neutralności technologicznej.

Uwagi Polski zostały odzwierciedlone w sprawozdaniu z postępu prac przyjętym na posiedzeniu Rady UE ds. ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii (2 czerwca 2023 r.). Podobne do Polski stanowisko zaprezentowało w tej fazie prac większość państw członkowskich.

Podczas prac nad **projektem rozporządzenia ustanawiającego środki na rzecz zapewnienia wysokiego poziomu interoperacyjności sektora publicznego w całej Unii (Akt w sprawie Interoperacyjnej Europy)** Polska aktywnie wspierała ideę zapewnienia spójnego, europejskiego podejścia do interoperacyjności instytucji publicznych – tak na poziomie polityki, jak i konkretnych rozwiązań technicznych. Polska przekonywała, że wdrożenie zakładanych przez projekt minimalnych wymagań w zakresie interoperacyjności przyczyni się do harmonizacji usług publicznych w całej UE – ułatwiając tym samym dostęp do elektronicznych usług publicznych. Będzie także stymulować wysiłki na rzecz cyfryzacji i innowacji w sektorze publicznym, a tym samym pozytywny wpływ na sprawność realizacji elektronicznych usług publicznych zarówno w wymiarze transgranicznym, jak i krajowym. Polska zwracała również uwagę na następujące kwestie wymagające doprecyzowania:

- zakres i proporcjonalność projektu;
- potencjalne koszty obowiązkowych transgranicznych oceny interoperacyjności nowych i zaktualizowanych sieci i systemów informatycznych dla administracji publicznych państw członkowskich UE oraz instytucji, organów i agencji UE;
- relacje aktu do innych regulacji, zwłaszcza aktu o sztucznej inteligencji (AIA) i ogólnego rozporządzenia o ochronie danych (RODO).

Z uwagi na zgodny z postulatami Polski kierunek prac Polska poparła przyjęcie sprawozdania z postępu prac podczas posiedzenia Rady UE ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii (2 czerwca 2023 r.).

Na posiedzeniu COREPER 13 czerwca 2023 r. Polska poparła przyjęcie mandatu na pierwszy trilog dotyczący **projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego zharmonizowane przepisy dotyczące sztucznej inteligencji (Aktu w sprawie sztucznej inteligencji)**, postulując utrzymanie podczas negocjacji z Parlamentem Europejskim większości rozwiązań, które zostały wcześniej uzgodnione w ramach Rady UE, w szczególności:

- podkreślenie godności człowieka i ochrony praw fundamentalnych w relacjach do systemów sztucznej inteligencji (AI), skorygowaniu podejścia metodologicznego regulacji z opartej tylko na ryzyku na podejście hybrydowe oparte na wartościach i ryzyku;
- ukorzenie regulacji w koncepcji etycznej – Godnej Zaufania Sztucznej Inteligencji (ang. *Trustworthy AI*) – czyli ram etycznych dla systemów sztucznej inteligencji rozwijanych i operowanych na rynku UE wypracowanych przez Grupę Wysokiego Szczębla dla AI przy KE (HLEGAI);
- skorygowanie definicji systemów AI przez wyłączenie z niej czystych algorytmów i umocowanie jej jako zestawu zespolonych technik i podejść opartych na wiedzy (w tym uwzględnienie, jako istotnej, techniki modelowania wiedzy przez sieci neuronowe);
- uwzględnienie potrzeby kształtowania warunków dostępności i walidacji systemów AI w piaskownicach regulacyjnych (ang. *sandboxach*), w taki sposób aby wspierać małe i średnie przedsiębiorstwa (w tym start-upy), a także uznać kompetencje państw członkowskich w kształtowaniu lokalnych warunków dla tychże sandbox-ów;
- uszanowanie niezależności państw członkowskich UE i krajowych organów regulacyjnych w określaniu sankcji za naruszenie zasad dopuszczania na rynek i używania systemów AI;
- podniesienie wymagań dla systemów AI stosowanych w usługach publicznych do kategorii systemów wysokiego ryzyka, co stanowiło postulat społeczny;
- uwzględnienie w kategorii wysokiego ryzyka systemów stosowanych dla ubezpieczeń na życie i zdrowie;
- uwzględnienie potrzeby ochrony praw podstawowych obywateli przy stosowaniu technik biometrycznych i analizy danych w czasie rzeczywistym;
- wprowadzenie obowiązku transparentności systemów AI wysokiego ryzyka i odwołania do klasyfikacji systemów AI;
- wyłączenie z regulacji badań naukowych, z zastrzeżeniem, że wyłączenie to nie odnosi się do systemów AI, które wejdą na rynek jako rezultat tych badań;
- wyłączenie domeny bezpieczeństwa narodowego oraz zastosowań militarnych spod regulacji, przy założeniu wprowadzenia takiej regulacji w odrębnych aktach.

Ponadto Polska wyraziła poparcie dla uzupełnienia aktu o sztucznej inteligencji o kilka rozwiązań zaproponowanych przez Parlament Europejski, m.in.:

- powrót do referencyjnej definicji AI – wypracowanej i przyjętej przez kraje członkowskie i ekspertów OECD;
- uznanie Generatywnej AI jako systemu AI dopuszczanego do zastosowań rynkowych, którego rozwój i wpływ powinien być w niektórych obszarach specyficznie regulowany stosowanie do kwalifikacji ryzyka;
- udoskonalenie przepisów dotyczących piaskownic regulacyjnych;

- wzmocniona ochrona praw podstawowych i nadzór demokratyczny w całej UE poprzez dodanie surowych wymogów w zakresie przejrzystości dla organów publicznych stosujących systemy AI wysokiego ryzyka,
- umożliwienie przedsiębiorstwom przeprowadzenia wstępnej samooceny, gdy ich systemy należą do szerokich kategorii systemów AI wysokiego ryzyka;
- silna, spójna i zintegrowana struktura zarządzania i egzekwowania, zapewniająca jednolite wdrażanie przepisów w całej UE, koordynację i uczenie się od państw członkowskich nawzajem, wspieranie innowacji zarówno na szczeblu lokalnym, jak i unijnym;
- wzmocniona ochrona demokracji i wartości poprzez zakazanie w całej UE praktyk, takich jak masowy nadzór, punktacja społeczna i predykcyjne działania policyjne oraz poprzez wymóg, aby systemy AI wykorzystywane do wpływania na wybory i referenda były zgodne z pełną ochroną praw podstawowych.

Kierunek negocjacji pozwala na udoskonalenie pierwotnego wniosku KE, w szczególności uwzględnienie dynamicznego rozwoju sztucznej inteligencji oraz na zapewnienie adekwatnego zarządzania rozwojem AI.

Polska wzięła też udział w dyskusjach poprzedzających rozpoczęcie negocjacji z Parlamentem Europejskim ws. **projektu rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 910/2014 w odniesieniu do ustanowienia ram europejskiej tożsamości cyfrowej**. Polska stała na stanowisku, by podczas trilogów zachować jak najwięcej rozwiązań zawartych w podejściu ogólnym uzgodnionym przez Radę w grudniu 2022 r., jak również:

- poparła rozwiązania kompromisowe zaproponowane przez prezydencję dotyczące certyfikacji Europejskiego Portfela Tożsamości Cyfrowej, podkreślając że zasady certyfikacji Portfeli powinny być proporcjonalne do ryzyk oraz przewidywać jedną procedurę uwzględniającą wymogi przewidziane w różnych aktach prawnych;
- poparła doprecyzowanie na poziomie rozporządzenia warunków, w jakich kwalifikowane podpisy będą darmowe, tak żeby nie doprowadzić do różnic w przyjętych rozwiązaniach w różnych państwach członkowskich;
- postulowała wprowadzenie dodatkowych funkcjonalności Portfela, zwłaszcza pulpitu do zarządzania prywatnością i danymi osobowymi, komunikacji P2P pomiędzy Portfelami oraz ze stronami ufającymi, możliwości zarządzania pseudonimami, możliwości eksportowania danych oraz możliwości egzekwowania prawa do przenoszalności danych pomiędzy Portfelami;
- zgłosiła zastrzeżenie wobec propozycji Parlamentu Europejskiego wprowadzenia możliwości samodzielnego wydawania sobie elektronicznych poświadczeń atrybutów jako sprzecznego z regułami świadczenia usług zaufania oraz niewiarygodnego sposobu tworzenia poświadczeń;
- apelowała o pozostawienie elektronicznych rejestrów (ang. *e-ledgers*) na liście nowych usług zaufania;
- zastrzegła, że o kształtowaniu instytucjonalnego nadzoru nad dostawcami usług zaufania i dostawcami Portfeli na poziomie krajowym powinny decydować państwa członkowskie UE;
- poparła propozycję Parlamentu Europejskiego określenia wysokich, jednolitych w UE kar za naruszenia rozporządzenia;
- sprzeciwiła się wprowadzaniu automatycznych mechanizmów blokowania dostępu do unikalnego osobistego identyfikatora (UPI);
- postulowała określenie czasu na udostępnienie przez państwa członkowskie Portfeli na przynajmniej 24 miesiące.

Na posiedzeniu COREPER 28 czerwca 2023 r. Polska poparła mandat do negocjacji z Parlamentem Europejskim, wyrażając jednak istotne zastrzeżenia odnośnie do jego zakresu. Ponadto Polska:

- poparła – co do zasady – darmowe dostępy do Portfeli i kwalifikowanych podpisów elektronicznych, ale wyłącznie pod warunkiem doprecyzowania na poziomie rozporządzenia warunków, w jakich te darmowe dostępy mają być udzielane (w tym wskazania podmiotów, które mają ponosić koszty oraz sposobu i warunków ponoszenia kosztów);

- podkreśliła, że konieczne jest wprowadzenie spójnych przepisów w Unii tak, aby nie doprowadzić do powstania różnych modeli biznesowych w poszczególnych państwach członkowskich, co mogłoby wpłynąć negatywnie na interoperacyjność Portfeli i rozwój jednolitego rynku cyfrowego;
- poparła propozycję Parlamentu Europejskiego w zakresie kar, z zastrzeżeniem, że zbieg reżimów odpowiedzialności na podstawie różnych aktów prawnych nie powinien prowadzić do wielokrotnego nakładania kar za to samo naruszenie;
- podniosła zastrzeżenie co do obowiązku automatycznego blokowania dostępu (ujawniania) unikalnych identyfikatorów (UPI), podkreślając że jednoznaczne uregulowanie jest kwestii jest kluczowe dla zapewnienia transgranicznej identyfikacji;
- oraz poparła określenie czasu na udostępnienie przez państwa członkowskie Portfeli na przynajmniej 24 miesiące od czasu przyjęcia stosownych aktów wykonawczych.

Polska wzięła też aktywny udział w kształtowaniu stanowiska Rady UE podczas negocjacji z Parlamentem Europejskim ws. **projektu rozporządzenia PE i Rady ws. zharmonizowanych przepisów dotyczących dostępu do danych i ich wykorzystywania (Akt w sprawie danych)**. Polska zwracała uwagę na w szczególności na następujące, priorytetowe kwestie:

- akt powinien zawierać odniesienia do regulacji sektorowych dotyczących wymiany danych, gdyż stanowią one potrzebny element europejskiego porządku prawnego regulującego kwestie dostępu do danych i ich wymiany;
- potrzebę utrzymania szerokiego zakresu aktu o danych, w tym włączenie do niego danych osobowych;
- konieczne jest osiągnięcie balansu pomiędzy prawem do dostępu do danych w ramach obowiązkowej wymiany danych a uprawnieniem przedsiębiorców do ochrony danych będących tajemnicą przedsiębiorstwa. Należy wspierać takie narzędzia, które pomogą obu stronom w realnej wymianie przy zachowaniu ochrony poufności danych (takie jak modelowe postanowienia umowne czy kodeksy dobrych praktyk). Rząd RP nie popiera jednak takich rozwiązań, które uniemożliwią wymianę danych ze względu na nadmiernie rozbudowane procedury lub szeroko zakreślone, nieostre wyjątki od obowiązku dzielenia się danymi uzasadnione tajemnicą przedsiębiorstwa.
- istnieje potrzeba uwypuklenia w akcie roli neutralnych pośredników danych, o których mowa w akcie o zarządzania danymi (DGA) jako iż będą oni ważnym elementem w łańcuchu wymiany danych pomiędzy przedsiębiorcami a użytkownikami i dalej odbiorcami danych;
- konieczne jest wsparcie działań zmierzających do wykształcenia większych umiejętności w zakresie danych wśród obywateli, konsumentów i przedsiębiorców;
- warto wspierać udostępnianie danych prywatnych administracji (tzw. *B2G data sharing*) oraz zakres wymiany B2G do wybranych kategorii danych czy określonych podmiotów wg prostych i przejrzystych procedur. Nie należy formalizować i rozbudowywać procedury dostępu do danych prywatnych, a zwłaszcza rozszerzania zakresu wniosku o dostęp.
- nie należy nadmiernie ograniczać wolności kontraktowej dostawców usług chmurowych, bowiem niesie to ze sobą ryzyko ujednolicenia oferty i rezygnacji z części rozwiązań korzystnych dla klienta;
- pozostawienie w preambule odniesień do statystyki publicznej oraz do krajowych i unijnych przepisów w tym zakresie;
- konieczne jest wydłużenie terminu pomiędzy wejściem w życie aktu a datą jego stosowania z 18 na 24 miesiące, aby umożliwić administracjom i przedsiębiorcom dostosowanie do planowanych rozwiązań, a Komisja Europejskiej wydanie wytycznych i aktów wykonawczych;
- istotne jest zapewnienie swobody państw członkowskich UE w kształtowaniu krajowych systemów egzekwowania regulacji;

Projekt mandatu do negocjacji z Parlamentem Europejskim omawiany na posiedzeniu COREPER 23 czerwca 2023 r. uwzględnia większość polskich postulatów, dlatego Polska poparła jego przyjęcie.

2.3 Pogłębianie jednolitego rynku

Podczas dwóch posiedzeń Rady UE ds. Konkurencyjności (2 marca i 22 maja 2023 r.) odbyły się debaty nt. długoterminowej konkurencyjności. Druga z nich bazowała na opublikowanych w dn. 16 marca **komunikacie nt. konkurencyjności po 2030 r.** oraz **komunikacie nt. 30-lecia Jednolitego Rynku**. Polska wskazywała, że sprawnie funkcjonujący Jednolity Rynek stanowi podstawę dobrobytu ekonomicznego i społecznego UE. Podkreślała potrzebę intensyfikacji wysiłków na rzecz pełnej integracji sektora usług oraz rzeczywistych działań na rzecz znoszenia barier w usługach, w tym najczęściej komunikowanych przez przedsiębiorców z różnych państw członkowskich dotyczących obciążeń administracyjnych związanych z delegowaniem pracowników. Wskazywała też na potrzebę wzmocnienia i usprawnienia istniejących instrumentów, które mogą przyczynić się do poprawy funkcjonowania Jednolitego Rynku. Polska podkreślała także, że potrzebna jest odpowiednia kombinacja polityk, aby zwiększyć możliwości produkcyjne UE. Polska zwracała przy tym uwagę na konieczność przeprowadzenia pogłębionej analizy w zakresie dalszych zmian w polityce pomocy publicznej, która nie może zniekształcać konkurencji na Jednolitym Rynku.

W dokumencie przedłożonym do dyskusji na posiedzeniu Rady UE ds. Konkurencyjności w maju 2023 r. prezydencja szwedzka zaproponowała nowy, roczny cykl zapewniający wkład do wiosennej Rady Europejskiej, w którym większe kompetencje miałyby Rada UE ds. Konkurencyjności. Polska podkreślała potrzebę dopracowania strategii długoterminowej konkurencyjności oraz doprecyzowania celów i mierników, aby dysponować użytecznym narzędziem wspierającym proces decyzyjny. Wskazała też na konieczność wypracowania ram cyklu monitorowania konkurencyjności, którego końcowym efektem będzie ewentualna identyfikacja kluczowych zagadnień do dyskusji i dylematów decyzyjnych do rozstrzygnięcia przez liderów, które mają wpływ na długoterminową konkurencyjność UE. Dla Polski szczególnie istotnym obszarem w tym kontekście jest pomoc publiczna, stąd w ramach Tablicy Wyników Jednolitego Rynku (ang. *Single Market Scoreboard*) należy wypracować wskaźnik, który pozwala monitorować wpływ pomocy publicznej na integralność Jednolitego Rynku. Polska podkreślała też potrzebę określenia konkretnego celu w wypadku wskaźnika integracji usług.

Projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zakazu produktów wytwarzanych z wykorzystaniem pracy przymusowej na rynku unijnym omawiany był w trakcie prezydencji szwedzkiej podczas dwóch posiedzeń grupy roboczej ds. konkurencyjności i wzrostu. Polska zasadniczo popierała inicjatywę mającą na celu eliminację zjawiska pracy przymusowej oraz prowadzenie dalszych prac nad projektem rozporządzenia. Zgłaszała jednak zastrzeżenia i obawy w odniesieniu do aspektów, które budzą duże wątpliwości, jak np. brak oceny skutków regulacji (ang. *Impact Assessment*).

Prezydencja szwedzka prowadziła na forum grupy roboczej ds. konkurencyjności i wzrostu w formacie rynek wewnętrzny intensywne prace nad **projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającym nadzwyczajny instrument jednolitego rynku i uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 2679/98 (SMEI)**. Prezydencja szwedzka przedstawiła cztery teksty kompromisowe projektu. 7 czerwca 2023 r. na posiedzeniu COREPER I został przyjęty mandat do negocjacji z PE. W trakcie prac Polsce udało się zrealizować wiele postulatów, w tym przede wszystkim: wykreślić zapisy dotyczące rezerw strategicznych i zamówień priorytetowych; wykreślić zakaz indywidualnych działań w zakresie udzielania zamówień przez państwa członkowskie; uszczegółowić i doprecyzować zapisy dotyczące zamówień publicznych; zapewnić aktywną rolę Rady w aktywowaniu, przedłużaniu i dezaktywacji trybów podwyższonej czujności oraz trybu sytuacji nadzwyczajnej; wzmocnić i zapewnić większą rolę państw członkowskich w procesie uruchamiania środków i mechanizmów zarządzania kryzysowego; doprecyzować przepisy określające relacje między KE a państwami członkowskimi; wynegocjować 18 miesięczny okres *vacatio legis*; zmniejszyć liczbę aktów wykonawczych KE; zamienić akt delegowany na akt wykonawczy KE; wyjaśnić podstawy prawne i zgodność propozycji z zasadą proporcjonalności i pomocniczości, w tym wymogi ogólne i zakazane ograniczenia dotyczące środków ograniczających swobodny przepływ; wprowadzić do tekstu uszczegółowienie definicji kryzysu, trybów, towarów o strategicznym znaczeniu oraz towarów i usług istotnych w kontekście kryzysu; uszczegółowić

i doprecyzować zapisy dotyczące zakresu stosowania propozycji SMEI i relacji SMEI z innymi mechanizmami zarządzania kryzysowego; ograniczyć nadmierne obowiązki nakładane na podmioty; wykreślić zapisy dot. procedur notyfikacji w trakcie sytuacji nadzwyczajnej, które nie upraszczały i nie przyspieszały procedur na czas kryzysu.

Podczas prezydencji szwedzkiej rozpoczęły się także prace nad **projektem SMEI Omnibus dyrektywy i SMEI Omnibus rozporządzenia**, wprowadzających procedury nadzwyczajne do 14 dyrektyw i 5 pięciu rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady. Zaproponowane w projektach przepisy mają na celu zwiększenie dostępności towarów istotnych w kontekście kryzysu i są ukierunkowane na przyspieszenie procedur dokonywania oceny zgodności w odniesieniu do tych towarów w trakcie trwania trybu sytuacji nadzwyczajnej przewidzianej rozporządzeniem ustanawiającym nadzwyczajny instrument jednolitego rynku. W trakcie prezydencji szwedzkiej odbyły się 4 posiedzenia grupy roboczej ds. harmonizacji technicznej, na których dyskutowany był zakres SMEI Omnibusa oraz wzorzec przepisów, według którego zostały przygotowane obie propozycje.

Podczas prezydencji szwedzkiej w grupie roboczej ds. harmonizacji technicznej kontynuowane były prace nad **projektem rozporządzenia UE ws. produktów maszynowych**. Polska w duchu kompromisu zgodziła się na wypracowaną treść projektu, do którego PE wprowadził jedynie małe poprawki, nie zmieniające meritum zaproponowanego przez Radę. 22 maja 2023 r. Rada UE ds. Konkurencyjności przyjęła przedmiotowy projekt rozporządzenia.

Prezydencja szwedzka rozpoczęła prace nad **projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/1020 i uchylającego rozporządzenie (UE) nr 305/2011**. W dniu 30 czerwca 2023 r. COREPER jednomyślnie przyjął mandat do negocjacji z PE w zaproponowanym kształcie. Rozumiejąc potrzebę rozwiązania problemów wynikających z utrudnień w funkcjonowaniu jednolitego rynku w obszarze wyrobów budowlanych, Polska aktywnie uczestniczyła w pracach, wskazując, że realizacja założonych celów nie powinna tworzyć dodatkowych barier administracyjnych obciążających podmioty gospodarcze. Podczas dyskusji dotyczącej zakresu stosowania rozporządzenia uwzględnione zostały postulaty Polski dotyczące pozostawienia w obszarze rozporządzenia następujących grup wyrobów: mających styczność z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi, systemów oczyszczania ścieków, urządzeń sanitarnych oraz związanych z sygnalizacją świetlną. Ponadto Polska wraz z innymi państwami członkowskimi doprowadziła do zmniejszenia zawartych w projekcie uprawnień Komisji Europejskiej do wydawania aktów delegowanych na rzecz aktów wykonawczych.

Podczas prezydencji szwedzkiej w ramach grupy roboczej ds. konkurencyjności i wzrostu w formacie **lepszego stanowienia prawa** omawiano przede wszystkim zastosowanie oceny skutków regulacji w pracach Rady oraz elementy lepszego stanowienia prawa w komunikacie Komisji Europejskiej pt. *Długoterminowa konkurencyjność UE: perspektywa na przyszłość po 2030 r.*

Na posiedzeniu 23 maja 2023 r. dyskutowano treść przygotowanego przez Sekretariat Generalny Rady UE i prezydencję szwedzką raportu na temat stanu oceny skutków regulacji w Radzie. Według raportu spośród 98 wniosków legislacyjnych w ramach zwykłej procedury legislacyjnej (przedstawionych przez Komisję w okresie sprawozdawczym), 61 miało przygotowaną ocenę skutków regulacji (OSR). Rada wezwała KE do szczegółowego wyjaśnienia powodów rezygnacji z OSR oraz wskazała, że dokumenty robocze KE przygotowywane po dyskusji nad projektem aktu prawnego w Radzie nie powinny zdarzać się zbyt często.

W czasie prezydencji szwedzkiej istotnym elementem debaty na różnych forach europejskich była **pomoc publiczna**. Potrzeba omówienia kwestii związanych z pomocą publiczną i wypracowania nowych rozwiązań wyniknęła z wyzwań stojących przed europejską gospodarką (m.in. tych związanych z amerykańską ustawą *Inflation Reduction Act*). 1 lutego 2023 r. Komisja Europejska ogłosiła komunikat „Plan przemysłowy Zielonego Ładu na miarę epoki neutralności emisyjnej”, w którym zapowiedziała uelastycznienie zasad pomocy publicznej i finansowanie na poziomie UE. Zagadnienia związane

z pomocą publiczną były następnie przedmiotem dyskusji m.in. podczas nieformalnej Rady UE ds. Konkurencyjności w Sztokholmie w dn. 6-7 lutego 2023 r., Rady Europejskiej w dn. 9-10 lutego 2023 r., grupy roboczej ds. konkurencyjności i wzrostu (wysoki szczebel) w dn. 16 lutego 2023 r., Rady UE ds. Konkurencyjności w dn. 2 marca 2023 r. 9 marca 2023 r. Komisja Europejska opublikowała Tymczasowe Ramy Kryzysowe i Przejściowe (TCTF, przekształcone z Tymczasowych Ram Kryzysowych) oraz zmienione rozporządzenie ws. wyłączeń blokowych (GBER), aby zapewnić państwom członkowskim większą swobodę przy opracowywaniu i wprowadzaniu środków wsparcia w sektorach kluczowych dla transformacji w kierunku neutralności klimatycznej i przemysłu neutralnego emisyjnie. Polska brała aktywny udział w debatach i prowadzonych pracach. 30 stycznia 2023 r., po dołączeniu Czech, Węgier, Łotwy, Słowacji oraz Belgii, Polska potwierdziła swój udział we wspólnym stanowisku ws. komunikatu *Tymczasowe kryzysowe ramy prawne dot. pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście agresji Rosji na Ukrainę* (zainicjowanego w grudniu 2022 r. przez Danię, Finlandię, Niderlandy i Szwecję (przy poparciu Irlandii)). W czasie dyskusji na różnych forach europejskich Polska podkreślała, że wszelkim wprowadzanym rozwiązaniom w zakresie pomocy publicznej powinna przyswieceć zasada zapewnienia równych szans dla podmiotów działających na Jednolitym Rynku Europejskim. Ponadto konieczne jest uwzględnienie możliwości finansowych i pozycji wyjściowej poszczególnych państw członkowskich UE oraz ich szczególnych wydatków (np. na obronność). Postulowała także, że poluzowanie zasad pomocy publicznej powinno być uzależnione od wprowadzenia dodatkowych możliwości w ramach europejskich instrumentów finansowych, które umożliwią budowę przemysłów czystych technologii również w naszej części Europy.

Prezydencja szwedzka zorganizowała dwa spotkania grupy roboczej ds. konkurencyjności i wzrostu **w formacie zamówienia publiczne**. Poświęcone one były monitoringowi prac legislacyjnych prowadzonych w innych grupach roboczych w zakresie przepisów dotyczących zamówień publicznych. Prezydencja szwedzka podkreślała w szczególności rolę komunikacji i potrzebę budowania świadomości, że zamówienia publiczne to kwestia zarządzania, a nie tylko kwestia prawna i administracyjna. Polska jako kluczowe wskazywała ustanowienie przejrzystych i prostych krajowych ram prawnych dla instytucji zamawiających, umożliwiających i zachęcających ich do stosowania instrumentów mających służyć wdrażaniu strategicznych zamówień publicznych w ramach unijnych regulacji. Za równie ważne uznała zapewnienie instytucjom zamawiającym stosownego i zróżnicowanego wsparcia w ich działalności zakupowej, wspierając ich profesjonalizację w tym zakresie.

Podczas prezydencji szwedzkiej w ramach grupy roboczej ds. **własności intelektualnej** jednym z głównych tematów był **projekt rewizji dyrektywy 98/71/WE w sprawie prawnej ochrony wzorów oraz zmiany rozporządzenia Rady (WE) nr 6/2002 w sprawie wzorów wspólnotowych**. Polska zasadniczo popiera główne cele nowej dyrektywy i rozporządzenia, zwłaszcza te dotyczące unowocześnienia i udoskonalenia obowiązujących przepisów, a także doprecyzowania zakresu praw wynikających z zarejestrowanego wzoru przemysłowego. Istnieje jednak kilka obszarów, które budzą wątpliwości Polski, takie jak: badanie oczywistej nowości *ex officio*, liberalizacja klauzuli napraw, definicja wzoru przemysłowego oraz opłaty za unijny wzór przemysłowy.

W ocenie Polski proponowane przez Komisję całkowite wyeliminowanie możliwości badania oczywistego braku nowości wzorów w procedurze zgłoszeniowej prowadzi do osłabienia całego systemu wzorów przemysłowych. Istnieje bowiem ryzyko uzyskania monopolu na wzory powszechnie i od dawna znane, takie jak np. figury geometryczne – koło, kwadrat, czy też ludowe ornamentacje, co z kolei może ograniczyć swobodę konkurencji. Ponadto, zdaniem Polski, definicja wzoru jest ujęta zbyt szeroko w odniesieniu do wzorów składających się z ruchu, przejścia i animacji. Tym niemniej, na szczególnie pozytywną ocenę zasługuje fakt, że projekt rozporządzenia i dyrektywy tworzy jednolity rynek części zamiennych, jednocześnie go liberalizując, co pozytywnie wpływa na konkurencyjność i korzyści dla przedsiębiorstw i konsumentów. W ocenie Polski wątpliwości budzi jednak dodanie ograniczenia przedmiotowego stosowania klauzuli napraw – a mianowicie uwarunkowanie wzoru części wyglądem całości produktu. Natomiast w odniesieniu do uproszczenia systemu opłat Polska

podkreśla, że proponowana zmiana nie może naruszać równowagi między unijnym a krajowym systemem wzorów przemysłowych, aby nie zniechęcać przedsiębiorców do korzystania z krajowego systemu. Prezydencja szwedzka przedstawiła zrewidowany tekst rozporządzenia i dyrektywy, do którego państwa członkowskie nadal zgłaszają swoje zastrzeżenia.

Prezydencja szwedzka kontynuowała prace nad **projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych produktów rzemieślniczych i przemysłowych**, rozpoczęte podczas poprzednich prezydencji. Prace te przebiegały bardzo intensywnie i doprowadziły do wypracowania tekstu kompromisowego rozporządzenia (wstępne porozumienie w trilogach wypracowano w dn. 2 maja 2023 r.). Polska aktywnie angażowała się w prace nad tym projektem, dążąc do stworzenia sprawnego systemu ochrony tego rodzaju produktów, jednocześnie dbając o interes producentów. Pogłębiona i zharmonizowana unijna ochrona oznaczeń geograficznych produktów rzemieślniczych i przemysłowych na poziomie unijnym powinna zwiększyć atrakcyjność tych produktów poprzez zagwarantowanie ich jakości. Ponadto może ona mieć bezpośredni i pośredni wpływ na rynek pracy w regionach, w których te produkty objęte ochroną są produkowane. W opinii Polski wprowadzenie takiego systemu będzie również pośrednio przyczyniać się do poprawy dobrobytu w określonych regionach oraz może pomóc w utrzymaniu miejsc pracy i zasobności na niektórych słabiej rozwiniętych gospodarczo obszarach. Utworzenie takiego systemu ochrony może również stanowić szansę rozwoju dla mikro i małych przedsiębiorstw, często rodzinnych, które są głównymi producentami tych produktów. Należy podkreślić, że wiele uwag zgłaszanych przez polską delegację w trakcie prac grupy zostało uwzględnionych w tekście kompromisowym, który został przyjęty podczas prezydencji szwedzkiej.

W czasie prezydencji szwedzkiej został również zaprezentowany „pakiet patentowy”, na który składa się 6 projektów rozporządzeń⁶. Prace nad ww. regulacjami znajdują się na bardzo wczesnym etapie. Co do zasady Polska popiera główne cele projektowanych rozporządzeń.

2.4 Polityka handlowa

Światowa Organizacja Handlu (WTO)

Po zakończeniu 12 Konferencji Ministerialnej WTO (12-15.06.2022 r.), która przyjęła wiele istotnych ustaleń, aktywność prac w WTO w okresie prezydencji szwedzkiej wyraźnie osłabła. Nastąpił okres refleksji i wstępnych dyskusji na temat akceptacji przyjętych porozumień i sposobu dalszego procedowania spraw, których nie udało się uzgodnić w trakcie Konferencji. W ocenie Komisji Europejskiej okres I połowy 2023 r. nie przyniósł widocznych rezultatów i nie udało się przyjąć żadnych istotnych rozstrzygnięć. Jedyne decyzje dotyczyły spraw organizacyjnych, w tym odnośnie do daty i miejsca przyszłej Konferencji Ministerialnej (luty 2024 r.) oraz wyboru przewodniczących organów negocjacyjnych ds. rolnictwa.

W tej sytuacji KE, przy poparciu Polski i innych krajów UE, postuluje, aby prace WTO koncentrowały się na kluczowych zagadnieniach, w tym sprawnej akceptacji porozumienia o ograniczeniu niektórych subsydiów w rybołówstwie. Procedury akceptacyjne po stronie UE zostały zakończone i prezydencja

---

⁶ Projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dodatkowego świadectwa ochronnego dla produktów leczniczych i zmianę rozporządzenia (UE) 2017/1001, rozporządzenia (WE) 1901/2006 i rozporządzenia (UE) 608/2013 (doc. 8869/23 + ADD 1-6)

Projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dodatkowego świadectwa ochronnego dla produktów ochrony roślin (doc. 8851/23 + ADD1-4)

Projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dodatkowego świadectwa ochronnego dla produktów leczniczych (doc. 8894/23 + ADD 1-7)

Projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dodatkowego świadectwa ochronnego dla produktów ochrony roślin (doc. 8887/23 + 1-5)

Projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie patentów koniecznych do spełnienia normy i zmiana rozporządzenia (UE) 2017/1001 (doc. 8900/23 + ADD 1-4)

Projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie licencji przymusowej i zmiana rozporządzenia (WE) 816/2006 (doc. 8901/23 + ADD1-5).

szwedzka w imieniu UE przekazała instrumenty ratyfikacyjne w dn. 12 czerwca 2023 r. Dodatkowo UE jest zainteresowana postępem prac nad reformą WTO, w tym przywróceniem dwustopniowego systemu rozstrzygania sporów. Reforma WTO powinna dotyczyć również kwestii merytorycznych, w tym wzmocnienia istniejących zasad w handlu międzynarodowym. W tym kontekście Polska silnie popiera inicjatywę UE o wzmocnieniu funkcji deliberacyjnej WTO. Kolejnym ważnym tematem z punktu widzenia interesów UE jest kwestia ambitnego wypracowania programu prac w obszarze handlu elektronicznego oraz przyjęcie moratorium na dalsze zawieszenie ceł w tym sektorze.

W najważniejszych sprawach negocjowanych w Genewie Polska poparła stanowisko KE, które było wypracowywane podczas prezydencji szwedzkiej na cotygodniowych posiedzeniach Komitetu UE ds. Polityki Handlowej (TPC). Dodatkowo Polska zwracała uwagę, że UE musi mieć świadomość, że bez zaadresowania kwestii rozwojowych i niektórych tematów rolnych nie będzie postępu w negocjacjach ważnych z punktu widzenia UE. Powinniśmy pokazać elastyczność w takich tematach jak tymczasowe zachowanie preferencji dla krajów najbiedniej rozwiniętych (LDC), które w wyniku rozwoju gospodarczego zostają wykreślane z listy krajów LDC (graduacja) czy wsparcia dla produkcji i handlu bawełną.

Polska wspiera również działania UE mające na celu przeciwdziałanie osłabieniu WTO jako gwaranta międzynarodowego systemu handlu światowego. Dąży także do tego, aby przyszły program prac miał charakter zrównoważony i obejmował nowe zagadnienia istotne dla kształtowania się handlu międzynarodowego, np. handel elektroniczny, ułatwienia dla inwestycji czy ochronę środowiska. Podkreśla też konieczność przeprowadzenia znaczącej reformy WTO, która powinna odbudować efektywność tej organizacji.

WTO – Porozumienie ws. handlu elektronicznego

Negocjacje ws. handlu elektronicznego były jednymi z priorytetowych podczas prezydencji szwedzkiej i stanowiły kontynuację prac prezydencji czeskiej. Negocjacje Porozumienia prowadzone były bardzo intensywnie na comiesięcznych 4-dniowych klastrach na podstawie przedstawionego w grudniu 2022 r. skonsolidowanego tekstu Porozumienia. Dotychczas udało się prawie uzgodnić kolejne artykuły porozumienia dot. telekomunikacji, udostępniania kodów źródłowych i kryptografii. Kwestie dot. przepływu danych i prywatności danych osobowych pozostają do dalszych prac, jako tematy najbardziej wrażliwe. Polska w ramach posiedzeń Komitetu ds. Polityki Handlowej Usługi i Inwestycje Rady UE aktywnie uczestniczyła w pracach dot. Porozumienia, popierając negocjacje prowadzone przez KE. Polska wraz z 13 podobnie myślącymi państwami członkowskimi UE (ang. *like-minded*), wystosowała Wspólny List Ministrów ds. Handlu do Komisarzy Komisji Europejskiej apelując m.in. o podjęcie bardziej aktywnych kroków celem większej elastyczności w stanowisku UE dot. transgranicznego przepływu danych nieosobowych (handlowych) oraz podjęcia ściślejszej współpracy z USA celem zbliżenia wzajemnych stanowisk w tej sprawie i wypracowania wspólnej propozycji.

WTO - Porozumienie ws. regulacji wewnętrznych w handlu usługami

Negocjacje plurilateralnego Porozumienia ws. regulacji wewnętrznych w handlu usługami zostały sfinalizowane w dn. 2 grudnia 2021 r., po 24 latach dyskusji w WTO. Do porozumienia przystąpiło 69 członków WTO (UE liczone jako 1), którzy stanowią ponad 90% światowego handlu usługami. Polska popierała te negocjacje od samego początku. Podczas prezydencji szwedzkiej nadal prowadzona była procedura zatwierdzenia Porozumienia, jako będącego w wyłącznych kompetencjach UE i nie wymagającego dodatkowych procedur ratyfikacyjnych w państwach członkowskich UE. W połowie grudnia 2022 r. rozpoczął się proces jego certyfikacji zgodnie z procedurami WTO. W związku z zastrzeżeniami zgłoszonymi w procesie certyfikacji przez Indie i Republikę Południowej Afryki, trwa obecnie etap konsultacji między uczestnikami Porozumienia a tymi krajami, celem zniesienia przez nie zastrzeżeń.

WTO – Porozumienie o ułatwieniach w inwestowaniu

Celem negocjacji jest poprawa przejrzystości i przewidywalności środków inwestycyjnych wprowadzanych przez kraje, uproszczenie i przyspieszenie procedur administracyjnych związanych z inwestycjami, wzmocnienie dialogu między rządami a inwestorami oraz promowanie stosowania przez firmy odpowiedzialnych praktyk biznesowych, a także zapobieganie i zwalczanie korupcji, zapewnienie specjalnego i różnicowanego traktowania, pomocy technicznej i budowania potencjału dla krajów rozwijających się i najsłabiej rozwiniętych. Oczekuje się zakończenia prac nad tekstem w lipcu 2023 r. Podczas prezydencji szwedzkiej na forum Komitetu Polityki Handlowej Usługi i Inwestycje Rady UE Polska wyrażała poparcie dla negocjacji i sprawnego zakończenia negocjacji Porozumienia.

Umowy o ochronie inwestycji

Kontynuowane są negocjacje nad projektem porozumienia Umowy o Ochronie Inwestycji UE-Indie (ang. *Investment Protection Agreement*, IPA). Rozmowy są trudne, wiele kwestii umowy nadal nie zostało uzgodnionych. Największą trudność stanowi system rozstrzygania sporów inwestor - państwo, którego propozycji ze strony UE (Stały Sąd Inwestycyjny, ICS) Indie nie akceptują. Na forum Komitetu Polityki Handlowej Usługi i Inwestycje Rady UE Polska nie wyrażała sprzeciwu dla prowadzonych negocjacji. Podkreślała, że nasze ostateczne stanowisko będzie uzależnione od zapisów regulujących funkcjonowanie sądu arbitrażowego, które jeszcze nie było omawiane w Genewie.

Relacje UE-Ukraina

Polska pozostaje w grupie państw opowiadających się za podejmowaniem wszelkich działań na rzecz wsparcia Ukrainy, w tym w obszarze działań ukierunkowanych na odbudowanie i wzmocnienie jej gospodarczej odporności. W dn. 25 maja 2023 r. Rada ds. Zagranicznych w formacie ministrów handlu przyjęła **projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ws. środków tymczasowej liberalizacji handlu UE z Ukrainą**, które przedłuża zniesienie ceł i kontyngentów w imporcie z Ukrainy do UE o kolejny rok (do 5 czerwca 2024 r.). Niemniej, w związku z trudnościami na rynkach rolnych państw graniczących z Ukrainą (wynikającymi przede wszystkim z nadmiernego importu niektórych towarów rolnych), wprowadzone zostało dwukrotnie - rozporządzeniami wykonawczymi Komisji (UE) 2023/903 z dn. 2 maja 2023 r.⁷ oraz 2023/1100 z dn. 5 czerwca 2023 r.⁸ - środki zapobiegawcze dotyczące importu niektórych produktów pochodzących z Ukrainy⁹. Ponadto, KE przy współpracy z państwami graniczącymi z Ukrainą, w tym z Polską, kontynuuje wysiłki na rzecz usprawnienia funkcjonowania korytarzy solidarnościowych, tak by mogły one spełniać rzeczywiste cele dotyczące transportowania ukraińskich towarów rolnych do państw najbardziej ich potrzebujących.

Polska pozostaje zaangażowana w działania w zakresie optymalizacji polsko-ukraińskich obrotów handlowych, które mimo trwającej wojny są bardzo dynamiczne. Polska podejmuje dalsze wysiłki na rzecz wzmocnienia polskiego eksportu do Ukrainy, zwiększa pomoc dla ukraińskich przedsiębiorców, a także udziela wsparcia w procesie akcesji Ukrainy do Unii Europejskiej. Należy wskazać, że choć Polska pozytywnie ocenia wysiłki na rzecz zbliżania Ukrainy do rynku wewnętrznego, to stoimy na stanowisku, że ukraińska ścieżka akcesyjna powinna być realizowana poprzez dalsze wypełnianie postanowień Układu o stowarzyszeniu i umowy DCFTA. Konieczne jest, by wraz z rozpoczęciem procesu przystąpienia do UE, kontynuowane było na Ukrainie harmonizowanie prawa i wdrażanie zachodnich standardów gospodarczych, regulacyjnych i handlowych, sprzyjających reformie, modernizacji i odbudowie kraju.

⁷ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2023/903 z dnia 2 maja 2023 r. wprowadzające środki zapobiegawcze dotyczące niektórych produktów pochodzących z Ukrainy. Ww. akt obowiązywał od 2 maja 2023 r. do 5 czerwca 2023 r.

⁸ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2023/1100 z dnia 5 czerwca 2023 r. wprowadzające środki zapobiegawcze dotyczące niektórych produktów pochodzących z Ukrainy. To rozporządzenie ma obowiązywać do 15 września 2023 r.

⁹ Ww. rozporządzenia wykonawcze Komisji Europejskiej wprowadziły tymczasowy zakaz importu kukurydzy, pszenicy, rzepaku i słonecznika pochodzących z Ukrainy do Polski, Słowacji, Rumunii, Bułgarii i Węgier, przy czym w rozporządzeniu 2023/1100 obowiązującym od 6 czerwca 2023 r. z zakazu importu zostały wyłączone niektóre pozycje taryfowe (m.in. nasiona do wysiewu).

Relacje UE-USA

W I półroczu 2023 r. UE i USA kontynuowały prace w ramach Rady UE-USA ds. Handlu i Technologii (TTC). 31 maja 2023 r. miało miejsce czwarte posiedzenie TTC w Luleå w Szwecji. Podczas spotkania partnerzy wyrazili zamiar dalszego wypracowywania skoordynowanej reakcji na wojnę w Ukrainie, w obszarach takich jak sankcje gospodarcze, niewłaściwe wykorzystanie technologii czy zwalczanie manipulacji. UE i USA ponowiły też swoje zobowiązanie do sprostania wyzwaniom wynikającym z nieuczciwych praktyk gospodarek nierynkowych oraz przymusu ekonomicznego. W obszarze współpracy technologicznej partnerzy zobowiązali się do pogłębienia dialogu w zakresie sztucznej inteligencji, 6G, platform internetowych, technologii kwantowych, infrastruktury cyfrowej oraz promocji wspólnych wartości online. W obszarze handlu wynikami czwartego posiedzenia TTC są współpraca w wykorzystaniu narzędzi cyfrowych, bezpieczeństwa łańcuchów dostaw oraz w zakresie umów o wzajemnym uznawaniu.

W okresie prezydencji szwedzkiej, UE i USA kontynuowały pracę nad znalezieniem rozwiązania dla problemów, jakie pojawiły się w związku z wprowadzeniem w drodze Ustawy o obniżeniu inflacji (ang. *Inflation Reduction Act*, IRA) ulg podatkowych dla amerykańskich przedsiębiorców, stanowiących jednocześnie istotną barierę dla eksportu produktów sektora zielonych technologii UE. W rezultacie udało się uzyskać bardziej korzystne rozwiązania dla unijnej branży samochodów elektrycznych oraz baterii. Dodatkowo UE i USA powołały Forum nt. programów wsparcia dla czystej energii (ang. *Clean Energy Incentives Dialogue*) mające na celu zapobieganie podobnym zaburzeniom we wzajemnym handlu i inwestycjach w przyszłości. Partnerzy pracowali również nad zawarciem Umowy dotyczącej minerałów krytycznych (ang. *Critical Minerals Agreement*, CMA), która ma na celu zapewnienie dostępności najważniejszych surowców w łańcuchach wartości.

W tym okresie Polska wyrażała poparcie dla prac w ramach TTC, podkreślając ich realny potencjał dla rozwoju handlu i inwestycji. Zwracała uwagę, że czwarte posiedzenie Rady musi przynieść zbilansowane efekty satysfakcjonujące obydwie strony. Polska popierała aktywne działania KE mające na celu zapobieżenie zagrożeniom dla przemysłu UE wynikającym z IRA oraz współpracę w zakresie koordynacji programów dla czystych technologii po obu stronach Atlantyku. Ponadto, Polska pozytywnie odnotowała wyniki czwartego posiedzenia TTC w zakresie dalszego wypracowywania skoordynowanej reakcji na wojnę w Ukrainie i jej wsparcia oraz zobowiązanie partnerów do wspólnego promowania międzynarodowego porządku opartego na demokratycznych wartościach. W I półroczu 2023 r. Polska zwracała uwagę na utrzymywanie się znanych już wcześniej barier w handlu transatlantyckim, jak również aktywnie zabiegała o rozwiązanie problemów związanych z dostępem do amerykańskiego rynku dla polskich produktów rolnych i przemysłu stoczniowego.

Relacje UE – Indie

Polska wspiera działania podejmowane przez KE w zakresie Rady UE-Indie ds. Handlu i Technologii (TTC), której pierwsze posiedzenie odbyło się w dn. 16 maja 2023 r. Indie stanowią ogromny rynek z dużym potencjałem rozwoju wzajemnych relacji handlowych i inwestycyjnych. W związku z tym konieczne jest zawarcie ambitnej umowy o wolnym handlu (FTA) z tym krajem. Polska przekazała KE swoje ofensywne i defensywne interesy w ramach negocjacji FTA UE-Indie. Polskie postulaty dotyczą przede wszystkim ochrony unijnego rynku rolno-spożywczego oraz istotnego polepszenia dostępu do rynku indyjskiego dla polskich towarów (rolno-spożywczych i przemysłowych) oraz usług poprzez eliminację ceł i barier pozataryfowych.

Relacje UE – Chiny

Polska aktywnie uczestniczy w pracach na forum UE wspierając inicjatywy KE na rzecz zapewnienia równych warunków handlu z Chinami oraz wzmocnienia odporności gospodarki unijnej na zagrożenia płynące ze strony Chin. Inicjatywy te obejmują m.in. zdefiniowanie i operacjonalizację koncepcji autonomii strategicznej UE w nowych warunkach geopolitycznych, rozbudowę instrumentarium ochrony przed nielegalnymi działaniami ze strony krajów trzecich oraz tworzenie nowych regulacji dotyczących przeglądu inwestycji wychodzących.

Polska oczekuje, że KE będzie stanowczo i konsekwentnie wywierać presję na Pekin, by ten podjął realne działania pozwalające na rozwój zrównoważonej współpracy gospodarczej UE-Chiny. UE powinna się tu wykazać stosowną asertywnością, korzystając z faktu, że jest jednym z głównych partnerów gospodarczych Chin. Polska dostrzega pewne pole do współpracy UE z Chinami np. w kwestii reformy systemu rozstrzygania sporów WTO oraz zmiany sposobu negocjowania umów wielostronnych. Postulaty UE i Chin w tym zakresie są zbieżne i w związku z tym należy próbować zbudować kompromis w tej kwestii. Dla strony chińskiej niezwykle istotne jest również rozpoczęcie stosowania kompleksowej umowy inwestycyjnej UE-Chiny (ang. *Comprehensive Agreement on Investment, CAI*). Umowa zawarta przez strony w 2020 r. wciąż formalnie nie obowiązuje ze względu na przyjęcie przez Parlament Europejski rezolucji wstrzymującej prace nad ratyfikacją tej umowy.

Polska z zadowoleniem przyjmuje korektę polityki UE wobec Chin, które zaczynają być postrzegane, nie tylko jako partner gospodarczy, ale również jako istotny rywal w handlu międzynarodowym. Rezultatem zmiany percepcji Chin jest wzmocnienie przez UE posiadanych instrumentów ochrony rynku (TDI), a także przyjęcie, podczas prezydentury szwedzkiej, rozporządzenia o ochronie Unii i jej państw członkowskich przed stosowaniem wymuszenia ekonomicznego przez państwa trzecie (ang. *anti-coercion instrument*). Instrument ten ma zniechęcić państwa trzecie do stosowania wobec UE i jej państw członkowskich wymuszenia ekonomicznego za pomocą środków mających wpływ na handel lub inwestycje.

Ponadto, należy zaznaczyć, że Polska, podobnie jak większość krajów UE, popiera politykę „ograniczania ryzyka” (ang. *derisking*) zamiast polityki gospodarczego „oddzielenia się” (ang. *decoupling*) od Chin. Oznacza to, że UE, będzie dążyć do uniezależnienia się od Chin przy jednoczesnym budowaniu autonomicznej pozycji politycznej i dbaniu o strategiczne interesy gospodarcze z tym krajem. Zmniejszanie ryzykownych zależności od Chin powinno dotyczyć kluczowych sektorów takich jak produkcja półprzewodników, surowce krytyczne, energia odnawialna, baterie, sztuczna inteligencja czy biotechnologia.

Polska na forum europejskim artykułuje postulat naciskania na Chiny, aby te wpłynęły na Rosję w celu zaprzestania agresji na Ukrainę. Jednocześnie Polska zaznacza, że ewentualne dostawy broni do Rosji lub próby obejścia sankcji miałyby istotny wpływ na całościowy kształt relacji Unii z Chinami. Relacje z Chinami były jednym z tematów dyskusji przywódców państw UE w czasie Rady Europejskiej 29-30 czerwca.

Negocjacje umów o wolnym handlu

Meksyk

W I półroczu 2023 r. KE nie udało się zaawansować prac związanych z przyjęciem zmodernizowanej umowy o partnerstwie gospodarczym, koordynacji politycznej i współpracy – tzw. umowy globalnej między UE i Meksykiem. Porozumienie polityczne co do głównych zasad jej części handlowej osiągnięto w kwietniu 2018 r., a uzgodnienia szczegółowe zakończono w kwietniu 2020 r. Polska popiera zawarcie umowy z Meksykiem i liczy na jej szybką implementację. Nowa umowa zniesie wysokie meksykańskie cła na europejską żywność i napoje, pozwoli firmom unijnym na sprzedaż większej liczby usług do Meksyku, wprowadzi zobowiązanie do ochrony praw pracowniczych i środowiska oraz stworzy nowe możliwości współpracy w sektorze przemysłowym, co jest szczególnie istotne z punktu widzenia Polski.

Mercosur

W trakcie prezydentury szwedzkiej w Radzie UE nie osiągnięto postępu związanego z przyjęciem umowy stowarzyszeniowej z Mercosur. Zakończenie prac nad nią na razie nie jest możliwe z uwagi na obawy wielu państw członkowskich UE dot. podejścia krajów Mercosur (a w szczególności Brazylii) do kwestii zrównoważonego rozwoju i wylesiania oraz zgłaszane oczekiwania co do zwiększenia ochrony unijnego sektora rolnego. W związku z ww. obawami w I półroczu 2023 r. KE kontynuowała z krajami Mercosur rozpoczęte w 2021 r. negocjacje nad dodatkowym instrumentem do umowy regulującym kwestie zrównoważonego rozwoju, który pozwoli stworzyć warunki do jej podpisania i zawarcia. Dla Polski umowa jest problematyczna ze względu na obawy o konsekwencje dla polskiego sektora rolnego. Stąd

w okresie prezydencji szwedzkiej Polska wielokrotnie podkreślała, że do zawarcia porozumienia niezbędne jest zapewnienie odpowiednich instrumentów ochrony wrażliwych sektorów rolnych.

Chile

W 2017 r. UE i Chile rozpoczęły negocjacje rewizji umowy stowarzyszeniowej z Chile, które zostały przez KE zakończone w grudniu 2022 r. Ostatnimi kwestiami były zagadnienia związane ze zrównoważonym rozwojem, zwłaszcza kwestia sankcji i odniesienia do Porozumienia Paryskiego, ostatecznie jednak unijne cele w tym kontekście zostały spełnione. KE prowadzi obecnie działania na rzecz podpisania umowy, które powinno nastąpić przed końcem 2023 r., co Polska przyjmuje z zadowoleniem ze względu na jej znaczenie geopolityczne, jak i nowe możliwości dla europejskiego handlu i inwestycji.

Australia

Negocjacje umowy o wolnym handlu między UE a Australią (FTA UE-Australia) rozpoczęły się w czerwcu 2018 r. Dotychczas miało miejsce 15. rund negocjacyjnych. Negocjacje są konstruktywne, a obie strony dążą do jak najszybszego zakończenia rozmów. Odnotowano duży postęp prac. Pomimo dość szybkiego tempa negocjacji i uzgodnienia części tekstu umowy wciąż pozostają obszary wymagające dalszych rozmów (dot. zrównoważonego rozwoju, energii i surowców, usług finansowych). W toku negocjacji Polska zabiega m.in. o uwzględnienie wrażliwości unijnego sektora rolno-spożywczego oraz szczególne jego traktowanie podczas negocjacji, a także o większą elastyczność KE w negocjacjach z Australią nt. transgranicznego przepływu danych nieosobowych.

Nowa Zelandia

27 czerwca 2023 r. Rada UE przyjęła decyzję w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, Umowy o wolnym handlu między UE a Nową Zelandią (FTA UE-Nowa Zelandia). W momencie wejścia w życie, Umowa zniesie cła na 100% towarowych pozycji taryfowych importowanych z UE do Nowej Zelandii oraz na 94% towarowych pozycji taryfowych importowanych z tego kraju do UE. Od początku negocjacji najbardziej drażliwą kwestią był handel produktami rolnymi, takimi jak mięso i nabiał, gdzie Nowa Zelandia jest wysoce konkurencyjna na arenie międzynarodowej. Dążyła ona do uzyskania „znaczącego dostępu” do rynku UE dla eksportu produktów rolnych, podczas gdy UE była niechętna przyznaniu daleko idącej liberalizacji w tej dziedzinie. Ponadto, UE dążyła do ochrony europejskich oznaczeń geograficznych na rynku nowozelandzkim. Wynegocjowana umowa rozszerzy kontyngenty taryfowe na eksport mięsa i nabiału z Nowej Zelandii, jednocześnie chroniąc tysiące unijnych oznaczeń geograficznych w tym kraju (i mniejszą liczbę nowozelandzkich oznaczeń geograficznych w UE). Porozumienie będzie również pierwszym porozumieniem UE, które zawierać będzie podlegające sankcjom zobowiązania wynikające z Porozumienia Paryskiego i podstawowych standardów Międzynarodowej Organizacji Pracy.

3. DOBROBYT – ZIELONA I ENERGETYCZNA TRANSFORMACJA

3.1 Polityka energetyczna

Reforma rynku energii elektrycznej

W marcu 2023 r. Komisja Europejska przedstawiła propozycję **reformy rynku energii elektrycznej zakładającą zmianę rozporządzenia (UE) 2019/943 i (UE) 2019/942 oraz dyrektywy (UE) 2018/2001 i (UE) 2019/944** w celu udoskonalenia struktury unijnego rynku energii elektrycznej oraz **zmianę rozporządzenia (UE) nr 1227/2011 (dalej: REMIT) i (UE) 2019/942** w celu poprawy ochrony Unii przed manipulacją na hurtowym rynku energii. Zaproponowana reforma rynku energii elektrycznej miała stanowić odpowiedź na obserwowane od 2021 r. znaczące wzrosty cen energii elektrycznej. Prezydencja szwedzka rozpoczęła pracę nad propozycją reformy z zamiarem przyjęcia podejścia ogólnego jeszcze w ramach sprawowanej kadencji.

Polska od początku była aktywnie zaangażowana w dyskusję na temat reformy rynku energii elektrycznej, przedstawiając non-paper w tej sprawie i podkreślając w szczególności pozytywną rolę

mechanizmów mocowych. Mechanizmy mocowe poprawiają bezpieczeństwo energetyczne i stanowią zachętę do rozwoju stabilnych i dyspozycyjnych mocy wytwórczych, które mogłyby uzupełniać odnawialne źródła energii o nieregularnej charakterystyce pracy. W trakcie dyskusji Polska podkreślała, że państwa członkowskie powinny mieć większą swobodę stosowania i modyfikowania mechanizmów mocowych, aby mogły one odpowiadać na zidentyfikowane potrzeby w zakresie bezpieczeństwa dostaw oraz umożliwiać bezpieczną transformację systemu elektroenergetycznego. Dzięki staraniom Polski w projekcie podejścia ogólnego przedstawionym przez prezydencję szwedzką odzwierciedlone zostały postulaty uznania mechanizmów mocowych za stały element rynku, a także możliwości uczestnictwa w dodatkowych aukcjach również jednostek niespełniających standardów emisyjności w sytuacji, kiedy w ramach podstawowych aukcji nie zostanie zakontraktowana wystarczająca moc dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego.

Polska podnosiła także postulat dotyczący zachowania zasady neutralności technologicznej, rozumianej jako pozytywne otoczenie regulacyjne dla inwestycji we wszystkie technologie nisko- i zeroemisyjne, w tym energetykę jądrową. Polska postulowała, aby państwa członkowskie miały większą elastyczność w stosowaniu mechanizmów wsparcia, takich jak dwustronne kontrakty różnicowe (CfD), aby można je było dostosować do konkretnych technologii i projektów. W toku prac doprecyzowano m.in. że państwom umożliwia się stosowanie również innych systemów wsparcia poza bezpośrednim wsparciem cenowym, co ma znaczenie w kontekście planów wsparcia energetyki jądrowej. Zwiększono także elastyczność państw członkowskich w dysponowaniu nadwyżkami przychodów z kontraktów różnicowych. Jeśli chodzi o kontrakty zakupu energii elektrycznej typu PPA, Polska podnosiła, że stan rozwoju rynku PPA w poszczególnych krajach jest zróżnicowany – zatem to państwa członkowskie powinny identyfikować, czy i jakie istnieją bariery dla rozwoju PPA i dostosowywać do nich ewentualne mechanizmy wsparcia.

Polska zaznaczała potrzebę rozwoju rozwiązań w zakresie elastyczności, takich jak magazynowanie energii i zarządzania stroną popytową (ang. *demand side response*, DSR), podkreślając jednocześnie, że nie można traktować ich zamiennie z mechanizmami służącymi zapewnieniu wystarczalności mocy. Dzięki staraniom Polski usunięto propozycję dodatkowych obciążeń nakładanych na państwa stosujące mechanizmy mocowe.

Polska zgłaszała również wątpliwości wobec niektórych propozycji, takich jak wprowadzenie regionalnych wirtualnych hubów, rekompensat dla morskich farm wiatrowych oraz skrócenia czasu zamknięcia bramki dla międzyobszarowego rynku dnia bieżącego do 30 min. przed czasem dostawy, jako niosących ze sobą negatywne bądź niewiadome skutki dla rynku energii elektrycznej. W toku negocjacji nałożono na Komisję Europejską obowiązek przeprowadzenia oceny wpływu ustanowienia regionalnych wirtualnych hubów, a także umożliwiono państwom członkowskim zastosowanie czasowej derogacji od skrócenia czasu zamknięcia bramki do 30 minut przed czasem dostawy.

W ramach zapewniania ochrony odbiorcom końcowym, Polska postulowała, by państwa członkowskie miały możliwość stosowania umów z regulowanymi cenami energii elektrycznej dla wybranych grup odbiorców, w tym gospodarstw domowych i MŚP. Polska podkreślała, że powinno się zapewnić dostępność na rynku energii elektrycznej obu rodzajów umów - rynkowych i z cenami regulowanymi - oraz możliwość wyboru przez odbiorców końcowych tych umów, które najbardziej im odpowiadają. W toku negocjacji doprecyzowano procedurę ogłoszenia unijnego lub regionalnego kryzysu cenowego - wprowadzono rolę Rady, a także wykluczono z kalkulacji średnich cen w okresie referencyjnym okresy poprzednich kryzysów cenowych. Na wniosek Polski i innych państw członkowskich wydłużono także termin transpozycji przepisów w zakresie dzielenia się energią oraz prawa do dodatkowych liczników.

W zakresie zmiany rozporządzenia REMIT Polska postulowała ograniczenie zmiany rozporządzenia do wybranych elementów, niezbędnych do wprowadzenia w najbliższym czasie. W trakcie negocjacji Polska zgłaszała również konieczność zapewnienia odpowiedniej równowagi pomiędzy kompetencjami państw członkowskich oraz ACER w zakresie monitorowania rynku energii, a w szczególności w zakresie możliwości prowadzenia dochodzeń dotyczących naruszeń REMIT. Dzięki staraniom Polski

doprecyzowano m.in. że dochodzenia prowadzone przez ACER mogą być również dokonywane na wniosek krajowych organów regulacyjnych. Polska sprzeciwiała się również wprowadzeniu nadmiernych bądź niemożliwych do zrealizowania rozwiązań, takich jak poszerzenie zakresu nadzoru nad rynkiem prowadzonym przez osoby zawodowo pośredniczące w zawieraniu transakcji czy ustanawianie jednolitych oraz wysokich poziomów kar administracyjnych. Wątpliwości budziły również przepisy regulujące działalność platform informacji wewnętrznych (IIP) oraz zarejestrowanych mechanizmów sprawozdawczych (RRM), w zakresie zapewnienia odpowiednich praw podmiotów je prowadzących. W toku negocjacji doprecyzowano te kwestie, pozostawiając do rozstrzygnięcia materię szczegółową na poziomie aktów wykonawczych. Podczas Rady UE ds. Energii w dn. 19 czerwca 2023 r. przyjęte zostało podejście ogólne w zakresie propozycji w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (REMIT) oraz zmian w dyrektywie 2019/944, obejmujących kwestie dot. wzmocnienia i ochrony odbiorców.

Niestety, prezydencja Szwecji nie była w stanie zakończyć prac nad rozporządzeniem 2019/943 w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej. Głównym punktem spornym pozostała kwestia kontraktów różnicowych, w szczególności możliwość objęcia nimi istniejących jednostek energetyki jądrowej. Ponadto zgłaszana przez Polskę potrzeba zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego poprzez okresowe wydłużenie możliwości stosowania mechanizmów mocowych wobec istniejących mocy wytwórczych spotkała się z krytyką niektórych państw członkowskich. W efekcie projekt rozporządzenia został ponownie skierowany do prac w Radzie UE.

Pakiet gazowo-wodorowy

W ramach prezydencji Szwecji kontynuowano intensywne prace nad pakietem gazowo-wodorowym, który zakłada rewizję dwóch kluczowych dla sektora gazowego aktów legislacyjnych, tj. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dn. 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dn. 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającej dyrektywę 2003/55/WE. Jednym z kluczowych celów pakietu jest ustanowienie w prawodawstwie unijnym regulacji umożliwiających budowę otwartego i konkurencyjnego unijnego rynku wodoru poprzez określenie szczegółowych zasad rozwoju tego sektora.

W lipcu 2022 r. prezydencja czeska rozpoczęła negocjacje w sprawie propozycji legislacyjnych w grupie roboczej Rady UE ds. energii, które były kontynuowane przez prezydencję szwedzką w pierwszym kwartale 2023 r. W trakcie posiedzenia Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii w dn. 28 marca 2023 r. przyjęto podejście ogólne do projektu rozporządzenia i dyrektywy gazowej. W związku z wyjątkową sytuacją i potrzebą szybkiego procedowania zawartych w pakiecie rozwiązań wzmacniających bezpieczeństwo unijne oraz zmniejszających ryzyko szkodliwych działań Federacji Rosyjskiej na rynku gazu w Unii Europejskiej, Polska wyraziła poparcie dla podejścia ogólnego.

W toku procesu składania uwag podczas posiedzeń grupy roboczej Rady UE ds. energii, jak również w procesie składania uwag pisemnych do kompromisowego tekstu obu aktów, prezydencja szwedzka przyjęła szereg poprawek strony polskiej względem projektu, m.in. w zakresie wydłużenia terminów okresów przejściowych dla rozwoju rynku wodoru, zapewnienia odpowiedniej struktury finansowej dla realizacji infrastrukturalnych projektów wodorowych, jak również rozszerzenia przepisów dopuszczających możliwości podjęcia interwencji publicznej w zakresie ustalania cen dostaw gazu ziemnego dla szerszej kategorii odbiorców wrażliwych. Polska aktywnie postulowała o pozostawienie państwom członkowskim większej swobody w zakresie podejmowania decyzji o niestosowaniu zniżek dla gazów odnawialnych i niskoemisyjnych lub ich obniżeniu, jak również doprowadziła do usunięcia przepisów uniemożliwiających pobieranie opłat taryfowych na wodorowych połączeniach międzysystemowych.

Z inicjatywy Polski przepisy obu powyższych aktów prawnych zostały uzupełnione o nowe mechanizmy prawne, kluczowe z punktu widzenia bezpieczeństwa energetycznego Polski i Ukrainy, uderzające

w interesy Rosji w Unii Europejskiej i w Polsce. Wśród nich kluczowe znaczenie mają przepisy dotyczące obowiązku przestrzegania przepisów prawa unijnego przez państwa członkowskie, które chcą wybudować lub uruchomić interkonektor z państwami trzecimi, wdrożenie do projektu rozporządzenia przepisów odnoszących się do certyfikacji operatorów systemu magazynowania, jak również nadanie państwom członkowskim prawa do wstrzymania dostaw gazu ziemnego i wodoru z państw trzecich, jeśli działania tych państw podważają ich bezpieczeństwo energetyczne.

W toku dalszych prac podczas trilogów z Parlamentem Europejskim w trakcie prezydencji Hiszpanii, Polska nadal konsekwentnie będzie dążyć do wykluczenia rozwiązań, które nieproporcjonalnie zwiększyłyby obciążenia dla państw członkowskich. Projektowane regulacje nie powinny utrudniać funkcjonowania rynku gazu ziemnego ani powodować dodatkowych obciążeń finansowych dla odbiorców końcowych paliw gazowych.

Projekt rozporządzenia w sprawie redukcji emisji metanu w sektorze energetycznym

W wyniku prac połączonych Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (ENVI) oraz Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (ITRE) w dn. 26 kwietnia 2023 r. odbyło się pierwsze czytanie uzgodnionego przez połączone komisje projektu rozporządzenia. W uzgodnionym przez połączone komisje raporcie, utrzymane zostały kluczowe z punktu widzenia Polski zapisy, które zostały wpisane do podejścia ogólnego Rady. Zmienione przepisy w zakresie limitów emisji metanu w sektorze węglowym dają możliwość ich spełnienia po podjęciu przez operatorów kopalni odpowiednich, kosztochłonnych działań. W raporcie połączonych komisji zaproponowane zostały również zmiany w zakresie kar związanych z emisją metanu. Stanowisko PE do rozporządzenia zostało przyjęte w głosowaniu w dn. 9 maja 2023 r. Projekt rozporządzenia znajduje się na etapie negocjacji międzyinstytucjonalnych.

Przegląd dyrektywy o efektywności energetycznej

Prezydencja szwedzka kontynuowała rozpoczęte w II półroczu 2022 r. rozmowy trójstronne w zakresie projektu **rewizji dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej**. Polska przypominała o swoim negatywnym stanowisku wobec całego pakietu *Fit for 55* ustalającego nierealne cele i ambicje oraz znacznie wpływającego na miks energetyczny państw członkowskich. W opinii Polski pakiet w znacznej większości jest procedowany w oparciu o błędną podstawę prawną, co tworzy niebezpieczny precedens.

Na posiedzeniu COREPER I w dn. 29 marca 2023 r. przyjęto wypracowany tekst kompromisowy rewizji dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, przy sprzeciwie Polski, Węgier i Finlandii oraz wstrzymaniu się od głosu Słowacji, Belgii i Luksemburga. Natomiast Czechy i Portugalia złożyły zastrzeżenia do czasu przyjęcia dokumentu podczas Rady UE ds. Energii w dn. 19 czerwca 2023 r.

Przygotowując stanowisko Rady UE przed trilogami, Polska wielokrotnie wskazywała na przepisy art. 4 (określające wkłady krajowe państw członkowskich w wiążący cel unijny na rok 2030), art. 8 i załącznik V (dotyczące braku możliwości wliczania oszczędności energii pochodzących z bezpośredniego spalania paliw kopalnych) oraz art. 26 (dotyczące ciepłownictwa systemowego) jako priorytetowe.

W odniesieniu do art. 4 Polska zwróciła uwagę, że wraz ze wzrostem poziomu ambicji, stosownej modyfikacji powinna ulec metodologia wyznaczania krajowych wkładów do celu ogólnounijnego na 2030 r. W szczególności metodologia ta powinna uwzględniać aspekt geopolityczny w związku z konfliktem zbrojnym prowadzonym przez Federację Rosyjską na terenie Ukrainy. Przy sprzeciwie Polski państwa członkowskie zawarły porozumienie w zakresie art. 4 i przyjęto ambitny cel ogólnounijny na poziomie 11,7%.

W odniesieniu do art. 8 Polska podkreślała, jak ważne jest utrzymanie podejścia ogólnego Rady w zakresie progresywnego podejścia do wysokości obowiązku corocznej oszczędności energii finalnej. Postulat Polski dot. utrzymania progresywnego podejścia został uwzględniony, niemniej jednak znacznie podniesiono poziom obowiązku. Państwa członkowskie są zobowiązane do osiągnięcia

skumulowanych oszczędności końcowego zużycia energii równoważnego nowym oszczędnościom w każdym roku od dn. 1 stycznia 2021 r. do dn. 31 grudnia 2030 r. w wysokości:

- 0,8 % rocznego zużycia energii końcowej od dn. 1 stycznia 2021 r. do dn. 31 grudnia 2023 r., uśrednionego dla ostatnich trzech lat przed dn. 1 stycznia 2019 r.
- 1,3 % rocznego zużycia energii końcowej od dn. 1 stycznia 2024 r. do dn. 31 grudnia 2025 r., uśrednionego dla ostatnich trzech lat przed dn. 1 stycznia 2019 r.
- 1,5 % rocznego zużycia energii końcowej od dn. 1 stycznia 2026 r. do dn. 31 grudnia 2027 r., uśrednionego dla ostatnich trzech lat przed dn. 1 stycznia 2019 r.
- 1,9 % rocznego zużycia energii końcowej od dn. 1 stycznia 2028 r. do dn. 31 grudnia 2030 r., uśrednionego dla ostatnich trzech lat przed dn. 1 stycznia 2019 r.

Powyższe oznacza, że porównując 2023 rok z 2028 rokiem nastąpił ponad dwukrotny wzrost wysokości obowiązku. Należy zauważyć, że średnia wysokość obowiązku corocznej oszczędności energii finalnej w okresie 2021-2030 wynosi 1,49%.

Definicja efektywnego systemu ciepłowniczego zawarta w art. 26 dyktuje polskim systemom ciepłowniczym podobny poziom ambicji jak w definicji z podejścia ogólnego Rady UE. Dzięki wysiłkom negocjacyjnym i przedsięwzięciom (takim jak zorganizowanie wizyty studyjnej dla KE) finalny efekt negocjacji stanowi znaczący postęp w porównaniu do pierwotnej propozycji Komisji. Finalnie przez efektywny energetycznie system ciepłowniczy lub chłodniczy rozumie się system ciepłowniczy lub chłodniczy, w którym do wytwarzania ciepła lub chłodu wykorzystuje się co najmniej w:

- do 31 grudnia 2027 r. (jak obecnie) - 50% energię z odnawialnych źródeł energii lub 50% ciepło odpadowe, lub 75% ciepło pochodzące z kogeneracji, lub 50% połączenie energii i ciepła, o których mowa w pkt 1-3;
- w okresie od 1 stycznia 2028 r. do 31 grudnia 2034 r. - 50% energię z odnawialnych źródeł energii lub 50% ciepło odpadowe, lub 80% ciepło pochodzące z wysokosprawnej kogeneracji, lub 50% połączenie energii i ciepła, o których mowa w pkt 1-3 przy minimum 5% energii z odnawialnych źródeł energii;
- w okresie od 1 stycznia 2035 r. do 31 grudnia 2039 r. - 50% energię z odnawialnych źródeł energii lub 50% ciepło odpadowe, lub, lub 85% połączenie energii i ciepła, o których mowa w pkt 1 i 2 przy minimum 35% energii z odnawialnych źródeł energii lub ciepła odpadowego (sama kogeneracja nie może stanowić o statusie efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego);
- w okresie od 1 stycznia 2040 r. do 31 grudnia 2044 r. - 75% energię z odnawialnych źródeł energii lub 75% ciepło odpadowe, lub 95% połączenie energii i ciepła, o których mowa w pkt 1 i 2 przy minimum 35% energii z odnawialnych źródeł energii lub ciepła odpadowego;
- od 1 stycznia 2045 r. do 31 grudnia 2049 r. - 75% energię z odnawialnych źródeł energii lub 75% ciepło odpadowe, kogeneracja nie wpływa na status efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego.

Wysokosprawna kogeneracja może kontrybuować do efektywnego systemu również po 2035 r., aż do 2044 r. W ciągu lat 2045-2049 kogeneracja oparta na paliwach kopalnych może dostarczać do 25% ciepła w systemie, jednakże bez kontrybucji do statusu efektywnego systemu ciepłowniczego.

W Załączniku III do warunku maksymalnej emisji (270 g na 1 kWh) dodany został zapis o stosowaniu przepisu dla jednostek nowych lub znacznie zmodernizowanych, wybudowanych/zmodernizowanych po transpozycji załącznika. Jednocześnie, dodany został zapis stanowiący, że jednostki wybudowane przed wejściem w życie załącznika mogą derogować od obowiązku emisyjnego, pod warunkiem powstania planu redukcji emisji do tego poziomu w 2034 r. Mając na uwadze, że konsultowane w grudniu 2022 r. rozporządzenie w sprawie zharmonizowanych wartości referencyjnych rozdzielonej produkcji energii będzie skutkowało utratą statusu wysokiej sprawności jednostek węglowych od właśnie 2034 r., należy uznać, że zapis jest neutralny, a w porównaniu do pierwotnej propozycji KE stanowi znaczącą poprawę sytuacji polskiego sektora ciepłownictwa systemowego.

Projekt dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków

W trakcie prezydencji szwedzkiej Polska angażowała się w wypracowanie ostatecznego brzmienia **projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie charakterystyki energetycznej budynków**. Prezydencja szwedzka prowadziła trilogi w II kwartale 2023 r. Działania zmierzające do poprawy efektywności energetycznej budynków oraz ograniczenia i docelowej likwidacji ubóstwa energetycznego (będące jednym z głównych celów projektu), choć przy założeniu właściwej skali tychże działań, wpisują się w długofalową politykę kraju, dlatego, co do zasady, Polska podejmowała działania mające na celu utrzymanie brzmienia dyrektywy w kształcie zapewniającym podejmowanie działań modernizacyjnych w oparciu o długotrwałą perspektywę ekonomiczną, tak aby podejmowane działania nie implikowały nieuzasadnionego wzrostu kosztów, w szczególności dla gospodarstw domowych. W ramach prowadzonych trilogów, których tempo jest dość powolne, Polska podejmowała wysiłki mające na celu w głównej mierze pozostawienie projektu w brzmieniu możliwie najbardziej zbliżonym do tego przyjętego w ramach podejścia ogólnego Rady. Podejście Parlamentu Europejskiego zakłada wprowadzenie szeregu rozwiązań, których skuteczna implementacja, gdyby były przyjęte w niezmienionym kształcie, byłaby bardzo trudna lub wręcz niemożliwa – tak pod względem technicznym, jak i ekonomicznym.

Rewizja dyrektywy w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych w ramach pakietu *Fit for 55* i planu REPowerEU

Prezydencja Szwecji zintensyfikowała prace nad trwającą w ramach pakietu *Fit for 55* i planu REPowerEU **rewizją dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dn. 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (dalej: RED II)**, dążąc do zakończenia tego procesu. W trakcie prezydencji Szwecji odbyły się cztery trilogi dotyczące rewizji RED II (14 lutego, 6 marca, 21 marca i 29-30 marca). Na ostatnim z nich, siódmym w kontekście całokształtu procesu (trzy pierwsze odbyły się w trakcie prezydencji czeskiej), przedstawiciele Komisji, Rady i Parlamentu osiągnęli porozumienie co do ujednoliconej wersji tekstu kompromisowego rewizji dyrektywy RED II. W trakcie całego procesu Polska przypominała o swoim negatywnym stanowisku wobec całego pakietu *Fit for 55* ustalającego nierealne cele i ambicje oraz znacznie wpływającego na miks energetyczny państw członkowskich. W opinii Polski pakiet w znacznej większości jest procedowany w oparciu o błędną podstawę prawną, co tworzy niebezpieczny precedens.

Obszary negocjacyjne w ramach rewizji RED II można podzielić na pięć części: elektroenergetyka/bioenergia, proces wydawania pozwoleń (ang. *permitting*), ciepłownictwo, transport, przemysł/wodór.

Wyniki negocjacji w zakresie podniesienia ambicji udziału OZE w zużyciu końcowym energii brutto na poziomie unijnym nie są z polskiego punktu widzenia satysfakcjonujące (znaczne zwiększenie ambicji – z 32% udziału OZE do 2030 w ramach RED II z 2018 r., do 42,5% w ramach obecnego tekstu kompromisowego). Częściowym sukcesem zakończyły się negocjacje dotyczące bioenergii – co prawda wprowadzona została niekorzystna z polskiego punktu widzenia zasada kaskadowości w odniesieniu do biomasy stałej, ale do przedmiotowego przepisu wprowadzono także dwie derogacje, znacznie łagodzące jego potencjalny wpływ na sektor.

Polska odniosła znaczny sukces w negocjacjach dotyczących pozostawienia spalarni biomasy i energetyki wodnej w ramach obszarów przyspieszenia OZE, przyjęcia dłuższych terminów wydawania pozwoleń w ramach mandatu Rady.

W odniesieniu do sektora ciepłownictwa, Polska na każdym etapie negocjacji rewizji dyrektywy RED podnosiła bezskutecznie uwagę o możliwość zaliczania jako ciepła odnawialnego – ciepła wytworzonego z odnawialnej energii elektrycznej. Polska zgłaszała – ostatecznie nieuwzględnioną – uwagę odnośnie do zaliczania ciepła powstającego w procesie unieszkodliwiania odpadów jako ciepła odpadowego. Polska zwracała także uwagę na potencjalne dalsze ograniczanie możliwości stosowania biomasy w ciepłownictwie. W przypadku zmian w zapisach dotyczących bioenergii należy zachować szczególną ostrożność, mając na uwadze względnie niedawne przyjęcie dyrektywy RED II.

Polska nie jest także usatysfakcjonowana wynikiem negocjacji dotyczących części transportowej. Podniesienie celów Unii Europejskiej w sektorze transportu z 14% do 29% jest niezwykle ambitnym wyzwaniem, które może mieć realny wpływ na zwiększenie ubóstwa energetycznego i nie powinno mieć miejsca w horyzoncie czasowym obowiązywania obecnej dyrektywy RED II. Nowy cel 29% udziału OZE w transporcie lub 14,5% redukcji emisji w transporcie jest zbyt wysoki. Osiągnięcie go do 2030 r. będzie bardzo dużym wyzwaniem dla Polski, biorąc pod uwagę strukturę parku samochodowego, wielkość rynku (ponad 24 mln aut), ograniczony dostęp do kapitału na inwestycje oraz brak wystarczającego czasu na ich skuteczną realizację, dlatego oczekiwaliśmy jego obniżenia. W projekcie dyrektywy nie uwzględniono różnych poziomów startowych poszczególnych państw członkowskich.

W zakresie części przemysłowej i wodorowej, główne uwagi strony polskiej również nie zostały uwzględnione. Polska wielokrotnie zgłaszała, że nie popiera zwiększania ambicji w zakresie celu dla RFNBO w przemyśle wynoszącego co najmniej 42% do 2030 r. i 60% do 2035 r. Powinny zostać one zdecydowanie obniżone lub określone w sposób, który będzie zależał od udziału odnawialnych źródeł energii w koszyku energetycznym państw członkowskich, albo określone jako indykatywne. Kompromisowy tekst nie zachęca do wytwarzania wodoru odnawialnego innymi metodami niż elektroliza wody (w szczególności w procesie reformingu biogazu, biochemicznej konwersji biomasy, a także do wytwarzania wodoru niskoemisyjnego produkowanego z odpadów w procesie pirolizy oraz z wykorzystaniem energii jądrowej). Wodór wytwarzany ze wszystkich ww. źródeł może odegrać znaczącą rolę w przyspieszeniu dekarbonizacji naszej gospodarki.

Energetyka jądrowa

W marcu 2023 r. Polska poparła wspólny list państw pro-jądrowych wzywający KE do przyspieszenia działań w ramach pre-partnerstwa SMR.

Przedstawiciel Polski dwukrotnie wziął udział w spotkaniu sojuszu jądrowego (ang. *Nuclear Alliance*) – w lutym w Sztokholmie oraz maju w Paryżu. Polska poparła sformułowane po obu spotkaniach deklaracje wskazujące na rolę energetyki jądrowej w polityce klimatyczno-energetycznej UE, konieczność wspierania rozwoju kadr i przemysłu jądrowego.

Polska przystąpiła z interwencją do sprawy T-625/22 ze skargi austriackiej o stwierdzenie nieważności rozporządzenia delegowanego 2022/1214 do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dn. 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, obejmującego inwestycje w sektorze gazu ziemnego oraz w zakresie budowy i bezpiecznej eksploatacji elektrowni jądrowych.

3.2 Polityka klimatyczna

Pakiet *Fit for 55*

W trakcie trwania prezydencji szwedzkiej finalizowano prace nad większością aktów wchodzących w skład pakietu *Fit for 55*. W trakcie wszystkich prac Polska konsekwentnie podnosiła swój sprzeciw wobec pakietu, w szczególności wobec procedowania go na bazie błędnej podstawy prawnej, ograniczającej głos państw członkowskich. Polska uważa, że wobec istotnego wpływu przewidywanych przepisów na suwerenne decyzje państw członkowskich odnośnie do miksu energetycznego, akty legislacyjne wchodzące w skład pakietu powinny być przyjmowane w drodze głosowania jednomyślnego, a nie większościowego, co tworzy niebezpieczny precedens. Z tego względu Polska zapowiedziała możliwość zaskarżenia przed Trybunałem Sprawiedliwości UE aktów prawnych wchodzących w skład pakietu *Fit for 55*.

W omawianym półroczu trwały trilogi, a na posiedzeniu Rady AGRIFISH w dn. 25 kwietnia 2023 r. nastąpiło formalne przyjęcie dokumentów dotyczących reformy unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (EU ETS), w tym uwzględnienia emisji z sektora transportu morskiego i zmiany przepisów dotyczących transportu lotniczego, a także postanowień dotyczących mechanizmu dostosowania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ (CBAM) oraz zobowiązań redukcyjnych w sektorach non-ETS (ESR).

W toku prac Polska była przeciwna brzmieniu przepisów zmienionej dyrektywy EU ETS w kształcie zatwierdzonym przez Parlament Europejski. Polska wskazywała, że system wymaga dogłębnej reformy, jednak znaczna część wprowadzanych w dyrektywie modyfikacji nie idzie w dobrym kierunku lub są one niewystarczające. Proponowane zmiany pogłębią strukturalne problemy ogólnounijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji, nie zapewniając wymaganych rozwiązań.

Polska niejednokrotnie podnosiła, że zaproponowane zmiany nie tworzą sprawnego i wiarygodnego mechanizmu regulacji cen uprawnień. Proponowane rozwiązania są niewystarczające i negatywnie wpływają na ceny energii w UE oraz konkurencyjność przemysłu europejskiego. Z uwagi na nasz miks energetyczny, koszt uprawnień może stanowić nawet do 40% ceny energii elektrycznej i 55% kosztów ciepła sieciowego w Polsce. Taki stan jest nieakceptowalny i niezrównoważony. Stanowi to przytłaczające obciążenie finansowe dla gospodarstw domowych, a dla biznesu – przeszkodę w modernizacji i inwestycjach proekologicznych, gdyż planowane na ten cel środki są przeznaczane na zakup uprawnień. Tym samym, pomimo zgłaszanych przez Polskę w toku negocjacji konstruktywnych propozycji na potencjalne ulepszenia systemu EU ETS, w obecnym kształcie faktycznie będzie on prowadził do spowolnienia transformacji energetycznej.

Polska szczególnie negatywnie oceniała włączenie gospodarstw domowych w system EU ETS. Już obecnie gospodarstwa domowe padają ofiarą wysokich cen uprawnień EU ETS, a teraz będą otrzymywać większe rachunki za ogrzewanie i transport. Wzrost cen będzie najwyższy w przypadku paliw, z których korzystają najuboższe gospodarstwa domowe. To one będą ponosić ciężar tego systemu, co pogłębi rozwarstwienie społeczne i jest wprost sprzeczne z zasadami sprawiedliwości i solidarności. Pozbawianie gospodarstw domowych środków finansowych nie prowadzi do stopniowej transformacji energetycznej, lecz do ubóstwa energetycznego. Nowy fundusz nie zamortyzuje negatywnych skutków wprowadzanych zmian dla polskiego społeczeństwa, na które przypada 87% ogrzewanych węglem domów w UE. Z powyższych względów Polska była przeciwna nowemu rynkowi uprawnień obejmującemu gospodarstwa domowe.

Po raz kolejny Unia Europejska jest w stanie dostrzec jedynie szeroki obraz, bez pochylenia się nad potrzebami najbardziej potrzebujących gospodarstw znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, w przypadku których ryzyko ubóstwa energetycznego jest największe. Polska w toku prac starała ulżyć najbardziej wrażliwym podmiotom, ale z uwagi na ograniczone środki może się to odbić negatywnie na tempie transformacji niskoemisyjnej. Jest to kolejny efekt nieprawidłowego podejścia Komisji Europejskiej, która – wbrew postulatam wielokrotnie zgłaszanym przez część państw członkowskich – przedstawiła ocenę skutków regulacji jedynie dla całej Unii Europejskiej, nie uwzględniając odmiennej sytuacji wyjściowej i szczególnych uwarunkowań niektórych państw członkowskich, w tym Polski.

Równocześnie do przyjęcia przepisów zmienionej dyrektywy EU ETS, podczas prezydencji szwedzkiej sfinalizowano przyjęcie rozporządzenia dot. Społecznego Funduszu Klimatycznego (publikacja miała miejsce 16 maja 2023 r.). Co do zasady Polska popierała ustanowienie funduszu jako instrumentu służącego zaradzeniu problemowi ubóstwa energetycznego i wykluczenia transportowego, jednak zaproponowany kształt Funduszu (m.in. bezpośrednie powiązanie Społecznego Funduszu Klimatycznego z włączeniem gospodarstw domowych w system EU ETS) powoduje, że jest to instrument nieadekwatny do skali negatywnych skutków rozszerzenia unijnego systemu handlu emisjami na sektor transportu i budynków. Niezależnie od tego, dzięki działaniom Polski zapewniono korzystniejsze rozwiązania od pierwotnie proponowanych przez KE. Są to m.in. utrzymanie największego udziału Polski w alokacji Funduszu (17,6 %), zapewnienie możliwości bezpośredniego wsparcia dochodu, obniżenie obowiązkowego wkładu krajowego, wcześniejsze uruchomienie Funduszu oraz możliwość transferu środków do polityki spójności.

Sukcesem Polski było wywalczenie w podejściu ogólnym przyjętym przez Radę UE w odniesieniu do unijnego systemu handlu emisjami zapisu przyznającego ciepłownictwu o 30% więcej darmowych uprawnień (art. 10b dyrektywy). To ukierunkowane wsparcie dla ciepłownictwa systemowego pozwoli

wygoształować więcej środków finansowych na inwestycje w rozwiązania nisko- i zeroemisyjne. Zapis ten został utrzymany podczas trilogów i w finalnym kształcie dyrektywy.

Nie została zaakceptowana propozycja Polski co do umożliwienia bezpośredniego reinwestowania w źródła odnawialne w ciepłownictwie środków, jakie przedsiębiorstwa energetyczne muszą co roku przeznaczać na rozliczenie emisji poprzez zakup i umorzenie uprawnień do emisji w systemie ETS. Zaproponowana pula bezpłatnych uprawnień nie rozwiązuje w znaczący sposób problemu branży ciepłowniczej, poza niewielkim zmniejszeniem bieżących kosztów operacyjnych, gdyż nie daje impulsu inwestycyjnego.

Podnoszona przez Polskę kwestia, że mechanizm ETS, z istoty swojego działania, ogranicza inwestycje w technologie nisko- i bezemisyjne, bo pozbawia przedsiębiorstwa środków na wkład własny w finansowanie inwestycji, również nie znalazła zrozumienia większości państw członkowskich, Komisji i Parlamentu Europejskiego. Można wskazać realne ryzyko spowolnienia transformacji, mającej na celu osiągnięcie w przyszłości neutralności klimatycznej, z braku środków i ograniczeń w finansowaniu lub restrykcjach nakładanych na niektóre źródła energii.

Przyjęte przez Radę UE, a następnie opublikowane akty prawne w ramach pakietu *Fit for 55*, wprowadzają nierealistyczne cele i ambicje oraz znacznie wpływają na miks energetyczny państw członkowskich. Z tego względu w toku głosowania w Radzie UE Polska nie poparła żadnego z aktów prawnych. Dodatkowo, na posiedzeniu Rady AGRIFISH, w przypadku EU ETS Polska złożyła pisemne oświadczenie.

Debata w Radzie do Spraw Ogólnych ws. wpływu unijnego rynku handlu uprawnieniami do emisji na polityki unijne

Z inicjatywy Polski do porządku obrad Rady do Spraw Ogólnych (GAC) w dn. 27 czerwca 2023 r. dodano punkt pt. Wpływ unijnego rynku handlu uprawnieniami do emisji na polityki unijne. Zamiarem Polski było rozpoczęcie na forum GAC kompleksowej debaty na temat wpływu unijnego rynku handlu uprawnieniami do emisji na środowisko, energetykę, przemysł, koszty transformacji, zatrudnienie i inne kwestie społeczne. Polska podkreślała wpływ wzrastających cen uprawnień do emisji na ceny energii. Wysokie ceny energii skutkują wzrostem kosztów produkcji przemysłowej w UE oraz negatywnie wpływają na globalną konkurencyjność europejskich przedsiębiorstw i gospodarek państw członkowskich. Jednocześnie wielu Europejczyków mierzy się z rosnącym ryzykiem ubóstwa energetycznego. Z tego względu Polska wniosowała o dyskusję na forum GAC ws. wpływu systemu EU ETS na ceny energii oraz głównych wyzwaniach społeczno-gospodarczych z tym związanych, tj. konkurencyjność gospodarczą UE i problem ubóstwa energetycznego, które zagraża wielu obywatelom UE. Polska wskazała także na potrzebę kontynuacji dyskusji tak, aby odpowiednio dostosować politykę klimatyczną do wyzwań społeczno-gospodarczych i aby miała ona bardziej zbalansowany wpływ na inne polityki unijne.

Rozporządzenie LULUCF

Podczas prezydencji szwedzkiej Rada UE ostatecznie przyjęła projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/839 z dn. 19 kwietnia 2023 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2018/841 w odniesieniu do zakresu stosowania, uproszczenia przepisów dotyczących sprawozdawczości i zgodności oraz określenia celów państw członkowskich na 2030 r., a także zmiany rozporządzenia (UE) 2018/1999 w odniesieniu do poprawy monitorowania, sprawozdawczości, śledzenia postępów i przeglądu – tzw. rewizję LULUCF, przy sprzeciwie Polski i wstrzymaniu się Szwecji, Węgier i Portugalii. W trakcie całego procesu Polska przypominała o swoim negatywnym stanowisku wobec całego pakietu *Fit for 55* ustalającego nierealne cele i ambicje oraz znacznie wpływającego na miks energetyczny państw członkowskich. W opinii Polski pakiet w znacznej większości jest procedowany w oparciu o błędną podstawę prawną, co tworzy niebezpieczny precedens. Polska podczas głosowania na Radzie złożyła oświadczenie, w którym wyraziła negatywne stanowisko wobec powyższego aktu prawnego, z uwagi na fakt, że na obecnym etapie nie jest w stanie zrealizować celu i

zobowiązań, ponieważ podejmowane obecnie działania na rzecz przystosowania sektora do zwiększenia pochłaniania CO₂ przyniosą efekt dopiero za 20-30 lat, a ich wypełnienie może spowodować ograniczenie pozyskania drewna – analizy wskazują, że aby osiągnąć cel w 2030 roku należałoby systematycznie ograniczać pozyskanie drewna do poziomu około 30 mln m³ w 2030 r. Przy założeniu realizacji celów i ograniczeniu pozyskania drewna, zatrudnienie i wkład sektora (który zapewnia pracę dla blisko 400 tys. osób i generuje 2-3% PKB rocznie) w PKB Polski może się zmniejszyć. Ostatnie dane wskazują, że możliwości pochłaniania polskich lasów spadły do poziomu około 10 Mt ekw. CO₂ w 2022 r. i ten trend może się utrzymać ze względu na zwiększoną śmiertelność drzew oraz strukturę wiekową drzewostanów. Polska zwróciła także uwagę, że rewizja była procedowana w oparciu o błędną podstawę prawną. Rozporządzenie weszło w życie w dn. 11 maja.

Rozporządzenie w sprawie norm emisji CO₂ dla nowych samochodów osobowych i pojazdów lekkich

Podczas prezydencji Szwecji Rada ostatecznie przyjęła rozporządzenie, *de facto* blokujące możliwość rejestrowania nowych aut spalinowych po roku 2035. W trakcie całego procesu Polska przypominała o swoim negatywnym stanowisku wobec całego pakietu *Fit for 55* ustalającego nierealne cele i ambicje oraz znacznie wpływającego na miks energetyczny państw członkowskich. W opinii Polski pakiet w znacznej większości jest procedowany w oparciu o błędną podstawę prawną, co tworzy niebezpieczny precedens.

Przyjęta regulacja przede wszystkim nakłada (i zaostrza) zobowiązania na producentów pojazdów wprowadzanych na rynek UE: ustanawia docelowe poziomy emisji CO₂ dla unijnego parku pojazdów w odniesieniu do nowych samochodów osobowych i nowych pojazdów dostawczych (dla lat 2030 i 2035). W przypadku obu tych kategorii pojazdów cel redukcyjny na rok 2035 jest taki sam (tj. 100% redukcji), natomiast różne są cele wyznaczone na rok 2030: dla nowych samochodów osobowych cel wynosi 55%, a dla nowych lekkich pojazdów użytkowych 50%. Ww. cel na 2035 r. (tj. 100% redukcji) nie oznacza formalnego zakazu rejestracji nowych samochodów spalinowych, jednak z uwagi na opłaty związane z przekroczeniem średniego poziomu emisji CO₂ dla pojazdów wyprodukowanych przez danego producenta należy przewidywać, że producenci najprawdopodobniej zrezygnują z tej możliwości.

Rozporządzenie nie odnosi się natomiast do samochodów już wprowadzonych na rynek, które będą mogły pozostawać w użyciu i podlegać naprawom.

Na 2026 r. zaplanowano przegląd skuteczności i efektów stosowania rozporządzenia, uwzględniając m.in. rozwój technologiczny, w tym w odniesieniu do technologii w zakresie pojazdów hybrydowych. Na tej podstawie Komisja przedstawi ocenę, czy potrzebna jest zmiana celu redukcji emisji CO₂ wyznaczonego na rok 2035 (obecnie 100%). W stosownym przypadku KE może przedstawić wniosek w sprawie zmiany rozporządzenia.

Pierwotnie, przyjęcie projektu zostało zaplanowane w porządku obrad Rady UE ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury 7 marca 2023 r. Jednak – niespodziewanie – zostało wstrzymane ze względu na gwałtowny sprzeciw rządu niemieckiego, który zgłosił żądanie, aby Komisja Europejska doprowadziła do ustanowienia wyjątku od „zakazu” rejestracji aut spalinowych – wyjątku, polegającego na dopuszczeniu „po 2035 r.” do rejestracji w UE samochodów z silnikami spalinowymi, zasilanymi wyłącznie paliwami „neutralnymi pod względem emisji CO₂”. Ponieważ projekt przeszedł już całą ścieżkę legislacyjną UE, tj. uzgodnienia w Radzie, negocjacje z Parlamentem Europejskim (tzw. trilogi) i ostateczne zatwierdzenie tekstu kompromisowego, to wprowadzenie wymaganych przez Niemcy rozwiązań wprost do projektu rozporządzenia – tuż przed ostatecznym jego przyjęciem – wymagałoby otwarcia na nowo procesu legislacyjnego, począwszy od uzgodnień z pozostałymi państwami członkowskimi. Takie postępowanie budzi podejrzenia traktowania niektórych państw członkowskich w sposób uprzywilejowany w europejskim procesie stanowienia prawa.

28 marca 2023 r. Rada UE ostatecznie przyjęła rozporządzenie. Niemcy odstąpiły od blokowania tego projektu po tym, jak Komisja – pod ich naciskiem – przedstawiła oświadczenie na piśmie, w którym

zobowiązuje się do przedłożenia dwóch projektów aktów wykonawczych, odpowiednio uwzględniających kwestię e-paliw.

Powyższe zobowiązanie Komisji oznacza, że prace nad doprecyzowaniem wymogów dot. emisji CO₂ dla nowych samochodów osobowych i nowych lekkich pojazdów użytkowych będą kontynuowane na poziomie technicznym i mogą doprowadzić do pewnych modyfikacji sposobów wdrażania przyjętych rozwiązań (bez zmiany samego rozporządzenia i jeszcze przed przeglądem jego skuteczności w 2026 r.). Zasadniczy cel – redukcja emisji CO₂ z sektora transportowego jako wkład w osiągnięcie neutralności klimatycznej UE – pozostaje jednak nienaruszony.

Procedowaniu rozporządzenia w ostatniej fazie towarzyszyły ww. polityczne naciski na Komisję Europejską, w tym publiczne wypowiedzi przedstawicieli rządu niemieckiego formułowane w sposób sugerujący nakładanie przez ten rząd na Komisję Europejską zobowiązania do realizacji żądań niemieckich w ww. zakresie. W tym kontekście doszło również (5 marca 2023 r.) do stawienia się przewodniczącej Komisji Europejskiej na nieformalnym posiedzeniu rządu niemieckiego w Mesebergu. Takie okoliczności muszą rodzić zastrzeżenia co do transparentności procesu negocjacji, a nawet stawiać pod znakiem zapytania bezstronność Komisji w kontekście jej współudziału w forsowaniu stanowiska jednego z państw członkowskich poprzez jego uprzywilejowanie i działania zakulisowe, co jest przejawem braku zapewnienia równego traktowania wszystkich członków Rady (państw członkowskich). Odnotowanie przebiegu tych działań i wydarzeń jest o tyle istotne, że ww. ingerencja doprowadziła do znaczącej zmiany kontekstu regulacyjnego oraz wymowy procedowanego rozwiązania, jak również postawiła w całkowicie zmienionym świetle rozumienie znaczenia skutków rozporządzenia dla sytuacji w całej UE. Mimo to, nie doszło do dostrzeżenia potrzeby oceny tak ukształtowanej sytuacji przez Radę.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/851 z dn. 19 kwietnia 2023 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2019/631 w odniesieniu do wzmocnienia norm emisji CO₂ dla nowych samochodów osobowych i dla nowych lekkich pojazdów użytkowych zgodnie z ambitniejszymi celami klimatycznymi Unii opublikowano w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dn. 25 kwietnia 2023 r. Weszło ono w życie w dn. 15 maja 2023 r.

Polska konstruktywnie uczestniczyła w dyskusji od początku prac, proponując konkretne uzupełnienia i zmiany, których część została odzwierciedlona w ostatecznym tekście. Jednak część istotnych wątpliwości i zastrzeżeń Polski nie została uwzględniona, stąd Przedstawiciel Polski na posiedzeniach Rady UE od początku konsekwentnie wyrażał negatywne stanowisko wobec propozycji przedłożonej temu gremium do decyzji. Swoje stanowisko Polska podtrzymała także podczas ostatecznego głosowania na forum Unii Europejskiej, gdy stanowczo oponowała przeciwko przyjęciu tego rozporządzenia.

Przyjęte rozporządzenie nie uwzględnia zróżnicowanych uwarunkowań poszczególnych państw członkowskich. W ocenie Rządu będzie ono prowadzić do pogłębiania rozwarstwienia społecznego oraz przyczyni się do powiększania skali ubóstwa energetycznego, ogólnego zubożenia i wykluczenia (w tym transportowego). Z punktu widzenia polskiego społeczeństwa oraz przedsiębiorców, koszty i obciążenia związane z wprowadzeniem nowych przepisów przewyższą oczekiwane korzyści. Skutki społeczne i gospodarcze (w powiązaniu ze skutkami powiązanych elementów pakietu *Fit for 55*) będą trudne do uniesienia zwłaszcza dla uboższych krajów członkowskich Unii Europejskiej, w których ze względów finansowych elektromobilność nie jest powszechnie dostępna, a stopień uzależnienia obywateli i przedsiębiorstw od indywidualnej motoryzacji pozostaje wysoki.

Rewizja rozporządzenia w sprawie norm emisji CO₂ dla nowych pojazdów ciężkich

14 lutego 2023 r. Komisja Europejska opublikowała projekt rewizji rozporządzenia (UE) 2019/1242 w odniesieniu do wzmocnienia norm emisji CO₂ dla nowych pojazdów ciężkich oraz włączenia obowiązków sprawozdawczych, a także uchylającego rozporządzenie (UE) 2018/956. Komisja zaproponowała ambitne nowe cele w zakresie emisji CO₂ dla ww. kategorii pojazdów na okres od 2030 r. Cele te zmierzają do zmniejszenia emisji CO₂ w sektorze transportu – według informacji Komisji

Europejskiej samochody ciężarowe, autobusy miejskie i autobusy dalekobieżne odpowiadają za ponad 6% całkowitych emisji gazów cieplarnianych w UE i ponad 25% emisji gazów cieplarnianych z transportu drogowego. Zakłada się, że dzięki zaostrzonym normom emisji ten segment sektora transportu drogowego przyczyniłby się do docelowego przejścia na mobilność bezemisyjną oraz do osiągnięcia celów UE w zakresie klimatu i zerowego poziomu emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń z transportu.

Prezydencja szwedzka rozpoczęła prace nad projektem w grupie roboczej. Na posiedzeniu Rady UE ds. Środowiska (Luksemburg, 20 czerwca 2023 r.) odbyła się pierwsza debata ministrów w odniesieniu do przedmiotowego projektu rozporządzenia. Na wszystkich dotychczasowych etapach Polska konsekwentnie wyrażała sprzeciw wobec przyjęcia projektu rozporządzenia w zaproponowanym kształcie, z uwagi na konsekwencje społeczne wysokiego poziomu ambicji redukcyjnych oraz terminów ich osiągnięcia.

Projekt rozporządzenia w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych

Prezydencja szwedzka kontynuowała prace nad projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych i uchylającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/94/UE (AFIR). Udało jej się osiągnąć wstępne porozumienie polityczne z Parlamentem Europejskim w sprawie całości proponowanego rozporządzenia, jednak bez poparcia strony polskiej. W trakcie całego procesu Polska przypominała o swoim negatywnym stanowisku wobec całego pakietu *Fit for 55* ustalającego nierealne cele i ambicje oraz znacznie wpływającego na miks energetyczny państw członkowskich. W opinii Polski pakiet w znacznej większości jest procedowany w oparciu o błędną podstawę prawną, co tworzy niebezpieczny precedens. Na posiedzeniu w dn. 26 kwietnia 2023 r. COREPER I zaakceptował kompromisową wersję rozporządzenia AFIR, przy sprzeciwie Polski.

Tekst kompromisowy różni się od podejścia ogólnego, m.in. nakładając wyższe cele w zakresie budowy infrastruktury, w szczególności na rok 2027 w zakresie procentowego pokrycia sieci infrastrukturą ładowania. Polska w toku negocjacji wielokrotnie podkreślała, że wybudowanie infrastruktury ładowania dedykowanej pojazdom ciężarowym nawet zgodnie z celami z podejścia ogólnego będzie nieproporcjonalnie dużym obciążeniem ekonomicznym dla państw oraz operatorów stacji ładowania w zakresie doprowadzenia przyłącza odpowiednio dużej mocy, wybudowania, a także utrzymania infrastruktury ładowania w dużych krajach, w których elektromobilność jest na początkowym etapie rozwoju. Propozycja kompromisowa zakłada pokrycie w 15% całej sieci TEN-T (bazowa i kompleksowa) infrastrukturą ładowania dla pojazdów ciężkich o łącznej mocy strefy 1500 kW do 2025 r. 50% do 2027 r. i 100% sieci TEN-T do 2030 r. stacjami ładowania o mocy stref 3600 kW, jeśli stacje ładowania są na sieci bazowej i 1400 kW, jeśli stacje ładowania są na sieci kompleksowej. Realizacja takich celów jest ekstremalnie trudna, mając na uwadze wyznaczone terminy oraz fakt, że AFIR nie został jeszcze przyjęty (niespełna dwa lata do 2025 r.). Wprowadzono również zapisy związane z rozbudową infrastruktury paliw alternatywnych dla kolei, czemu była przeciwna strona polska. W zakresie pozostałych sektorów, tj. morskiego, śródlądowego i lotniczego, negocjacje przebiegały zgodnie ze stanowiskiem Polski.

Z uwagi jednak na znaczące zwiększenie poziomu ambicji na etapie trilogów oraz krótki horyzont czasowy wdrożenia, Polska nie mogła poprzeć zaprezentowanego przez prezydencję szwedzką kompromisu projektu AFIR.

3.3 Polityka środowiskowa

Leśnictwo

Podczas prezydencji szwedzkiej Rada UE przyjęła w dn. 15 maja 2023 r. projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie udostępniania na rynku unijnym i wywozu z Unii niektórych towarów i produktów związanych z wylesianiem i degradacją lasów, bazując na przyjętym w czerwcu 2022 r. przez Radę UE ds. Środowiska podejściu ogólnym. Polska wstrzymała się od głosu

i złożyła oświadczenie wskazujące na kwestie problematyczne, takie jak nieuzasadnione podwyższenie progów kontroli dla podmiotów i towarów czy cofnięcie daty granicznej obowiązywania rozporządzenia, które będzie powodować problemy dla poszczególnych podmiotów. Ponadto rozszerzenie definicji degradacji lasu oraz lasu podlegającego naturalnej regeneracji może prowadzić do nadinterpretacji i wzmożonego kwestionowania zasad trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Dodatkową istotną kwestią problematyczną dla Polski będzie zapewnienie zasobów finansowych i osobowych dla organów właściwych w celu wypełniania przepisów rozporządzenia. Obowiązek wprowadzenia systemu zasad należytej staranności spowoduje zwiększenie kosztów administracyjnych dla podmiotów handlowych operujących na rynkach.

Ponadto Polska aktywnie włączyła się w dyskusję na poziomie UE na temat przyszłych ram unijnego monitoringu lasów, w związku z pracami Komisji nad nowym projektem legislacji w tym zakresie, zgodnie z zapisami nowej Strategii leśnej opublikowanej w lipcu 2021 r. Chcąc mieć wpływ na kształt przyszłej legislacji dotyczącej monitoringu lasów, Polska oddelegowała swoich przedstawicieli do podgrupy ws. monitoringu lasów utworzonej przez Komisję Europejską w ramach Stałego Komitetu ds. leśnictwa. W ramach prac podgrupy wypracowano raport z wytycznymi, wskazującymi najważniejsze i problemowe punkty monitoringu. Polska aktywnie uczestniczyła w przygotowaniu listu ministrów ds. leśnictwa wobec planowanej inicjatywy, który został podpisany łącznie przez 13 państw, w tym Polskę, i został przekazany prezydencji szwedzkiej oraz przyszłej prezydencji hiszpańskiej w dn. 19 maja 2023 r. W liście podniesiono potrzebę procedowania aktu prawnego na Radzie UE ds. Rolnictwa oraz podkreślono fakt wyłącznych kompetencji państw członkowskich w zakresie leśnictwa.

Polska, podkreślając kompetencje państw członkowskich w zakresie leśnictwa, zwracała uwagę m.in. na kwestię wątpliwej potrzeby tworzenia nowego systemu monitoringu na poziomie UE wobec istniejących już systemów krajowych i unijnych (w tym kwestię dodatkowych obciążeń administracyjnych i kosztowych), problematyczne zagadnienie wskaźników wspólnych dla całej UE przy tak wielkiej różnorodności lasów w Europie, znaczenie danych krajowych jako najbardziej wiarygodnej informacji odzwierciedlającej lokalne uwarunkowania. Na każdym etapie Polska podkreślała, że nie widzi uzasadnienia dla tworzenia zintegrowanych planów dla leśnictwa na poziomie unijnym oraz przesłała opinię w ramach prac podgrupy roboczej, w której wyraziła negatywne stanowisko wobec przewidywanych działań legislacyjnych dotyczących uwzględnienia planów dla leśnictwa w inicjatywie monitoringowej.

W kwestii wzmocnienia roli Stałego Komitetu ds. Leśnictwa Polska w lutym 2023 r. zgłosiła do rocznego planu prac Stałego Komitetu zagadnienie dotyczące monitoringu lasów w UE. Polska podjęła się roli lidera w grupie państw podobnie myślących w zakresie przygotowania opinii Stałego Komitetu ds. Leśnictwa nt. przyszłego monitoringu lasów i planowania strategicznego w UE. Polska przygotowała projekt opinii, w którym zostały podniesione wątpliwości dotyczące stosowanego przez Komisję Europejską podejścia, a także najważniejsze rekomendacje państw zawarte w raporcie podgrupy roboczej. Na posiedzeniu Stałego Komitetu ds. Leśnictwa w dn. 6 czerwca 2023 r. projekt opinii został zaprezentowany przez delegację Polski. Propozycja przyjęcia opinii i sam tekst opinii spotkały się z szerokim poparciem.

W oczekiwaniu na publikację nowej legislacji dotyczącej monitoringu lasów i strategicznych planów dla leśnictwa, a także nowej decyzji w sprawie Stałego Komitetu ds. Leśnictwa, Polska wystosowała w czerwcu 2023 r. pismo do komisarzy ds. rolnictwa i środowiska przedstawiające uwagi i postulaty w zakresie planowanych zmian. W piśmie Polska ponownie wyraziła oczekiwanie, że KE weźmie pod uwagę stanowiska krajów członkowskich w tym aspekcie.

Projekt dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych

Prezydencja szwedzka kontynuowała prace w grupie roboczej nad **projektem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dn. 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrolę) oraz dyrektywę Rady 1999/31/WE z dn. 26 kwietnia 1999 r.**

w sprawie składowania odpadów w wielu miejscach zaproponowała doprecyzowanie przepisów i zmiany, które były popierane przez Polskę. Polska szczególnie opowiadała się za zapewnieniem, że projekt uniknie tworzenia zbędnych barier administracyjnych oraz rozwiązań mogących powodować, że koszty dostosowania będą wyższe od osiągniętych korzyści środowiskowych. Projekt został przekazany w celu dalszego procedowania w ramach trilogów.

Projekt rozporządzenia w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych

W czasie prezydencji szwedzkiej Polska brała aktywny udział w pracach nad **projektem rozporządzenia w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych** (ang. *Nature Restoration Law*) w ramach grupy roboczej Rady ds. środowiska. Polska postulowała m.in. o urealnienie zawartych w projekcie celów i uwzględnienie specyficznych uwarunkowań krajowych poszczególnych państw członkowskich.

Polska zaznaczała, że co do zasady popiera cele zawarte we wniosku, ale jednocześnie podkreślała, że w wielu obszarach projektowane rozporządzenie idzie jednak dalej niż Rząd RP obecnie uważa za pożądane, wykonalne i realistyczne.

Polska jest szczególnie zaniepokojona faktem, że projekt rozporządzenia wpływa na planowanie przestrzenne i może wpływać ograniczająco na realizację większych inwestycji, również priorytetowych. Działania ochronne mogą wymagać objęcia dodatkowymi restrykcjami własności prywatnej, co może stać się źródłem konfliktów społecznych. Ponadto, Polska podnosiła, że podczas przygotowywania projektu, KE nie wzięła pod uwagę konieczności zapewnienia odpowiednich środków finansowych. Projekt przewiduje też nadmierną, w opinii Polski, możliwość ingerencji KE w zapisy planów odbudowy zasobów przyrodniczych przygotowywanych przez państwa członkowskie.

Rada ds. Środowiska w dn. 20 czerwca 2023 r. przyjęła podejście ogólne do projektu rozporządzenia, przy sprzeciwie Polski, Włoch, Finlandii, Szwecji i Niderlandów oraz wstrzymaniu się od głosu Belgii i Austrii. Dalsze prace nad projektem rozporządzenia będą się toczyć w okresie prezydencji Hiszpanii.

Projekt dyrektywy w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (wersja przekształcona)

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (wersja przekształcona) (ang. *Ambient Air Quality Directive, AAQD*) ma na celu zastąpienie obowiązującej dyrektywy 2004/107/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu oraz dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy, a także wprowadzenie nowych wymagań do obowiązującego aktualnie systemu oceny i zarządzania jakością powietrza.

Polska w trakcie prezydencji szwedzkiej brała aktywny udział w pracach grupy roboczej Rady UE nad ww. wnioskiem, które rozpoczęły się w styczniu 2023 r. Na obecnym etapie prac legislacyjnych wiele państw członkowskich, w tym Polska, zgłasza zastrzeżenia do zbyt wysokiego poziomu ambicji Komisji Europejskiej, który jest odzwierciedlony przede wszystkim w zaproponowanych nowych wartościach poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, które zgodnie z projektem mają być „standardami jakości powietrza”, tj. osiągniętymi w określonym terminie.

Polska oraz większość państw członkowskich zgłosiły także zastrzeżenia do zasadności szerokiego rozbudowywania systemu monitoringu oceny jakości powietrza oraz nowych zasad przygotowywania i realizacji programów ochrony powietrza. Polska podkreślała, że nowe obowiązki oprócz tego, że są nierealne do wykonania w zaproponowanych terminach, to przede wszystkim będą się wiązać z nadmiernymi kosztami wdrożenia wymagań dyrektywy na każdym poziomie zarządzania oraz obciążeniami administracyjnymi. Polska sprzeciwia się także wprowadzeniu nowych, niejasnych zasad przygotowania programów ochrony powietrza oraz mechanizmów kontroli realizacji działań naprawczych określonych w tych programach.

Polska negatywnie odniosła się także do propozycji nowych przepisów określających dostęp do wymiaru sprawiedliwości, umożliwiające zakwestionowanie materialnej lub proceduralnej legalności wszystkich decyzji, działań lub zaniechań w odniesieniu do programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych, a także dających prawo dla osób fizycznych do odszkodowania za szkody dla zdrowia ludzkiego oraz stanowiących o karach, które powinny być proporcjonalne do obrotu osoby prawnej lub do dochodu osoby fizycznej, która dopuściła się naruszenia. Podobne stanowisko prezentowały pozostałe państwa członkowskie, wśród których przepisy Rozdziału VII także wzbudziły duże obawy.

Na dalszym etapie prac legislacyjnych nad projektem AAQD, Polska będzie dążyć do wypracowania kompromisowego brzmienia przepisów, które pozwolą na systematyczną poprawę stanu powietrza w racjonalnych ramach czasowych, z uwzględnieniem sytuacji ekonomiczno-społecznej wszystkich państw członkowskich.

Gospodarka wodna

Podczas prezydencji szwedzkiej Polska brała aktywny udział w pracach nad **rewizją dyrektywy w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych**. Polska w procesie negocjacji wskazywała, że konieczne jest dostosowanie zapowiadanych, ambitnych obowiązków do obecnej sytuacji w zakresie poziomu wdrażania dyrektywy ściekowej, by jej wymogi były realistyczne i możliwe do spełnienia. Na posiedzeniu Rady UE ds. Środowiska, które miało miejsce w dn. 16 marca 2023 r., państwa członkowskie, w tym Polska, podkreśliły konieczność przeprowadzenia pogłębionych analiz w odniesieniu do zaproponowanych wielkości progowych i terminów. Państwa członkowskie oczekują także większej elastyczności pozwalającej na uwzględnienie ich specyfiki. Ponadto, prezydencja szwedzka rozpoczęła prace w ramach grupy roboczej ds. środowiska nad projektem dyrektywy w sprawie substancji priorytetowych w wodach powierzchniowych i gruntowych.

3.4 Gospodarka o obiegu zamkniętym

Na początku prezydencji szwedzkiej, w dn. 18 stycznia 2023 r., COREPER I poparł przyjęcie tekstu kompromisowego projektu **rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie baterii i zużytych baterii, uchylającego dyrektywę 2006/66/WE oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 2019/1020 (rozporządzenie bateryjne)**. Polska jako jeden z największych dostawców baterii do samochodów elektrycznych w Europie dostrzega potrzebę przyspieszenia rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ) w sektorze baterii i rolę tego procesu w transformacji energetycznej na poziomie UE. Dlatego też Polska popierała generalne założenia ww. rozporządzenia, mającego na celu wzmocnienie funkcjonowania rynku wewnętrznego (w tym w odniesieniu do produktów, procesów, zużytych baterii i recyklatów) poprzez zapewnienie równych warunków działania w ramach Unii oraz zmniejszenie wpływu na środowisko i społeczeństwo na wszystkich etapach cyklu życia baterii. Dodatkowo zauważyć należy, że określone w rozporządzeniu zasady dot. odzysku surowców z baterii pozwolą na uniezależnienie się od importu surowców krytycznych wykorzystywanych do produkcji baterii, w szczególności pochodzących z Rosji. W tym świetle przyjęcie rozporządzenia wpisuje się pozytywnie w planowane na poziomie UE odejście od importu paliw z Rosji (REPowerEU: *Joint European action for more affordable, secure and sustainable energy*), jak i w koncepcję osiągnięcia w zakresie polityki przemysłowej UE autonomii strategicznej¹⁰.

W toku prac nad finalnym tekstem rozporządzenia Polska zwracała uwagę w szczególności na kwestie takie jak: przyjęcie podwójnej podstawy prawnej rozporządzenia (tj. podstawy odnoszącej się zarówno do rynku wewnętrznego, jak i podstawy środowiskowej); zapewnienie ochrony własności przemysłowej; odejście od powiązania metodologii obliczania śladu węglowego baterii z kosztykiem energetycznym danego państwa członkowskiego oraz od obliczania tego śladu w odniesieniu do każdej partii wyprodukowanych baterii; racjonalny zakres i rozłożenie w czasie wdrażania poszczególnych

¹⁰ Sprawozdanie KE dotyczące prognozy strategicznej z 2021 r. Zdolność i swoboda UE w zakresie podejmowania działań (COM(2021) 750)

obowiązków wynikających z rozporządzenia; powiązanie terminów wykonywania obowiązków z rozporządzenia, których dokładny zakres zostanie ustalony przez KE w formie aktów delegowanych lub wykonawczych, przez wskazanie określonej liczby miesięcy od daty wejścia w życie tych aktów; wyłączenie spod wymogu zapewnienia wymienialności przez użytkownika końcowego baterii przenośnych używanych w mokrym środowisku oraz wymóg wymienialności baterii dot. lekkich środków transportu (LMT) tylko przez profesjonalne zakłady, a także uelastycznienie postanowień dot. gospodarowania zużytymi bateriami w sposób umożliwiający zachowanie sprawdzonych, krajowych rozwiązań w tym zakresie.

Prezydencja szwedzka kontynuowała prace nad projektem **rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów zgodnych z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz uchylającego dyrektywę 2009/125/WE ESPR (ESPR)**. Polska poparła generalne założenia inicjatywy w sprawie ekoprojektu, której celem jest ograniczenie negatywnego oddziaływania wybranych grup produktów na środowisko i zwiększenie poziomu zrównoważonej produkcji na terenie UE. Polska zidentyfikowała także pewne wyzwania związane z nowymi rozwiązaniami, jak np. obniżenie konkurencyjności przedsiębiorstw w okresie krótkoterminowym w związku z podniesieniem kosztów i przystosowaniem się do nowych wymogów, ochroną tajemnicy biznesowej i własności intelektualnej oraz zachowaniem spójności z innymi istniejącymi lub projektowanymi regulacjami o podobnym charakterze. W obliczu wysokich cen energii i wielu wyzwań spowodowanych agresją Rosji na Ukrainę oraz skutkami pandemii COVID-19, z którymi mierzą się państwa członkowskie, nakładanie nowych obciążeń na przedsiębiorców powinno zostać dogłębnie przemyślane i odpowiednio przesunięte w czasie oraz wdrażane stopniowo. Duże wątpliwości Polski wzbudził także proponowany szeroki zakres uprawnień do wydawania aktów delegowanych przez Komisję.

W oparciu o stanowiska państw członkowskich prezydencja szwedzka wypracowała podejście ogólne, które zostało przyjęte na posiedzeniu Rady UE ds. Konkurencyjności w dn. 22 maja 2023 r. Projekt rozporządzenia w przyjętym kształcie zawiera także postulaty Polski w zakresie okresów przejściowych i liczenia śladu węglowego.

W okresie prezydencji szwedzkiej Polska aktywnie uczestniczyła w pracach na forum Rady nad **projektem rozporządzenia w sprawie przemieszczania odpadów**, zgłaszając liczne poprawki do projektowanego tekstu. Wiele uwag Polski zostało uwzględnionych w tekście rozporządzenia uzgodnionym przez Radę. Z inicjatywy Polski, w art. 6 i 18 projektu zawarto zapisy wskazujące jednoznacznie, że w przypadku, gdy odbiorca odpadów przemieszczanych transgranicznie nie jest jednocześnie prowadzącym instalację przetwarzania odpadów (a np. pośrednikiem w obrocie odpadami), to wówczas podmiot prowadzący instalację musi być stroną umowy zawieranej z wysyłającym odpady i odbiorcą. Wykreślono proponowane na wcześniejszym etapie zapisy, które dopuszczały możliwość zawierania łańcucha umów, tj. umowy między wysyłającym a odbiorcą oraz oddzielnie pomiędzy odbiorcą a prowadzącym instalację. Powyższe przyczyni się do lepszego nadzoru i możliwości śledzenia faktycznego przemieszczania odpadów.

Przed przyjęciem mandatu do negocjacji z Parlamentem Europejskim Polska, przy poparciu m.in. Czech, Słowacji, Węgier i Słowenii, skutecznie zablokowała zgłoszoną na ostatnim etapie prac poprawkę niemiecką do art. 24 ust. 6, która zakładała wprowadzenie współdzielonej odpowiedzialności wysyłającego i odbiorcy za nielegalne przemieszczanie odpadów. Jest to niezwykle istotne, ponieważ wprowadzenie ww. poprawki niemieckiej znacząco utrudniłoby właściwym organom egzekwowanie obowiązku zwrotu odpadów pochodzących z nielegalnego przemieszczenia do kraju pochodzenia albo ich zagospodarowania.

Biorąc pod uwagę uwzględnienie powyższych istotnych dla Polski uwag, Polska nie sprzeciwiła się przyjęciu mandatu do negocjacji trójstronnych z Parlamentem Europejskim. Mandat do negocjacji trójstronnych został przyjęty na posiedzeniu COREPER I w dn. 24 maja 2023 r. Jednocześnie Polska

w dalszym ciągu dostrzega potrzebę poprawek w tekście rozporządzenia. W dalszym przebiegu prac należy skoncentrować się na następujących zagadnieniach:

- Ograniczeniu uprawnień Komisji do podejmowania działań kontrolnych na terytorium państw członkowskich z własnej inicjatywy. W aktualnym brzmieniu, przepisy dot. uprawnień Komisji wykraczają poza zakres zasady subsydiarności, na której opiera się funkcjonowanie Unii Europejskiej oraz mogą skutkować ograniczeniem działalności organów RP i powodować obawy co do kompetencji tych organów. Właściwy kształt przepisów można osiągnąć poprzez zmianę, w przepisach dotyczących uprawnień Komisji, wyrażenia „in close cooperation with” na „in agreement with” (motyw 49 oraz art. 65 ust.2). Proponowany zapis pozwoli państwom członkowskim na podjęcie decyzji, czy interwencja Komisji jest niezbędna.
- Ograniczeniu uprawnień Komisji do wydawania aktów delegowanych. W szczególności Polska ocenia, że kryteria dotyczące klasyfikacji odpadów, w tym ustalania progów zanieczyszczeń, na podstawie których dokonuje się klasyfikacja odpadów zgodnie z załącznikami do rozporządzenia, powinny być ustalane w drodze aktów wykonawczych, a nie delegowanych (art. 28 ust. 4 projektu).
- Monitoringu dalszych prac pod kątem możliwych kolejnych prób wprowadzenia współdzielonej odpowiedzialności za nielegalne przemieszczenie odpadów bądź możliwości zawierania łańcucha umów pomiędzy wysyłającym odpady a odbiorcą i prowadzącym instalację.

Podczas prezydencji szwedzkiej Polska brała czynny udział w pracach grupy roboczej ds. środowiska nad wnioskiem dotyczącym **rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/1020 i dyrektywę (UE) 2019/904 oraz uchylające dyrektywę 94/62/WE** (dalej: PPWR). Przygotowano komentarze i uwagi do tekstu kompromisowego PPWR opracowanego przez prezydencję szwedzką oraz odpowiedzi na pytania zadawane przez prezydencję szwedzką.

Ponadto Polska aktywnie uczestniczyła w pracach grupy roboczej ds. środowiska nad wnioskiem dotyczącym **dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2012/19/UE w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE)**.

4. WARTOŚCI DEMOKRATYCZNE I PRAWORZĄDNOŚĆ – NASZ FUNDAMENT

4.1 Praworządność i prawa podstawowe

Coroczny dialog na temat praworządności

21 marca 2023 r. na posiedzeniu Rady do Spraw Ogólnych omawiany był stan praworządności w Finlandii, Słowacji, Belgii, Bułgarii oraz Czechach, co zakończyło pierwszą rundę przeglądu praworządności. Dyskusja opierała się na sprawozdaniu Komisji Europejskiej nt. praworządności z 2022 r.

Polska podkreśla, że instytucje Unii Europejskiej powinny powstrzymać się od powielania równoległych procesów na forum unijnym i łączenia wymiaru politycznego, prawnego i ekonomicznego, tj. postępowań przed TSUE, rocznego dialogu w sprawie praworządności, procedury z art. 7 TUE oraz tzw. mechanizmu o warunkowości budżetowej. Polska zaznacza również konieczność opierania się podczas dyskusji na tych samych kryteriach w odniesieniu do każdego z państw członkowskich – zgodnie z zasadą równego traktowania. Podczas posiedzenia Polska wskazała na podobieństwa krajowego systemu powoływania sędziów z systemem słowackim i fińskim, podkreślając, że nie krytykuje rozwiązań przyjętych w tych krajach, gdyż stanowią one suwerenną decyzję tych państw.

Procedura art. 7 TUE wobec Polski

30 maja 2023 r. na forum Rady do Spraw Ogólnych w procedurze z art. 7 TUE wobec Polski miało miejsce posiedzenie w formule wysłuchania (ang. *hearing*). Polska przedstawiła istotne informacje

pozostające w zakresie procedury, w szczególności poinformowała o działaniach podjętych w odpowiedzi na uzasadniony wniosek Komisji i przedstawiła ocenę dotyczącą pozostałych, zawartych we wniosku zagadnień. Podkreślono wysiłek polityczny włożony przez Polskę w dialog z Komisją Europejską, którego efektem było uzgodnienie projektu ustawy o Sądzie Najwyższym i obniżenie kar finansowych nałożonych w ramach środków tymczasowych przez TSUE. Parlament uchwalił ustawy, które odnoszą się do 8 z 13 zagadnień projektu uzasadnionego wniosku Komisji. Zdaniem Polski większość kwestii, które były kluczowe dla uzasadnionego wniosku, została już rozwiązana przez uchylenie niektórych przepisów lub ustanowienie dodatkowych gwarancji dla sędziów, co uzasadnia prowadzenie dyskusji nad zamknięciem procedury z art. 7 TUE. Ponadto, Polska ponownie podkreśliła czasochłonność trwającej procedury oraz brak wymiernych rezultatów. Wskazano na jej wysokie koszty polityczne i konieczność pracy nad jej zakończeniem. Polska przypomniła, że wielokrotnie wyjaśniała już stan praworządności w kraju, a częste debaty obniżają powagę tematu. Podkreśliła również, że instytucje UE powinny powstrzymać się od powielania istniejących mechanizmów UE dotyczących praworządności oraz łączenia w nich wymiarów politycznego, prawnego i gospodarczego.

Symposium nt. demokracji i praworządności

Na marginesie nieformalnej Rady do Spraw Ogólnych prezydencja w dn. 21-22 czerwca zorganizowała Sympozjum nt. demokracji i praworządności. Celem sympozjum było stworzenie platformy do dialogu na temat instrumentów wzmocnienia praworządności i przeciwdziałania tendencjom osłabiającym demokrację. W wydarzeniu wzięli udział eksperci z państw członkowskich – w tym Polski, instytucji UE, państw-członków EFTA, państw kandydujących do UE, społeczeństwa obywatelskiego, środowisk akademickich i dziennikarskich oraz organizacji międzynarodowych.

Konkluzje Rady w sprawie stosowania Karty Praw Podstawowych UE – rola przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego w ochronie i propagowaniu praw podstawowych w UE

Prezydencja szwedzka podjęła pracę nad konkluzjami Rady w sprawie roli przestrzeni obywatelskiej w ochronie i upowszechnianiu praw podstawowych, które przyjęte zostały przez Radę ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w dn. 10 marca 2023 r. Polska wspierała dążenia prezydencji szwedzkiej w tym zakresie, aktywnie uczestnicząc w przygotowaniach konkluzji. W dyskusjach nad kształtem tekstu, Polska zwracała uwagę m.in. na potrzebę podkreślenia roli Rosji w zakresie łamania praw podstawowych w związku z agresją zbrojną w Ukrainie oraz doprecyzowania ewentualnych zobowiązań Rady oraz państw członkowskich wobec tzw. organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Wszystkie uwagi podnoszone przez Polskę zostały uwzględnione w przyjętym tekście konkluzji.

Przystąpienie UE do Konwencji Stambulskiej

W trakcie prezydencji toczyły się prace w sprawie przystąpienia Unii Europejskiej do Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (Konwencja Stambulska). W dn. 10 maja 2023 r. Parlament Europejski wyraził zgodę na projekty dwóch decyzji Rady w sprawie akcesji UE do Konwencji Stambulskiej.

W ocenie Polski decyzje nie określają w sposób jasny i precyzyjny kompetencji wyłącznych Unii Europejskiej, a przede wszystkim kompetencji dzielonych pomiędzy Unię Europejską a państwa członkowskie. Ponadto, przyjęcie decyzji stanowi istotny precedens polegający na rezygnacji z obowiązującej dotychczas w sferze zawierania przez Unię Europejską tzw. umów mieszanych praktyki „wspólnego porozumienia” wszystkich państw członkowskich.

Dlatego też podczas posiedzenia Rady UE ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii w dn. 1 czerwca 2023 r. Polska sprzeciwiła się przyjęciu:

- a) projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej w odniesieniu do instytucji i administracji publicznej Unii;
- b) projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej w odniesieniu do

spraw związanych ze współpracą wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych, w odniesieniu do azylu i zasady *non-refoulement*,

a także zatwierdzeniu:

- a) projektu deklaracji dotyczącej kompetencji Unii Europejskiej w odniesieniu do spraw regulowanych Konwencją Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej;
- b) projektu kodeksu postępowania określającego wewnętrzne ustalenia dotyczące wykonywania przez Unię Europejską i państwa członkowskie ich praw i obowiązków wynikających z Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej.

Jednocześnie, Polska złożyła stosowne oświadczenie w przedmiocie przystąpienia UE do Konwencji Stambulskiej. W przypadku dalszego procedowania w tym zakresie, mając na uwadze brak jednomyślności, Polska zastrzega sobie możliwość zwolnienia się z poszczególnych zobowiązań poprzez wykorzystanie odpowiednich instrumentów krajowych. Podkreślić należy, że przed Trybunałem Konstytucyjnym (sygn. K 11/20) zawisła sprawa z wniosku Prezesa Rady Ministrów, w którym zaskarżone zostały przepisy Konwencji stambulskiej oraz tryb jej ratyfikacji przez Polskę.

Przystąpienie UE do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka

W obszarze ochrony praw podstawowych, prezydencja szwedzka podjęła aktywne starania na rzecz finalizacji **przystąpienia UE do Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (EKPC)**, do czego Unię zobowiązał Traktat z Lizbony.

W 2020 r. na forum Rady Europy oraz równolegle w Radzie UE wznowiono prace prowadzone w latach 2011-2013, których celem jest uwzględnienie w instrumentach akcesyjnych opinii 2/13 TSUE.

Materia wymagająca uregulowania w celu spełnienia wymogów zawartych w opinii TSUE została podzielona na 4 koszyki: (1) specyficzne dla UE mechanizmy postępowania przed ETPC, (2) funkcjonowanie skarg międzypaństwowych i wniosków o opinię doradczą w stosunku do państw członkowskich UE, (3) zasada wzajemnego zaufania pomiędzy państwami członkowskimi UE oraz (4) wyłączone spod jurysdykcji TSUE działania UE w obszarze wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa („WPZiB”).

Na poziomie Rady Europy w okresie szwedzkiej prezydencji wstępnie sfinalizowano pracę nad uregulowaniem koszyków 1, 2 i 3. Efekt prac został zaprezentowany podczas IV Szczytu Szeffów Państw i Rządów Rady Europy w dn. 16-17 maja 2023 r. w Reykjaviku. Prace toczące się na forum UE dotyczą opracowania reguł wewnętrznych, w oparciu o które UE będzie procedować po akcesji oraz uzgodnienia kwestii objętych tzw. koszykiem 4, co do których Rada podjęła decyzję o ich uregulowaniu wewnątrzunijnie.

Polska aktywnie uczestniczy w pracach nad przystąpieniem UE do EKPC i dostrzega konieczność uregulowania kwestii wchodzących w zakres tzw. koszyka 4 celem umożliwienia przystąpienia UE do EKPC. Jednocześnie, Polska zgłasza wątpliwości w zakresie kierunku prac, w sytuacjach, w których proponowane rozwiązania mogłyby prowadzić do obejścia Traktatów lub powodować brak pewności prawa. Polska wskazuje również, że istotne jest takie kształtowanie ram prawnych przystąpienia UE do Konwencji, aby przetrwały one próbę czasu.

Postępowania dotyczące niezależności sądów w Polsce w pierwszej połowie 2023 r.

Skarga o stwierdzenie uchybienia (art. 258 TFUE)

Przed Trybunałem Sprawiedliwości toczyło się postępowanie ze skargi Komisji Europejskiej przeciwko Polsce wszczęte na podstawie art. 258 TFUE (sprawa C-204/21). W postępowaniu KE stawiała zarzuty dotyczące zgodności przepisów polskich z zakresem postępowań dyscyplinarnych oraz dotyczące uchylania immunitetów sędziowskich, z zasadą niezależności sądów, o której mowa w art. 19 ust. 1 TUE.

W wyroku z 5 czerwca 2023 r. TSUE uwzględnił skargę Komisji. Uznał, że kontrola przestrzegania przez państwo członkowskie wartości i zasad takich jak państwo prawne, skuteczna ochrona sądowa i niezależność sądownictwa należy w pełni do kompetencji Trybunału. Przy wykonywaniu swojej kompetencji w zakresie organizacji wymiaru sprawiedliwości państwa członkowskie mają obowiązek dotrzymać zobowiązań wynikających dla nich z prawa Unii i pozostają zobowiązane, by nie dopuścić do pogorszenia swojego ustawodawstwa w dziedzinie organizacji wymiaru sprawiedliwości poprzez powstrzymanie się od przyjmowania przepisów, które mogłyby naruszać niezawisłość sędziowską. Trybunał potwierdził, że Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego nie spełnia wymogu niezawisłości i bezstronności (uznał, że już sama perspektywa narażenia sędziów, którzy mają stosować prawo Unii, na ryzyko, że taki organ będzie mógł orzekać w kwestiach dotyczących ich statusu i pełnienia przez nich urzędu może godzić w ich niezawisłość). Charakter przepisów o odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów oraz przewidziane kary pozbawiają sądy krajowe możliwości przeprowadzania oceny, czy sąd lub sędzia spełnia wynikające z prawa Unii wymogi związane ze skuteczną ochroną sądową, w razie potrzeby także w drodze wystąpienia do Trybunału w trybie prejudycjalnym. Okoliczność, że ustawą zmieniającą powierzono Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego, więc pojedynczemu organowi krajowemu właściwość do weryfikacji poszanowania zasadniczych wymogów dotyczących skutecznej ochrony sądowej, narusza prawo Unii. Przepisy krajowe zobowiązujące sędziów do złożenia pisemnego oświadczenia wskazującego na ich członkostwo w zrzeszeniu, działalność w fundacji nieprowadzącej działalności gospodarczej lub członkostwo w partii politycznej, i przewidujące udostępnienie tych informacji w postaci elektronicznej, naruszają prawa podstawowe sędziów do ochrony danych osobowych i do poszanowania życia prywatnego.

Skarga o stwierdzenie nieważności (art. 263 w zw. z art. 256 TFUE)

Przed Trybunałem Sprawiedliwości toczy się sprawa T-830/22 *Polska/Komisja* zainicjowana ze skargi Polski, wniesiona do Sądu Unii Europejskiej 22 grudnia 2022 r., w której Polska domaga się stwierdzenia nieważności decyzji z 12 października 2022 r. oraz z 23 listopada 2022 r., w których Komisja informowała o potrąceniu długu Rzeczypospolitej Polskiej wynikającego z braku zapłaty dziennych kar pieniężnych wymaganych za okres od 15 lipca do 29 sierpnia 2022 r. zasądzonych postanowieniem Wiceprezesa TSUE z 27 października 2021 r. w sprawie C-204/21 z wierzytelnościami, jakie Rzeczpospolita Polska posiadała wobec Unii Europejskiej odpowiednio w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – Program Operacyjny Inteligentny Rozwój oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

W sprawie Polska otrzymała replikę od KE.

Sprawy prejudycjalne przed TSUE dotyczące niezależności polskich sądów

W pierwszej połowie 2023 r. przed Trybunałem Sprawiedliwości toczyły się sprawy prejudycjalne zainicjowane pytaniami polskich sądów oraz sądów innych państw członkowskich, dotyczące niezależności polskiego wymiaru sprawiedliwości.

W sprawie prejudycjalnej C-718/21 *Krajowa Rada Sądownictwa* dnia 2 marca 2023 r. oraz w sprawie prejudycjalnej C-819/21 *Staatsanwaltschaft Aachen* dnia 4 maja 2023 r. zostały wydane opinie przez Rzecznika Generalnego. W sprawach prejudycjalnych C-521/21 *Rzecznik Praw Obywatelskich*, C-647/21, C-648/21 *D.K., M.C. i M.F.*, C-43/22 *Prokurator Generalny*, C-225/22 *AW "T"* postępowanie zawieszono. W sprawie prejudycjalnej C-658/22 *Sąd Najwyższy* w odpowiedzi na nadesłane przez KPRM uwagi na piśmie sformułowano rekomendację wystąpienia z wnioskiem o przeprowadzenie rozprawy. W połączonych sprawach prejudycjalnych C-114/23, C-115/23, C-132/23 i C-160/23 *Sapira i in.* i w sprawie C-146/23 *Sąd Rejonowy w Białymstoku* stanowisko Ministerstwa Sprawiedliwości przesłano do KPRM. W pozostałych sprawach prejudycjalnych dotyczących niezależności polskich sądów, zainicjowanych przez polskie sądy, nie wyznaczono terminów rozpraw, przedstawienia opinii czy wydania wyroku.

Konkluzje na rzecz bezpieczeństwa osób LGBTiQ

Prezydencja szwedzka 20 marca 2023 r. przedstawiła grupie roboczej ds. praw podstawowych, praw obywatelskich i swobodnego przepływu osób (FREMP) projekt konkluzji Rady w sprawie bezpieczeństwa osób LGBTI w Unii Europejskiej.

Podczas Rady ds. WSiSW w dn. 8-9 czerwca 2023 r. Polska sprzeciwiła się zatwierdzeniu przedmiotowych konkluzji. Polska wskazała, że konkluzje obejmują głównie ochronę tzw. grup szczególnego narażenia, do których zaliczane są osoby LGBTI, w efekcie tego powstaje niebezpieczny precedens, który może przejawiać się w ograniczaniu praw i swobód obywatelskich innych mniejszości. Tymczasem takie prawa i swobody muszą być odpowiednio zbalansowane. Dodatkowo, wszystkie ofiary przestępstw powinny być traktowane z takim samym szacunkiem. Wskazywanie jednej grupy społecznej jest sprzeczne z promowaniem równości wobec prawa i zwalczaniem dyskryminacji, które stanowią fundamentalne zasady systemu prawnego Unii Europejskiej.

Wskazane konkluzje – przy sprzeciwie Polski – zostały przyjęte jako konkluzje prezydencji.

4.2 Europejski Plan Działania na rzecz Demokracji i działania naprawcze po skandalu korupcyjnym w PE

Europejski Plan Działania na rzecz Demokracji

W czasie prezydencji szwedzkiej w kulminacyjną fazę negocjacji weszły prace nad **projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przejrzystości i targetowania reklamy politycznej**. Po przyjęciu przez PE w dn. 2 lutego 2023 r. stanowiska ws. projektu, na przełomie lutego i marca rozpoczęły się formalne rozmowy międzyinstytucjonalne. Polska aktywnie współuczestniczyła w kształtowaniu stanowiska Rady UE, podkreślając kluczowość:

- zapewnienia wymogów przejrzystości dotyczącej reklamy politycznej, zwłaszcza wobec dużych platform internetowych, w tym także algorytmów targetowania, tj. kierowania reklamy do określonych użytkowników;
- wprowadzenia wymogów przejrzystości;
- sposobu uregulowania technik kierowania reklamy politycznej do odbiorców;
- ujednoczenia definicji stosowanych w rozporządzeniu;
- uregulowania zasad nadzoru krajowego i kary za nieprzestrzeganie przepisów;
- zapewnienia ochrony danych wrażliwych użytkowników;
- zapewnienia użytkownikom przez platformy cyfrowe możliwości świadomego wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach reklamowych; jednocześnie Polska podkreślała, że powinno istnieć wyłączenie pozwalające na stosowanie technik targetowania lub amplifikacji, gdy osoba, której dane dotyczą, w sposób oczywisty, i bez żadnych ograniczeń wynikających z mechanizmów zapewnianych przez platformę, upubliczniła swoje poglądy polityczne;
- ograniczenia kosztów wdrożenia dla małych i średnich przedsiębiorców, ale także organów administracji publicznej;
- zapewnienia komplementarności z innymi przepisami prawa UE.

Mimo wysiłków prezydencji, które Polska docenia, nie udało się do końca czerwca 2023 r. osiągnąć kompromisu z Parlamentem Europejskim. Jednym z powodów okazały się rozbieżności stanowisk pomiędzy bezpośrednio zaangażowanymi w projekt komisjami PE. Negocjacje są kontynuowane przez prezydencję hiszpańską.

W ramach prac na rzecz realizacji EDAP prezydencja szwedzka kontynuowała prace nad **projektem nowego rozporządzenia w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych** (przekształcenie), prezydencja prowadziła starania na rzecz przełamania impasu w rozmowach z PE, który powstał już w trakcie poprzedniego półroczia rozmów międzyinstytucjonalnych. Główne postulaty Parlamentu Europejskiego były sprzeczne ze stanowiskiem Rady wypracowanym w ramach częściowego podejścia ogólnego w marcu 2022 r.

Polska co do zasady popierała zmianę rozporządzenia w sprawie statusu i finansowania europejskich partii politycznych i europejskich fundacji politycznych. Aktywnie działała na szczeblu roboczym w Radzie, podkreślając konieczność utrzymania w projekcie rozwiązań mających na celu ograniczenie ingerencji z państw trzecich, zwłaszcza w kontekście niedawnego skandalu korupcyjnego w Parlamencie Europejskim. Stanowisko negocjacyjne Polski zostało w znacznym stopniu uwzględnione w toku prac nad projektem. W odpowiedzi na postulaty Polski i innych państw członkowskich prezydencja szwedzka przygotowała na koniec swojej kadencji projekt kompromisowy projektu w ramach negocjacji międzyinstytucjonalnych, który przewiduje istotne ograniczenie uprawnień partii członkowskich spoza Unii Europejskiej. Prace nad projektem będą finalizowane przez prezydencję hiszpańską.

Ponadto, prezydencja szwedzka prowadziła intensywne prace nad **projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne ramy dla usług medialnych na rynku wewnętrznym, czyli tzw. Europejskiego aktu o wolności mediów**¹¹. Stanowisko Rządu RP do projektu uzależniało możliwość jego poparcia przez Polskę od warunku, że rozporządzenie nie będzie budziło wątpliwości co do zgodności z prawem UE, tj. przyjętą podstawą prawną art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. W związku z wątpliwościami co do zgodności projektowanego rozporządzenia z ww. podstawą prawną, Polska i inne państwa członkowskie UE zwróciły się do Służb Prawnych Rady z wnioskiem o wydanie opinii prawnej w przedmiocie zgodności założeń projektu z wybraną przez Komisję Europejską podstawą prawną. W opinii tej wskazano, iż niektóre z kwestii, które reguluje projekt rozporządzenia nie zostały wystarczająco uzasadnione w samym projekcie, w szczególności z perspektywy ich wpływu na funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Dotyczyła on tych samych przepisów, co do których zastrzeżenia od początku zgłaszała Polska: możliwości harmonizacji ustawodawstw w zakresie usług nieaudiowizualnych (radio i prasy), oceny wpływu koncentracji na rynku mediów na pluralizm i niezależność redakcyjną, jak również uregulowań dotyczących mediów publicznych. W ocenie Służb Prawnych Rady, uzasadnienie objęcia powyższych kwestii zakresem rozporządzenia jest niewystarczające i wymagało dalszych prac.

Prezydencja szwedzka, uwzględniając wnioski wynikające z opinii prawnej Służb Prawnych Rady oraz postulaty państw członkowskich, przygotowała kompromisowy projekt rozporządzenia, uwzględniający niektóre postulaty Polski, w tym przede wszystkim: zwiększenie niezależności Europejskiej Rady ds. Usług Medialnych poprzez zawężenie kompetencji Rady wyłącznie do rozdziału III, co oznacza wyłączenie spod kompetencji Rady m.in. prasy; ograniczenie regulacji dotyczących wewnętrznego funkcjonowania prasy poprzez wprowadzenie przepisu, iż decyzje redakcyjne są podejmowane swobodnie, jednak z uwzględnieniem linii redakcyjnej danego dostawcy usług medialnej; częściową modyfikację regulacji dotyczących mediów publicznych; wprowadzenie zasad współpracy regulatorów – jest to inicjatywa państw bałtyckich, w tym Polski, mająca na celu stworzenie procedury współpracy regulatorów wobec dostawców usług medialnych spoza Unii Europejskiej.

Znacząca część uwag Polski dotycząca konieczności zapewnienia zgodności projektowanego rozporządzenia z art. 114 TFUE nie została jednak uwzględniona. Z tego powodu, podczas posiedzenia COREPER I w dniu 21 czerwca 2023 r. Polska opowiedziała się przeciwko przyjęciu mandatu do negocjacji z Parlamentem Europejskim. W ocenie Polski projekt wymaga dalszej, pogłębionej analizy opartej na ocenie skutków regulacji i zgodności z obowiązującymi już przepisami i traktatem.

Działania naprawcze po skandalu korupcyjnym w PE

W grudniu 2022 r. ujawniono poważny skandal korupcyjny w PE, z udziałem jednej z wiceprzewodniczących PE (E. Kaili). Waga afery odbiła się wizerunkowo negatywnie na instytucjach UE, nie tylko samym PE. Ze względów obiektywnych podjęcie jakichkolwiek działań Rady w reakcji na ww. skandal nie mogło zostać odnotowane w pierwotnym programie szwedzkiej prezydencji, choć problem wpisał się bezpośrednio w priorytet „Wartości demokratyczne i praworządność – nasz

¹¹ Wniosek dotyczący Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne ramy dla usług medialnych na rynku wewnętrznym („europejski akt o wolności mediów”) i zmieniającego dyrektywę 2010/13/UE, COM(2022)457

fundament”. Afera w PE pokazała namacalnie problem nie tylko ryzyka korupcji, ale przede wszystkim ingerencji państw trzecich w funkcjonowanie demokratycznych instytucji UE. Jednocześnie przypomniła potrzebę realizacji zapowiedzi KE z początku bieżącej kadencji (2019 r.) dot. przedstawienia projektu ws. ustanowienia międzyinstytucjonalnego organu etycznego UE. Prezydencja szwedzka oczekiwała na ten opóźniony projekt, który ostatecznie został zaprezentowany dopiero w dn. 8 czerwca 2023 r. Uniemożliwiło to realne podjęcie przez szwedzką prezydencję dyskusji w Radzie. Jednak temat skandalu w PE i potrzeby działań naprawczych był obecny w debacie UE w I połowie 2023 r. Jednym z jego wyrazów była dyskusja podczas plenum PE w dn. 1 czerwca 2023 r. nt. obcych ingerencji w demokratyczne procesy w UE. Prezydencja szwedzka niestety nie była obecna na dyskusji plenarnej.

W ocenie Rządu RP ww. skandal korupcyjny wyraźnie pokazuje, że wzmocnienie odporności instytucji UE na nadużycia i ingerencje ze strony państw trzecich, także w obliczu niestabilnej sytuacji międzynarodowej, powinno być traktowane priorytetowo. W związku ze zbliżającymi się wyborami do PE (6-9 czerwca 2024 r.) odbudowa nadszarpniętego wizerunku PE w oczach obywateli UE ma szczególne znaczenie. Rząd RP odnotowuje działania podjęte przez PE w odpowiedzi na aferę korupcyjną, w szczególności wypracowane przez specjalną komisję rekomendacje. Mają być one przyjęte ostatecznie na plenum PE 12 lipca 2023 r. Polska podkreśla jednak, że kluczowa będzie ich skuteczna implementacja, aby uniknąć podobnych afer w instytucjach UE w przyszłości. Polska jest gotowa do rozpoczęcia prac mających na celu wzmocnienie przejrzystości instytucji UE, w szczególności w oparciu o propozycję KE dot. organu etycznego UE. W tym kontekście za szczególnie istotne uznajemy przestrzeganie ram traktatowych, w tym zachowanie równowagi i autonomii instytucjonalnej.

4.3 Prawa człowieka

Tematyka promocji praw człowieka, należąca do priorytetów polskiej polityki zagranicznej, znajdowała się jednocześnie wysoko na liście priorytetów prezydencji szwedzkiej. Głównymi obszarami tematycznymi zaangażowania Polski były: promocja demokracji oraz dobrego rządzenia (ang. *good governance*); ochrona i promocja praw najsłabszych grup, w tym praw dzieci, osób z niepełnosprawnościami i osób należących do mniejszości religijnych; ochrona i promocja praw człowieka jako kluczowego elementu dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i środowiskowym. Polska angażowała się także w działania na rzecz ochrony obrońców praw człowieka, zapewnienia wolności wypowiedzi w kontekście zwalczania dezinformacji i bezpieczeństwa dziennikarzy. Z uwagi na sytuację geopolityczną wynikającą z rosyjskiej agresji na Ukrainę priorytetem było zapewnienie przestrzegania praw człowieka na terenach okupowanych, zagwarantowanie odpowiedzialności za naruszanie praw człowieka oraz poprawa stanu praw człowieka w Rosji i Białorusi oraz wspieranie Gruzji i Mołdawii. Kontynuowana była polityka izolacji Rosji na forach wielostronnych oraz przeciwdziałania rosyjskiej narracji ws. agresji. W ramach grupy roboczej UE ds. praw człowieka (COHOM), Polska aktywnie uczestniczyła w opracowywaniu polityki zewnętrznej UE w zakresie praw człowieka i przygotowywaniu podstaw do decyzji Rady w tej dziedzinie. Angażowała się w prace nad konkluzjami ws. priorytetów UE na fora prawno-człowiecze w 2023 roku, konkluzjami ws. współpracy UE z Radą Europy w latach 2023-2024, dokumentem ws. priorytetów strategicznych w obszarze praw człowieka na forum ONZ w 2023 r. (Strategic Work Plan), unijnym stanowiskiem na 52 i 53 sesję Rady Praw Człowieka ONZ oraz 67 sesję Komisji ds. Statusu Kobiet ONZ. W toku negocjacji podnosiliśmy m.in. znaczenie problematyki wschodniej – głównie odpowiedzialności Rosji za agresję na Ukrainę, łamania praw człowieka w Rosji i Białorusi, sytuacji polskiej mniejszości na Białorusi, ograniczania przestrzeni do działania społeczeństwa obywatelskiego w tym kraju oraz instrumentalizacji migracji przez białoruski reżim. Wskazywaliśmy na znaczenie problematyki wolności religii lub przekonań, ochrony praw osób należących do grup wrażliwych (dzieci, osób z niepełnosprawnościami) oraz zabezpieczaliśmy interesy RP w odniesieniu do kwestii wrażliwych (*gender*, zdrowia i praw seksualnych i reprodukcyjnych, edukacji seksualnej). Dodatkowo, należy zwrócić uwagę, że jednym z priorytetów prezydencji szwedzkiej w obszarze praw człowieka było

przeprowadzenie przeglądu śródkresowego unijnego Planu działania w obszarze praw człowieka i demokracji na lata 2020-2024 (ang. *EU Action Plan on Human Rights and Democracy 2020-2024*). Proces nie został zakończony z uwagi na sprzeciw Polski wobec zapisów „gender equality”.

5. POZOSTAŁE OBSZARY FUNKCJONOWANIA UE

5.1 Kwestie instytucjonalne

Podczas prezydencji szwedzkiej kontynuowane były prace w zakresie działań następczych po zakończonej 9 maja 2022 r. Konferencji ws. przyszłości Europy (CoFE) oraz wynikających z raportu końcowego CoFE możliwych reform instytucjonalnych UE. Co do zasady dyskusje w Radzie odbywały się na nieformalnym forum. Z inicjatywy Niemiec powołana została nieformalna grupa państw członkowskich podobnie myślących (ang. *like-minded*) popierających odejście od jednomyślności na rzecz głosowania większością kwalifikowaną we Wspólnej Polityce Zagranicznej i Bezpieczeństwa. Jednocześnie odbyły się pierwsze rozmowy grupy państw członkowskich w formie tzw. przyjaciół jedności.

Wątki potencjalnych reform instytucjonalnych były także omawiane na marginesie spotkań Rady do Spraw Ogólnych, w tym w ramach punktu sprawy różne na posiedzeniu w dn. 6 lutego 2023 r. oraz podczas nieformalnej kolacji ministrów ds. UE w dniu 29 maja 2023 r., podczas których przedstawiciele Francji i Niemiec informowali o pracach powołanej w styczniu 2023 r. niezależnej grupy ekspertów z francuskich i niemieckich think-tanków, zajmującej się wyzwaniem w funkcjonowaniu UE pod kątem przyszłego rozszerzenia o nowe państwa członkowskie.

Podczas nieformalnego posiedzenia Rady do Spraw Ogólnych w Sztokholmie w dn. 21-22 czerwca 2023 r. ministrowie ds. UE wymienili się poglądami na temat zdolności absorpcyjnych UE oraz związanych z nimi możliwych reform instytucjonalnych. Większość państw opowiedziała się za brakiem konieczności przeprowadzania reform instytucjonalnych z powodu rozszerzenia, wyrażając sceptycyzm wobec ew. przeprowadzenia reform traktatowych.

Reforma ordynacji wyborczej do Parlamentu Europejskiego

W trakcie trwania prezydencji szwedzkiej Polska uczestniczyła w dalszym ciągu prac legislacyjnych nad wnioskiem dotyczącym **rozporządzenia Rady w sprawie wyboru posłów do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich**, uchylającego decyzję Rady 76/787/EWWIS, EWG, Euratom oraz Akt dotyczący wyborów przedstawicieli do Parlamentu Europejskiego w powszechnych wyborach bezpośrednich, załączony do tej decyzji.

Podobnie jak podczas pierwszego półrocza dyskusji nad projektem reformy podczas prezydencji czeskiej, w bieżącym półroczu Polska podtrzymała krytyczne stanowisko wobec propozycji głębokiej reformy ordynacji wyborczej. Na szczelbu grupy roboczej Rady ds. ogólnych szwedzka prezydencja poświęciła reformie 1 dyskusję. W jej wyniku potwierdzono brak zgody wielu państw na główne rozwiązania reformy. Ponadto, w celu szczegółowej analizy przedłożenia prezydencja przekazała państwom członkowskim ankietę, w odpowiedzi na którą Polska potwierdziła krytyczne stanowisko wobec projektu. Rząd RP sprzeciwia się w szczególności głównym rozwiązaniom politycznym projektu, m.in. wprowadzeniu dodatkowej listy transnarodowej dla wspólnego ogólnounijnego okręgu, systemu wyborów kandydatów na przewodniczącego KE (niem. *Spitzenkandidaten*) oraz ustaleniu stałego, jednolitego we wszystkich państwach UE terminu wyborów do PE (symboliczny 9 maja). Przygotowana przez prezydencję synteza odpowiedzi państw członkowskich na ww. ankietę, opublikowana 16 czerwca 2023 r., jasno pokazuje, że ww. aspekty są przedmiotem zastrzeżeń czy krytyki również ze strony wielu innych państw UE. Prezydencja podsumowała prace półrocza podczas posiedzenia Rady do Spraw Ogólnych (GAC) 27 czerwca 2023 r., wskazując na konkluzje ww. ankiety. W świetle jej wyników, w ocenie Polski dalsza dyskusja w Radzie nt. zmian ordynacji wyborczej do PE nie ma perspektyw na uzyskanie wymaganej jednomyślności. Ze względu na potrzebę wdrożenia przez państwa członkowskie ewentualnych zmian w ordynacji wyborczej na obecnym etapie Polska nie widzi

możliwości wprowadzenia nawet mniejszych zmian w europejskim prawie wyborczym przed najbliższymi wyborami do PE (6-9 czerwca 2024 r.).

5.2 Budżet UE

Prace nad budżetem UE w cyklu rocznym podzielone są na powtarzalne bloki tematyczne:

- prace implementacyjne dotyczące budżetu roku bieżącego (Komisja Europejska – KE, przedstawia m.in. transfery i budżety korygujące).
- procedura przyjmowania budżetu na kolejny rok,
- praca nad absolutorium z wykonania budżetu za rok n-2.

Prace implementacyjne dotyczące budżetu roku bieżącego

Do najważniejszych tematów w pierwszej połowie 2023 r. dotyczących budżetu roku obecnego należały prace nad **projektami budżetów korygujących** (ang. *Draft Amending Budget, DAB*). Korekty te pozwalają dostosowywać budżet UE do potrzeb pojawiających się w trakcie roku, np. gdy potrzeba środków na pokrycie skutków klęsk żywiołowych w państwach członkowskich lub innych nieprzewidzianych wydatków. Korekta może być także konieczna, by zwiększyć lub zmniejszyć środki budżetowe i w ten sposób uwzględnić fakt, że wykonanie budżetu jest wyższe lub niższe, niż zakładano. Projekty budżetów korygujących przyjmowane są, na wniosek KE, przez władze budżetową: Radę UE (RUE) i Parlament Europejski (PE).

Podczas prezydencji szwedzkiej trwały prace nad trzema projektami budżetów korygujących:

- **Budżet korygujący nr 1 (DAB1/2023)** – został ogłoszony przez KE w dniu 16 marca.

Celem projektu jest wprowadzenie do budżetu na 2023 r. niezbędnych zmian technicznych wynikających z porozumień politycznych osiągniętych w sprawie kilku wniosków ustawodawczych, w szczególności w odniesieniu do REPowerEU, mechanizmu dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ (CBAM) oraz unijnego programu bezpiecznej łączności. DAB 1/2023 obejmuje w szczególności następujące elementy:

- dostosowanie nomenklatury budżetowej i uwag do budżetu po przyjęciu planu REPowerEU i rozporządzenia z ukierunkowanymi zmianami rozporządzenia w sprawie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), dyrektywy w sprawie systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS), a także rozporządzenia w sprawie pobreitowej rezerwy dostosowawczej;
- przesunięcie linii operacyjnej dotyczącej CBAM z działu 1 do działu 3 Wieloletnich Ram Finansowych (WRF), zgodnie z ostatecznym porozumieniem osiągniętym przez Parlament Europejski i Radę w grudniu 2022 r. w sprawie ustanowienia CBAM, zjednoczonym dostosowaniem środków na personel i innych środków administracyjnych w dziale 7 zgodnie ze zmienioną oceną skutków finansowych regulacji;
- zasilenie programu bezpiecznej łączności środkami na zobowiązania w kwocie 50 mln euro, by dopełnić finansowanie programu na okres do końca 2027 r.;

Ogółem wpływ netto DAB 1/2023 na wydatki wiąże się ze zwiększeniem środków na zobowiązania o 52,6 mln euro. Nie wnioskuje się o dodatkowe środki na płatności.

Rada Unii Europejskiej przyjęła stanowisko w sprawie projektu w dn. 16 maja. Parlament Europejski zatwierdził stanowisko Rady dotyczące projektu budżetu korygującego nr 1/2022 w dn. 13 czerwca 2023 r.

- **Budżet korygujący nr 2 (DAB2/2023)** – został ogłoszony przez KE w dniu 12 kwietnia. Dotyczy standardowego, corocznego ujęcia w budżecie UE rozliczenia finansowego za rok poprzedni (tzw. surplus). Nadwyżka z wykonania budżetu za 2022 rok wyniosła łącznie 2,5 mld euro, z czego po stronie dochodowej wyniosła 2,2 mld euro, a wydatki były niższe od planowanych o 300 mln euro. Nadwyżka po stronie dochodowej wynika przede wszystkim z wyższego niż

oczekiwano poboru ceł, natomiast nadwyżka w zakresie wydatków budżetu UE związana jest z niewykonaniem zaplanowanych wydatków w Komisji i innych instytucjach. Nadwyżka ograniczy odpowiednio składkę państw do UE w 2023 r. w tym dla Polski o ok. 103,7 mln euro.

Rada przyjęła DAB2/2023 19 czerwca, a Parlament zatwierdził stanowisko Rady w dn. 11 lipca.

Procedura przyjmowania budżetu na kolejny rok

Zasadnicze prace nad **projektem budżetu UE na rok 2023** rozpoczęły się w dn. 7 czerwca 2023 r., po publikacji projektu budżetu UE przez KE w tym samym dniu (SEC(2023) 250).

Na forum Komitetu Budżetowego Rady UE w dn. 8 czerwca omówiono wstępnie projekt budżetu Rady UE. Zakłada on całościowe wydatki na poziomie **189,3 mld euro** w środkach na zobowiązania, co stanowi ich wzrost o 1,4 % w porównaniu do roku 2023 oraz **143 mld euro** w środkach na płatności, co stanowi ich zmniejszenie o 15,2 % w porównaniu do roku 2023. Środki te stanowią 1,07 % DNB UE27 w zobowiązaniach i 0,81 % DNB UE27 w płatnościach.

Jest to czwarty budżet Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027. Priorytetami wydatków w roku 2024 mają być:

- skupienie się na bezpieczeństwie, obronności i geopolityce Europy;
- zwiększenie odporności Europy w następstwie pandemii COVID-19;
- zapewnienie zielonej i sprawiedliwej transformacji za pośrednictwem Zielonego Ładu;
- w kierunku transformacji cyfrowej i gospodarki, która służy wszystkim;
- wykonanie budżetu długoterminowego i ochrona interesów finansowych Unii;
- integracji: na dobrej drodze do osiągnięcia celu klimatycznego wynoszącego 30 % w okresie obowiązywania WRF oraz ambicji w zakresie różnorodności biologicznej na poziomie 7,5 % w 2024 r.

Podział środków na poszczególne działy budżetowe (bez tematycznych instrumentów specjalnych) wygląda następująco:

<i>mln euro</i>							
Dział budżetowy	Projekt budżetu 2024		Budżet 2023		Różnica %		Margines CA 2024
	CA	PA	CA	PA	CA	PA	
1. Jednolity rynek, innowacje i cyfryzacja	21 413,4	20 916,2	21 595,1	20 898,1	-0,8	0,1	166,6
2a. Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	64 665,2	24 155,7	62 926,5	50 875,0	2,8	-52,5	17,8
2b. Inwestowanie w konkurencyjność, ludzi i wartości	10 314,2	10 030,4	7660,2	7 183,7	34,6	39,6	
3. Zasoby naturalne i środowisko	57 388,9	54 232,6	57 263,4	57 457,3	0,2	-5,6	60,1
4. Migracje i zarządzanie granicami	3 896,7	3 258,0	3 727,3	3 038,4	4,5	7,2	123,3
5. Bezpieczeństwo i obrona	2 304,2	2 028,4	2 116,6	1 208,4	8,9	67,9	

6. Sąsiedztwo i świat	15 830,0	15 111,2	17 211,9	13 994,9	-8,0	8,0	
7. Europejska administracja publiczna	11 949,6	11 949,6	11 313,1	11 313,1	5,6	5,6	
łącznie	189 341,0	143 053,4	186 669,3	168 648,7	1,4	-15,2	367,9

Do końca prezydencji szwedzkiej, na forum Komitetu Budżetowego, toczyły się zasadnicze prace na poziomie technicznym nad stanowiskiem Rady do projektu budżetu. Stanowisko RUE uzgodnione zostało na posiedzeniu COREPER II w dn. 12 lipca. Formalne głosowanie, w procedurze pisemnej, nastąpi na początku września, zgodnie z zapowiedzią prezydencji do 5 września 2023 r. (po upływie 8 tygodni przeznaczonych na opiniowanie przez parlamenty narodowe, liczonego od daty publikacji budżetu UE w językach narodowych, która miała miejsce w dn. 5 lipca – COM(2023) 300).

Tradycyjnie PE zamierza przyjąć swoje stanowisko do projektu budżetu, ustosunkowując się też do poprawek RUE, podczas sesji plenarnej w październiku. W przypadku różnicy zdań obu instytucji kolejnym krokiem będą rozmowy pojednawcze (trwające do 21 dni od 24 października do 13 listopada). W przypadku porozumienia na Komitecie pojednawczym RUE i PE będą miały 2 tygodnie na formalne przyjęcie budżetu UE na kolejny rok. Powinno to nastąpić na przełomie listopada i grudnia. W przypadku braku porozumienia na Komitecie pojednawczym, KE będzie musiała przedłożyć nowy projekt budżetu (najprawdopodobniej pod koniec listopada) i procedura (mocno skrócona) rozpocznie się od nowa.

Pomoc makrofinansowa

Podczas trwania prezydencji szwedzkiej toczyły się także prace związane z udzieleniem pomocy makrofinansowej (MFA) Republice Mołdawii, Macedonii Północnej oraz ogłoszono gotowość udzielenia takiego wsparcia Tunezji. Wsparcie dla Tunezji ma wynosić 900 mln euro w ramach MFA i 150 mln euro z budżetu UE.

MFA dla Mołdawii

W 2021 r. Mołdawii przyznano pomoc makrofinansową w wysokości 150 mln euro (120 mln euro w pożyczkach na warunkach preferencyjnych i 30 mln euro dotacji). W kontekście stabilności politycznej oraz po dogłębnej ocenie sytuacji politycznej i gospodarczej w Mołdawii, Komisja Europejska przedłożyła 24 stycznia 2023 r. Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wniosek (COM(2023) 53) w sprawie **rozszerzenia** na rzecz Republiki Mołdawii pomocy makrofinansowej w wysokości 145 mln euro. Z tej kwoty 100 mln euro ma formę pożyczek i 45 mln euro formę bezzwrotnych dotacji. Mołdawia łącznie ma otrzymać 295 mln euro – 220 mln euro pożyczek i 75 mln euro dotacji). Parlament przyjął swoją rezolucję 9 maja, a Rada zatwierdziła swoje stanowisko 30 maja.

MFA dla Macedonii Północnej

W kontekście trudności w obszarze globalnych warunków finansowych, wyższych cen energii i wyższych niż oczekiwano strat krajowych państwowych producentów energii elektrycznej rząd Macedonii Północnej przedłożył 18 października 2022 r. wniosek o pomoc makrofinansową. Komisja 6 lutego 2023 r. przedłożyła Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wniosek (COM(2023) 74) w sprawie udzielenia Macedonii Północnej pożyczki na pomoc makrofinansową w wysokości do 100 mln euro. Parlament przyjął swoje stanowisko 13 czerwca 2023 r.

Strona dochodowa budżetu UE

W trakcie prezydencji szwedzkiej kontynuowane były prace nad **nowymi zasobami własnymi**, zaproponowanymi przez Komisję Europejską w grudniu 2021 r. Odbyły się cztery posiedzenia grupy roboczej do spraw zasobów własnych, na których Polska podtrzymała negatywne stanowisko wobec propozycji opartej na wpływach z ETS. Na wniosek Polski i innych państw członkowskich KE

przedstawiła zaktualizowane szacunki wpłat z tytułu ETS i CBAM, które jednak nie uwzględniły w wystarczającym stopniu realnych cen uprawnień ETS. Prace w odniesieniu do propozycji zasobu własnego powiązanego z Filarem I porozumienia OECD zostały wstrzymane ze względu na brak porozumienia międzynarodowego. KE przedstawiła również propozycję kolejnego nowego zasobu własnego wyliczanego na podstawie danych statystycznych dotyczących nadwyżki operacyjnej brutto przedsiębiorstw (ang. *gross operating surplus*).

Dla kwestii budżetu UE znaczenie ma również **nowelizacja rozporządzenia w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii** (tzw. rozporządzenie finansowe), przedstawiona przez Komisję w maju 2022 r. Projekt obejmuje znaczące zmiany przepisów w następujących obszarach tematycznych: dostosowanie przepisów do Wieloletnich Ram Finansowych 2021-2027 (m.in. ujęcie horyzontalnego odniesienia do rozporządzenia w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii); zmodernizowanie podstaw prawnych do działań w razie kryzysów; zwiększenie ochrony interesów finansowych UE m.in. poprzez rozszerzenie systemu wczesnego wykrywania i wykluczania - EDES na zarządzanie dzielone i pośrednie oraz do Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności -RRF, wprowadzenie obowiązku korzystania z jednego zintegrowanego systemu informatycznego do eksploracji danych i oceny ryzyka – nowego Arachne, zapewnienie wsparcia państw członkowskich w procesie egzekucji roszczeń UE; wprowadzenie uproszczeń w wydatkowaniu środków budżetowych oraz zmian w zamówieniach publicznych instytucji unijnych.

Polska aktywnie uczestniczyła w pracach na forum UE, w kontaktach z KE, posłami Parlamentu Europejskiego oraz państwami członkowskimi. Przedstawiciele RP uczestniczyli w kilkudziesięciu formalnych i nieformalnych spotkaniach w tej sprawie oraz przekazywali prezydencji Szwecji polskie propozycje zmiany przepisów. W efekcie podjętych działań, kompromis Rady UE przyjęty w czerwcu 2023 r. realizuje najważniejsze polskie priorytety. W czerwcu rozpoczęły się negocjacje przepisów z Parlamentem Europejskim, od których zależy ostateczny kształt zmian rozporządzenia.

5.3 Polityka finansowa i podatki

5.4.1. Polityka finansowa

Unijne reguły budżetowe – Pakt Stabilności i Wzrostu

W dyskusji Rady UE do Spraw Gospodarczych i Finansowych (ECOFIN) nt. komisyjnego komunikatu dotyczącego reformy zarządzania gospodarczego w Unii Europejskiej z 9 listopada 2022 r., Polska postulowała specjalne traktowanie wydatków obronnych w procedurze nadmiernego deficytu oraz w analizie stabilności zadłużenia w średnim okresie (DSA). W związku z rosyjską inwazją na Ukrainę państwa członkowskie zwiększają wydatki obronne, co powinno być traktowane jako działanie wspierające osiągnięcie celów UE oraz solidarności międzynarodowej i łagodzić ocenę sytuacji budżetowej tych państw. Kolejnym postulatem Polski było uzgodnienie wspólnej metodologii DSA. Analiza stabilności zadłużenia, wykorzystująca szereg zmiennych nieobserwowalnych i założeń przyjmowanych przez Komisję, ma być według propozycji głównym narzędziem w unijnym nadzorze budżetowym, co wprowadziłoby dużą niepewność do krajowego procesu budżetowego.

W konkluzjach Rady ECOFIN z dn. 14 marca dotyczących kierunków reformy zarządzania gospodarczego, państwa członkowskie uzgodniły m.in., że rozbudowa zdolności obronnych, podobnie jak inwestycje w zieloną i cyfrową transformację, powinny być uwzględnione w zreformowanym nadzorze budżetowym. Państwa zgodziły się również, że metodologia DSA ma być wspólnie uzgodniona, przewidywalna i transparentna, a także pozwalać na odtworzenie szacunków Komisji.

26 kwietnia Komisja Europejska opublikowała projekty aktów prawnych dotyczących reformy zarządzania gospodarczego w Unii Europejskiej:

- COM(2023) 242 – projekt dyrektywy Rady, który wprowadza zmiany w dyrektywie Rady 2011/85/UE z dn. 8 listopada 2011 r. w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich;

- COM(2023) 240 – projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk;
- COM(2023) 241 – projekt rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1467/97 w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu.

Projekty będą w następnych miesiącach przedmiotem dyskusji państw członkowskich, KE i Parlamentu Europejskiego. Polska będzie brać aktywny udział w tej dyskusji. Propozycje legislacyjne nie biorą pod uwagę polskiego postulatu odnośnie do specjalnego traktowania zwiększonych wydatków obronnych oraz konkluzji Rady ECOFIN z dn. 14 marca, m.in. co do wykorzystania dla celów nadzoru budżetowego w UE wspólnie uzgodnionego podejścia do analizy stabilności zadłużenia, zachowania wielostronnego charakteru tego nadzoru budżetowego czy co do roli niezależnych instytucji fiskalnych (IFI).

5.4.2. Usługi finansowe

Unia bankowa (pakiet zmian w zakresie ram zarządzania kryzysowego dla banków oraz ram dla krajowych systemów gwarancji depozytów w UE)

W oświadczeniu Szczytu strefy euro w formacie inkluzywnym w czerwcu 2022 r. z zadowoleniem przyjęto oświadczenie Eurogrupy w formacie inkluzywnym, w którym stwierdzono, że natychmiastowe działania w zakresie unii bankowej będą koncentrować się na wzmocnieniu wspólnych ram zarządzania kryzysowego dla banków oraz ram dla krajowych systemów gwarancji depozytów w UE. Przywódcy zwrócili się do Komisji Europejskiej o przedłożenie propozycji legislacyjnych.

Polska nie należy do unii bankowej, niemniej w ramach prowadzonych wcześniej na forum Unii Europejskiej negocjacji w zakresie wzmocnienia unii bankowej, popierała usprawnienie ram w ww. zakresie mających znaczenie także dla państw spoza unii bankowej. Polska, mając na względzie identyfikowane na poziomie krajowym problemy ze stosowaniem niektórych wdrożonych przepisów unijnych regulacji wynikające z doświadczeń praktycznych, sygnalizowała zagadnienia, które powinny zostać uwzględnione w pakiecie zmian legislacyjnych. W ślad za tym, w okresie prezydencji szwedzkiej, wobec trwających w KE wewnętrznych prac nad pakietem zmian, Polska podejmowała nieformalne kontakty z KE w celu przedstawienia postulowanych rozwiązań i oczekiwanego kierunku zmian.

Opublikowany przez KE 18 kwietnia 2023 r. pakiet zmian legislacyjnych dla ram zarządzania kryzysowego dla banków oraz ram dla krajowych systemów gwarancji depozytów (ang. *Crisis Management and Deposit Insurance framework*, CMDI) obejmował w szczególności zmiany w dyrektywach 2014/59/UE (przymusowa restrukturyzacja) oraz 2014/49/UE (gwarantowanie depozytów). Pakiet w dużym stopniu uwzględniał postulaty Polski, w związku z czym Polska zasadniczo z zadowoleniem przyjęła publikację, dostrzegając w niej możliwość usprawnienia istniejących rozwiązań w określonych aspektach, w szczególności w celu ułatwienia przeprowadzania przymusowej restrukturyzacji banków zagrożonych upadłością niezależnie od ich specyfiki (modelu biznesowego), doprecyzowania niektórych spraw z tym związanych, a tym samym przyczynienie się do zwiększenia stabilności finansowej. Polska doceniała także starania mające na celu wzmocnienie ochrony deponentów przez wprowadzenie niektórych zmian w zasadach ochrony gwarancyjnej. W ramach analiz krajowych zauważono, że wiele proponowanych w pakiecie rozwiązań wymaga dopracowania lub wyjaśnienia wątpliwości, lecz tylko nieliczne zagadnienia wzbudziły większe zastrzeżenia. Polska generalnie pozytywnie oceniła propozycje KE, jako dobry punkt wyjścia do dalszych prac na poziomie technicznym i wyraziła swoje kierunkowe poparcie dla zmian m.in. na posiedzeniu Rady ECOFIN w maju 2023 r.

W okresie prezydencji szwedzkiej rozpoczęły się także prace grupy roboczej Rady UE w zakresie pakietu CMDI. Polska kontynuowała swoje aktywne zaangażowanie przedstawiając stanowisko na forum grupy roboczej, jak również opracowując pisemnie bardziej szczegółowe komentarze do przepisów pakietu, które następnie zostały przekazane prezydencji.

Rozporządzenie w sprawie europejskich długoterminowych funduszy inwestycyjnych

Celem nowelizacji rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/760 z dn. 29 kwietnia 2015 r. w sprawie europejskich długoterminowych funduszy inwestycyjnych jest dalsze wsparcie rozwoju jednolitego unijnego rynku kapitałowego, w ramach środków wdrażających unię rynków kapitałowych. Europejskie długoterminowe fundusze inwestycyjne (ELTIF) to alternatywne fundusze inwestycyjne dokonujące długoterminowych inwestycji np. w nieruchomości, projekty infrastrukturalne czy małe i średnie przedsiębiorstwa.

Rząd RP od początku prac popierał tę inicjatywę, jednak kluczową kwestią było zapewnienie wysokiego poziomu ochrony inwestorów detalicznych dokonujących inwestycji w ELTIF. W ocenie Rządu RP w ostatecznym kształcie rozporządzenia udało się osiągnąć te cele. Podczas prezydencji szwedzkiej toczyły się prace prawników-lingwistów. Następnie rozporządzenie zostało przyjęte w dn. 15 marca 2023 r. i ogłoszone w Dzienniku Urzędowym UE (Dz. Urz. UE L 80 z 20.03.2023, str. 1.).

Nowelizacja dyrektywy AIFMD

4 lutego 2022 r. Komisja zaprezentowała projekt dyrektywy zmieniającej dyrektywę 2011/61/UE i 2009/65/WE w zakresie ustaleń dotyczących przekazywania funkcji, zarządzania ryzykiem utraty płynności, sprawozdawczości nadzorczej, świadczenia usług depozytowych i powierniczych oraz udzielania pożyczek przez alternatywne fundusze inwestycyjne. Projekt dyrektywy obejmuje nowelizację dwóch dyrektyw dotyczących funduszy inwestycyjnych – tzw. dyrektywy UCITS i dyrektywy w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (ZAFI).

Najważniejsze zmiany, jakie zaproponowano w projekcie dyrektywy obejmują ujednoczenie warunków udzielania pożyczek przez AFI, ponieważ tego rodzaju działalność jest obecnie dopuszczana w niektórych państwach członkowskich, jednak nie została spójnie uregulowana na poziomie unijnym. W dyrektywie zaproponowano również jednolity katalog narzędzi zarządzania płynnością i podstawowe zasady ich stosowania, co ma umożliwić zarządzającym funduszami inwestycyjnymi lepsze reagowanie na presję w trudnych warunkach rynkowych i lepszą ochronę interesów inwestorów. Projekt przewiduje ponadto możliwość dopuszczenia przez krajowe organy nadzoru każdego państwa członkowskiego świadczenia usług depozytariuszy przez podmioty z innych państw UE, pod warunkiem że rynek depozytariuszy w danym państwie członkowskim jest niewielki.

Rząd RP pozytywnie ocenia całokształt zmian proponowanych w projekcie dyrektywy. Wzmocnienie ram prawnych działalności UCITS i AFI przyczyni się do dalszego pogłębienia unii rynków kapitałowych i w większym stopniu ułatwi transgraniczne świadczenie usług przez podmioty zarządzające funduszami inwestycyjnymi. Podczas prezydencji szwedzkiej – od marca do czerwca 2023 r. – prowadzone były trilogi. Trilogi polityczne odbyły się 8 marca, 9 maja i 13 czerwca 2023 r. Dodatkowo w trakcie prezydencji szwedzkiej odbyło się kilkanaście spotkań w ramach trilogów technicznych.

Pakiet wniosków legislacyjnych zmieniających system dopuszczania papierów wartościowych do obrotu (Listing Act)

W skład pakietu wchodzi projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie prospektowe, rozporządzenie w sprawie nadużyć na rynku i rozporządzenie w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz projekt dyrektywy zmieniającej dyrektywę w sprawie rynków instrumentów finansowych i uchylającej dyrektywę w sprawie dopuszczenia papierów wartościowych do obrotu giełdowego.

Zasadniczym celem projektowanych aktów prawnych jest zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorstw każdej wielkości, w szczególności MŚP, tak aby miały lepszy dostęp do finansowania swojej działalności w drodze notowania swoich papierów wartościowych na giełdach. Projekt rozporządzenia przewiduje uproszczenie zasad sporządzania prospektów przygotowywanych w związku z ofertami publicznymi papierów wartościowych oraz uproszczenie niektórych wymogów sprawozdawczych wynikających z rozporządzenia w sprawie nadużyć na rynku. Projekt dyrektywy przewiduje uściślenie przepisów dotyczących tzw. badań rynkowych oraz przeniesienie niektórych

przepisów uchylanej dyrektywy w sprawie dopuszczenia papierów wartościowych do obrotu giełdowego do dyrektywy MiFID II.

Rząd co do zasady popiera rozwiązania zawarte w projektach, jednak istotne dla Polski jest wprowadzenie takich ułatwień dla emitentów i przedsiębiorców, które nie spowodują jednocześnie nadmiernego obniżenia ochrony inwestorów, w szczególności inwestorów detalicznych. Podczas prezydencji szwedzkiej odbyło się 7 spotkań grupy roboczej ds. usług finansowych (27 stycznia, 27 lutego, 6, 21 i 27 marca, 10 i 11 maja, 2 czerwca 2023 r.). Prace w grupie roboczej pozwoliły na uwzględnienie większości postulatów zgłaszanych przez Polskę, m.in. na wprowadzenie opcji krajowej umożliwiającej pozostawienie progu ofert bezprospektowych na poziomie 5 mln euro czy rezygnację ze zmian w zakresie list osób mających dostęp do informacji poufnych.

Rewizja pakietu rozporządzenia i dyrektywy w sprawie rynków instrumentów finansowych (MiFIR/MiFID)

Wniosek legislacyjny obejmuje zarówno rozporządzenie, jak i dyrektywę w sprawie rynków instrumentów finansowych (MiFIR/MiFID). W ten sposób, inicjatywa opiera się na istniejących przepisach regulujących zasady uczestnictwa w rynkach kapitałowych Unii Europejskiej i udoskonala te przepisy.

Celem wniosku jest dalsze wsparcie rozwoju jednolitego unijnego rynku kapitałowego, w ramach środków wdrażających unię rynków kapitałowych. Zmiany obejmują trzy priorytetowe obszary: (i) zwiększenie przejrzystości i dostępności danych rynkowych; (ii) poprawę równych warunków działania między systemami wykonywania zleceń; oraz (iii) zapewnienie możliwości utrzymania konkurencyjności unijnej infrastruktury rynkowej na poziomie międzynarodowym. Zasadniczy element inicjatywy, wpisujący się w zamierzenie zwiększenia przejrzystości i dostępności danych rynkowych, stanowi utworzenie systemu publikacji informacji skonsolidowanych, czyli scentralizowanej bazy danych, która w odniesieniu do instrumentów udziałowych oraz podobnych instrumentów finansowych zapewni kompleksowy obraz danych rynkowych, a mianowicie cen i wolumenu papierów wartościowych będących przedmiotem obrotu w wielu systemach obrotu w całej Unii Europejskiej.

Rząd RP od początku prac popierał tę inicjatywę, jednak kluczową kwestią była zmiana niektórych szczegółowych rozwiązań, które mogłyby niekorzystnie wpłynąć na podmioty zobowiązane do dostarczania danych do dostawców informacji skonsolidowanych. Zastrzeżenie to dotyczy wszystkich podmiotów zobowiązanych do dostarczania danych, ze szczególnym uwzględnieniem podmiotów prowadzących rynki regulowane oraz alternatywne systemy obrotu. Wśród proponowanych rozwiązań wątpliwe wydawały się przepisy odnoszące się do obowiązku dostarczania danych posttransakcyjnych w czasie możliwie najbardziej zbliżonym do rzeczywistego, jak również perspektywa objęcia obowiązkiem również danych przedtransakcyjnych (ang. *pre-trade data*).

W oparciu o osiągnięte przez prezydencję czeską podejście ogólne, prezydencja szwedzka zorganizowała kilka spotkań z przedstawicielami Parlamentu Europejskiego (trilogi). Zasadnicze kwestie sporne skupiały się wokół kształtu nowotworzonego systemu publikacji informacji skonsolidowanych, w tym wykorzystania danych przedtransakcyjnych oraz zakazu otrzymywania płatności za przekazywanie zleceń klientów. W obszarze zainteresowania Polski znajdowało się przede wszystkim pierwsze z tych zagadnień. Na chwilę obecną wydaje się, iż uzyskana z inicjatywy grupy państw członkowskich o podobnej pozycji lokalnego rynku giełdowego zasada dobrowolności uczestnictwa w systemie publikacji informacji skonsolidowanych (ang. *opt-in*) nie zostanie zmieniona. Jednocześnie, nie rozstrzygnięto kwestii ewentualnego wykorzystania danych przedtransakcyjnych, co znajduje się w centrum zainteresowania Parlamentu Europejskiego.

Rewizja rozporządzenia w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji (EMIR)

Wniosek legislacyjny obejmuje przede wszystkim rozporządzenie EMIR, tj. rozporządzenie w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów

centralnych i repozytoriów transakcji oraz kilku innych sektorowych rozporządzeń oraz dyrektyw. W ten sposób, inicjatywa opiera się na istniejących przepisach regulujących zasady obrotu instrumentami pochodnymi w Unii Europejskiej i udoskonala te przepisy.

Najważniejszymi celami pakietu projektowanych zmian regulacyjnych jest: (i) uatrakcyjnienie unijnego systemu rozliczeniowego przez umożliwienie kontrahentom centralnym (CCP) szybszego i łatwiejszego rozszerzania zakresu świadczonych usług oraz dalsze zachęcanie uczestników rynku do rozliczania transakcji finansowych przez unijnych kontrahentów centralnych; (ii) zwiększenie bezpieczeństwa i odporności unijnego systemu rozliczeniowego przez wzmocnienie unijnych ram nadzoru nad kontrahentami centralnymi, a także wprowadzenie rozwiązań stanowiących odpowiedź na wydarzenia ostatnich miesięcy na rynkach energii; oraz (iii) ograniczenie nadmiernej ekspozycji uczestników rynku unijnego wobec kontrahentów centralnych z państw trzecich, w szczególności w odniesieniu do instrumentów pochodnych uznanych za instrumenty o charakterze systemowym.

Rząd RP co do zasady pozytywnie odnosi się do kolejnych inicjatyw wdrażających unię rynków kapitałowych. Projektowane zmiany, które powinny skutkować lepszym wykorzystaniem rynków instrumentów pochodnych, jako narzędzi ograniczania ryzyka, należy uznać za słuszne i leżące w długoterminowym interesie zarówno sektora finansowego, jak i sfery realnej gospodarki. Niemniej kluczową dla Polski kwestią pozostaje zachowanie stabilności kontrahentów centralnych i sektora, co zaowocuje zwiększeniem odporności całego systemu finansowego i sprzyjać będzie stabilnemu rozwojowi sfery realnej.

Prezydencja szwedzka zorganizowała 4 spotkania grupy roboczej ds. usług finansowych, w trakcie których prowadzone były negocjacje dotyczące regulacji. Zasadnicze kwestie sporne skupiały się wokół systemu aktywnych rachunków (ang. *active accounts*), roli Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) na rynku instrumentów pochodnych i rozliczających je CCP, a także umożliwienie akceptowania przez kontrahentów centralnych gwarancji bankowych w charakterze zabezpieczenia rozliczenia transakcji oraz umożliwiające kontrahentom niefinansowym funkcjonowanie w charakterze członków rozliczających. Niemniej, w trakcie prezydencji szwedzkiej nie zostanie wypracowany kompromisowy projekt rozporządzenia.

Rewizja rozporządzenia CSDR

Rewizja CSDR obejmuje nowelizację rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 909/2014 z dn. 23 lipca 2014 r. w sprawie usprawnienia rozrachunku papierów wartościowych w Unii Europejskiej i w sprawie centralnych depozytów papierów wartościowych (CSDR), zwanego dalej „rozporządzeniem 909/2014”. Rewizja CSDR jest efektem przeglądu dokonanego przez Komisję Europejską na podstawie art. 75 rozporządzenia 909/2014. Przegląd ten został ponadto wskazany jako działanie kluczowe w planie działania na rzecz unii rynków kapitałowych, przyjętym w 2020 r.

Wniosek legislacyjny wprowadza ukierunkowane zmiany w zakresie:

- minimalizacji barier dla rozrachunku transgranicznego przez doprecyzowanie i uproszczenie wymogów dotyczących działalności transgranicznej, usprawnienia współpracy między organami nadzoru oraz ułatwienia w dostępie do bankowych usług pomocniczych, aby ułatwić rozrachunek w walutach obcych;
- zmniejszenia obciążeń administracyjnych i kosztów dla centralnych depozytów papierów wartościowych, m.in. przez zmiany przepisów dotyczących dyscypliny rozrachunku i bankowych usług pomocniczych, jednak bez stwarzania zagrożenia dla stabilności finansowej;
- zapewnienia organom w UE odpowiednich uprawnień i informacji na potrzeby monitorowania ryzyka związanego z centralnymi depozytami papierów wartościowych działających zarówno w UE, jak i w państwach trzecich, w tym przez zacieśnienie współpracy w zakresie nadzoru między tymi organami.

W stanowisku Rządu RP jako priorytetowe wskazane zostały następujące obszary regulacyjne:

- doprecyzowanie zasad związanych z systemem dyscypliny rozrachunku;

- zakres planów naprawy lub uporządkowanej likwidacji;
- procedura paszportowania usług świadczonych przez centralny depozyt papierów wartościowych;
- utworzenie kolegium organów nadzoru ds. paszportowania;
- zakres wymaganych konsultacji z komitetem użytkowników.

Prace nad rewizją CSDR w czasie prezydencji szwedzkiej toczyły się na szczepku trilogów - udało się wypracować porozumienie z Parlamentem Europejskim, które zostało przyjęte 27 czerwca 2023 r.

Rozporządzenie ws. europejskich zielonych obligacji

Na trilogu, który miał miejsce 28 lutego 2023 r. prezydencja szwedzka osiągnęła porozumienie z Parlamentem Europejskim dotyczące projektu rozporządzenia ws. europejskich zielonych obligacji. Osiągnięte porozumienie obejmuje w szczególności najważniejsze z polskiego punktu widzenia kwestie, takie jak dobrowolność ujawniania informacji związanych z taksonomią w przypadku standardach obligacji innych niż europejskie zielone obligacje, tzw. kieszeni elastyczności (ang. *flexibility pocket*) w wysokości 15% oraz 7-letniego okresu *grandfathering* bez dyskryminacji działalności przejściowej. Projekt został przyjęty przez COREPER w dn. 10 maja 2023 r. i przewiduje się, że zostanie przyjęty na posiedzeniu plenarnym Parlamentu Europejskiego 1 października 2023 r.

Pakiet CRD VI/CRR III

Prezydencja szwedzka kontynuowała prace nad pakietem składającym się z:

- projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2013/36/UE w odniesieniu do uprawnień nadzorczych, sankcji, oddziałów z państw trzecich i ryzyka z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego oraz zmieniającej dyrektywę 2014/59/UE (dalej: CRD VI),
- projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogów dotyczących ryzyka kredytowego, ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej, ryzyka operacyjnego, ryzyka rynkowego oraz poziomu wyjściowego (dalej: CRR III).

27 października 2021 r. Komisja Europejska opublikowała propozycje legislacyjne dotyczące pakietu ostrożnościowego CRD VI /CRR III. Rozwiązania zawarte w obecnej wersji projektów dotyczą regulacji, które dotychczas nie zawierały się w unijnych ramach prawnych. Ideą tego pakietu jest wdrożenie do prawa wspólnotowego globalnych standardów określanych jako Bazylea III w celu zapewnienia bezpiecznego i sprawnego funkcjonowania systemu bankowego Unii Europejskiej.

W kompromisowej wersji pakietu uwzględniono postulat Polski oraz pozostałych tzw. państw goszczących (ang. *host*) poprzez wprowadzenie zasady stosowania poziomu wyjściowego kapitału (ang. *output floor*) na każdym poziomie konsolidacji, tzn. na poziomie indywidualnym, skonsolidowanym i subskonsolidowanym, co jest niezbędne dla zapewnienia właściwego zabezpieczenia ryzyk w ramach grupy bankowej. Państwa członkowskie otrzymały jednak możliwość stosowania poziomu wyjściowego kapitału tylko na najwyższym poziomie konsolidacji dla instytucji ustanowionych w ramach ich jurysdykcji.

Tekst kompromisowy CRD VI/CRR III odbiega od treści wniosku legislacyjnego KE w zakresie wymogów ostrożnościowych dla oddziałów z państw trzecich. Wprowadzona została zasada minimalnej harmonizacji, z możliwością zastosowania bardziej restrykcyjnych wymogów przez państwa członkowskie adekwatnie do znaczenia systemowego oddziału dla danego państwa.

Stanowisko Polski zostało częściowo uwzględnione w kwestii uprawnień nadzorczych, dotyczących istotnych transakcji finansowych dokonywanych przez instytucje kredytowe. Zgodnie z projektem, kwalifikowalny poziom kapitału nabywcy istotnych udziałów instytucji kredytowej jest ustalany zarówno na poziomie indywidualnym, jak i skonsolidowanym. Jeśli próg 15% zostanie przekroczony tylko na poziomie indywidualnym, organ właściwy w państwie członkowskim siedziby nabywcy będzie

poinformowany o planowanej transakcji nabycia oraz dokona oceny planowanego nabycia. Jeśli próg zostanie przekroczony także na poziomie skonsolidowanym (na podstawie skonsolidowanej sytuacji instytucji dominującej w UE), nadzorca skonsolidowany będzie także poinformowany o transakcji i dokona jej oceny.

Zgodnie z oczekiwaniami większości państw członkowskich, w tym Polski, skrócono okres zakazu zatrudnienia dla byłych członków i pracowników organu nadzorczego w jednostkach bezpośrednio nadzorowanych przez te osoby oraz ograniczono zakres podmiotowy zakazu do członków organu zarządzającego oraz do pracowników bezpośrednio zaangażowanych w sprawowanie nadzoru nad instytucjami kredytowymi.

W tekście kompromisowym CRD VI/CRR III zawarto propozycję legislacyjną Polski w zakresie zmiany art. 429a CRR, mającą na celu uwzględnienie specyfiki działania i roli banków zrzeszających w instytucjonalnych systemach ochrony (IPS) w wypełnianiu norm nadzorczych dotyczących minimalnego poziomu wskaźnika dźwigni finansowej.

Uwzględniono także dwie szczególnie korzystne dla polskiego sektora bankowego inicjatywy legislacyjne, a mianowicie postulowane przez Rumunię, Węgry i Polskę przedłużenie preferencyjnego traktowania długu publicznego emitowanego w walucie innego państwa członkowskiego (art. 500a CRR) oraz zaproponowane przez Włochy i aktywnie popierane przez Polskę przedłużenie okresu przejściowego w wykazywaniu niezrealizowanych zysków i strat związanych z ekspozycjami na rządy centralne i regionalne, władze samorządowe i podmioty sektora publicznego (art. 468 CRR).

Podejście ogólne Rady UE w sprawie pakietu CRD VI/CRR III zostało przyjęte podczas posiedzenia Rady ECOFIN w dn. 8 listopada 2022 r. Negocjacje na poziomie trilogów rozpoczęły się w marcu 2023 r. W pierwszej połowie 2023 r., w ramach przygotowań do trilogów, prezydencja szwedzka zorganizowała 5 spotkań grupy roboczej Rady UE. Podczas prowadzonych prac Polska podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko, w szczególności w zakresie poziomu wyjściowego kapitału. Podobnie jak pozostałe państwa goszczące, Polska wyraziła swój sprzeciw wobec propozycji Parlamentu Europejskiego odnoszącej się do wyłączeń kapitałowych i płynnościowych (ang. *capital and liquidity waivers*), ponieważ tak jak w przypadku poziomu wyjściowego kapitału stosowanego tylko na poziomie skonsolidowanym, narusza ona obecną równowagę pomiędzy państwami macierzystymi i goszczącymi, a także zwiększa ryzyko powstania niedoborów kapitałowych w podmiotach zależnych grup bankowych.

Podczas ostatniego trilogu politycznego w dn. 26-27 czerwca 2023 r. prezydencja szwedzka osiągnęła wstępne porozumienie z Parlamentem Europejskim w sprawie pakietu CRD VI/CRR III.

W odpowiedzi na zdecydowanie negatywne stanowisko Polski oraz wątpliwości zgłoszone przez niektóre państwa członkowskie wobec propozycji Parlamentu Europejskiego dotyczącej wprowadzenia zasady kadencyjności sprawowania funkcji członków organów zarządzających krajowych organów nadzoru, w kompromisowej wersji pakietu przyjęty został przepis określający jedynie górny limit czasowy dla okresu sprawowania ww. funkcji. Doprecyzowano także definicję członków organu zarządzającego, co w przypadku Polski pozwala na stosowanie nowych przepisów tylko do Przewodniczącego KNF i jego Zastępców.

Ustalono, że poziom wyjściowy kapitału będzie stosowany na każdym poziomie konsolidacji, a zaproponowane przez Parlament Europejski wyłączenia kapitałowe i płynnościowe nie zostaną uwzględnione w tekście rozporządzenia. Porozumienie przewiduje jednak udzielenie Komisji mandatu do przeprowadzenia kompleksowego przeglądu i oceny regulacyjnych i nadzorczych ram prawnych dla sektora bankowego w terminie do 31 grudnia 2028 r.

Pakiet ESAP

Prezydencja szwedzka kontynuowała prace nad pakietem składającym się z:

- projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego europejski pojedynczy punkt dostępu zapewniający scentralizowany dostęp do publicznie dostępnych

informacji mających znaczenie dla usług finansowych, rynków kapitałowych i zrównoważonego rozwoju (dalej: rozporządzenie ESAP),

- projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego niektóre rozporządzenia w odniesieniu do ustanowienia i funkcjonowania pojedynczego punktu dostępu (dalej: rozporządzenie Omnibus),
- projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego określone dyrektywy w odniesieniu do ustanowienia i funkcjonowania pojedynczego punktu dostępu (dalej: dyrektywa Omnibus).

Komisja Europejska w listopadzie 2021 r. opublikowała projekty legislacyjne przewidujące utworzenie europejskiego pojedynczego punktu dostępu (ang. *European Single Access Point, ESAP*), czyli scentralizowanej, internetowej bazy danych zawierającej publicznie, bezpłatne informacje finansowe i pozafinansowe o podmiotach rynku finansowego i produktach inwestycyjnych z całej Unii Europejskiej. Celem projektu jest utworzenie platformy funkcjonującej jako scentralizowana, internetowa baza danych dla określonych informacji, które udostępniane są przez zobowiązane podmioty z całej Unii w sposób niejednolity, najczęściej na własnych stronach internetowych.

Rada Unii Europejskiej uzgodniła 29 czerwca 2022 r. stanowisko negocjacyjne (podejście ogólne). W przyjętej wersji uwzględniono postulaty Polski dotyczące możliwości zachowania krajowych rozwiązań w zakresie stosowanych formatów pozwalających na odczyt maszynowy (ang. *machine readable formats*) informacji przy sporządzaniu dokumentów, które następnie będą przekazywane do upublicznienia w ESAP. Ponadto uwzględniono także stanowisko Polski dotyczące konieczności sporządzenia realistycznego harmonogramu wdrażania, co będzie miało istotny wpływ na dochowanie terminów zarówno na poziomie krajowym przez organy, które będą gromadzić dane od podmiotów zobowiązanych (ang. *collection bodies*) oraz przy wdrażaniu przepisów unijnych do porządku krajowego, a także na poziomie unijnym, czyli przez Europejskie Urzędy Nadzoru.

W lutym 2023 r. Parlament Europejski przyjął stanowisko ws. pakietu ESAP, w którym zaproponowano rozszerzenie oryginalnej propozycji Komisji Europejskiej m.in. o nowe akty i obowiązki w zakresie przechowywania danych osobowych. W związku z tym w dn. 8 marca 2023 r. odbył się pierwszy trilog polityczny między Parlamentem Europejskim, Komisją Europejską oraz Radą. Zidentyfikowano szereg istotnych różnic, które z uwagi na ich charakter należało omówić podczas dalszych trilogów politycznych. Natomiast pozostałe kwestie były przedmiotem rozmów podczas trilogów technicznych. Prezydencja na bieżąco przedstawiała i omawiała z państwami członkowskimi osiągnięte kompromisy podczas grup roboczych organizowanych na poziomie attaché, gdzie Polska aktywnie uczestniczyła w celu wypracowania zbalansowanego kompromisu. Kompromis polityczny osiągnięto 23 maja 2023 r. Ostatecznie tekst kompromisowy zaproponowany przez prezydencję szwedzką został zatwierdzony na poziomie COREPER w dn. 28 maja 2023 r. Obecnie tekst czeka na pierwsze czytanie w Parlamencie Europejskim.

Projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 260/2012 i (UE) 2021/1230 w odniesieniu do poleceń natychmiastowego przelewu w euro

Zmieniane akty legislacyjne to rozporządzenie SEPA oraz rozporządzenie ws. płatności transgranicznych. Projektowane rozporządzenie ma na celu przyspieszenie rozwoju płatności natychmiastowych w euro oraz ich upowszechnienie. Oczekuje się również, że odmrożenie środków pieniężnych, które w przypadku tradycyjnych przelewów są niedostępne, przyczyni się do istotnego przyspieszenia procesu udostępnienia beneficjentowi środków z tytułu płatności, tym samym mając pozytywny wpływ na płynność finansową gospodarki.

Główne założenie projektu:

- nałożenie na dostawców usług płatniczych, którzy świadczą standardowe usługi polecenia przelewu w euro (z ukierunkowanymi włączeniami), obowiązku oferowania usługi polegającej na odbieraniu i wykonywaniu płatności natychmiastowych w euro;

- nałożenie na dostawców usług płatniczych wymogu, aby za płatności natychmiastowe w euro nie pobierali większej opłaty niż za standardowe polecenia przelewu w euro;
- wymóg z zakresu kontroli dotyczącej sankcji w formie bardzo częstego sprawdzania klientów pod kątem figurowania w wykazach sankcji UE zamiast sprawdzania ich przy każdej poszczególniej transakcji;
- nałożenie na dostawców usług płatniczych wymogu oferowania usługi, dzięki której klienci będą powiadamiani w przypadku wykrycia rozbieżności między nazwiskiem lub nazwą odbiorcy a międzynarodowym numerem rachunku bankowego (IBAN) przedstawionym przez płatnika.

Przedstawiciele Polski brali czynny udział w pracach grup roboczych Rady w zakresie projektowanego rozporządzenia. Pod przewodnictwem prezydencji szwedzkiej odbyły się 4 posiedzenia grupy roboczej w odniesieniu do tego projektu: 26 stycznia, 16 lutego, 17 marca, 18 kwietnia 2023 r. Prace grupy roboczej, po licznych dyskusjach, jak również spotkaniach bilateralnych państw członkowskich z prezydencją, doprowadziły do wypracowania wersji kompromisowej projektu.

7 maja 2022 r. prezydencja szwedzka udostępniła państwom członkowskim tekst kompromisowy projektu rozporządzenia w ramach procedury ciszy, ustalając termin na zgłaszanie ewentualnych uwag do 10 maja do godz. 17.00. Polska, wraz z innymi państwami spoza strefy euro, tj. Danią, Czechami oraz Węgrami przerwała procedurę ciszy z uwagi na brak optymalnego rozwiązania w odniesieniu do dostawców usług płatniczych spoza strefy euro. Prezydencja odrzuciła jednak stanowisko państw, które przerwały procedurę ciszy oraz nie uwzględniła zaproponowanej przez te delegacje poprawki, która miała na celu ograniczenie obowiązku dostosowania kont denominowanych w walutach innych niż euro jedynie do otrzymywania przelewu natychmiastowego w euro, czyli zniesienia obowiązku oferowania usługi zlecenia poleceń przelewu natychmiastowego w euro z kont denominowanych w walutach innych niż euro (np. polski złoty).

Należy również wskazać, że transakcje w walucie euro w państwach poza strefą euro łącznie stanowią jedynie ok. 1% wszystkich transakcji w tej walucie w całej Unii Europejskiej. Ponadto, udział transakcji w walucie euro we wszystkich transakcjach w Polsce stanowi ok. 1-2%, co wskazuje na brak dużego zapotrzebowania na tak kosztowny rozwój infrastruktury jedynie dla znikomego procenta usług.

Ostatecznie tekst kompromisowy zaproponowany przez prezydencję szwedzką został zatwierdzony na poziomie COREPER w dn. 17 maja 2023 r.

Pakiet AML

20 lipca 2021 r. Komisja przyjęła tzw. pakiet AML (pakiet aktów prawnych z obszaru przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu), który obejmuje wnioski ustawodawcze mające na celu wzmocnienie unijnych przepisów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (AML/CFT):

- projekt rozporządzenia AML/CFT (AMLR);
- projekt dyrektywy AML/CFT (AMLD6);
- projekt rozporządzenia ustanawiającego nowy organ UE ds. przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (AMLAR);
- projekt rozporządzenia w sprawie transferu funduszy - zmiana w celu śledzenia transferu kryptowalut (TFR).

Polska popiera tę inicjatywę KE, tak jak popierała wcześniejsze inicjatywy mające na celu poprawę transgranicznej współpracy pomiędzy organami AML/CFT oraz większą przejrzystość zasad, na których opiera się unijny system AML/CFT. Polska wierzy, że lepsza współpraca oraz jasne przepisy to konieczne warunki skutecznej walki z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu w Polsce i w UE.

Podczas szwedzkiej prezydencji opublikowano TFR w Dzienniku Urzędowym UE. Kontynuowano także prace w zakresie AMLR, AMLD6 i AMLAR w trakcie spotkań technicznych i w ramach trilogów

politycznych. Ponadto, w pierwszym półroczu 2023 r. kontynuowane były działania podjęte przez prezydencję Czech wobec kryteriów wyboru siedziby AMLA. Na spotkaniu technicznym KE i PE 9 czerwca 2023 r. ustalono, że proces wyboru siedziby będzie toczył się osobną ścieżką, poza trilogami w sprawie projektu AMLAR. Prezydencja Szwecji wypracowała również z PE tekst kompromisowy dotyczący kryteriów wyboru siedziby AMLA. W tekście kompromisowym ujęto 5 kryteriów opartych na wspólnym podejściu międzyinstytucjonalnym dotyczącym agencji zdecentralizowanych z 2012 r., tj. równowagi geograficznej, dostępu do rynku pracy, niezbędnej infrastruktury, oferty edukacyjnej dla dzieci pracowników, dostępności lokalizacji, jak również zachowania operacjonalizacji siedziby w dniu wejścia w życie AMLAR. Tekst kompromisowy otwiera *chapeau* odnoszące się m.in. do zapewnienia jakości i renomy krajowych ram przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz korzystania z doświadczeń organów krajowych; zapewnienia odpowiednich możliwości szkoleniowych w zakresie działań AML/CFT oraz możliwości zatrudnienia wysoko wykwalifikowanych specjalistów w obszarze AML/CFT, jak również umożliwienia ścisłej współpracy z instytucjami, organami i agencjami Unii.

5.4.3. Polityka podatkowa

5.4.3.1. Podatki pośrednie

VAT

W trakcie prezydencji szwedzkiej prowadzone były bardzo intensywne prace na forum Rady UE nad opublikowanym w dn. 8 grudnia 2022 r. przez Komisję Europejską pakietem *VAT in the Digital Age* (ViDA), który obejmuje zmianę aktów prawnych UE: dyrektywy VAT (2006/112/WE), rozporządzenia wykonawczego Rady (UE 282/2011) oraz rozporządzenia Rady w sprawie współpracy administracyjnej w VAT (UE 904/2010).

Sam pakiet obejmuje zmiany w 3 obszarach:

- obowiązki sprawozdawcze w zakresie VAT, w tym e-fakturowanie ustrukturyzowane (w Polsce – Krajowy System e-Faktur KSeF);
- opodatkowanie/pobór VAT przy pomocy platform cyfrowych w sektorach zakwaterowania krótkoterminowego oraz transportu;
- jednolita rejestracja VAT w UE (w tym poprawki do rozwiązań e-commerce z 1 lipca 2021 r.).

Zmiany w ramach ww. pakietu miałyby wchodzić w życie sukcesywnie w kilku różnych datach, tj. z początkiem 2024 r., 2025 r., 2026 r. i 2028 r.

Niezwykle istotną kwestią dla Polski jest raportowanie VAT w oparciu o e-fakturowanie. Polska w 2022 r. uzyskała bowiem derogację Rady UE na wdrożenie systemu fakturowania elektronicznego ustrukturyzowanego oraz poniosła niebagatelne koszty na ten system. Z tego względu należałoby zapewnić, aby w 2028 r. nie nastąpiło cofnięcie z istniejącymi rozwiązaniami o 10 lat.

Za prezydencji szwedzkiej w połowie stycznia 2023 r. zaczęły się bardzo intensywne prace legislacyjne nad tym dossier w Radzie UE (9 posiedzeń grupy roboczej Rady UE do spraw podatkowych – *Working Party on Tax Questions*, WPTQ). W toku prac, w związku z uwagami zgłaszanymi przez poszczególne państwa członkowskie, w tym bardzo aktywną w tym zakresie delegację Polski, wykazano istotne niedoskonałości projektu, wynikające z niewłaściwego przygotowania pakietu przez Komisję Europejską, w tym w związku z brakiem dostatecznych konsultacji pakietu z państwami członkowskimi na finalnym etapie prac w Komisji.

Z uwagi na istotność dla Polski pakietu, który niebawem państwa członkowskie będą miały obowiązek implementować, Polska niezwykle aktywnie uczestniczyła w dotychczasowych negocjacjach nad pakietem ViDA. Niezbędne jest bowiem wyjaśnienie wszelkich wątpliwości, które mogą w przyszłości powodować problemy implementacyjne czy także duże niedogodności, np. poprzez zwiększanie barier dla firm czy ograniczanie możliwości zwalczania oszustw podatkowych, zwłaszcza w sytuacji, gdy prace prowadzone są z bardzo dużą intensywnością i w pośpiechu. W związku z tym w toku prac podczas

poszczególnych posiedzeń grupy roboczej WPTQ, Polska kierowała do KE szereg pytań i wątpliwości odnoszących się do intencji i brzmienia poszczególnych zapisów zaproponowanych zmian w dyrektywie VAT, zwłaszcza w odniesieniu do ustrukturyzowanego e-fakturowania oraz platform; niestety Komisja Europejska systematycznie nie odnosiła się do większości stawianych przez Polskę pytań. Mając na uwadze powyższy brak odpowiedzi Komisji Europejskiej na pewne kluczowe dla Polski zagadnienia, Polska skierowała zapytanie na piśmie do Dyrektora Generalnego TAXUD w Komisji Europejskiej, w szczególności odnoszące się do kwestii raportowania cyfrowego (DRR) i ustrukturyzowanego e-fakturowania oraz roli platform, na które otrzymano z Komisji Europejskiej jedynie bardzo lakoniczną odpowiedź, co może wskazywać, że Komisja Europejska przedkładając projekt Radzie UE nie miała świadomości co do jego złożoności, skomplikowania oraz wpływu na system VAT i do chwili obecnej ta sytuacja nie uległa zmianie.

Podatek akcyzowy

W okresie prezydencji szwedzkiej na forum Rady kontynuowano dyskusję nad projektem dyrektywy w sprawie restrukturyzacji unijnych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej (przekształcenie). Projekt stanowi integralną część pakietu *Fit for 55* i ma na celu dostosowanie opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej do unijnej polityki energetycznej, środowiskowej i klimatycznej przy utrzymaniu zdolności państw członkowskich do generowania dochodów z podatku akcyzowego. Projekt zakłada ustalenie dla wszystkich wyrobów stawki podatku w oparciu o ich wartość energetyczną. Opodatkowanie ma być tym większe, im wyrób bardziej zanieczyszcza środowisko. Dodatkowo przewiduje się m.in. wprowadzenie nowych kategorii wyrobów energetycznych do katalogu wyrobów opodatkowanych akcyzą, cykliczną indeksację minimalnych poziomów opodatkowania, stopniowe ograniczenie zwolnień i obniżek z podatku akcyzowego. Prezydencja szwedzka w trakcie trzech spotkań (2 lutego, 27 marca i 11 maja) przedłożyła tekst kompromisowy obejmujący całą propozycję ETD i przygotowała poprawione teksty kompromisowe na kolejne spotkania WPTQ.

Podczas prezydencji szwedzkiej zapoczątkowano dyskusję nad kwestią wysokości opodatkowania wyrobów energetycznych i energii elektrycznej (ustalenie minimum unijnego) oraz długością okresów przejściowych dla poszczególnych rozwiązań. Z uwagi na rozbieżne stanowiska państw członkowskich nie osiągnięto w tym zakresie kompromisów, przez co konieczne są dalsze prace, aby dojść do porozumienia.

Dodatkowo w omawianym okresie opublikowano projekt decyzji wykonawczej Rady z 25 maja 2023 r. upoważniającej Polskę do stosowania obniżonych stawek podatku akcyzowego na ciężki olej opałowy, gaz ziemny, węgiel i koks, wykorzystywane jako paliwa do ogrzewania, zgodnie z art. 19 dyrektywy 2003/96/WE. Rada przyjęła przedmiotową decyzję wykonawczą 19 czerwca 2023 r.¹²

W okresie od stycznia do czerwca 2023 r. Polska aktywnie uczestniczyła w pracach grupy projektowej *Fiscalis – Excise Distance Selling*. Grupa ta została powołana w celu opracowania ewentualnych rozwiązań w obszarze sprzedaży na odległość wyrobów akcyzowych dopuszczonych do konsumpcji w jednym państwie członkowskim i przeznaczonych dla odbiorcy nieprowadzącego działalności gospodarczej w innym państwie członkowskim. Grupa ma za zadanie m.in. dokonać analizy, czy możliwe jest ujęcie rozliczania tego typu transakcji w ramach obecnej procedury *One Stop Shop* (OSS), wykorzystanie innego istniejącego narzędzia (w tym Systemu EMCS), czy też zasadnym byłoby opracowanie zupełnie nowych rozwiązań, np. utworzenie dedykowanego punktu kompleksowej obsługi dla wyrobów akcyzowych (*OSS Excise*). Prace grupy są kontynuowane.

¹² Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2023/1197 z dn. 19 czerwca 2023 r. upoważniająca Polskę do stosowania, zgodnie z art. 19 dyrektywy 2003/96/WE, obniżonych stawek podatku akcyzowego na ciężki olej opałowy, gaz ziemny, węgiel i koks, wykorzystywane jako paliwa do ogrzewania

Ponadto w ramach Komisji Europejskiej kontynuowano prace nad aktami wykonawczymi i delegowanymi do nowej dyrektywy Rady 2020/262 ustanawiającej ogólne zasady dotyczące podatku akcyzowego.

5.4.3.2. Podatki bezpośrednie

Przeciwdziałanie praktykom unikania opodatkowania i uchylania się od opodatkowania za pomocą przedsiębiorstw fasadowych (projekt tzw. dyrektywy Unshellowej)

Pod koniec 2021 r. Komisja Europejska przedstawiła projekt dyrektywy Rady w sprawie ustanowienia przepisów mających na celu zapobieganie nadużywaniu przedsiębiorstw fasadowych do celów podatkowych i zmieniającej dyrektywę 2011/16/UE. Celem dyrektywy jest przeciwdziałanie unikaniu lub uchylaniu się od opodatkowania, które prowadzi do uszczuplenia dochodów podatkowych. Przepisy dyrektywy wyznaczają wskaźniki minimalnego substratu majątkowo-osobowego oraz przewidują określone konsekwencje podatkowe w przypadku rozliczeń realizowanych za pośrednictwem podmiotów nieposiadających takiego substratu.

Polska wyraziła poparcie dla inicjatywy Komisji, jak również przedstawiła swoje zastrzeżenia co do określonych obszarów tego projektu. Polska brała aktywny udział w dyskusjach na temat zagadnień budzących wątpliwości merytoryczne. Prezydencja szwedzka przedstawiła kompromisowy tekst dyrektywy Unshell, zakładający, że jej skutki podatkowe będą ograniczone do korzyści wynikających z dyrektyw dotyczących CIT (opodatkowanie dywidend wypłacanych na rzecz spółki zależnej oraz odsetek i należności licencyjnych wypłacanych między spółkami powiązаныmi), co stanowi modyfikację w stosunku do pierwotnego projektu. Kompromisowy tekst dyrektywy Unshell wprowadza również znacząco zmodyfikowane wskaźniki minimalnego substratu majątkowo-osobowego oraz sposób uznania (w związku z brakiem ich spełnienia) danego podmiotu za fasadowy.

Dyrektywa w sprawie globalnego minimalnego poziomu opodatkowania (Pillar 2)

Bezpośrednio przed rozpoczęciem prezydencji szwedzkiej uchwalono dyrektywę Rady (UE) 2022/2523 z dn. 14 grudnia 2022 r. w sprawie zapewnienia globalnego minimalnego poziomu opodatkowania międzynarodowych grup przedsiębiorstw oraz dużych grup krajowych w Unii.

Termin implementacji dyrektywy przypada, co do zasady, na 31 grudnia 2023 r. Z uwagi na skomplikowaną materię i wagę dyrektywy, w ramach grupy roboczej WPIV Rady UE (Bezpośrednie opodatkowanie) prowadzono prace w zakresie interpretacji i praktycznych implikacji poszczególnych postanowień dyrektywy, mające na celu ułatwienie procesu implementacyjnego państwom członkowskim. Prace te miały również na celu zapewnienie dalszego jednolitego stosowania przepisów dyrektywy na terytorium UE oraz w relacjach z państwami trzecimi, jak również wyjaśnienie potencjalnych obszarów kolizji z Modelowymi Zasadami OECD, na których opierają się w bardzo dużym zakresie przepisy dyrektywy. W czasie trwania prezydencji szwedzkiej odbyło się siedem spotkań grupy WPIV w powyższym zakresie. Część ze wskazanych spotkań miało charakter techniczny (wyjaśniano wątpliwości merytoryczne w celu ułatwienia implementacji przepisów), natomiast niektóre spotkania miały charakter koordynacyjny (uzgodniono obszary kolizji z Modelowymi Zasadami OECD). Prace w tym zakresie są kontynuowane.

5.4.3.3. Współpraca administracyjna

Dyrektywa 2011/16/UE w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania

8 grudnia 2022 r. Komisja Europejska przedstawiła wniosek dotyczący dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę 2011/16/UE w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania (tzw. wniosek DAC8) (COM(2022) 707). Prezydencja szwedzka priorytetowo potraktowała prace nad wnioskiem DAC8 i zwróciła się do państw członkowskich o zakończenie niezbędnych prac przygotowawczych przed posiedzeniem Rady ECOFIN w maju 2023 r. W okresie styczeń – kwiecień 2023 r. prezydencja szwedzka zorganizowała 8 spotkań grupy roboczej Rady UE WPTQ, w których Polska aktywnie brała udział, przedstawiając swoje wątpliwości i prezentując możliwe rozwiązania.

Deklarowanym celem wniosku DAC8 jest zapewnienie sprawiedliwości podatkowej przez zapobieganie oszustwom podatkowym, uchylaniu się od opodatkowania i unikaniu opodatkowania, poprzez rozszerzenie wymiany informacji na działania związane z wykorzystaniem kryptoaktywów, a także poprzez zacieśnienie współpracy administracyjnej i poprawę wymiany informacji w kwestiach podatkowych. Realizacja powyższego celu nie byłaby możliwa na podstawie działań wyłącznie na poziomie krajowym. Wykorzystanie kryptoaktywów ma charakter transgraniczny, w związku z czym działania podejmowane jednostronnie przez niektóre państwa członkowskie mogłyby nie przynieść wydajnego i skutecznego rozwiązania. Działania na poziomie UE zapewniają spójność, zmniejszają obciążenie administracyjne podmiotów raportujących i organów podatkowych oraz są bardziej skuteczne jeżeli chodzi o eliminowanie potencjalnych luk prawnych (podatkowych) wynikających z różnic regulacyjnych w poszczególnych państwach członkowskich.

W ramach prac w Radzie UE Polska zgodnie ze stanowiskiem Rządu wyrażała poparcie i zmierzała do rozszerzenia wymiany informacji na zakres wykorzystania kryptoaktywów. Nadto jako istotną Polska podnosiła zgodność rozwiązań przyjętych w DAC8 z ramami wypracowanymi przez OECD i przedstawionymi w ramach dokumentu CARF¹³. Wyrażano również kierunkowe poparcie dla wymiany informacji o transgranicznych interpretacjach podatkowych dotyczących zamożnych osób fizycznych.

W zakresie zacieśnienia współpracy administracyjnej i poprawy wymiany informacji Polska zgłaszała względem wniosku uwagi, które w większości zostały uwzględnione (uwagi dotyczące publikacji listy celów wykorzystania informacji, rozszerzenia wymiany informacji do 5 kategorii spośród kategorii wyrażonych w art. 8 ust. 1 dyrektywy 2011/16/UE w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania – DAC, pozostawienia w tym przepisie tzw. klauzuli dostępności, a także dostępu do danych dotyczących rezydentów poszczególnych państw członkowskich).

Część z podnoszonych przez Polskę postulatów i uwag nie została w pełni uwzględniona – wśród nich należy wymienić postulat ujednoczenia minimalnego poziomu sankcji za naruszenia w obszarze wymiany informacji, wątpliwości wyrażane względem obowiązkowości wymieniania numeru TIN (ang. *Taxpayer Identification Number*) oraz wątpliwości wyrażane względem rozwiązania polegającego na wprowadzeniu centralnego rejestru dla wymiany informacji w obszarze kryptoaktywów. Polska jednak akceptuje częściowe nieuwzględnienie tych postulatów w duchu kompromisu, gdyż z perspektywy Polski nie przysłania to korzyści rysującego się porozumienia, wśród których najistotniejszą jest wdrożenie wymiany informacji podatkowych w obszarze kryptoaktywów.

Ponadto Polska wyrażała wątpliwości względem ambitnego, z uwagi na zakres inicjatywy, terminu implementacji. Polska zaakceptowała proponowany termin w zakresie kryptoaktywów, przy jednoczesnym uwzględnieniu okresów przejściowych w zakresie TIN, co do których obowiązki odroczone odpowiednio do 2028 r. bądź 2030 r. – zależnie od kategorii informacji wymienianych na podstawie dyrektywy, a także biorąc pod uwagę uwzględnienie postulatu Polski co do wymiany 5 kategorii informacji ujętych w art. 8 ust. 1 DAC.

Na posiedzeniu ECOFIN w dn. 16 maja 2023 r. Rada przyjęła podejście ogólne w sprawie projektu dyrektywy dotyczącej współpracy administracyjnej w obszarze opodatkowania.

5.4.3.4. Koordynacja unijnej polityki podatkowej

W okresie prezydencji szwedzkiej Polska aktywnie uczestniczyła w pracach związanych z koordynacją unijnej polityki podatkowej na forum grupy ds. kodeksu postępowania (opodatkowanie działalności gospodarczej) (ang. *Code of Conduct Group*, COCG) oraz grupy roboczej wysokiego szczebla do spraw podatkowych (ang. *High Level Working Party*, HLWP).

¹³ OECD (2022), *Crypto-Asset Reporting Framework and Amendments to the Common Reporting Standard*, OECD, Paris, <https://www.oecd.org/tax/exchange-of-tax-information/crypto-asset-reporting-framework-and-amendments-to-the-common-reporting-standard.htm>.

Prace w COCG koncentrowały się głównie w ramach podgrupy ds. zewnętrznych. Przeprowadzono kilka dyskusji horyzontalnych w kwestii przyszłości unijnego wykazu jurysdykcji niechętnych współpracy do celów podatkowych, m.in. pod kątem wzmocnienia procesu listingu poprzez wprowadzenie nowego kryterium 1.4 w zakresie przejrzystości podatkowej dotyczącego wymiany informacji na temat beneficjenta rzeczywistego (ang. *beneficial owner*). Polska konsekwentnie popierała ustanowienie silnego kryterium transparentności, które pozwoli na jak najszerszą identyfikację własności rzeczywistej w UE. COCG przyjęła również propozycję Komisji Europejskiej dotyczącą wprowadzenia monitoringu środków defensywnych przeciwko jurysdykcjom niewspółpracującym oraz rozszerzenia zakresu geograficznego unijnej listy.

W omawianym okresie Polska brała udział także w posiedzeniach grupy poświęconych cyklicznej aktualizacji unijnej listy, w tym ewaluacji zobowiązań podjętych przez jurysdykcje współpracujące do wdrożenia zasad dobrego zarządzania w kwestiach podatkowych (tzw. szara lista). Efektem wspomnianych prac, w tym czynnego udziału Polski w dyskusjach na forum COCG, jest ostatnia aktualizacja unijnego wykazu, przyjęta przez Radę 14 lutego 2023 r. W wykazie znalazło się 16 jurysdykcji, w tym Rosja ze względu na posiadanie szkodliwego reżimu międzynarodowych spółek holdingowych i niewypełnienie zobowiązań do dokonania reformy w terminie.

COCG przeprowadziła także analizę regulacji w dziedzinie opodatkowania działalności gospodarczej, notyfikowanych przez państwa członkowskie w ramach procedury *standstill*, w tym notyfikowanych przez Polskę w listopadzie 2022 r. zmian w zakresie reżimu spółek holdingowych (PL017). Dzięki bardzo dużemu zaangażowaniu polskich przedstawicieli we współpracę z COCG oraz Komisją Europejską, COCG zatwierdziła uzgodniony opis polskiego środka PL017.

W trakcie trwania prezydencji szwedzkiej przedstawione zostały również wyniki corocznego monitoringu rzeczywistych efektów poszczególnych środków podlegających kontroli. Zgodnie z oceną COCG, polski reżim *safe-harbour* (*2013 Guidance intermediate companies*) w 2019 r. został oceniony pozytywnie, jego monitoring będzie kontynuowany.

W ramach grupy roboczej wysokiego szczebla do spraw podatkowych HLWP kontynuowano dyskusje dotyczące zapewnienia efektywności podatkowej w pakiecie ViDA, który wykorzystuje postęp techniczny i cyfrowy celem dostosowania systemu VAT do gospodarki cyfrowej. Omawiano również kwestie dotyczące prac w kierunku wzmocnienia przejrzystości podatkowej dzięki efektywniejszej wymianie informacji podatkowych w zakresie propozycji dyrektywy Rady (UE) z dn. 8 grudnia 2022 r. zmieniającej dyrektywę 2011/16/UE w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania (DAC8). Rada ECOFIN w dn. 16 maja 2023 r. przyjęła podejście ogólne w sprawie tego projektu dyrektywy.

Na forum HLWP był podejmowany temat współpracy w dziedzinie podatków z ONZ. W dn. 16 maja 2023 r. zostało przesłane do ONZ wspólne stanowisko państw członkowskich, podkreślając rolę ONZ w międzynarodowej współpracy podatkowej. Przedstawiciel Polski wyraził poparcie dla tego stanowiska, podkreślając istotę rozwijania procesu współpracy z ONZ, z uwzględnieniem już obowiązujących instrumentów, aby unikać ich duplikowania. ONZ pełni ważną rolę, w tych obszarach gdzie nie ma innych forów w celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju. Istotne są solidne ramy podatkowe, dlatego Polska będzie popierać prace OECD w zakresie budowania potencjału (ang. *capacity-building*). W ramach dyskusji dotyczących możliwości i wyzwań związanych z transformacją cyfrową administracji podatkowej przedstawiciel zaznaczył, że Polska wykorzystuje digitalizację i zdobycze technologii, które wspierają minimalizację luki VAT, poprzez jednolity plik kontrolny, wymianę informacji online pomiędzy organami podatkowymi i sektorem finansowym. Dzięki temu luka i oszustwa VAT zostały w znacznym stopniu zmniejszone w Polsce. Obecnie Polska wykorzystuje doświadczenia w projektach na rzecz budowania potencjału i solidarności podatkowej z państwami afrykańskimi, które mają podobne problemy. Polska podjęła również działania w zakresie wsparcia w wypełnianiu zeznań podatkowych. W 2022 r. ponad 90% zeznań podatkowych zostało wystawionych elektronicznie. Polska administracja podatkowa przygotowuje wstępne zeznanie

podatkowe PIT i większość podatników wykorzystuje te dokumenty. Przedstawiciel podkreślił również zaangażowanie Polski na arenie międzynarodowej, w ramach programu FISCALIS, tzn. przewodniczenie grupy roboczej TADEUS.

5.4 Unia celna

Podczas prezydencji szwedzkiej pracowano nad szeregiem kluczowych projektów legislacyjnych, które były przedmiotem negocjacji podczas spotkań organów przygotowawczych Rady Unii Europejskiej zajmujących się kwestiami celnymi, m.in. grup roboczych Rady UE ds. Unii celnej (ang. *Customs Union Working Party*, CUG) i ds. przestrzegania prawa – format Służba Celna (ang. *Law Enforcement Working Party*, LEWP-Customs).

Priorytetami prezydencji szwedzkiej w pracach grupy roboczej ds. Unii celnej były prace legislacyjne nad projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie środków dotyczących przywozu, wywozu i tranzytu broni palnej, jej istotnych komponentów oraz amunicji i wdrażające art. 10 Protokołu Narodów Zjednoczonych przeciwko nielegalnemu wytwarzaniu i obrotowi bronią palną, jej częściami i komponentami oraz amunicją, uzupełniającego Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej. Polska generalnie popiera wniosek dotyczący przedmiotowego rozporządzenia i działania dla ustanowienia na poziomie unijnym koniecznych ram prawnych. Na obecnym etapie trwają prace nad uzgodnieniem tekstu kompromisowego prezydencji.

W ramach prac grupy uzgodniono także rozporządzenia taryfowe, tj. projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie (UE) 2021/2283 w sprawie niektórych produktów rolnych i przemysłowych oraz projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie (UE) 2021/2278 zawieszające cła wspólnej taryfy celnej na niektóre produkty rolne i przemysłowe. Zostały one przyjęte przez Radę UE w dn. 16 czerwca 2023 r. (oba akty stosuje się od dnia 1 lipca 2023 r.).

Głównymi priorytetami prezydencji szwedzkiej w grupie roboczej ds. przestrzegania prawa – format Służba Celna były:

- opracowanie projektu rezolucji Rady w sprawie współpracy celnej w zakresie egzekwowania prawa i jej wkładu w bezpieczeństwo wewnętrzne UE;
- opracowanie projektu strategii dotyczącej współpracy w dziedzinie egzekwowania prawa celnego i jej wkładu w bezpieczeństwo wewnętrzne UE;
- przyjęcie dokumentu pn. *Situational Awareness Paper 2023 – SAP 2023* (jest to dokument opisujący ryzyka występujące w otoczeniu funkcjonowania unijnych Służb Celnych, który będzie podstawą opracowania kolejnego Planu Działania ww. grupy roboczej na lata 2024-2025).

Rezolucja oraz strategia zostały przyjęte przez Radę ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w dn. 8 czerwca 2023 r. Dokument SAP 2023 został z kolei zatwierdzony przez grupę LEWP-Customs na posiedzeniu, które odbyło się 8 maja 2023 r.

W czasie prezydencji szwedzkiej odbyły się 2 posiedzenia grupy roboczej wysokiego szczebla Dyrektorów Generalnych ds. celnych w Radzie UE z udziałem Zastępcy Szefa KAS. Gremium debatowało przede wszystkim nad możliwościami wsparcia dla Ukrainy z perspektywy celnej oraz wymieniło pierwsze poglądy na temat propozycji Komisji dot. pakietu reform celnych.

Warto także zwrócić uwagę na kwestie relacji międzynarodowych, zwłaszcza z państwami należącymi do Partnerstwa Wschodniego. W czasie prezydencji szwedzkiej odbyły się trzy posiedzenia podkomitetów współpracy celnej, z aktywnym udziałem przedstawicieli Polski, w tym Krajowej Administracji Skarbowej. W trakcie spotkań z Armenią, Kazachstanem i Gruzją prezentowano postęp w harmonizacji regulacji celnych oraz dzielono się najlepszymi przykładami dobrych praktyk w pracy organów celnych.

Prezydencja szwedzka miała także w planach zaawansować prace nad zapowiadany przez Komisję pakietem reform dot. unii celnej, jednak z uwagi na fakt, że termin jego publikacji przez Komisję przesunął się i finalnie przypadł na 17 maja 2023 r., właściwe prace legislacyjne w Radzie rozpoczną się już w ramach następującej po niej prezydencji hiszpańskiej.

5.5 Relacje z krajami trzecimi

Podczas prezydencji szwedzkiej Polska aktywnie uczestniczyła w dyskusjach na temat przyszłości polityki **Partnerstwa Wschodniego**, opowiadała za zbliżeniem Ukrainy, Mołdawii i Gruzji do UE, podkreślała znaczenie współpracy w ramach Partnerstwa Wschodniego z Armenią i Azerbejdżanem oraz z białoruskimi siłami demokratycznymi. Polska akcentowała znaczenie polityki Partnerstwa Wschodniego stanowiącej jedyną ramę dla unijnej polityki wschodniej, lecz jednocześnie podkreślała potrzebę dostosowania jej do nowej sytuacji spowodowanej agresją rosyjską wobec Ukrainy. Polska podkreślała znaczenie wyzwań regionalnych, w tym w zakresie zagrożeń hybrydowych, cyberbezpieczeństwa i komunikacji strategicznej (przeciwdziałanie propagandzie i dezinformacji ze strony Rosji). W odniesieniu do państw stowarzyszonych podkreślała potrzebę wspierania ich stopniowej integracji z jednolitym rynkiem unijnym oraz włączania ich w polityki sektorowe. Polska poparła uproszczenie mechanizmów Partnerstwa Wschodniego i otwarcie się na rozwój kontaktów z nowymi partnerami z regionu Bałkanów Zachodnich, Morza Czarnego i Azji Centralnej. W tym kontekście podkreślała znaczenie współpracy w ramach szeroko rozumianej konektywności (odbudowa, rozbudowa infrastruktury transportowej, energetycznej oraz cyfrowej). Polska podtrzymywała także dialog z białoruskim społeczeństwem obywatelskim i opozycją demokratyczną wykorzystując format Partnerstwa Wschodniego.

Podczas prezydencji szwedzkiej Polska konsekwentnie opowiadała się za utrzymaniem wysokiej dynamiki procesu akcesyjnego państw tzw. Trio Partnerstwa Wschodniego - **Ukrainy, Mołdawii i Gruzji**. Dzięki dodatkowej opinii KE przedstawionej w czerwcu 2023 r. kraje Trio uzyskały wskazówki pomocne dla uzyskania lepszej kompleksowej oceny w pakiecie rozszerzeniowym KE jesienią 2023 r. i zbliżenia się w ten sposób do kolejnego etapu procesu akcesyjnego. Polska wspólnie z Czechami, Estonią, Irlandią, Litwą, Łotwą, Rumunią i Słowacją wystosowała *non-paper* dot. dalszych kroków w kwestii wsparcia Ukrainy, Mołdawii i Gruzji na drodze do akcesji do UE. Polska opowiadała się konsekwentnie za podjęciem decyzji o rozpoczęciu negocjacji akcesyjnych z **Republiką Mołdawii**. Jednocześnie wspierała Mołdawię w spełnianiu wymogów dot. reform oraz uzyskiwaniu większej samodzielności kraju w sprawach gospodarczych. Polska wsparła utworzenie misji UE, obliczonej na zwiększenie odporności państwa mołdawskiego na zagrożenia dla jego stabilności. Eksperti polscy wspierają władze Mołdawii w dziedzinie budowania nowoczesnej administracji publicznej. W trakcie prezydencji Szwecji, Polska utrzymywała swoje zaangażowanie w promowanie europejskich dążeń **Gruzji**, pomimo skomplikowanej sytuacji wewnętrznej w tym kraju, związanej przede wszystkim z kontrowersyjną polityką Gruzji wobec Rosji, trendami wskazującymi na brak spójności pomiędzy integracyjnymi deklaracjami gruzińskich władz z ich praktyką polityczną (np. podjęta w marcu 2023 r. i zaniechana po protestach inicjatywa ustawodawcza dot. tzw. „prawa o zagranicznych agentach”), dużą polaryzacją polityczną i społeczną oraz ciężką sytuacją przebywającego w areszcie byłego prezydenta Gruzji M. Saakaszwilego.

Polska popierała także utrzymanie wysokiej dynamiki procesu rozszerzenia w regionie **Bałkanów Zachodnich**. W okresie prezydencji szwedzkiej nie odnotowano formalnych postępów państw regionu; pomimo tego dynamika procesu utrzymała się na wysokim poziomie. Państwa kandydujące skupiły się na implementacji unijnych reform, a UE wspierała te starania poprzez delegatury UE i wizyty urzędników. Prezydencja szwedzka regularnie uwzględniała politykę rozszerzenia w agendach rozmów bilateralnych i multilateralnych, a także wzmożyła kontakty z państwami Bałkanów Zachodnich. W związku z decyzją Rady Europejskiej z dn. 15 grudnia 2022 r., która potwierdziła przyznanie Bośni i Hercegowinie statusu państwa kandydującego do UE, podtrzymywaliśmy nasze poparcie dla postępów tego kraju na drodze do otwarcia negocjacji akcesyjnych, przy jednoczesnym podkreśleniu konieczności przyspieszenia procesu reform wewnętrznych realizujących 14-punktowy plan KE.

Pomimo niepokojącej retoryki Republiki Serbskiej wyrażaliśmy także nadzieję na efektywne wykorzystanie czasu przed kolejnymi wyborami na działania reformatorskie. W odniesieniu do wniosku o członkostwo Kosowa w UE, który władze Kosowa przekazały jeszcze na ręce prezydencji czeskiej, prezydencja szwedzka przeprowadziła jedynie punktowe konsultacje, głównie z państwami członkowskimi, które nie uznają niepodległości Kosowa (tzw. *non-recognizers*). Równocześnie zaostrzenie konfliktu w Północnym Kosowie spowodowało zatrzymanie dalszych działań w tej sprawie. Zaangażowanie Polski w integrację europejską Bałkanów Zachodnich było także tradycyjnie realizowane przez projekty polityczno-rozwojowe.

W okresie szwedzkiej prezydencji w Radzie UE Polska kontynuowała zaangażowanie w budowanie i utrzymanie relacji z państwami **południowego sąsiedztwa** UE. W kontekście trwającej na Ukrainie wojny Polska w okresie trwania prezydencji szwedzkiej przekonywała partnerów, w tym w szczególności Izrael do zwiększenia rozmiarów i zakresu wsparcia dla Ukrainy. Prezydencja szwedzka aktywnie zaangażowała się w pomoc **Turcji i Syrii**, które w lutym zostały dotknięte silnym trzęsieniem ziemi: prezydencja zdecydowała o niezwłocznej aktywacji unijnego mechanizmu reagowania kryzysowego (IPCR), co pozwoliło na koordynację środków wsparcia na szczeblu UE. Ponadto, wraz z KE zorganizowała w marcu konferencję darczyńców na rzecz mieszkańców Turcji i Syrii. Polska była aktywnie zaangażowana w niesienie pomocy osobom poszkodowanym w trzęsieniu ziemi, wspierając poszukiwania (zaangażowanie ratowników m. in. Polskiej Ciężkiej Grupy Poszukiwawczo-Ratowniczej HUSAR) oraz przekazując pomoc rzeczową.

Podczas prezydencji szwedzkiej Polska wraz z innymi państwami członkowskimi wspierała kontynuację realizacji kompleksowego programu transatlantycznej współpracy. W pierwszym półroczu 2023 r. UE i **USA** kontynuowały relacje handlowe i prace w ramach Rady UE-USA ds. Handlu i Technologii (TTC), a w maju miało miejsce kolejne posiedzenie TTC w Luleå w Szwecji. Polska na różnych szczeblach konsekwentnie popierała zaangażowanie UE w prace formatu TTC stanowiącego z naszej perspektywy jednoznacznie pozytywny przejaw uszczegóławiania i rozbudowy transatlantycznej agendy, a także narzędzie do wygaszania potencjalnych sporów w relacjach Europy z USA.

Podczas prezydencji szwedzkiej Polska aktywnie uczestniczyła w licznych formalnych i nieformalnych rozmowach dot. **Chin**, które prowadzone były na każdym szczeblu koordynacji unijnej. Czynnikiem silnie wpływającym na kształt debaty pozostawała trwająca agresja Rosji na Ukrainę. Polska regularnie wyrażała daleko idący krytycyzm wobec wysoce niejednoznacznej postawy Pekinu wobec konfliktu. Podobnie jak pozostałe państwa członkowskie UE, Polska podtrzymywała aktualność stosowanej od 2019 r. typologii relacji z Chinami, opierającej się o partnerstwo, konkurencję i systemową rywalizację – z naciskiem na rosnącą systemową rywalizację. Polska podkreślała słuszność ograniczania uzależniania gospodarki UE, wskazując jednocześnie na dalszą potrzebę działań na rzecz wyrównywania warunków konkurencji gospodarczej. Niezmiennie Polska opowiadała się za ścisłą współpracą UE ze Stanami Zjednoczonymi.

Podczas prezydencji szwedzkiej Polska wskazywała na konieczność podejmowania działań na rzecz walki z rosyjską dezinformacją w wymiarze globalnym, w tym w **Ameryce Łacińskiej i na Karaibach** (AŁiK) i potrzebę budowania właściwej narracji w regionie, zważywszy na jego specyfikę i uwarunkowania historyczne i polityczne. Polska aktywnie uczestniczyła w prowadzonych przez szwedzką prezydencję przygotowaniach do szczytu głów państw i rządów UE – CELAC. W trakcie prezydencji szwedzkiej Polska zorganizowała spotkania z przedstawicielami **państw afrykańskich**, służące m.in. przeciwdziałaniu dezinformacji prowadzonej przez Rosję. Ponadto w czerwcu 2023 r. prezydent A. Duda spotkał się z prezydentami Komorów, Zambii i RPA w związku z misją mediacyjną afrykańskich przywódców do Ukrainy i Rosji.

W ramach dyskusji dotyczących relacji UE z **Indiami** podczas prezydencji szwedzkiej, Polska sygnalizowała niezadowolony z „neutralnego” podejścia Nowego Delhi do inwazji Rosji na Ukrainę, wskazując jednocześnie na znaczenie tego kraju dla UE jako kluczowego partnera politycznego i gospodarczego w Azji Południowej, o rosnącym znaczeniu w sprawach bezpieczeństwa globalnego,

również w kontekście przewodnictwa Indii w G20. Podkreślaliśmy, że zależy nam na utrzymaniu dobrych relacji dwustronnych z Indiami oraz współpracy na rzecz promowania wolności, demokracji i porządku międzynarodowego opartego o zasady, a także efektywnego multilateralizmu. Polska z zadowoleniem odnotowała ustanowienie Rady ds. Handlu i Technologii UE-Indie i jej pierwsze posiedzenie, które odbyło się w maju 2023 r. W ramach współpracy UE-ASEAN podczas prezydencji szwedzkiej, Polska konsekwentnie prezentowała negatywne konsekwencje rosyjskiej agresji na Ukrainę dla pokoju i stabilności na arenie międzynarodowej, a także zabiegała o poparcie państw regionu dla rezolucji ONZ w kwestiach ukraińskich. Polska podnosiła ponadto sprawę zmniejszania barier handlowych z krajami ASEAN oraz ułatwienia współpracy gospodarczej, w tym w zakresie współpracy energetycznej. Polska angażowała się również w inicjatywy unijne mające na celu wzmocnienia współpracy w ramach unijnej strategii wobec Indo-Pacyfiku uczestnicząc m.in. w II Forum ministerialnych współorganizowanym przez prezydentkę szwedzką w Sztokholmie w maju 2023 r.

5.6 Relacje pomiędzy UE a Wielką Brytanią

Pierwsza połowa 2023 r. w relacjach pomiędzy UE a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej to okres przełomu w negocjacjach wokół wdrażania Protokołu Irlandzkiego. Utrzymana została również centralna rola grupy roboczej ds. Zjednoczonego Królestwa, jako ciała koordynującego dla wszystkich aspektów relacji UE-ZK.

W dn. 28 lutego 2023 r. Przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen oraz premier Zjednoczonego Królestwa Rishi Sunak ogłosili w Windsorze zawarcie porozumienia politycznego – Porozumienia Windsorskiego (ang. *Windsor Framework*) pomiędzy Komisją Europejską a rządem Zjednoczonego Królestwa na temat wdrażania Protokołu dot. Irlandii i Irlandii Północnej (NIP), stanowiącego część Umowy o Wystąpieniu (ang. *Withdrawal Agreement*, WA). Kompromis możliwy był dzięki dobrej woli po obu stronach.

Prezydencja szwedzka utrzymała kluczową zasadę w negocjacjach ze Zjednoczonym Królestwem, tj. zachowanie jednolitego stanowiska przez wszystkie państwa członkowskie oraz zagwarantowanie integralności Jednolitego Rynku. Utrzymano też inne zasady nakreślone przez Radę Europejską w 2017 r., tj. państwo trzecie nie może korzystać z praw, jakie mają państwa członkowskie, należy utrzymać równowagę praw i obowiązków. Celem strony brytyjskiej było znalezienie rozwiązań, które umożliwią płynny przepływ towarów pomiędzy Wielką Brytanią a Irlandią Północną i potwierdzą integralność terytorium i rynku Zjednoczonego Królestwa.

Jednocześnie, w ramach grupy roboczej ds. Zjednoczonego Królestwa (ang. *Working Party on the United Kingdom*, WPUK) toczyły się prace związane z zapewnieniem właściwego stosowania i wykonania Umowy o wystąpieniu oraz Umowy o handlu i współpracy (TCA) poprzez przygotowanie unijnego stanowiska na potrzeby organizacji posiedzeń wspólnie zarządzanych ze Zjednoczonym Królestwem organów umownych (Komitet Wspólny, Rada Partnerstwa, sektorowe komitety specjalne).

Dodatkowe prace i osiągnięcia w okresie prezydencji szwedzkiej:

- bieżący monitoring wszystkich aspektów współpracy, zarówno pod kątem wdrażania dwóch umów (WA oraz TCA), jak i warunków wspólnych relacji (w tym legislacji brytyjskiej, szczególnie pod kątem równych warunków konkurencji, ang. *Level Playing Field*);
- realizacja zobowiązań wynikających z WF, m.in. przyjęcie rozporządzeń o lekach, unijnych kontyngentach taryfowych (TRQ) dla stali, kontrolach sanitarnych i fitosanitarnych (SPS);
- przyjęcie porozumienia, ang. *Memorandum of Understanding*, w obszarze współpracy regulacyjnej dot. usług finansowych;
- odblokowanie dyskusji na temat potencjalnych pól współpracy w przyszłości (wskazywane na różne aspekty polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz mobilności, ale przede wszystkim wykorzystanie pełnego potencjału TCA). Dyskusja na poziomie Komitetu Stałych Przedstawicieli (Coreper II) wskazała horyzontalne zasady rozbudowywania pól obszarów współpracy UE i Zjednoczonego Królestwa.

- uruchomienie procedury ws. utworzenia forum współpracy w zakresie wymiany informacji w obszarze konkurencyjności;
- rozpoczęcie dyskusji dot. strukturyzowanych dialogów przewidzianych w TCA (dialog ws. cyberbezpieczeństwa oraz ws. walki z terroryzmem) – finalizacja przypadnie w okresie prezydencji hiszpańskiej;
- rozpoczęcie prac nad środkami autonomicznymi EURATOM (uzupełniające rozporządzenie do przyjętego w okresie prezydencji czeskiej);
- stan relacji między UE i Zjednoczonym Królestwem został omówiony na poziomie Rady do Spraw Ogólnych w dn. 6 lutego 2023 r.

W trakcie trwania prezydencji szwedzkiej pojawiły się problemy z wdrażaniem obszaru praw obywateli (WA). W styczniu brytyjski resort spraw wewnętrznych (ang. *Home Office*) powiadomił o nagłej i opóźnionej o nawet 18 miesięcy aktualizacji statusu obywateli aplikujących w ramach systemu osiedleńczego dla obywateli Unii Europejskiej (ang. *EU Settlement Scheme, EUSS*), co rodzi skutki konieczności zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Mimo stanowczego i jednolitego stanowiska UE, Zjednoczone Królestwo nie zrezygnowało z odyskiwania świadczeń, jak również nie dostarczyło kompletnych wyjaśnień dot. kwantyfikacji skutków błędów w systemie. Ponadto, niespiesznie podjęło prace nad wdrażaniem wyroku sądu brytyjskiego ws. braku podstaw upływu statusu tymczasowego (ang. *pre-settled*). Rozmowy unijno-brytyjskie miały charakter wielopoziomowy (KE/ESDZ/EUDEL – *Foreign, Commonwealth and Development Office/Home Office*), jednak nie doprowadziły do rezultatów oczekiwanych przez państwa członkowskie. Wątek praw obywateli stał się regularnym punktem obrad WPUK, co odzwierciedla wagę tematu dla państw członkowskich, w tym dla Polski. Podczas przeprowadzonego spotkania Komitetu Specjalnego ds. wdrażania praw obywateli (25 maja) Zjednoczone Królestwo zaprezentowało bardzo zdystansowane stanowisko mimo stanowczej prezentacji oczekiwań UE.

Ze względu na zgłaszane przez stronę brytyjską wątpliwości dot. warunków finansowania nie udało się – wbrew oczekiwaniom szeregu państw członkowskich i oferty UE stowarzyszenia z dniem 1 stycznia 2023 r. z odliczeniem składek za dwa pierwsze lata WRF 2021-2027 – sfinalizować porozumienia ws. stowarzyszenia ZK do programów unijnych. Rozmowy będą kontynuowana podczas prezydencji hiszpańskiej.

5.7 Polityka rozwojowa

Podczas prezydencji szwedzkiej Polska brała aktywny udział w pracach poświęconych współpracy na rzecz rozwoju. Podczas posiedzeń Rady do Spraw Zagranicznych w formacie Ministrów ds. współpracy rozwojowej Polska podnosiła m.in. postulaty większego wsparcia na rzecz Ukrainy, w tym szybkiego wypracowania unijnego mechanizmu na rzecz odbudowy Ukrainy, usprawnienia Korytarzy Solidarnościowych w celu dostaw ukraińskiego zboża do państw najbardziej dotkniętych niedoborami żywności oraz uwzględnienia projektów na rzecz Partnerstwa Wschodniego w strategii Global Gateway. W ramach grupy roboczej ds. krajów Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) głównym zadaniem podczas szwedzkiej prezydencji było wznowienie prac na finalizację „Umowy o partnerstwie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a członkami Organizacji Państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku, z drugiej strony” (tzw. **umowa post-Kotonu**). Podczas prowadzonych przez szwedzką prezydentkę prac nad decyzją Rady ws. podpisania umowy post-Kotonu Polska zabiegała o uwzględnienie w relacjach UE z krajami AKP kwestii globalnych skutków rosyjskiej agresji na Ukrainę, przede wszystkim w odniesieniu do bezpieczeństwa żywnościowego w krajach AKP.

5.8 Polityka transportowa

Kwestie horyzontalne w transporcie

Prezydencja szwedzka rozpoczęła w kwietniu 2023 r. trilogi ws. **projektu rozporządzenia ws. unijnych wytycznych dotyczących rozwoju sieci TEN-T**. Pomimo zgody Rady i PE co do znaczenia projektu, w wielu kwestiach stanowiska instytucji znacząco odbiegają od siebie. W zgodzie ze stanowiskiem PL,

prezydencja szwedzka podkreślała w negocjacjach przede wszystkim zasadność utrzymania przepisów pozwalających na odstępstwa od wymagań rozporządzenia oraz zachowania odpowiedniej elastyczności i proporcjonalności wymagań. Prezydencji szwedzkiej nie udało się doprowadzić do ostatecznego porozumienia i prace nad tym priorytetowym dla Polski projektem będą kontynuowane przez prezydencję hiszpańską.

14 lutego 2023 r. w Warszawie Ministerstwo Infrastruktury zorganizowało międzynarodową konferencję pn. „Redefinicja łańcuchów logistycznych w świetle nowej polityki transportowej TEN-T”, z udziałem m.in. Prezydenta RP Andrzeja Dudy, szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Marka Kuchcińskiego oraz ministra infrastruktury Andrzeja Adamczyka. W dyskusjach podkreślono konieczność dalszego rozwoju infrastruktury na osi północ-południe, co zapewni bezpieczeństwo państwom położonym przy zewnętrznej granicy UE i na wschodniej flance NATO (Via Carpatia, Via Baltica, Rail Baltica, a w przeszłości także Rail Carpatia).

Polska aktywnie uczestniczyła w prowadzonych przez prezydencję szwedzką negocjacjach z PE w sprawie **projektu dyrektywy w sprawie ram wdrażania inteligentnych systemów transportowych (ITS)**. Podczas trilogu w dniu 8 czerwca 2023 r. osiągnięto wstępne porozumienie, przyjmując 24-miesięczny termin na transpozycję dyrektywy. Wynegocjowany tekst wypełnia zasadnicze postulaty Polski.

Prezydencja szwedzka przyjęła **konkluzje Rady w odniesieniu do sprawozdania specjalnego nr 08/2023 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego pt. „Intermodalny transport towarowy: UE wciąż daleko od przeniesienia większości przewozów towarowych z dróg”**. Polska zgodziła się z treścią konkluzji Rady i oczekuje na nadchodzące inicjatywy ustawodawcze (w szczególności w ramach tzw. pakietu dot. zielonego transportu towarowego), które mogą stanowić kolejną okazję do zbudowania lepiej zintegrowanego, bardziej zrównoważonego i bardziej konkurencyjnego intermodalnego systemu transportu towarowego w UE.

W czasie prezydencji szwedzkiej Polska kontynuowała swoje zaangażowanie ukierunkowane na zapewnienie obsługi przewozów przez terytorium Polski towarów, w tym w szczególności rolno-spożywczych, w ramach unijnej **inicjatywy Korytarzy Solidarności**. W trakcie spotkań na wszystkich szczeblach procesu decyzyjnego UE przedstawiciele Polski podkreślali, że do dalszego zwiększania efektywności przewozów towarowych przez polsko-ukraińską granicę niezbędne są kosztowne inwestycje w infrastrukturę transportową. Kwestia ta była jednym z kluczowych zagadnień podnoszonych w trakcie międzynarodowej konferencji organizowanej przez Ministerstwo Infrastruktury we współpracy z Międzynarodowym Forum Transportu (ITF) „Dialog Wysokiego Szczebla dla Ukrainy: łączenie Ukrainy z Europą i światem – odbudowa i rozwój zrównoważonej infrastruktury transportowej i wydajnych łańcuchów dostaw”, która odbyła się w dniach 29-30 marca 2023 r. w Rzeszowie. Podczas konferencji m.in. przedstawiono wspólne oświadczenie 36 ministrów ds. transportu, dotyczące m.in. potrzeby międzynarodowego wsparcia rozwoju infrastruktury transportowej regionu pogranicza Unii Europejskiej, w tym Polski i Ukrainy.

Transport drogowy

Prezydencja szwedzka rozpoczęła prace w grupie roboczej nad trzema projektami wchodzącymi w skład opublikowanego 1 marca 2023 r. pakietu bezpieczeństwa ruchu drogowego, tj. projektem rewizji dyrektywy ws. praw jazdy; projektem dyrektywy ws. ogólnounijnych skutków niektórych zakazów prowadzenia pojazdów; projektem rewizji dyrektywy ws. ułatwień w zakresie transgranicznej wymiany informacji dotyczących przestępstw lub wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu ruchu drogowego.

W odniesieniu do **projektu rewizji dyrektywy w sprawie praw jazdy** Polska kierunkowo poparła zaproponowane rozwiązania w zakresie, w jakim prowadzą one do zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz usprawnienia procesu uzyskiwania uprawnień do kierowania pojazdami. Jednocześnie w trakcie prac nad przedmiotowym wnioskiem legislacyjnym Polska dąży do modyfikacji rozwiązań dotyczących: zapewnienia odpowiedniego okresu przejściowego dla wprowadzenia mobilnych

(elektronicznych) praw jazdy; zapewnienia elastyczności państwom członkowskim do ustalenia granicy wieku dla kierowania pewnymi kategoriami pojazdów, w szczególności zmniejszenia wymaganego wieku dla kierowców posiadających świadectwo kwalifikacji zawodowej kategorii D do 18 roku życia; zapewnienia elastyczności państwom członkowskim w zakresie określenia administracyjnych okresów ważności praw jazdy; rozszerzenia możliwości jazdy w towarzystwie innego kierowcy dla kierowców w wieku 17-18 lat również w zakresie kategorii prawa jazdy CE.

W odniesieniu do **projektu dyrektywy w sprawie ogólnounijnych skutków niektórych zakazów prowadzenia pojazdów** Polska, co do zasady, poparła cel przedmiotowego wniosku ustawodawczego, w tym rozwiązań, które miałyby przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego i ułatwienia swobodnego przepływu osób w Unii Europejskiej. Jednak mając na uwadze zbyt szeroki i przez to nieprecyzyjny zakres ogólnounijnego zakazu prowadzenia pojazdu jako tożsamej sankcji za zachowanie określone w niejednorodnym katalogu naruszeń zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym, tj. uregulowanych w przepisach krajowych poszczególnych państw członkowskich często w sposób odmienny, proponowane rozwiązania Polska oceniła negatywnie.

Prezydencja szwedzka rozpoczęła prace nad **projektem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2015/413 ws. ułatwień w zakresie transgranicznej wymiany informacji dotyczących przestępstw lub wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu ruchu drogowego**. Polska wyrażała poparcie dla celu inicjatywy Komisji Europejskiej, jednocześnie zgłaszając szczegółowe pytania i zastrzeżenia. Podczas posiedzenia Rady UE ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii w dn. 1 czerwca 2023 r. Polska poparła przyjęcie sprawozdania z postępu prac uznając, że przygotowany przez prezydencję szwedzką dokument trafnie podsumowuje przebieg prac i opisuje główne kwestie sporne, w tym także te podnoszone przez Polskę. Należą do nich m.in. zagadnienie rozszerzenia zakresu projektu na inne wykroczenia drogowe, zabezpieczenia dostępu właściwych organów do danych rejestracyjnych pojazdów, aby zapewnić ochronę danych czy też ograniczenia potencjalnego obciążenia administracji publicznych pracą związaną z udzielaniem pomocy innym państwom członkowskim w identyfikacji kierowcy popełniającego wykroczenie.

W odniesieniu do **rewizji rozporządzenia w sprawie czasu pracy w sektorze okazjonalnego przewozu osób** Polska poparła potrzebę dostosowania przepisów dotyczących minimalnych wymogów w zakresie minimalnych przerw oraz dziennego i tygodniowego okresu odpoczynku w sektorze okazjonalnego przewozu drogowego osób oraz wyjścia naprzeciw oczekiwaniom i postulatam artykułowanym w tym zakresie również przez polskie środowisko transportowe. Polska pozytywnie odniosła się do propozycji zmian zmierzających do zapewnienia bardziej elastycznego rozłożenia przerw i okresów odpoczynku oraz ustanowienia równego traktowania międzynarodowych i krajowych okazjonalnych przewozów osób.

W odniesieniu do **rewizji dyrektywy w sprawie klasy emisji CO₂ pojazdów ciężkich z przyczepami**, w trakcie prac Polska zwróciła uwagę na fakt, że projekt nie może pod pretekstem doprecyzowania dyrektywy 1999/62 wprowadzać rozwiązań powodujących zwiększenie biurokratycznych i finansowych obowiązków nakładanych na państwa członkowskie i użytkowników dróg innych niż dotyczących statusu przyczep i jego relewantności dla taryfikatora opłat. Polska zapowiedziała, że w razie pojawienia się w toku prac Rady UE kolejnych propozycji, które miałyby zostać objęte zakresem wniosku, stanowisko będzie wstępnie negatywne dla rozszerzenia zakresu. W opinii Polski kluczową kwestią w ramach zmian dyrektywy jest poszanowanie postanowień obowiązujących umów koncesyjnych, co jest możliwe do osiągnięcia poprzez wprowadzenie do projektowanej dyrektywy stosownych przepisów przejściowych.

Harmonizacja techniczna – pojazdy silnikowe

Podczas prezydencji szwedzkiej Polska brała aktywny udział w pracach nad projektem **rozporządzenia w sprawie homologacji typu pojazdów silnikowych i silników oraz układów, części i oddzielnych zespołów technicznych przeznaczonych dla takich pojazdów, w odniesieniu do ich emisji i wytrzymałości akumulatora (Euro 7) uchylającego rozporządzenie (WE) nr 715/2007 i (WE) nr**

595/2009. Polska wskazuje na konieczność ponownej weryfikacji i urealnienia dat wejścia w życie projektowanego rozporządzenia oraz na zasadność ustanowienia satysfakcjonującego dla wszystkich stron okresu przejściowego. Przyjęcie projektu o niezmiennych zapisach będzie miało negatywne skutki dla użytkowników pojazdów poprzez ograniczenie ich dostępności na skutek wzrostu cen, co w konsekwencji będzie prowadziło do ograniczenia mobilności obywateli, szczególnie w regionach o mniejszym zaludnieniu i mniejszych dochodach. Przed posiedzeniem Rady ds. Transportu (TTE) w dniu 1 czerwca 2023 r., z inicjatywy Republiki Czeskiej, ministrowie ds. transportu Bułgarii, Czech, Francji, Węgier, Włoch, Polski, Rumunii i Słowacji zatwierdzili wspólny dokument roboczy w sprawie wniosku dotyczącego nowych norm emisji EURO 7 dla pojazdów. Celem tego nieoficjalnego dokumentu jest zwrócenie uwagi na najbardziej problematyczne aspekty wniosku i skutki nowych wymogów sformułowanych przez Komisję Europejską.

Transport morski

Podczas prezydencji szwedzkiej zakończyły się trilogi projektu **rozporządzenia w sprawie stosowania paliw odnawialnych i niskoemisyjnych w transporcie morskim oraz zmieniającego dyrektywę 2009/16/WE (Inicjatywy FuelEU Maritime)**. Polska podczas negocjacji zwracała uwagę na konieczność niepodwyższania już ambitnych celów redukcji emisji oraz potrzebę wypracowania globalnych rozwiązań w ramach Międzynarodowej Organizacji Morskiej. Polska zwróciła też uwagę na potrzebę spójnego podejścia do wszystkich wniosków zawartych w pakiecie *Fit for 55*, zwłaszcza na ścisłe powiązanie FuelEU Maritime z regulacjami zawartymi w projekcie rozporządzenia o rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych (AFIR) oraz projekcie dyrektywy w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (RED). Biorąc pod uwagę szerszy kontekst tych regulacji wynikający z powiązań w ramach pakietu *Fit for 55*, Polska sprzeciwiła się przyjęciu tej inicjatywy.

Pod koniec prezydencji szwedzkiej Komisja Europejska opublikowała pakiet bezpieczeństwa morskiego, na który składa się pięć wniosków:

- projekt dyrektywy zmieniającej dyrektywę 2009/18/WE ustanawiającą podstawowe zasady regulujące dochodzenia w sprawach wypadków w sektorze transportu morskiego i zmieniającą dyrektywę 1999/35/WE oraz dyrektywę 2002/59/WE;
- projekt dyrektywy zmieniającej dyrektywę 2009/21/WE ws. sprawie zgodności z wymaganiami dotyczącymi państwa bandery;
- projekt dyrektywy zmieniającej dyrektywę 2009/16/WE sprawie kontroli przeprowadzanej przez państwo portu;
- projekt dyrektywy zmieniającej dyrektywę 2005/35/WE w sprawie zanieczyszczenia pochodzącego ze statków oraz wprowadzenia sankcji w przypadku naruszenia prawa;
- projekt rozporządzenia ws. Europejskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa na Morzu i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1406/2002.

Prace nad pierwszym z nich (badanie wypadków) rozpoczęły się w trakcie prezydencji szwedzkiej i kontynuowane są przez prezydencję hiszpańską, obok prac nad pozostałymi dossier pakietu morskiego.

W ramach grupy roboczej Rady ds. morskich w formacie Europejska Strategia Bezpieczeństwa na Morzu (WP EUMSS) podczas prezydencji szwedzkiej rozpoczęto proces **rewizji Europejskiej Strategii Bezpieczeństwa na Morzu (EUMSS)** i jej planu działania. W trakcie prac nad aktualizacją strategii Polska zgłaszała uwagi w zakresie m.in. zapewnienia priorytetowego ujęcia ochrony morskiej infrastruktury krytycznej oraz współpracy UE-NATO w obszarze bezpieczeństwa morskiego, jak również konieczności kompleksowego ujęcia działań UE w odniesieniu do problemu zatopionej broni oraz materiałów niebezpiecznych w basenach morskich UE. Propozycje Polski odnosiły się ponadto do konieczności zapewnienia dedykowanego finansowania na poziomie UE dla rozwiązania problemu materiałów niebezpiecznych zalegających w Morzu Bałtyckim.

Transport lotniczy

Podczas prezydencji szwedzkiej zakończyły się trilogi w zakresie projektu **rozporządzenia w sprawie zapewnienia równych warunków działania dla zrównoważonego transportu lotniczego (inicjatywa ReFuel Aviation)**. Ostateczne porozumienie zostało zaakceptowane przez Radę przy braku poparcia ze strony Polski. Polska nie zaakceptowała ostatecznej wersji projektu, ponieważ proponowane rozwiązania nie uwzględniają istotnych postulatów zgłaszanych w trakcie prac i w rezultacie będą skutkować wzrostem kosztów dla przewoźników, co przełoży się na ceny biletów lotniczych. Obawy wywołują między innymi następujące kwestie: zbyt wysoki poziom ambicji w zakresie udziału paliw syntetycznych; zbyt wąski zakres surowców do produkcji zrównoważonych paliw lotniczych; brak neutralnego technologicznie podejścia do wytwarzania niskoemisyjnego wodoru.

W pierwszej połowie 2023 r. podczas prezydencji szwedzkiej, Polska brała także udział w pracach nad projektem **rewizji rozporządzenia w sprawie wdrożenia jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej**. W ramach prowadzonych trilogów prace prezydencji szwedzkiej skoncentrowały się nad osiągnięciem porozumienia w zakresie zagadnień z IV rozdziału projektu rozporządzenia i dotyczyły *Zarządzania Siecią*. Między innymi dzięki uwzględnieniu postulatów Polski proponowane przepisy będą w większym stopniu sprzyjać temu, że to państwa członkowskie pozostaną w posiadaniu kompetencji w zakresie opracowywania, zatwierdzania i ustanawiania tras i struktur przestrzeni powietrznej, za którą odpowiadają. Podjęte podczas tych rozmów ustalenia w zakresie rozdziału IV uwzględniają podstawowe postulaty Polski.

5.9 Zatrudnienie i polityka społeczna

Prezydencja szwedzka wstępnie sfinalizowała prace nad **projektem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2009/148/WE w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy** w ramach trilogów z Parlamentem Europejskim. W toku prac Polska informowała o pozytywnym stanowisku względem projektu dyrektywy popierając stanowisko Rady, uznając propozycje Parlamentu Europejskiego za zbyt daleko idące. W związku z tym Polska z zadowoleniem przyjęła odrzucenie propozycji Parlamentu Europejskiego na poziomie COREPER I. Propozycje te wykraczają poza zakres przedmiotowy dyrektywy lub są zbyt daleko idące, m.in. Polska nie wspiera proponowanego przez Parlament Europejski 4-letniego okresu przejściowego na obniżenie wartości dopuszczalnej do 0,001 włókna/cm³, opowiadając się za przedłużeniem tego okresu do 10 lat. Polska nie zgadza się także na skrócenie okresu przejściowego do 4 lat, w związku ze zmianą metody pomiaru.

Prezydencja szwedzka rozpoczęła prace nad **projektem dyrektywy zmieniającej dyrektywę 98/24/WE oraz 2004/37/WE w odniesieniu do wartości dopuszczalnych dla ołowiu i jego związków nieorganicznych oraz diizocyjanianów**. Polska popiera główny cel dyrektywy, dostrzegając konieczność zmian i popierając tym samym kontynuację działań Komisji Europejskiej na rzecz poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy w Unii Europejskiej. Z inicjatywy Polski w projekcie dyrektywy wydłużono okres przejściowy na wdrożenie nowej dopuszczalnej wartości ołowiu w materiale biologicznym (DSB) – do 31.12.2028 r., a także wprowadzono pośrednią wartość DSB obowiązującą w tym okresie (35 µg PB/100 ml krwi). Podczas posiedzenia Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów (EPSCO) w dn. 12 czerwca 2023 r., Polska w duchu kompromisu poparła podejście ogólne projektu dyrektywy, które zostało przyjęte przez Radę.

Prezydencja szwedzka kontynuowała prace nad **projektem dyrektywy w sprawie poprawy warunków pracy za pośrednictwem platform internetowych**. Polska aktywnie w nich uczestniczyła. W toku dyskusji nad kolejnymi propozycjami kompromisowymi projektu dyrektywy, Polska postulowała w szczególności konieczność dopracowania konstrukcji domniemania prawnego stosunku pracy, tak aby nie obejmowało ono rzeczywiście samozatrudnionych, a tym samym nie prowadziło do zastosowania domniemania, które następnie łatwo będzie podważyć. Celem Polski było właściwe ustalenie statusu zatrudnienia przy jednoczesnym minimalizowaniu obciążenia sądów i urzędów sprawami dotyczącymi wzruszenia domniemania, jak również niepewności platform cyfrowych i osób

wykonujących pracę za ich pośrednictwem. Ponadto, Polska opowiadała się za takim brzmieniem przepisów dyrektywy, które respektuje kompetencje krajowe.

Podczas posiedzenia Rady EPSCO w dn. 12 czerwca 2023 r. Polska podkreśliła swoje pozytywne stanowisko wobec tego ważnego dossier i poparcie dla celu dyrektywy, jakim jest poprawa warunków pracy za pośrednictwem cyfrowych platform pracy. Podkreśliła kluczowe znaczenie tego, by ramy prawne przyjmowane na szczeblu unijnym były skuteczne i wykonywalne w praktyce oraz by status zatrudnienia mógł być odpowiednio określony. Przy poparciu Polski Rada przyjęła podejście ogólne do projektu dyrektywy.

Prezydencja szwedzka rozpoczęła prace nad opublikowanymi dnia 7 grudnia 2022 r. bliźniaczymi **projektami dyrektyw dotyczących organów ds. równości**: opartą na art. 19 TFUE dyrektywą Rady dotyczącą norm funkcjonowania organów ds. równości w obszarze równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne, równego traktowania osób w dziedzinie zatrudnienia i pracy bez względu na wyznawaną religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego oraz w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług, oraz zmieniającą dyrektywę 2000/43/WE i dyrektywę 2004/113/WE, COM(2022) 689 oraz nad opartą na art. 157 TFUE dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie norm dotyczących organów ds. równości w dziedzinie równego traktowania i równości szans kobiet i mężczyzn w zakresie zatrudnienia i pracy oraz zmieniającą dyrektywę 2006/54/WE i dyrektywę 2010/41/UE, COM(2022) 688. Stanowiska Rządu w odniesieniu do projektów dyrektyw, przyjęte przez KSE w dn. 26 stycznia 2023 r., były negatywne, ze względu na wątpliwości dotyczące dopuszczalności oddzielnego rozpatrywania dwóch ściśle ze sobą związanych wniosków w dwóch różnych procedurach, potrzeby regulacji na szczeblu unijnym (zgodności z zasadą subsydiarności) oraz nieostrości przepisów, choćby w zakresie dalszego funkcjonowania istniejących organów ds. równości i możliwości kontynuacji obowiązujących programów wieloletnich.

Podczas prac w ramach grupy roboczej do spraw społecznych, Polska doprowadziła do korzystnych zmian w postaci ustalenia, że dotychczasowe organy ds. równości, działające w strukturze rządu, mogą zachować swoją funkcję pod warunkiem zapewnienia im pełnej niezależności oraz zapewnienia, że wieloletnie strategie i programy na rzecz równego traktowania mogą zostać utrzymane w mocy po wejściu w życie dyrektyw. Ponadto, na wniosek Polski, wydłużono okres transpozycji do 24 miesięcy, zapewniono zwiększoną ochronę przedstawicieli związków zawodowych, usunięto mylące posługiwanie się dwoma terminami *sex* oraz *gender* na oznaczenie płci, rozbudowano możliwość posługiwania się przez organy ds. równości alternatywnymi metodami rozwiązywania sporów (nie tylko mediacją). Prezydencja szwedzka uwzględniła też szereg dalszych uwag merytorycznych i redakcyjnych, zgłoszonych przez Polskę m.in. w zakresie kompetencji sądowych organów ds. równości, ich finansowania, jawności ich działalności, w tym publikacji sprawozdań i wybranych rozstrzygnięć. Podczas posiedzenia Rady EPSCO w dn. 12 czerwca 2023 r., doceniając zmiany wprowadzone w trakcie prac nad projektem dyrektywy, **Polska w ramach kompromisu wstrzymała się od głosu w zakresie podejścia ogólnego do projektów dyrektyw**. Rada przyjęła podejście ogólne i przekazała projekty Parlamentowi Europejskiemu.

Prezydencja szwedzka kontynuowała prace nad opublikowanym w 2008 r. **projektem dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną**. Podczas jedynego spotkania grupy roboczej do spraw społecznych zorganizowanego podczas prezydencji szwedzkiej, Polska przypomniła negatywne stanowisko Rządu z 2016 r., które nie uległo zmianie ze względu na brak znaczących zmian projektu. Główne wątpliwości Polski dotyczą ingerencji postanowień projektu w kompetencje państw członkowskich i naruszenie zasady subsydiarności. Ponadto, projekt przewiduje daleko idącą ingerencję w swobodę prowadzenia działalności gospodarczej, gdyż nakładane przezeń obowiązki w sposób nieproporcjonalny dotkną małe i średnie przedsiębiorstwa. Podczas posiedzenia Rady EPSCO

w dn. 12 czerwca 2023 r., w ramach debaty politycznej, Polska **utrzymała negatywne stanowisko** w odniesieniu do projektu dyrektywy.

Polska aktywnie uczestniczyła w pracach nad **projektem dyrektywy w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej**. Polska w trakcie negocjacji stała na stanowisku, że oparcie projektu na nieprawidłowej podstawie prawnej przesądza o negatywnym stanowisku odnośnie do całości projektu dyrektywy. Zgodnie ze stanowiskiem Polski właściwą procedurą dla przyjęcia wskazanego projektu dyrektywy byłoby w pierwszej kolejności przyjęcie decyzji Rady o rozszerzeniu katalogu tzw. europ przestępstw w ramach procedury określonej w art. 83 ust. 1 akapit trzeci TFUE (jednomyślność). Nie ulega wątpliwości, że nie wszystkie wskazane w projektowanej dyrektywie przestępstwa można uznać za jednoznacznie mieszczące się w pojęciu „seksualnego wykorzystywania kobiet i dzieci” lub „przestępczości komputerowej”. W toku negocjacji Polska podkreśliła, że pojęcie „gender” nie posiada definicji w prawie podstawowym UE, a tym samym pozostaje niejasne i jest niejednoznacznie rozumiane w poszczególnych państwach członkowskich. Polska zastrzegła interpretację zawartego w treści wniosku pojęcia „gender” jako tożsamego z jednoznacznym i ugruntowanym w prawie Unii Europejskiej terminem „sex”. Polska podczas posiedzenia Rady ds. WSiSW w dn. 8-9 czerwca 2023 r. sprzeciwiła się przyjęciu podejścia ogólnego oraz złożyła stosowne oświadczenie.

Ponadto, prezydencja szwedzka kontynuowała prace nad **rewizją rozporządzeń w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (rozporządzenia nr 883/04 i 987/09)** zainicjowane przez Komisję Europejską w dn. 13 grudnia 2016 r. W oparciu o wyniki posiedzeń grupy roboczej oraz szeroko zakrojone konsultacje bilateralne, prezydencja szwedzka podjęła próbę opracowania nowego mandatu na negocjacje z Parlamentem Europejskim i poddała go dyskusji w trakcie posiedzenia COREPER w dn. 28 kwietnia 2023 r. Polska wyraziła wstępne poparcie dla kierunku zaproponowanego przez prezydencję szwedzką w nowym mandacie negocjacyjnym, zastrzegając jednocześnie, że ostateczne stanowisko co do ewentualnego kompromisu będzie zależało od wyników rozmów z Parlamentem Europejskim. Polska stanowczo opowiedziała się przeciwko jakimkolwiek wyłączeniom sektorowym od obowiązku prenotyfikacji. Mandat nie zyskał wymaganego poparcia na poziomie COREPER, dlatego też w trakcie Rady EPSCO w dn. 12 czerwca 2023 r. prezydencja szwedzka przedstawiła jedynie raport z postępów prac. Zakończenie negocjacji nie jest wciąż możliwe z uwagi na brak porozumienia pomiędzy Radą a Parlamentem Europejskim co do trzech kwestii: obowiązku prenotyfikacji, definicji siedziby przedsiębiorstwa dla celów ustalania ustawodawstwa właściwego oraz zasad wypłaty zasiłków z tytułu bezrobocia dla pracowników transgranicznych.

Prezydencja szwedzka kontynuowała prace nad zainicjowanym przez Komisję Europejską w lutym 2020 r. **projektem decyzji, której celem jest upoważnienie państw członkowskich do ratyfikowania, w interesie UE, Konwencji nr 190 dotyczącej przemocy i molestowania w świecie pracy**, przyjętej podczas 108 sesji Międzynarodowej Konferencji Pracy (czerwiec 2019 r.). Przyjęcie decyzji miało usunąć formalne przeszkody w ratyfikacji Konwencji nr 190, jako że niektóre jej postanowienia należą do kompetencji wspólnych UE i państw członkowskich. Sama UE nie może – zgodnie z Konstytucją Międzynarodowej Organizacji Pracy – być członkiem Organizacji ani ratyfikować jej konwencji. Prace nad projektem trwały do grudnia 2020 r., kiedy nastąpił impas.

Służby Prawne Rady po przeanalizowaniu postanowień Konwencji uznały, że co prawda zawiera ona postanowienia należące do kompetencji UE, ale nie są to kompetencje wyłączne, które uzasadniałyby konieczność przyjęcia decyzji upoważniającej państwa członkowskie do ratyfikacji. Z opinii Służb Prawnych Rady wynika, że przyjęcie decyzji upoważniającej do ratyfikacji nie jest warunkiem koniecznym do ratyfikacji Konwencji przez państwa członkowskie. Jednak w przypadku przyjęcia decyzji państwa będą zobowiązane do ratyfikacji Konwencji nr 190. Po opublikowaniu ww. opinii Polska opowiedziała się za rozwiązaniem, które umożliwi ratyfikację państwom członkowskim, które chcą się związać postanowieniami Konwencji MOP nr 190, ale nie będzie zobowiązywać do ratyfikacji wszystkich państw. Prezydencji szwedzkiej nie udało się zakończyć prac nad projektem decyzji.

5.10 Zdrowie

Podczas prezydencji szwedzkiej kontynuowano prace nad projektem **rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiej Przestrzeni Danych dot. Zdrowia (EHDS)**, którego celem jest zwiększenie zdolności do zarządzania własnymi danymi przez pacjentów oraz stworzenie możliwości wymiany danych zdrowotnych nie tylko na potrzeby opieki zdrowotnej (pierwotne wykorzystanie danych), ale także na potrzeby badań naukowych i kształtowania polityki zdrowotnej (wtórne wykorzystanie danych).

8 maja 2023 r. prezydencja szwedzka przedstawiła drugą wersję kompromisową projektu EHDS. W dokumencie dokonano licznych modyfikacji i przesunięć, a uwagi zgłaszane przez Polskę podczas spotkań grupy roboczej ds. zdrowia publicznego zostały częściowo uwzględnione. W ocenie Polski w ostatnich miesiącach osiągnięto istotny postęp w pracach nad projektem rozporządzenia, a prace toczą się w dobrym tempie. Niezbędne jest zapewnienie odpowiednich okresów przejściowych na wdrożenie rozwiązań przewidzianych w projekcie rozporządzenia (w aktualnej wersji kompromisowej uwzględniono postulaty Polski w tym zakresie).

Podczas prezydencji szwedzkiej kontynuowano również prace nad **projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie norm jakości i bezpieczeństwa substancji pochodzenia ludzkiego** przeznaczonych do zastosowania u ludzi oraz uchylającego dyrektywy 2002/98/WE i 2004/23/WE (SoHO). Zaproponowane w projekcie zmiany nie budzą wątpliwości co do konieczności uregulowania obszaru SoHO. Trzeba jednak podkreślić, że projektowany kształt regulacji skutkować będzie koniecznością przebudowy krajowego systemu dot. bezpieczeństwa substancji pochodzenia ludzkiego oraz nadzoru na nimi, co wiązać się będzie ze znacznym obciążeniem administracyjnym, organizacyjnym i legislacyjnym, a w konsekwencji finansowym.

Dotychczasowe prace nad projektem Polska ocenia pozytywnie. Zasadnicze kwestie merytoryczne dot. projektu są w dalszym ciągu rozstrzygane – Polska zgłaszała uwagi do tekstu zarówno na piśmie, jak i podczas posiedzeń grupy roboczej do spraw zdrowia publicznego. Część uwag Polski została uwzględniona w drugiej wersji kompromisowej rozdziałów I i II, przy czym nie uwzględniono kluczowej dla Polski propozycji wykreślenia procedury zapłodnienia z definicji dot. przetwarzania SoHO. Propozycja modyfikacji definicji przetwarzania została ponowiona – mamy nadzieję, że zostanie inkorporowana do tekstu w trakcie negocjacji prowadzonych przez prezydencję hiszpańską.

Prezydencja szwedzka prowadziła prace nad **projektem rozporządzenia w sprawie opłat i należności wnoszonych na rzecz Europejskiej Agencji Leków (EMA)**, zmieniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/745 oraz uchylającym rozporządzenie Rady (UE) nr 297/95 i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 658/2014. W opinii Polski opłaty i należności wnoszone na rzecz EMA, zgodnie z nowymi zasadami, stanowiąc będą element stymulujący dalszy rozwój sieci ekspertów oraz Agencji europejskich współdziałających na rzecz rozwoju innowacyjnych produktów leczniczych ludzkich oraz weterynaryjnych. 13 czerwca 2023 r., podczas Rady do Spraw Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Spraw Konsumentek (EPSCO - Zdrowie), zostało przyjęte, przy poparciu Polski, podejście ogólne do projektu rozporządzenia. W odniesieniu do tekstu kompromisowego – Polska pozytywnie ocenia m.in. wprowadzenie wynagrodzenia dla sprawozdawcy prac, zwiększenie wynagrodzeń dla sprawozdawców i współsprawozdawców, zwiększenie roli państw członkowskich / Rady Zarządzającej EMA w obszarze przejrzystości i monitorowania.

26 kwietnia 2023 r. opublikowano **projekt rewizji unijnej legislacji farmaceutycznej**. Jest to pierwsza od 20 lat rewizja prawa farmaceutycznego, która będzie obejmowała przepisy dot. produktów leczniczych stosowanych u ludzi i wydawania pozwoleń oraz przepisy dot. leków pediatrycznych i leków sierocych (choroby rzadkie). Proponowane zmiany dotyczą kluczowych obszarów, takich jak ochrona prawna leków innowacyjnych oraz zarządzania brakami leków w Europie. Prezydencja szwedzka przeprowadziła jedynie bardzo wstępną dyskusję dotyczącą tych projektów – z uwagi na to, że są one szczególnie istotne dla zrównoważonego funkcjonowania systemów opieki zdrowotnej, Polska zamierza brać aktywny udział w negocjacjach prowadzonych przez kolejne prezydencje.

Podczas posiedzenia Rady EPSCO 14 marca 2023 r. Polska wraz z Węgrami, Bułgarią i Litwą przedstawiła **oświadczenie dot. nadwyżek szczepionek przeciwko COVID-19 i konieczności renegotjacji kontraktów na szczepionki**. Oświadczenie zostało ujęte w Protokole posiedzenia Rady. Problem nadwyżek szczepionek wynika m.in. z minimalnego zainteresowania otrzymaniem szczepionek przeciwko COVID-19 przez inne państwa oraz ze stopniowej stabilizacji sytuacji epidemicznej w Europie. Dla stanowiska Polski w tej sprawie nie bez znaczenia są również ogromne koszty dla budżetu państwa związane z przyjęciem obywateli Ukrainy uciekającymi przed agresją rosyjską oraz innymi konsekwencjami wojny (kryzysem energetycznym i wysoką inflacją). Wszystkie te kwestie spowodowały, że Polska notyfikowała KE oraz producentom szczepionek brak możliwości dalszej realizacji umów w kształcie wynegocjowanym na forum unijnym.

Polska brała udział w pracach nad **zaleceniem Rady w sprawie antybiotykooporności**, które zostało przyjęte 13 czerwca 2023 r. podczas Rady EPSCO. Zalecenie uzupełni unijny plan działania „Jedno zdrowie” z 2017 r. Kompromis wypracowany podczas prezydencji szwedzkiej jest dla Polski do zaakceptowania.

Polska brała również udział w zainicjowanych i zakończonych podczas prezydencji szwedzkiej pracach nad projektem **zalecenia Rady w sprawie dołączenia do globalnej sieci cyfrowych certyfikatów zdrowotnych zarządzanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO)**. Unijny Cyfrowy Certyfikat COVID (UCC) okazał się skutecznym narzędziem pozwalającym na ograniczenie restrykcji podróży podczas pandemii, początkowo wewnątrz UE – później również poza jej granicami. Przystąpiło do niego 51 państw trzecich i terytoriów. Polska z zadowoleniem przyjmuje przekazanie systemu do WHO, przy założeniu czynnego udziału w rozwoju infrastruktury WHO przez państwa członkowskie. W ocenie Polski format wymiany danych w systemie WHO powinien być możliwie bliski obecnemu, stosowanego w UCC. Polska popiera dalszy rozwój systemu i deklaruje chęć udziału w pracach nad innymi przypadkami użycia certyfikatów.

Polska angażowała się również w prowadzone podczas prezydencji szwedzkiej działania związane z negocjacjami tzw. **traktatu pandemicznego i zmian w Międzynarodowych Przepisach Zdrowotnych**. Polska popiera ogólną ideę ustanowienia traktatu pandemicznego. Wyraża jednak obawy co do kierunku, w którym zmierzają prace. Obecna wersja projektu stanowi odzwierciedlenie postulatów „globalnego Południa” i wypacza koncepcje równości i solidarności, koncentruje się bardziej na pomocy rozwojowej niż na faktycznej współpracy międzynarodowej w zakresie gotowości, zapobiegania i reagowania na pandemię. W efekcie obecny projekt traktatu nie tworzy realnych (ani nawet teoretycznych) mechanizmów wsparcia dla krajów innych niż kraje rozwijające się.

5.11 Polityka rolna

Sytuacja na rynku rolno-spożywczym, w szczególności w związku z inwazją na Ukrainę

W związku z trudną sytuacją na rynkach rolnych spowodowaną m.in. skutkami rosyjskiej agresji na Ukrainę prezydencja szwedzka uwzględniała ten temat w dyskusjach w gronie ministrów rolnictwa państw członkowskich UE na posiedzeniach Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (30.01.2023 r., 20.03.2023 r., 25.04.2023 r. i 30.05.2023 r.). Polska prezentowała swoje stanowisko, także w imieniu państw członkowskich, z którymi dzieliła podobne podejście: Bułgarii, Republiki Czeskiej (początkowo), Węgier, Rumunii i Słowacji. W stanowiskach tych wskazywano przede wszystkim na problemy związane z nadmiernym importem produktów rolno-spożywczych z Ukrainy, co znacząco pogorszyło sytuację rolników UE, skutkując zmniejszeniem popytu na ich produkty rolne, szczególnie w przypadku krajów graniczących z Ukrainą. W związku tym faktem, Polska wraz z ww. państwami członkowskimi przedstawiała propozycje działań w celu złagodzenia wpływu importu z Ukrainy na rynki UE.

W efekcie działań m.in. Polski 30 marca 2023 r. zostało przyjęte rozporządzenie wykonawcze Komisji Europejskiej przewidujące nadzwyczajne środki wsparcia z rezerwy rolnej dla sektorów zbóż i nasion oleistych w: Polsce (29,5 mln euro), Bułgarii (16,75 mln euro) i Rumunii (10,5 mln euro). Kwoty te mogą

zostać powiększone z krajowego budżetu do poziomu 100%. Środki mają zostać wypłacone do 30 września 2023 r.

Ponadto, w wyniku rozmów prowadzonych przez Polskę, Bułgarię, Węgry, Słowację i Rumunię (tj. kraje nieformalne koalicji – tzw. „5-tki”) zawarto porozumienie z Komisją Europejską w sprawie środków zaradczych dotyczących importu produktów rolno-spożywczych z Ukrainy. W jego wyniku w dn. 2 maja 2023 r. Komisja Europejska przyjęła rozporządzenie wykonawcze 2023/903 wprowadzające nadzwyczajne środki zapobiegawcze tj. czasowy zakaz importu czterech kategorii produktów rolnych pochodzących z Ukrainy: pszenicy, kukurydzy, rzepaku i słonecznika do ww. państw członkowskich. Ww. środki miały obowiązywać początkowo do 5 czerwca 2023 r., ale w wyniku działań Polski oraz pozostałych państw nieformalnej koalicji Komisja przyjęła kolejne rozporządzenie wykonawcze 2023/1100, które przedłużyło ich obowiązywanie do 15 września 2023 r. W przypadku produktów objętych środkami zapobiegawczymi dopuszczony został ich transport przez ww. pięć państw członkowskich w ramach wspólnej procedury tranzytu celnego. W toku konsultacji z KE Polska i kraje „5-tki” doceniły propozycję środków zapobiegawczych, przedstawioną przez Komisję Europejską oraz uszczegółowioną w ramach dalszych konsultacji. Uważały jednak, że dopuszczenie importu wyłącznie w celu tranzytu powinno dotyczyć szerszego zakresu produktów niż tylko pszenica, kukurydza, rzepak i nasiona słonecznika. Kraje nieformalnej koalicji wskazywały również, że należy zagwarantować obowiązywanie środków zapobiegawczych także po wygaśnięciu ówczesnego rozporządzenia 2022/870 w sprawie autonomicznych środków handlowych (ATM)¹⁴, co nastąpiło na mocy ww. rozporządzenia 2023/1100. Wskazywały też, że wycofanie środków może być rozważane dopiero po przywróceniu stabilności rynkowej w krajach graniczących z Ukrainą. Ponadto, Polska i inne kraje „5-tki” postulowały, aby wszelkie postępowania ochronne uruchomione w ramach regulacji 2022/870 były automatycznie wznowione wraz z wejściem w życie nowej regulacji ATM (regulacja weszła w życie 6 czerwca 2023 r.). Komisja Europejska przekazała jednak, że w przypadku postępowań ochronnych konieczne będą nowe wnioski państw członkowskich (również ze względu na korzystniejsze warunki stosownych procedur tj. ich przyspieszenie).

Komisja Europejska przygotowała drugi pakiet wsparcia z rezerwy rolnej dla krajów graniczących z Ukrainą, który jest niezbędnym uzupełnieniem dla nadzwyczajnych środków ochronnych. Polska podkreślała konieczność jego najszybszego przyjęcia oraz – w związku z opóźnieniami w tym zakresie - wydłużenia terminu na wypłatę środków. Tzw. drugi pakiet pomocowy, formalnie przegłosowany przez Komitet ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych w dn. 26 czerwca 2023 r., oferuje wsparcie łącznie w wysokości 100 mln euro dla Polski, Bułgarii, Węgier, Słowacji i Rumunii, wraz z możliwością krajowego współfinansowania do 200% (w tym dla Polski: 39,33 mln euro). Niezmiennie, w opinii Polski, wysoki priorytet powinien być nadany zapewnieniu skutecznej kontroli SPS i jakościowej w przywozie z Ukrainy. Równoległe do wdrażania tych działań należy kontynuować dyskusję na temat innych rozwiązań, które mogłyby złagodzić obecne trudności lub zapobiegać podobnym trudnościom w przyszłości.

Polska zwracała uwagę na niepokojące sygnały dotyczące zwiększonych zapasów mrożonych owoców miękkich w Polsce, będące skutkiem zwiększonego importu z Ukrainy. Podkreślała, że aktualne ceny drobiu i jaj konsumpcyjnych gwarantują jedynie pokrycie kosztów produkcji, a jednocześnie rośnie import z Ukrainy, gdzie koszty produkcji są zdecydowanie niższe, co wynika z niższych standardów dobrostanu zwierząt, wymagań weterynaryjnych i środowiskowych.

Polska podkreślała również, że ostatnia reforma przyniosła korzystne zmiany w sposobie funkcjonowania rezerwy rolnej, ale jej poziom jest zbyt niski wobec aktualnych wyzwań. Proponowała w ramach przeglądu Wieloletnich Ram Finansowych powołanie dodatkowej rezerwy, na wzór pobrexitowej rezerwy dostosowawczej. Środki tej dodatkowej rezerwy byłyby wykorzystywane na

¹⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/870 z dn. 30 maja 2022 r. w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do ukraińskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ukrainą, z drugiej strony

nadzwyczajne działania na rynkach rolnych czy realizację inwestycji koniecznych dla usprawnienia działania Korytarzy Solidarnościowych.

Polska podkreślała także, że niezbędna jest większa elastyczność polityk i funduszy UE, w tym również Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności dla krajów, których wojna w Ukrainie dotyka w największym stopniu. Konieczna jest również zmiana polityki energetyczno-klimatycznej Unii Europejskiej i dalszy rozwój Odnawialnych Źródeł Energii na obszarach wiejskich.

Ponadto, Polska podkreślała na forum unijnym potrzebę wprowadzenia mechanizmu wsparcia aktywowanego automatycznie w przypadku wzrostu ponad założony poziom importu danego produktu z Ukrainy. Wsparcie powinno mieć zastosowanie do producentów rolnych w krajach lub regionach Unii Europejskiej szczególnie dotkniętych tym przyrostem importu. Wsparcie powinno być dostępne również dla producentów towarów, na które cła w imporcie z Ukrainy zostały już w pełni zliberalizowane na podstawie Układu o stowarzyszeniu lub *erga omnes*, na przykład dla producentów rzepaku.

Polska wraz z ww. państwami członkowskimi graniczącymi z Ukrainą opowiedziała się za opracowaniem propozycji wspólnego unijnego rozwiązania, które zapewniłoby zakup ukraińskiego zboża – i w razie potrzeby również innych produktów rolnych – celem przekazania krajom rozwijającym się zagrożonym pod względem bezpieczeństwa żywnościowego. Mechanizm powinien być wdrożony we współpracy ze Światowym Programem Żywnościowym lub innymi międzynarodowymi organizacjami pomocowymi. Pozwoliłoby to utrzymać przepływ handlowy żywności i złagodzić wpływ inwazji Rosji na Ukrainę na kraje trzecie.

Ponadto, m.in. w związku z kryzysem żywnościowym związanym z rosyjską agresją na Ukrainę, 20 marca 2023 r. Rada UE zatwierdziła konkluzje w sprawie priorytetów UE w zakresie skuteczności działania Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) z myślą o zapewnieniu wszystkim ludziom zrównoważonej przyszłości i bezpieczeństwa żywnościowego.

Przekształcenia sieci danych rachunkowych gospodarstw rolnych

Prezydencja szwedzka przygotowała mandat na negocjacje z Parlamentem Europejskim ws. **projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1217/2009 w odniesieniu do przekształcenia sieci danych rachunkowych gospodarstw rolnych w sieć danych dotyczących zrównoważonego rozwoju gospodarstw rolnych (FSDN).**

Zgodnie z celami strategii „Od pola do stołu” projekt rozporządzenia FSDN ma na celu rozszerzenie zakresu sieci danych rachunkowych z gospodarstw rolnych na wszystkie trzy wymiary zrównoważonego rozwoju: ekonomiczny, środowiskowy i społeczny. Początkowo wiele państw członkowskich, w tym Polska, wyrażało obawy dotyczące uprawnień Komisji do przyjmowania aktów delegowanych i wskazywało na konieczność dalszego określenia zakresu zbieranych danych w akcie podstawowym. W trakcie prac poczyniono znaczne postępy, w szczególności w zakresie ochrony danych, dobrowolnego udziału rolników, informacji zwrotnych/porad dla rolników oraz definicji, a także wzmocnienia roli Komitetu FADN/FSDN przy przyjmowaniu aktów wykonawczych i łączenia danych z różnych baz danych.

Zrównoważone stosowanie środków ochrony roślin

W trakcie sprawowania przez Szwecję prezydencji w Radzie UE kontynuowane były prace nad **projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zrównoważonego stosowania środków ochrony roślin i w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2021/2115.** W związku z przyjęciem przez Radę decyzji¹⁵ zobowiązującej Komisję Europejską do uzupełnienia oceny wpływu

¹⁵ Decyzja Rady (UE) 2022/2572 z dnia 19 grudnia 2022 r. za pomocą której zwraca się ona do Komisji o przedłożenie analizy uzupełniającej ocenę skutków wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zrównoważonego stosowania środków ochrony roślin i w sprawie zmiany rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115, i o zaproponowanie kolejnych działań, w stosownych przypadkach i w zależności od wyników analizy.

dla projektu, podczas sprawowania prezydencji przez Szwecję omawiane były wyłącznie te rozwiązania, do których nie odnosiła się ww. decyzja Rady.

Polska konsekwentnie prezentowała negatywne stanowisko wobec proponowanych w projekcie rozwiązań, mogących skutkować nadmiernymi obciążeniami administracyjnymi oraz ograniczeniem możliwości prowadzenia produkcji rolnej i ochrony lasów. Uwagi zgłaszane były przez Polskę podczas spotkań grupy roboczej oraz przekazywane pisemnie. Polska kontynuowała przy tym współpracę z państwami członkowskimi, które podzielają zastrzeżenia wobec projektu. Efektem tej współpracy było wniesienie pod obrady Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dn. 25.04.2023 r. prezentowanego przez Łotwę, a sygnowanego także przez Bułgarię, Czechy, Węgry, Litwę, Polskę Rumunię i Słowację dokumentu pn. „Informacja nt. obaw związanych z projektem rozporządzenia w sprawie zrównoważonego stosowania środków ochrony roślin i utrzymania odpowiedniego stanu zdrowia roślin w UE”. Polska wniosła także pod obrady Specjalnego Komitetu ds. Rolnictwa (15.05.2023 r.) dokument: „Pytania dotyczące związku projektu SUR ze Wspólną Polityką Rolną”.

Uwagi zgłaszane przez Polskę dotyczyły m.in. braku akceptacji dla prawnie wiążących zasad integrowanej ochrony roślin, obligatoryjnego korzystania z doradztwa czy też ograniczenia możliwości zapobiegawczego stosowania środków ochrony roślin. Postulaty Polski zostały częściowo uwzględnione w proponowanych przez prezydencję wersjach kompromisowych omawianych przepisów. Dyskusja nad propozycjami kompromisowymi nie została zakończona, co jest istotne z punktu widzenia Polski, a prezydencja szwedzka zaprezentowała w dn. 12 czerwca 2023 r. jedynie raport z postępu prac.

Biogospodarka

Rada ds. Rolnictwa i Rybołówstwa na posiedzeniu w dn. 25 kwietnia 2023 r. zatwierdziła **konkluzje o możliwościach związanych z biogospodarką w obliczu obecnych wyzwań, przy szczególnym uwzględnieniu obszarów wiejskich**. Polska poparła konkluzje i podkreśliła, że biogospodarka odgrywa istotną rolę w sprostaniu dzisiejszym wyzwaniom, takim jak bezpieczeństwo żywnościowe, kryzys energetyczny, zmiany klimatu i zapewnienie miejsc pracy.

Wdrażanie reformy WPR

Prezydencja szwedzka dwukrotnie wprowadzała temat dyskusji nt. aktualnego stanu wdrażania reformy WPR i wynikających z tego doświadczeń i wniosków. W ramach dyskusji Polska podkreślała, że programowanie planów strategicznych prowadzono w warunkach braku pewności prawnej wynikającej z opóźnień w publikacji aktu bazowego i aktów wykonawczych. Kalendarz prac nad planami strategicznymi nie pozwolił w pełni odpowiedzieć na wyzwania związane ze skutkami społeczno-gospodarczymi pandemii COVID-19 oraz kryzysem wywołanym wojną w Ukrainie. Polska podkreślała też, że doświadczenia w uruchamianiu planu pokazały, że przepisy bazowe są mało elastyczne i utrudniają szybką reakcję na pojawiające się wyzwania w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Postulowała w związku z tym uelastyczenie przepisów dotyczących zmian planów.

5.12 Polityka rybołówstwa

W czasie prezydencji szwedzkiej na forum Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa prowadzona była dyskusja na temat przedstawionego przez Komisję Europejską pakietu środków mających na celu poprawę zrównoważoności i odporności unijnego sektora rybołówstwa i akwakultury tj. **komunikatu Komisji: Unijny Plan działania: Ochrona i odbudowa ekosystemów morskich dla zrównoważonego i trwałego rybołówstwa**.

Na posiedzeniu Rady w dn. 30.03.2023 r. Polska podkreśliła, że ważne jest dalsze istnienie rybołówstwa morskiego, dlatego wszelkie nowe obowiązki powinny być realne do zrealizowania przez rybaków. Polska zwróciła uwagę, że największym wyzwaniem bałtyckich rybaków jest obecnie dostęp do kwot połowowych, które będą w sposób ekonomiczny uzasadniały sens prowadzenia działalności w rybołówstwie. Pakiet działań powinien być dostosowany do małoskalowej floty rybackiej, której działalność ma ograniczony wpływ na zasoby i ekosystem morski. Polska zaznaczyła, że co do zasady

podziela potrzebę wzmocnienia i usprawnienia systemu kontroli rybołówstwa z wykorzystaniem skutecznych i nowoczesnych technologii, jednak wprowadzane zmiany muszą być proporcjonalne i możliwe do zastosowania w rzeczywistości. Pełna transformacja sektora będzie dużym wyzwaniem. Na ten cel potrzebne będą dodatkowe unijne środki finansowe, które wychodzą poza Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury. Rozwiązania zaproponowane w wypracowanej wersji **projektu rozporządzenia zmieniającego różne rozporządzenia w odniesieniu do kontroli rybołówstwa** nie są do końca satysfakcjonujące dla Polski, jednakże w duchu kompromisu Polska poparła propozycję przedmiotowego rozporządzenia podczas analizy tekstu kompromisowego na posiedzeniu COREPER I w dn. 23 czerwca 2023 r.

5.13 Ochrona konsumentów

Prezydencja szwedzka prowadziła prace nad **projektem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie kredytów konsumenckich**, który zakłada m.in. rozszerzenie zakresu dyrektywy; zmianę definicji kluczowych terminów; wprowadzenie obowiązku udzielania konsumentom odpowiednich wyjaśnień; ograniczenie ilości informacji przekazywanych konsumentom w reklamie, zapewnienie kluczowych informacji; doprecyzowanie i aktualizację sposobu i czasu udzielania konsumentom informacji przed zawarciem umowy; wprowadzenie zakazu dorozumianej zgody konsumenta poprzez stosowanie w formularzach internetowych domyślnie zaznaczonych pól; zakazu sprzedaży wiązanej; w zakresie kwestii finansowych m.in. wprowadzenie zakazu niezamówionej sprzedaży produktów kredytowych oraz nałożenie na państwa członkowskie obowiązku ustalania górnych pułapów stóp procentowych, rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania lub całkowitego kosztu kredytu. Polska podzieliła zdanie o konieczności dostosowania przepisów dotyczących kredytu konsumenckiego do zmieniających się realiów funkcjonowania rynku. Podejście ogólne do projektu zostało przyjęte, przy poparciu Polski, jeszcze w 2022 r. i uwzględniało kluczowe postulaty Polski. Prezydencja szwedzka prowadziła negocjacje z PE i doprowadziła do wynegocjowania tekstu kompromisowego, który również uwzględniał postulaty Polski. Został on przyjęty, przy poparciu Polski, przez COREPER w kwietniu 2023 r.

Prezydencja szwedzka prowadziła również prace nad **projektem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2011/83/UE w zakresie umów o usługi finansowe zawieranych na odległość oraz uchylającej dyrektywę 2002/65/WE**, który zmierza do unowocześnienia dotychczasowych rozwiązań w zakresie sprzedaży usług finansowych na odległość i przystosowania ich do zmieniających się warunków funkcjonowania rynku. Główne zmiany wobec modyfikowanych aktów dotyczą m.in. uwzględnienia aspektów związanych z komunikacją drogą elektroniczną, terminu przekazywania informacji, wzmocnienia prawa do odstąpienia od umowy poprzez rozwiązania dotyczące interfejsu elektronicznego (tzw. przycisk umożliwiający odstąpienie) oraz wprowadzenie przypomnienia o prawie do odstąpienia, a także szeroko rozumianej uczciwości w Internecie. Prezydencja szwedzka doprowadziła do przyjęcia, przy poparciu Polski, podejścia ogólnego podczas posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności w dn. 2 marca 2023 r. Następnie prowadziła negocjacje z Parlamentem Europejskim, w wyniku których osiągnięto wstępne porozumienie, które zostało zaakceptowane również przy poparciu Polski podczas posiedzenia COREPER w dn. 21 i 23 czerwca 2023 r.

Szczególnie istotne dla Polski było utrzymanie rozwiązań wypracowanych w podejściu ogólnym, w zakresie m.in. minimalnej harmonizacji w odniesieniu do informacji przedkontraktowych oraz możliwości zastosowania przepisów wdrażających dyrektywę o kredycie konsumenckim i dyrektywę w sprawie umów o kredyt związanych z nieruchomościami mieszkalnymi do umów wyłączonych z zakresu zastosowania tych dyrektyw.

Prezydencja szwedzka kontynuowała prace nad **projektem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych zasad promujących naprawę towarów, zmieniającej rozporządzenie (UE) 2017/2394 oraz dyrektywy (UE) 2019/771 i (UE) 2020/1828**, który ustanawia wspólne dla państw członkowskich zasady zapobiegania przedwczesnemu pozbywaniu się przez konsumentów

zakupionych towarów, jak również zasady promowania naprawiania tych towarów. Projekt wpisuje się w priorytet Komisji Europejskiej, jakim jest transformacja ekologiczna, a w szczególności Europejski Zielony Ład i jego cel polegający na zrównoważonej konsumpcji. Projektowane regulacje przewidują stworzenie nowych instrumentów, takich jak europejski formularz informacji o naprawie, obowiązek naprawy i informowanie konsumentów. Prezydencja szwedzka prowadziła prace w ramach grupy roboczej, w trakcie których Polska popierała te rozwiązania legislacyjne, które w sposób rzeczywisty przyczynią się do zwiększenia poziomu ochrony interesów konsumentów i jednocześnie będą uwzględniały ich prawo do wyboru w zakresie naprawy albo wymiany towaru. Polska stanowczo sprzeciwia się natomiast projektowanej zmianie dyrektywy 2019/771, która dąży do znacznego ograniczenia uprawnień konsumenta. Polska popiera te rozwiązania, które zapewnią, że ewentualne dodatkowe obowiązki nakładane na przedsiębiorców będą adekwatne do zakładanego celu oraz, że proponowane regulacje będą spójne z procedowanymi obecnie wnioskami ustawodawczymi w sprawie projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla zrównoważonych produktów i uchylającego dyrektywę 2009/125/WE (COM(2022) 142) oraz w sprawie wzmocnienia pozycji konsumentów w procesie transformacji ekologicznej poprzez lepsze informowanie i lepszą ochronę przed nieuczciwymi praktykami (COM(2022) 14).

Rząd RP zgodził się co do diagnozy oraz wyraził poparcie co do celów wniosku. W opinii Rządu RP istotne jest, aby zmiany miały realny wpływ na polepszenie sytuacji konsumentów. Polska w trakcie prac kładzie nacisk na taki kształt przepisów, który zagwarantuje ich praktyczną skuteczność, w tym w szczególności praktyczną możliwość ich egzekucji.

Prezydencja szwedzka kontynuowała również prace nad **projektem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywy 2005/29/WE i 2011/83/UE w odniesieniu do wzmocnienia pozycji konsumentów w procesie transformacji ekologicznej poprzez lepsze informowanie i lepszą ochronę przed nieuczciwymi praktykami**. Projekt ten zmienia dwie dyrektywy, które chronią interesy gospodarcze konsumentów na szczeblu Unii: dyrektywę 2005/29/WE o nieuczciwych praktykach handlowych¹⁶ oraz dyrektywę 2011/83/UE w sprawie praw konsumentów¹⁷. Celem wniosku jest wkład w rozwój unijnej gospodarki o obiegu zamkniętym i zielonej gospodarki poprzez umożliwienie konsumentom podejmowania świadomych decyzji o nabywaniu produktów w ramach zrównoważonej konsumpcji, jak również wyeliminowanie nieuczciwych praktyk handlowych, które wprowadzają konsumentów w błąd, odwołując ich od zrównoważonych wyborów konsumpcyjnych. Wniosek zawiera m.in. propozycje podawania informacji na temat istnienia (lub braku) informacji o istnieniu handlowej gwarancji trwałości udzielanej przez producenta oraz okresu, w którym dostarczane są bezpłatne aktualizacje oprogramowania, dostarczenie punktowej oceny możliwości naprawy, wprowadzenie zakazu niektórych zidentyfikowanych praktyk związanych z postarzaniem produktów oraz stosowania bezpodstawnych, ogólnych lub niejasnych twierdzeń dotyczących ekologiczności, a także ustalenie kryteriów oceny rzetelności oznakowań dotyczących zrównoważonego charakteru.

Prezydencja szwedzka doprowadziła do przyjęcia, przy poparciu Polski, mandatu na trilogi z Parlamentem Europejskim. Większość postulatów Polski została spełniona. W rozpoczętej już w czerwcu dyskusji z Parlamentem Europejskim, Polska jest gotowa zaakceptować część postulatów PE, w tym rozszerzenie zakresu informacji przekazywanych za pomocą symbolu graficznego o informację dotyczącą długości gwarancji ustawowej, a także nałożenie na producenta obowiązku

---

¹⁶ Dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniająca dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 149 z 11.6.2005, s. 22).

¹⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylająca dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 64).

przekazania sprzedawcy określonych informacji. Polska sprzeciwia się proponowanym zmianom w zakresie umieszczenia na czarnej liście praktyki w pkt 4bb, pkt 23d, pkt 23ia, pkt 23ib, pkt 23da Załącznika nr 1 oraz zmian w zakresie podwójnej jakości produktów (ang. *dual quality*) (zmiana definicji w art. 6 ust. 2 lit. c) dyrektywy 2005/29 oraz pkt 13a Załącznik nr 1.

5.14 Polityka spójności

W obszarze polityki spójności prezydencja szwedzka koncentrowała się przede wszystkim na kwestiach bieżących, w tym analizie raportów Europejskiego Trybunału Obrachunkowego oraz komunikatów i dokumentów roboczych KE. W zakresie wymiaru terytorialnego i miejskiego głównymi priorytetami prezydencji były kwestie związane z zieloną transformacją i zrównoważoną turystyką.

Polityka spójności

Polska brała aktywny udział w dyskusji państw członkowskich na forum Rady UE, w szczególności w ramach prac grupy roboczej ds. działań strukturalnych (B.5). W okresie od stycznia do czerwca 2023 r., prace prezydencji szwedzkiej w zakresie polityki spójności koncentrowały się na następujących kwestiach:

- analizie dokumentów podsumowujących perspektywę 2014-2020, proces programowania 2021-2027 oraz kontynuowaniu dyskusji rozpoczętej przez prezydencję czeską nt. przyszłości polityki spójności w kontekście rozwiązań wprowadzanych przez nowopowstałe instrumenty, w tym Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności;
- debacie odnośnie roli polityki spójności w kontekście współczesnych wyzwań, z jakimi mierzą się regiony europejskie, w tym problemów demograficznych, kwestii konkurencyjności UE oraz znaczenia strategii makroregionalnych;
- wypracowaniu stanowiska w postaci konkluzji Rady do raportów Europejskiego Trybunału Obrachunkowego (ETO) oraz dokumentów KE.

Prezydencja szwedzka dokładnie analizowała i omawiała dokumenty publikowane przez KE oraz ETO, w szczególności te dotyczące porównania finansowania unijnego z funduszami polityki spójności oraz Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, wyników procesu programowania polityki spójności w perspektywie na lata 2021-2027 oraz poruszające zagadnienia konkurencyjności regionalnej UE, zjawiska geografii niezadowolenia czy regionalnych trendów wzrostu i konwergencji. Dyskutowano także nad komunikatem KE nt. wykorzystanie potencjału talentów w regionach europejskich, do którego wypracowywano konkluzje podczas posiedzeń grupy B.5, a następnie w dn. 27 kwietnia br. przyjęto je przez Radę ds. Rolnictwa i Rybołówstwa.

W grudniu 2022 r. Komisja Europejska opublikowała czwarte sprawozdanie z realizacji strategii makroregionalnych UE obejmujące okres od połowy 2020 r. do połowy 2022 r., które stanowiło przedmiot dyskusji w ramach grupy B.5 w okresie od kwietnia do czerwca 2023 r. Polska podkreślała, że transnarodowa współpraca ma kluczowe znaczenie dla realizacji wspólnych celów państw czy ich regionów z uwagi na niemożność zrealizowania niektórych wyzwań samodzielnie. Ponadto wskazywała, iż wdrażanie strategii przypadło na wyjątkowo trudny czas, tj. wybuch pandemii COVID-19, a także rosyjską agresję na Ukrainę. Jednocześnie strona polska zwracała uwagę m.in. na konieczność szczególnego wsparcia Europy Środkowo-Wschodniej w obliczu obecnych uwarunkowań geopolitycznych i ekonomicznych poprzez powołanie strategii makroregionalnej UE dla obszaru Karpat. Polska wskazywała, że stanowiłoby to skuteczny instrument wzmacniający współpracę w regionie, uzupełniający inne już funkcjonujące formy współpracy oraz umożliwiło zrównoważony rozwój regionów karpaccich położonych na terenie UE. Państwa członkowskie w ramach grupy B.5, wypracowały konkluzje Rady do przedmiotowego sprawozdania, które zostały przyjęte na posiedzeniu Rady do Spraw Ogólnych w dn. 27 czerwca 2023 r.

W marcu i kwietniu 2023 r. podczas posiedzeń grupy B.5 omawiano również kwestię przyjęcia przez UE deklaracji ws. stosowania rekomendacji Rady Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) dot. polityki rozwoju regionalnego. W trakcie dyskusji Polska zwróciła uwagę na znaczenie skutecznego projektowania i wdrażania polityk regionalnych zarówno na poziomie krajowym, jak

i międzynarodowym, podkreślając, że bardzo poważnie traktuje zróżnicowane potrzeby rozwojowe regionów i samorządów oraz nieustannie wspiera ich systematyczny rozwój społeczno-gospodarczy. Zauważyła, iż w praktyce już teraz UE przestrzega kluczowych zasad i praktyk określonych w rekomendacjach Rady OECD, dlatego Polska pozytywnie oceniła zamiar KE do zadeklarowania zobowiązania UE do poszanowania i wypełniania zaleceń ws. polityki rozwoju regionalnego. Z uwagi jednak na brak konsensusu wśród państw członkowskich co do kwestii proceduralnych, w dn. 19 kwietnia 2023 r. prezydencja szwedzka zawiesiła prace nad tym dokumentem.

Kwestią, na którą wiele państw członkowskich, w tym Polska, zwracało uwagę w trakcie trwania prezydencji szwedzkiej jest potrzeba zapewnienia regularnego dialogu między Komisją i państwami członkowskimi odnośnie do przyszłości polityki spójności oraz przygotowania przez Komisję propozycji legislacyjnych na nowy okres programowania z odpowiednim wyprzedzeniem, tak aby uniknąć opóźnień we wdrażaniu.

Podczas prezydencji szwedzkiej prace dotyczące przyszłości polityki spójności toczyły się także w ramach Refleksyjnej Grupy Wysokiego Szczebla ds. przyszłości polityki spójności. Jest to gremium powstałe z inicjatywy Pani Komisarz Elisy Ferreiry składające się z przedstawicieli środowiska akademickiego, samorządowego oraz społeczeństwa obywatelskiego. Zasadniczym celem spotkań jest refleksja nad wnioskami 8. Raportu kohezyjnego oraz rozpoczęcie prac nad kształtem polityki spójności po 2027 r. Do końca roku planowane jest 10 spotkań grupy, a następnie wypracowanie raportu końcowego zawierającego rekomendacje, które powinny zostać wzięte pod uwagę przy opracowywaniu 9-tego raportu kohezyjnego. W okresie prezydencji szwedzkiej dyskutowane były następujące tematy: rozwój europejskiego modelu wzrostu, wzmacnianie odporności regionów wobec bieżących wyzwań, zróżnicowanych potrzeb rozwojowych regionów europejskich, znaczenie polityki ukierunkowanej terytorialnie, zjawisko geografii niezadowolonych oraz pułapki rozwojowej.

W trakcie prezydencji szwedzkiej wypracowane zostały również konkluzje do raportów Europejskiego Trybunału Obrachunkowego: sprawozdania specjalnego nr 22/2022 pn. „*Wsparcie UE na rzecz regionów górniczych. Nie zwrócono wystarczającej uwagi na transformację społeczno-gospodarczą i energetyczną*”; sprawozdania specjalnego nr 27/2022 pn. „*Wsparcie UE na rzecz współpracy transgranicznej z państwami sąsiadującymi*” oraz sprawozdania specjalnego nr 02/2023 pn. „*Dostosowanie do zasad polityki spójności w odpowiedzi na pandemię COVID-19 - fundusze wykorzystywane są w sposób bardziej elastyczny, ale niezbędna jest refleksja dotycząca polityki spójności jako narzędzia reagowania kryzysowego*”.

Ponadto w trakcie prac grupy B.5, nawiązując do punktu 12 konkluzji Rady Europejskiej z dn. 9 lutego 2023 r. Polska zwróciła się z prośbą do KE o udzielenie informacji nt. postępu prac nad wdrożeniem postanowień zawartych w konkluzjach w zakresie zwiększenia wsparcia UE dla ukraińskich uchodźców, w tym zapewnienia adekwatnego i elastycznego wsparcia państwom członkowskim, które ponoszą największe koszty utrzymania uchodźców.

Polityka miejska

Prace prezydencji szwedzkiej w obszarze polityki miejskiej toczyły się przede wszystkim na forum grupy Dyrektorów Generalnych ds. miejskich (ang. *Directors General on Urban Matters*) i Grupy ds. Rozwoju Miejskiego (ang. *Urban Development Group*). Dotyczyły w szczególności rozpoczęcia prac dwóch nowych Partnerstw Tematycznych Agendy Miejskiej dla UE w zakresie zazieleniania miast i zrównoważonej turystyki. Partnerstwo dotyczące zazieleniania miast, w którym uczestniczy Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej RP oraz Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego rozpoczęło się oficjalnie podczas wydarzenia pn. *Cities Forum* w Turynie w marcu 2023 r. Następnie przyjęty został tzw. *Orientation Paper*, określający strukturę prac i celów Partnerstwa. Ponadto, rozpoczęły się prace nad planem działań mającym na celu: poprawę istniejących regulacji w odniesieniu do obszarów miejskich i wyzwań miejskich, wspieranie i ulepszanie innowacyjnych i przyjaznych dla użytkownika źródeł finansowania obszarów miejskich oraz dzielenie się wiedzą (dane, badania, dobre praktyki). Polska angażuje się na bieżąco w prowadzone prace.

Ponadto, w ramach prac prezydencji szwedzkiej odbyły się dyskusje na temat nowo powstałego instrumentu Unii Europejskiej, tj. Europejskiej Inicjatywy Miejskiej (EUI), który ma wspierać innowacje

w miastach, opracowywać innowacyjne rozwiązania dla wyzwań miejskich oraz przyczyniać się do budowania potencjału i wiedzy w miastach. Z budżetu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) na realizację ww. inicjatywy w okresie 2021-2027 przeznaczonych jest 450 mln euro. Podczas prezydencji szwedzkiej dyskutowano w szczególności nad kwestiami funkcjonowania punktów kontaktowych ds. EUI w państwach członkowskich – mają zostać powołane do końca czerwca 2023 r. W Polsce rolę punktu kontaktowego, podobnie jak w przypadku URBACT, będzie pełnił Związek Miast Polskich. W ramach EUI wystartował już pierwszy nabór dla miast (alokacja – 50 mln euro), w którym wsparcie zostało udzielone w ramach Nowego Europejskiego Bauhausu na: zachowanie i przekształcanie dziedzictwa kulturowego; rewitalizację i regenerację przestrzeni miejskich; budowę i renowację w duchu cyrkularności oraz neutralności węglowej; adaptację i przekształcanie budynków pod kątem przystępnych cenowo rozwiązań mieszkaniowych. W maju 2023 r. został uruchomiony drugi nabór w ramach EUI na kwotę 120 mln euro, który potrwa do 5 października 2023 r. Dofinansowanie można otrzymać na następujące działania: zazielenianie miast, zrównoważona turystyka, wykorzystywanie talentów w miastach kurczących się.

W trakcie prezydencji szwedzkiej, w marcu 2023 r. rozstrzygnięto pierwszy nabór do trzech sieci w ramach URBACT na lata 2021-2027 (URBACTIV): Planowania działań, Sieci Transferu, Partnerzy Mechanizmu Transferu Innowacji. Wyniki naboru zostaną ogłoszone z końcem czerwca 2023 r.

Polityka terytorialna

Prezydencja szwedzka kontynuowała prace na rzecz wymiaru terytorialnego polityk publicznych przede wszystkim koncentrując się na kwestiach związanych z zieloną transformacją. W ramach Europejskiej Sieci Obserwacyjnej Rozwoju Terytorialnego i Spójności Terytorialnej ESPON (*European Observation Network for Territorial Development and Cohesion*) opracowane zostało badanie „*Territorial perspective of green industrialisation*”. Polska brała aktywny udział w spotkaniach realizowanych w ramach ESPON. Polska kontynuowała działania związane z promocją zintegrowanego podejścia do rozwoju i profilowania metod wsparcia dostosowanego do specyfiki danego obszaru, rozwijanych w Polsce w ramach projektu strategicznego Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju „Zintegrowane dokumenty”.

W trakcie prezydencji szwedzkiej strona polska brała aktywny udział w pracach i spotkaniach Sieci Krajowych Punktów Kontaktowych do spraw Spójności Terytorialnej NTCCP oraz Dyrektorów Generalnych do spraw Spójności Terytorialnej. Głównym ich celem było określenie sposobu przeglądu Agendy Terytorialnej UE 2030 oraz przegląd realizacji 7 akcji pilotażowych wdrażających Agendę Terytorialną, a także propozycja nowych akcji pilotażowych. Prezydencja szwedzka opracowała także dokument nt. spójności terytorialnej „*Territorial Cohesion – The Story*”. Polska jest liderem akcji pilotażowej dotyczącej badania wpływu terytorialnego polityk i publicznych („*Understanding how sector policies shape spatial (im)balances: Region-focused Territorial Impact Assessment - TIA*”), w której uczestniczą także Czechy, Niderlandy, Niemcy, Słowenia. W ramach rozpowszechniania wyników projektu Polska uczestniczyła m.in. w konferencji zorganizowanej przez Niemieckie Federalne Ministerstwo Mieszkalnictwa, Rozwoju Miejskiego i Budownictwa „*Putting the Territorial Agenda 2030 into practice*” (6 czerwca 2023 r.) oraz seminarium ESPON „*Territorial perspective of green industrialisation*” (14-15 czerwca 2023 r.).

5.15 Nauka, badania i innowacje

Podczas I półrocza 2023 r. Polska aktywnie włączyła się w prace prezydencji Szwecji w obszarze badań naukowych i innowacji. Prezydencja szwedzka wzmocniła dotychczasowe działania Rady w obszarze otwartej nauki m.in. poprzez debaty ministrów ds. badań (w ramach nieformalnej Rady ds. Konkurencyjności) oraz przyjęcie na posiedzeniu Rady ds. Konkurencyjności w dn. 23 maja 2023 r. konkluzji Rady ws. wysokiej jakości, przejrzystej, otwartej, wiarygodnej i sprawiedliwej publikacji naukowej. Polska aktywnie włączyła się w negocjacje dokumentu, którego finalny kształt przyjęła z satysfakcją jako wyraz ambicji Rady na rzecz wsparcia otwartej nauki dla wzmocnienia jej jakości i dostępności dla społeczeństwa.

Polska aktywnie uczestniczyła w negocjacjach projektu rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (EU) 2021/2085 ustanawiające wspólne przedsięwzięcia w ramach programu „Horyzont Europa”, które jest ściśle związane z projektem rozporządzenia ustanawiającego ramy dotyczące środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu półprzewodników (tzw. *Chips Act*). W trakcie negocjacji, Polska utrzymywała stanowisko spójne z tym prezentowanym podczas negocjacji *Chips Act*, między innymi zabiegając o zapewnienie jak największej otwartości konsorcjów europejskich (ECIC) oraz postulując uwzględnienie zapotrzebowania na obecne, a nie tylko przyszłe, generacje czipów oraz zapewnienie pozytywnego oddziaływania tworzonych placówek rozwojowych na obszarze całej UE.

5.16 Edukacja i młodzież

Edukacja

Prezydencja szwedzka jako swój główny priorytet w obszarze kształcenia i szkolenia wskazała zieloną transformację. W tym kontekście podjęto i sfinalizowano prace nad **konkluzjami Rady w sprawie umiejętności i kompetencji na potrzeby transformacji ekologicznej**. Dokument wyjściowy przygotowany przez prezydencję nie budził zastrzeżeń Polski, jednak zakres dokumentu w toku prac został znacznie poszerzony w stosunku do pierwotnej propozycji poprzez dodanie aspektu kompetencji. Polska preferowała pierwotne podejście zaproponowane przez prezydencję, ukierunkowane na kwestie dot. umiejętności, jednak w duchu kompromisu i mając na uwadze duże poparcie państw członkowskich dla poszerzonego podejścia, zaakceptowała zaproponowane zmiany.

W obszarze kształcenia i szkolenia prezydencja szwedzka kontynuowała prace na rzecz realizacji inicjatyw na rzecz ustanowienia do 2025 r. europejskiego obszaru edukacji. Prezydencja podjęła i sfinalizowała prace nad **rezolucją Rady w sprawie europejskiego obszaru edukacji: z myślą o 2025 r. i dalszych latach**. W toku negocjacji dla Polski kluczowym aspektem było zapobieganie tworzeniu nowych struktur zarządzania i wzmocniania, współpraca na poziomie UE na rzecz osiągnięcia europejskiego obszaru edukacji oraz wzmocnienie zapisów dotyczących podziału kompetencji pomiędzy poziomem krajowym i europejskim, jak również wyraźne zaakcentowanie kwestii unikania zwiększania obciążeń administracyjnych dla państw członkowskich i duplikacji prac czy struktur unijnych. Stanowisko Polski zostało odpowiednio uwzględnione w końcowej wersji dokumentu. Rezolucja została przyjęta przy poparciu Polski podczas posiedzenia Rady UE ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu w dn. 15 i 16 maja 2023 r.

Kolejną inicjatywą związaną z europejskim obszarem edukacji było wypracowanie **konkluzji Rady w sprawie dalszych kroków pozwalających zautomatyzować wzajemne uznawanie w kształceniu i szkoleniu**, czyli zagwarantowanie posiadaczom kwalifikacji na określonym poziomie, wydanym przez jedno państwo członkowskie, prawa do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe na kolejnym poziomie w każdym innym państwie członkowskim bez konieczności przechodzenia przez odrębną procedurę uznawania. W toku negocjacji dla Polski kluczowym aspektem było nietworzenie nowych unijnych narzędzi w zakresie uznawania, wzmocnienie zapisów dotyczących podziału kompetencji pomiędzy poziomem krajowym i europejskim oraz wyraźne zaakcentowanie kwestii autonomii instytucji szkolnictwa wyższego w procesie uznawania. Stanowisko Polski zostało odpowiednio uwzględnione w końcowej wersji dokumentu. Konkluzje zostały przyjęte przy poparciu Polski podczas posiedzenia Rady UE ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu w dn. 15 i 16 maja 2023 r.

Prace prezydencji uwzględniały kwestię wpływu agresji Rosji na Ukrainę na możliwości edukacji dla dzieci i młodzieży ukraińskiej, w szczególności w państwach przyjmujących. Polska aktywnie uczestniczyła w spotkaniach Rady i jej organów przygotowawczych prezentując zastosowane rozwiązania i potrzeby w zakresie niezbędnego wsparcia.

Młodzież

Prezydencja szwedzka jako główne priorytety w obszarze młodzieży wskazała zrównoważoną i zieloną Europę oraz społeczeństwa sprzyjające integracji.

W ramach pierwszego priorytetu wypracowano **konkluzje w sprawie społecznego wymiaru zrównoważonej Europy dla młodzieży**. Dokument wyjściowy przygotowany przez prezydencję nie budził zastrzeżeń Polski. W trakcie prac nad dokumentem Polska podkreślała jak ważny jest mechanizm włączania młodzieży w proces decyzyjny, który ma zagwarantować, że opinie i potrzeby młodych ludzi i organizacji młodzieżowych zostaną uwzględnione w procesie kształtowania unijnej polityki młodzieżowej. Konkluzje zostały przyjęte przy poparciu Polski podczas posiedzenia Rady UE ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu w dn. 15 i 16 maja 2023 r.

Kolejnym priorytetem prac szwedzkiej prezydencji było zagwarantowanie, że wyniki 9. cyklu unijnego dialogu młodzieżowego zostaną uznane i będą wdrażane przez odpowiednie zainteresowane strony w obszarze krajowej i europejskiej polityki młodzieżowej, a także zapewnienie jakości i ciągłości procesu unijnego dialogu młodzieżowego i jego wyników. W tym celu prezydencja Szwecji podjęła pracę nad **rezolucją w sprawie wyników 9. cyklu dialogu Unii Europejskiej z młodzieżą**. Dokument wyjściowy przygotowany przez prezydencję nie budził zastrzeżeń Polski. Jedyne kwestia przejścia przez krajowe rady młodzieżowe wiodącej roli podczas sprawowania przez dane państwo członkowskie prezydencji w Unii Europejskiej wymagała interwencji Polski w procesie negocjacji. Polska postulowała o zapis, który będzie odzwierciedlał uwarunkowania krajowe i rozwiązania dotyczące rad młodzieżowych we wszystkich państwach członkowskich. Stanowisko Polski zostało uwzględnione w końcowej wersji dokumentu. Rezolucja została przyjęta przy poparciu Polski podczas posiedzenia Rady UE ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu w dn. 15 i 16 maja 2023 r.

Ostatnim tematem, nad którym pracowała prezydencja szwedzka były **rezolucje w sprawie przeglądu planu prac służących realizacji strategii UE na rzecz młodzieży w latach 2022-2024**. Kolejne trio prezydencji (Hiszpania, Belgia, Węgry) jako temat przewodni dotyczący młodzieży wybrało „Społeczeństwa sprzyjające włączeniu społecznemu”, co zyskało poparcie Polski, ponieważ zwiększone włączenie społeczne wszystkich młodych ludzi jest konieczne, by wspierać młodzież w zdobywaniu wiedzy i umiejętności potrzebnych do bardziej zrównoważonego życia oraz do bardziej zrównoważonego społeczeństwa. Rezolucja została przyjęta przy poparciu Polski podczas posiedzenia Rady UE ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu w dn. 15 i 16 maja 2023 r.

W trakcie prac prezydencja uwzględniała również kwestię włączenia młodych ludzi – uchodźców z Ukrainy. Temat związany z Ukrainą został uwzględniony w agendzie posiedzenia Rady Unii Europejskiej ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu, jako wiodący temat debaty Ministrów ds. Młodzieży. Przedmiotem dyskusji ministrów była integracja młodzieży w krajach Unii Europejskiej, w szczególności integracja młodych Ukraińców. Polska aktywnie uczestniczyła w debacie i prezentowała rozwiązania, które zostały zastosowane w obszarze młodzieży, która tymczasowo w związku z wojną znalazła się na terenie naszego kraju.

5.17 Kultura

Prezydencja szwedzka przedstawiła projekt **konkluzji Rady w sprawie zagrożonych i przesiedlonych artystów**. W trakcie prac nad dokumentem Polska wносиła o uzupełnienie dokumentu o zapisy wzywające do przygotowania kompleksowego sprawozdania na temat pomocy unijnej i pomocy dwustronnej państw członkowskich udzielanej Ukrainie w odniesieniu do sektora kultury i sektora kreatywnego, co zostało uwzględnione. Polska konsekwentnie postulowała również o przygotowanie europejskiego, solidarnościowego planu wsparcia na rzecz ochrony i odbudowy sektora kultury i sektora kreatywnego na Ukrainie. Ze względu na nieuwzględnienie tego postulatu w dokumencie, Polska złożyła oświadczenie wskazujące, że będzie dążyć do pozyskania wsparcia na rzecz odbudowy sektora kultury w Ukrainie na różnych forach Rady Unii Europejskiej. Projekt konkluzji został przyjęty przy poparciu Polski podczas posiedzenia Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu w dn. 16 maja 2023 r.

Ponadto, na ww. posiedzeniu Rady Polska zaprezentowała informację o sytuacji sektora kultury i sektora kreatywnego w Ukrainie, wskazując, że należy wypracować ustrukturyzowany mechanizm pomocy oraz plan odbudowy sektorów kultury i kreatywnego Ukrainy po wojnie. Zaapelowała także

do Komisji Europejskiej o współpracę, w tym o zacieśnienie współpracy między dyrekcjami generalnymi na rzecz ustanowienia funduszu dla Ukrainy.

Polska przedstawiła także informację o sytuacji języka białoruskiego i kultury białoruskiej, które niszczone są przez reżim A. Łukaszenki.

5.18 Sport i turystyka

Sport

Prezydencja szwedzka, zgodnie z Planem Prac UE w dziedzinie sportu na lata 2021-2024, realizowała inicjatywy wpisujące się w priorytet dotyczący dobrego zarządzania w sporcie.

Dodatkowo, na wniosek Polski zgłoszony pod koniec trwania prezydencji czeskiej, prezydencja szwedzka podjęła się przeglądu rezolucji Rady UE ws. reprezentacji państw członkowskich UE w Radzie Założycielskiej Światowej Agencji Antydopingowej (WADA) oraz koordynowania stanowisk państw członkowskich przed posiedzeniami tej agencji. Celem uaktualnienia treści rezolucji było dostosowanie jej zapisów do zmian w statucie WADA, a także wyeliminowanie nieścisłości dotyczących nominowania reprezentantów UE w Zarządzie WADA. Wszystkie uwagi strony polskiej zostały uwzględnione. Treść rezolucji, przy poparciu Polski, została przyjęta podczas posiedzenia Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu w dn. 15 maja 2023 r.

Podczas prezydencji szwedzkiej wybrano nowego przedstawiciela UE do Zarządu WADA reprezentującego przyszłe TRIO Polska-Dania-Cypr. Po konsultacjach z Danią i Cyprem, a także z poparciem pozostałych państw członkowskich UE, na stanowisko to wybrano Ministra Sportu i Turystyki RP, pana Kamila Bortniczuka. Decyzja w tej sprawie została zatwierdzona oraz ogłoszona podczas posiedzenia Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu w dn. 15 maja 2023 r.

Prezydencja szwedzka podczas posiedzenia ww. Rady zaproponowała debatę na temat zapewnienia poszanowania praw człowieka podczas organizacji dużych międzynarodowych imprez sportowych. Podczas debaty Polska jednoznacznie wyraziła sprzeciw wobec dopuszczenia reprezentantów Rosji i Białorusi do międzynarodowej rywalizacji sportowej.

Turystyka

Polska z zadowoleniem przyjęła działania podjęte przez prezydencję szwedzką na rzecz poprawy sytuacji w sektorze europejskiej turystyki, która wciąż nie odbudowała się po kryzysie spowodowanym pandemią i wojną w Ukrainie. Prezydencja szwedzka prowadziła intensywne prace nad projektem rozporządzenia w sprawie krótkoterminowego najmu. Polska brała aktywny udział w pracach i na bieżąco zgłaszała uwagi do kolejnych wersji dokumentu. Podejście ogólne do projektu, przy poparciu Polski, zostało przyjęte na posiedzeniu Rady ds. Konkurencyjności w dniu 2 marca 2023 r.

5.19 Przestrzeń kosmiczna

W marcu 2023 r. weszło w życie **rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie programu UE dotyczącego bezpiecznej łączności satelitarnej na lata 2023-2027** (ang. *Secure Connectivity Regulation*), łączące w sobie obszar cyberbezpieczeństwa i strategicznej odporności europejskiej gospodarki. Celem rozporządzenia jest ustanowienie unijnego programu bezpiecznej łączności na lata 2023-2027. Program ten stanowi odpowiedź na wyzwania związane z niewystarczającą przepustowością obecnych satelitów oraz z gwałtownym rozwojem na niższych orbitach megakonstelacji podmiotów spoza UE, co skutkuje coraz mniejszym dostępem do częstotliwości i pozycji orbitalnych. W trakcie negocjacji projektu rozporządzenia, Polska podkreślała konieczność zachowania równowagi finansowej i zapewnienia środków budżetowych bez naruszania marginesów finansowych uzgodnionych w Wieloletnich Ramach Finansowych na lata 2023-2027, jak również postulowała o uwzględnienie małych i średnich przedsiębiorstw w procesie zamówień publicznych służących realizacji celów rozporządzenia. Powyższe postulaty Polski zostały uwzględnione w ostatecznym tekście rozporządzenia.

W marcu 2023 r. weszła w życie również **strategia kosmiczna UE na rzecz bezpieczeństwa i obrony**. Strategia jest bezpośrednim wynikiem realizacji Strategicznego kompasu na rzecz bezpieczeństwa i obrony, który przyjęto w 2022 r. Podczas posiedzenia Rady UE ds. Konkurencyjności w części przestrzeń kosmiczna w dn. 23.05.2023 r. przyjęto, z poparciem Polski, **konkluzje Rady ws. uczciwego i zrównoważonego wykorzystania przestrzeni kosmicznej**. W dokumencie podkreślono prawo do swobodnego, sprawiedliwego i pokojowego użytkowania przestrzeni kosmicznej i dostępu do niej z korzyścią dla wszystkich narodów, niezależnie od stopnia ich rozwoju gospodarczego. Dokument zakłada, że przestrzeń kosmiczna jest ogólnoświatowym dobrem wspólnym, wolnym do eksploracji i użytkowania przez wszystkie państwa bez jakiegokolwiek dyskryminacji, na zasadzie równości i zgodnie z prawem międzynarodowym.

Lista załączników:

1. Rozliczenia finansowe pomiędzy RP a UE
2. Informacja o wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności oraz funduszy pozaunijnych
3. Plan prac nad projektami ustaw wykonujących prawo Unii Europejskiej (przygotowany na podstawie ust. 1a art. 125a Regulaminu Sejmu)
4. Wykaz stanowisk do projektów aktów prawnych UE, przygotowanych przez Rząd zgodnie z ustawą z 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem RP w UE, przekazanych do Sejmu i Senatu RP w I poł. 2023 r.
5. Wykaz stanowisk do dokumentów pozalegisłacyjnych UE, przygotowanych przez Rząd zgodnie z ustawą z 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem RP w UE, przekazanych do Sejmu i Senatu RP w I poł. 2023 r.

ZAŁĄCZNIK 1 – ROZLICZENIA FINANSOWE POMIĘDZY POLSKĄ A UNIĄ EUROPEJSKIĄ W OKRESIE STYCZEŃ – CZERWIEC 2023 r.

1. Saldo

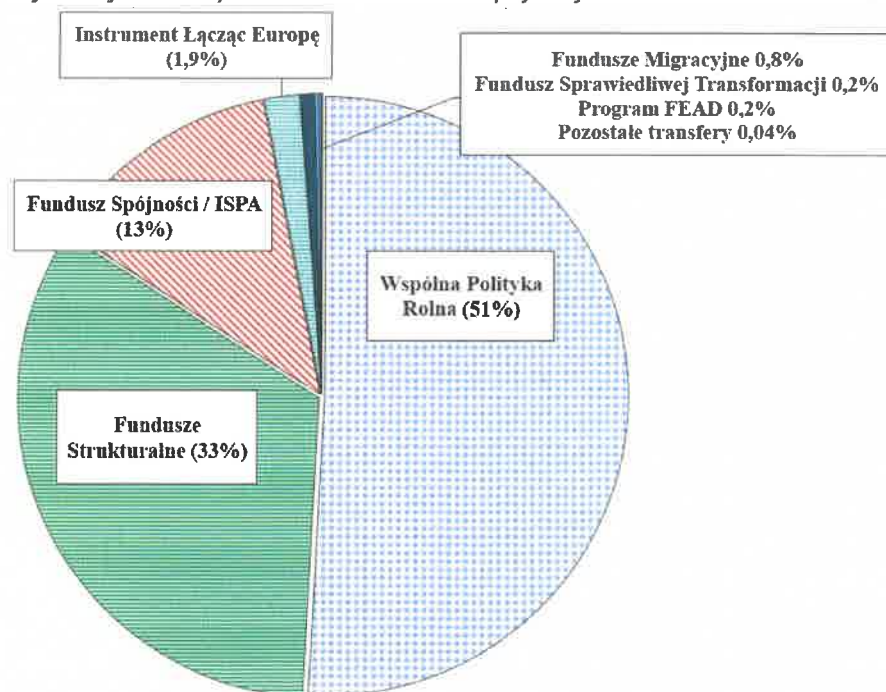
W ciągu 6 miesięcy (styczeń - czerwiec) prezydencji szwedzkiej odnotowano pozytywne saldo rozliczeń pomiędzy Unią Europejską a Rzeczpospolitą Polską, która osiągnęła pozycję beneficjenta netto w wysokości + 5,47 mld EUR.

Tabela 1. Transfery finansowe Rzeczpospolita Polska – budżet Unii Europejskiej w okresie 1 I – 30 VI 2023 (w EUR).

Wspólna Polityka Rolna	4 308 968 764
Fundusze Strukturalne	2 826 923 658
Fundusz Spójności / ISPA	1 084 144 487
Instrument Łącząc Europę (CEF)	159 043 948
Fundusze Migracyjne	63 759 135
Fundusz Sprawiedliwej Transformacji	19 236 732
Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD)	13 170 164
Pozostałe transfery	3 093 719
Transfery razem	8 478 340 609
Składka członkowska	3 008 911 866
Zwrot środków do budżetu UE	325 452
Saldo	5 469 103 291

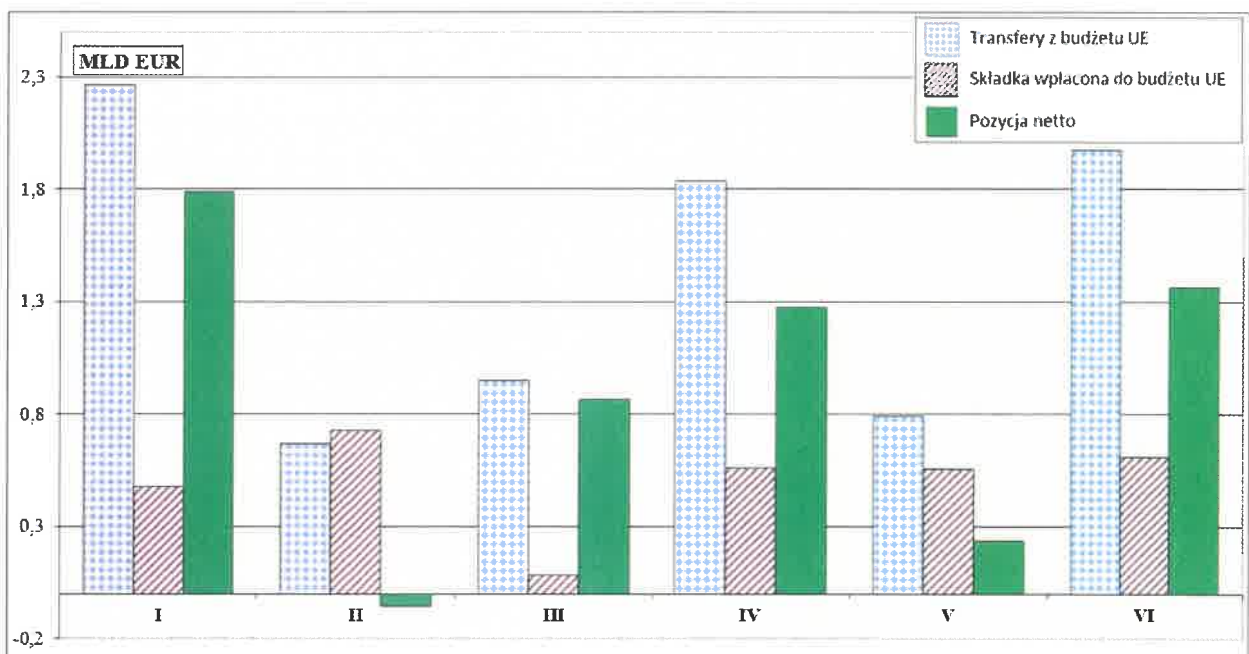
2. Transfery do Polski

Wykres 1. Struktura transferów finansowych z budżetu Unii Europejskiej w okresie 1 I – 30 VI 2023.

W okresie 1 stycznia – 30 czerwca 2023 r. Rzeczpospolita Polska otrzymała z budżetu ogólnego Unii Europejskiej **8,48 mld EUR**. Najważniejsze pozycje wśród przepływów finansowych stanowiły transfery przeznaczone na Wspólną Politykę Rolną (**4,31 mld EUR**), finansowanie projektów realizowanych w ramach funduszy strukturalnych (**2,83 mld EUR**), na Fundusz Spójności/ISPA (**1,08 mld EUR**), Instrument łącząc Europę (**159 mln EUR**), Fundusze Migracyjne (**64 mln EUR**), Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (**19 mln EUR**). Transfery z budżetu UE obejmowały także środki z tytułu Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym FEAD (**13 mln EUR**). Do Rzeczypospolitej Polskiej wpływają także środki klasyfikowane jako „Pozostałe transfery”, których łączna kwota w omawianym okresie osiągnęła **3 mln EUR**.

Wykres 2. Transfery, składka członkowska oraz saldo rozliczeń finansowych Polska – budżet Unii Europejskiej w okresie 1 I – 30 VI 2023 (w mld EUR).

3. Składka do budżetu UE

W okresie 1 stycznia – 30 czerwca 2023 r. Rzeczpospolita Polska wpłaciła do budżetu ogólnego UE składkę w wysokości **3,01 mld EUR**, w tym:

- z tytułu zasobu własnego (ZW) opartego o DNB: 1,607 mld EUR,
- z tytułu ZW opartego na VAT: 487 mln EUR,
- z tytułu tradycyjnych ZW: 468 mln EUR,
- z tytułu rabatów/mechanizmów korekcyjnych: 172 mln EUR,
- z tytułu ZW opartego na nieprzetworzonych opakowaniach plastikowych: 275 mln EUR.

INFORMACJA O WYKORZYSTANIU ŚRODKÓW Z FUNDUSZY STRUKTURALNYCH I FUNDUSZU SPÓJNOŚCI

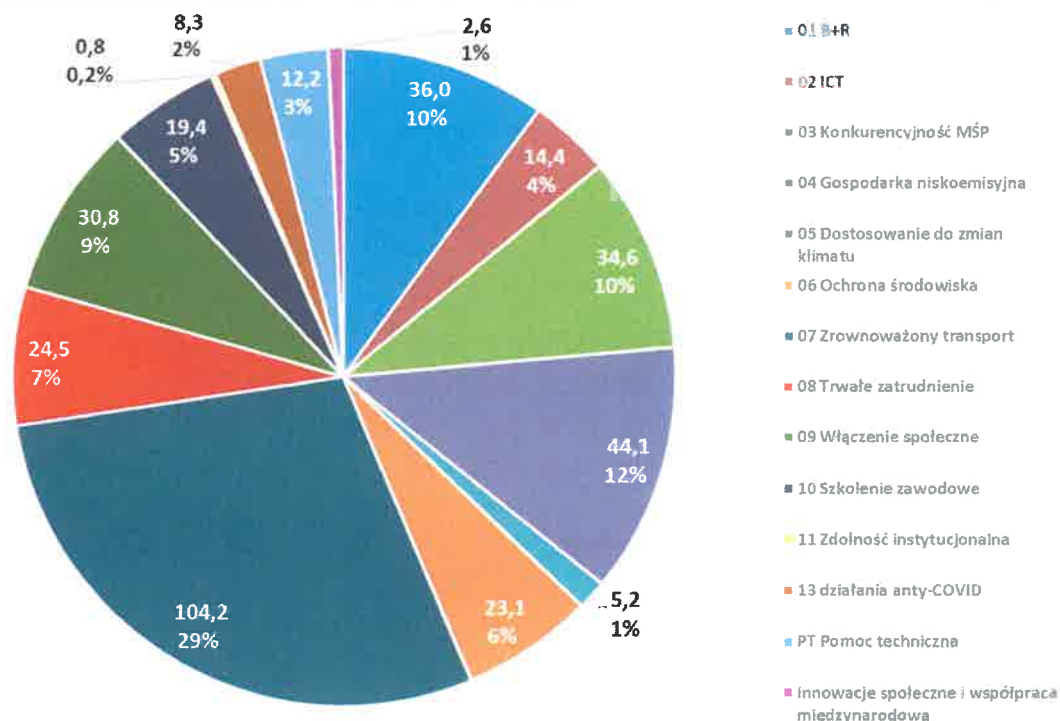
Perspektywa finansowa 2014-2020

Według danych wygenerowanych z systemu informatycznego SL2014, do 30 czerwca 2023 r. złożono 200 096 wniosków o dofinansowanie projektów na całkowitą kwotę 935,0 mld zł. Wartość dofinansowania UE we wnioskach o dofinansowanie wyniosła 580,6 mld zł, co stanowi 165%¹ alokacji. W ramach krajowych programów operacyjnych beneficjenci złożyli 75 253 wnioski o dofinansowanie projektów o wartości wkładu UE 369,6 mld zł (176% alokacji), natomiast dla regionalnych programów operacyjnych złożono 124 843 wnioski o dofinansowanie o wartości wkładu UE 211,0 mld zł (149% alokacji).

Od uruchomienia programów do 30 czerwca 2023 r. podpisano z beneficjentami 102 885 umów o dofinansowanie na całkowitą kwotę 590,7 mld zł. Kwota dofinansowania UE, na jaką opiewają podpisane umowy, wynosi 360,1 mld zł, co stanowi 102% alokacji. W ramach programów krajowych podpisano łącznie 29 876 umów o dofinansowanie, angażujących środki UE o wartości 217,2 mld zł (103% alokacji), natomiast w ramach programów regionalnych wsparciem objęto 73 009 projektów o wartości dofinansowania UE 142,9 mld zł (tj. 101% alokacji).

Najwięcej środków UE (104,2 mld zł, czyli 29% wartości podpisanych umów) przeznaczono na wsparcie zrównoważonego transportu. Znacząca pula środków zaangażowana została również w projekty z zakresu promowania gospodarki niskoemisyjnej (44,1 mld zł, czyli 12% wartości podpisanych umów), oraz wsparcia w zakresie B+R+I (36,0 mld zł, tj. 10% wartości podpisanych umów).

Wykres. Wartość dofinansowania UE w umowach o dofinansowanie w rozbiciu na cele tematyczne (dane w mld PLN)

¹ Alokacja dofinansowania unijnego wyrażona w PLN. wyliczona wg. Algorytmu przez Ministerstwo Finansów

Wartość środków UE rozliczonych na poziomie beneficjentów wyniosła 459,6 mld zł, w tym dofinansowanie UE – 294,4 mld zł (co stanowi 84% alokacji). W ramach krajowych programów operacyjnych rozliczono wydatki w części wkładu UE o wartości 175,3 mld zł (tj. 84% alokacji), natomiast w regionalnych programach operacyjnych – 119,1 mld zł (tj. 84% alokacji).

Poniżej przedstawiono szczegółowe dane finansowe w zakresie stanu wdrażania poszczególnych programów operacyjnych na lata 2014-2020.

PROGRAM OPERACYJNY	wnioski o dofinansowanie			umowy o dofinansowanie			Środki rozliczone z beneficjentami	
	liczba	wartość dofinansowania UE (mln PLN)	% wykorzystania alokacji	liczba	wartość dofinansowania UE (mln PLN)	% wykorzystania alokacji	wartość dofinansowania UE (mln PLN)	% wykorzystania alokacji
PO Inteligentny Rozwój	46 766	148 956	373%	14 490	46 617	117%	31 545	79%
PO Infrastruktura i Środowisko	4 758	145 637	116%	3 290	123 723	99%	105 539	84%
PO Polska Cyfrowa	1 925	22 359	200%	734	11 624	104%	9 900	88%
PO Pomoc Techniczna	403	3 351	108%	401	3 320	107%	2 905	94%
PO Polska Wschodnia	6 924	17 096	193%	3 419	9 097	103%	7 447	84%
PO Wiedza Edukacja Rozwój	14 477	32 191	151%	7 542	22 792	107%	17 964	84%
Krajowe programy operacyjne	75 253	369 591	176%	29 876	217 174	103%	175 301	84%
RPO Woj. Dolnośląskiego	10 091	14 190	140%	6 879	10 305	102%	8 759	86%
RPO Woj. Kujawsko-Pomorskiego	4 534	10 624	123%	3 297	8 654	100%	6 803	79%
RPO Woj. Lubuskiego	2 059	5 381	131%	1 378	4 086	100%	3 363	82%
RPO Woj. Łódzkiego	11 894	16 431	160%	6 415	10 170	99%	8 024	78%
RPO Woj. Lubelskiego	11 636	14 690	146%	8 440	10 352	103%	9 388	93%
RPO Woj. Mazowieckiego	11 003	14 903	159%	5 739	9 282	99%	8 023	86%
RPO Woj. Małopolskiego	7 843	20 076	153%	4 316	13 107	100%	10 784	82%
RPO Woj. Opolskiego	2 805	5 388	127%	1 794	4 320	102%	3 790	89%
RPO Woj. Podlaskiego	8 717	8 594	156%	5 364	5 489	100%	4 704	85%
RPO Woj. Podkarpackiego	6 827	14 600	153%	3 575	9 634	101%	8 499	89%
RPO Woj. Pomorskiego	4 479	11 204	133%	2 318	8 514	101%	6 776	80%
RPO Woj. Śląskiego	14 009	24 680	156%	7 148	16 326	103%	12 976	82%
RPO Woj. Świętokrzyskiego	8 441	10 663	172%	4 600	6 257	101%	5 195	84%
RPO Woj. Warmińsko-Mazurskiego	8 214	12 013	153%	5 301	7 902	101%	6 593	84%
RPO Woj. Wielkopolskiego	8 158	17 958	163%	3 841	11 110	101%	9 165	83%
RPO Woj. Zachodniopomorskiego	4 133	9 576	132%	2 604	7 378	102%	6 275	87%
Regionalne programy operacyjne	124 843	210 971	149%	73 009	142 886	101%	119 116	84%
RAZEM	200 096	580 561	165%	102 885	360 060	102%	294 417	84%
Programy EWT (w EUR)	601	624 134 327	188%	319	328 414 691	106%	299 988 059	91%

Źródło: SL2014. Alokacja dofinansowania unijnego wyrażona w PLN. wyliczona wg. Algorytmu przez Ministerstwo Finansów na czerwiec 2023 r.

**PLAN PRAC NAD PROJEKTAMI USTAW WYKONUJĄCYCH PRAWO UNII EUROPEJSKIEJ
(PRZYGOTOWANY NA PODSTAWIE ART. 125A UST. 1A REGULAMINU SEJMU)****PROJEKTY USTAW PRZYJĘTE PRZEZ RADĘ MINISTRÓW W OKRESIE STYCZEŃ
– CZERWIEC 2023 R.**

W okresie styczeń-czerwiec 2023 r. Rada Ministrów przyjęła 21 projektów ustaw, które mają na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej, tj.:

- projekt ustawy o Planie Strategicznym dla wspólnej polityki rolnej (UC137),
- projekt ustawy o finansowaniu wspólnej polityki rolnej na lata 2023-2027 (UC131),
- projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej (UC128),
- projekt ustawy o delegowaniu kierowców w sektorze transportu drogowego (UC124),
- projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (UC123),
- projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (UC118),
- projekt ustawy o zmianie ustawy o żegludzie śródlądowej oraz ustawy o czasie pracy na statkach żeglugi śródlądowej (UC116),
- projekt ustawy o uczestnictwie pracowników w spółce powstałej w wyniku transgranicznego przekształcenia, połączenia lub podziału spółek (UC109),
- projekt ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (UC99),
- projekt ustawy o zmianie ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa oraz niektórych innych ustaw (UD68)
- projekt ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (UC98),
- projekt ustawy o wykonaniu Umowy o handlu i współpracy między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, z drugiej strony (UC96),
- projekt ustawy o zmianie ustawy o drogach publicznych oraz niektórych innych ustaw (UC88),
- projekt ustawy o systemach homologacji pojazdów oraz ich wyposażenia (UC80),
- projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy o odnawialnych źródłach energii (UC74),
- projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (UC69),
- projekt ustawy o ogólnoeuropejskim indywidualnym produkcie emerytalnym (UC67),
- projekt ustawy o zmianie ustawy o obligacjach, ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi i ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz niektórych innych ustaw (UC32),
- projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (UC31),
- projekt ustawy o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027 (UC22),
- projekt ustawy o zmianie ustawy o publicznym transporcie zbiorowym oraz niektórych innych ustaw (UD18).

– Wykaz projektów ustaw wykonujących prawo Unii Europejskiej, które powinny zostać skierowane przez Radę Ministrów do Sejmu RP do końca II połowy 2023 r.

	Zmieniany/nowy akt prawny	Zakres zmian	Termin implementacji
1.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (UC15)	Wykonanie rozporządzenia 2017/2394 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów	16.01.2018 17.01.2020
2.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (UC52)	Uzupełnienie wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1938 dotyczącego środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego	01.11.2017 01.12.2018
3.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o bezpieczeństwie obrotu prekursorami materiałów wybuchowych oraz niektórych innych ustaw (UC38)	Wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1148 w sprawie wprowadzania do obrotu i stosowania prekursorów materiałów wybuchowych	01.02.2021 01.08.2020 02.02.2022
4.	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo lotnicze oraz niektórych innych ustaw (UC89)	Wykonanie: <ul style="list-style-type: none"> • rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1139 w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie lotnictwa cywilnego i utworzenia Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego • rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2019/945 w sprawie systemów bezzałogowych statków powietrznych oraz operatorów systemów bezzałogowych statków powietrznych z państw trzecich • rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/947 w sprawie przepisów i procedur dotyczących eksploatacji bezzałogowych statków powietrznych 	12.09.2023 01.07.2019 01.07.2020
5.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (UC87)	Uzupełnienie wykonania: <ul style="list-style-type: none"> • rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1860 w sprawie użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen do celów powrotu nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich • rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1861 w 	27.12.2018 28.12.2020 28.12.2021

		sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen (SIS) w dziedzinie odpraw granicznych, zmiany konwencji wykonawczej do układu z Schengen	
6.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw (UC81)	Częściowa transpozycja: <ul style="list-style-type: none"> • dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 zmieniającej dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów • dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko 	05.07.2020 03.07.2021
7.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (UC110)	Częściowa transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych	30.06.2021
8.	Projekt ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym (UC108)	Wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/816 ustanawiającego scentralizowany system służący do ustalania państw członkowskich posiadających informacje o wyrokach skazujących wydanych wobec obywateli państw trzecich i bezpaństwowców (ECRIS-TCN) na potrzeby uzupełnienia europejskiego systemu przekazywania informacji z rejestrów karnych	12.12.2019
9.	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (UC106)	Częściowa transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE	31.12.2020
10.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz niektórych innych ustaw (UC103)	Transpozycja: <ul style="list-style-type: none"> • dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/789 ustanawiającej przepisy dotyczące wykonywania praw autorskich i praw pokrewnych mające zastosowanie do niektórych transmisji online prowadzonych przez organizacje radiowe i telewizyjne oraz do reemisji programów telewizyjnych i radiowych, • dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790 w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym 	07.06.2021 07.06.2021
11.	Projekt ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa (UC101)	Transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii	17.12.2021

12.	Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/852 w sprawie rtęci (UC100)	Wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/852 w sprawie rtęci	01.01.2018 13.09.2021
13.	Projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (UC92)	Uzupełnienie transpozycji dyrektywy 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych	30.06.1991
14.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o produktach biobójczych (UC90)	Wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych	01.09.2013
15.	Projekt ustawy o krajowym systemie nadzoru rynku produktów objętych unijnym prawodawstwem harmonizacyjnym (UC113)	Wykonanie rozporządzenia (UE) 2019/1020 w sprawie nadzoru rynku i zgodności produktów	16.07.2021
16.	Projekt ustawy o zdrowiu zwierząt oraz zwalczaniu chorób zwierząt (UC115)	Wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającego i uchylającego niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt	21.04.2021
17.	Projekt ustawy o krwiodawstwie i krwiolecznictwie (UC117)	Uzupełnienie transpozycji dyrektywy 2002/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej normy jakości i bezpiecznego pobierania, badania, preparatyki, przechowywania, wydawania krwi ludzkiej i składników krwi	08.02.2005
18.	Projekt ustawy o dostępności niektórych produktów i usług (UC119)	Transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 w sprawie wymogów dostępności produktów i usług	28.06.2022
19.	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo restrukturyzacyjne oraz ustawy – Prawo upadłościowe (UC120)	Transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1023 w sprawie ram restrukturyzacji zapobiegawczej, umorzenia długów i zakazów prowadzenia działalności oraz w sprawie środków zwiększających skuteczność postępowań dotyczących restrukturyzacji, niewypłacalności i umorzenia długów, a także zmieniającej dyrektywę (UE) 2017/1132 (dyrektywa o restrukturyzacji i upadłości)	17.07.2022
20.	Projekt ustawy o obrocie z państwami trzecimi niektórymi towarami, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania (UC122)	Wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/125 w sprawie handlu niektórymi towarami, które mogłyby być użyte do wykonywania kary śmierci, tortur lub innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania	20.02.2019
21.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o	Wykonanie:	

	Krajowej Administracji Skarbowej oraz niektórych innych ustaw (UC125)	<ul style="list-style-type: none"> rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/821 ustanawiającego obowiązki w zakresie należytej staranności w łańcuchu dostaw unijnych importerów cyny, tantalu i wolframu, ich rud oraz złota pochodzących z obszarów dotkniętych konfliktami i obszarów wysokiego ryzyka rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1672 w sprawie kontroli środków pieniężnych wwożonych do Unii lub wywożonych z Unii 	09.07.2017 03.06.2021
22.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz niektórych innych ustaw (UC130)	Transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2184 w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	12.01.2023
23.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o rachunkowości oraz ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (UC134)	Transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2101 zmieniającej dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji o podatku dochodowym przez niektóre jednostki i oddziały	22.06.2023
24.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (UC135)	Transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2118 zmieniającej dyrektywę 2009/103/WE w sprawie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych i egzekwowania obowiązku ubezpieczenia od takiej odpowiedzialności	23.06.2023
25.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami oraz niektórych innych ustaw (UC136).	Transpozycja dyrektywy Rady (UE) 2021/514 zmieniającej dyrektywę 2011/16/UE w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania	31.12.2022
26.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o działaniach antyterrorystycznych oraz ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (UC138)	Wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/784 w sprawie zapobiegania rozpowszechnianiu w internecie treści o charakterze terrorystycznym	06.06.2021
27.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym oraz niektórych innych ustaw (UC139)	Transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1828 w sprawie powództw przedstawicielskich wytaczanych w celu ochrony zbiorowych interesów konsumentów i uchylająca dyrektywę 2009/22/WE	25.12.2022
28.	Projekt ustawy o szczególnych rozwiązaniach mających na celu poprawę nadzoru nad zdrowiem i	Wykonanie: <ul style="list-style-type: none"> rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/1345 ustanawiającego zasady 	22.08.2022

	ochroną zwierząt (UC140)	rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do rejestracji i zatwierdzania zakładów, w których utrzymywane są zwierzęta lądowe, a także pobierania, produkcji, przetwarzania lub przechowywania materiału biologicznego <ul style="list-style-type: none"> rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniającego i uchylającego niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) 	20.04.2016 21.04.2021
29.	Projekt ustawy - Prawo komunikacji elektronicznej (UC141)	Transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 ustanawiającej Europejski kodeks łączności elektronicznej	21.12.2020
30.	Projekt ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo komunikacji elektronicznej (UC142)	Transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 ustanawiającej Europejski kodeks łączności elektronicznej	21.12.2020
31.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o transporcie drogowym oraz ustawy – Prawo o ruchu drogowym (UC143)	Transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/738 dotyczącej zmiany dyrektywy 2006/1/WE w sprawie użytkowania pojazdów najmowanych bez kierowców w celu przewozu drogowego rzeczy	06.08.2023
32.	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (UC144)	Wykonanie rozporządzenia Rady (UE) 2019/1111 w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie uprowadzenia dziecka za granicę w związku z wyrokiem TSUE w sprawie C-638/22 PPU Rzecznik Praw Dziecka i in.	22.07.2019
33.	Projekt ustawy o podmiotach obsługujących kredyty i nabywcach kredytów (UC145)	Transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2167 w sprawie podmiotów obsługujących kredyty i nabywców kredytów oraz w sprawie zmiany dyrektyw 2008/48/WE i 2014/17/UE	29.12.2023
34.	Projekt ustawy o zarządzaniu danymi (UC146)	Wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/868 w sprawie europejskiego zarządzania danymi	24.09.2023
35.	Projekt ustawy o certyfikacji wykonawców zamówień publicznych oraz zmianie niektórych innych ustaw (UC147)	Uzupełnienie transpozycji: <ul style="list-style-type: none"> dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE w sprawie zamówień publicznych dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE w sprawie koordynacji 	18.04.2016 21.08.2011

		procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa	
36.	Projekt ustawy o ochronie ludności oraz o stanie klęski żywiołowej (UD432)	Transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2557 w sprawie odporności podmiotów krytycznych	17.10.2024
37.	Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ulepszenia środowiska prawnego i instytucjonalnego dla przedsiębiorców (UD497)	Wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1150 w sprawie propagowania sprawiedliwości i przejrzystości dla użytkowników biznesowych korzystających z usług pośrednictwa internetowego	31.07.2019 12.07.2020

WYKAZ STANOWISK DO AKTÓW PRAWNYCH UE, PRZYGOTOWANYCH PRZEZ RZĄD ZGODNIE Z USTAWĄ Z 8 PAŹDZIERNIKA 2010 R. O WSPÓŁPRACY RADY MINISTRÓW Z SEJMEM I SENATEM W SPRAWACH ZWIĄZANYCH Z CZŁONKOSTWEM RP W UE, PRZEKAZANYCH DO SEJMU I SENATU RP W I POŁOWIE 2023 R.

Lp.	Sygnatura COM	Tytuł dokumentu	Data przekazania Polsce dokumentu przez instytucje UE	Instytucja wiodąca	Data przyjęcia stanowiska przez KSE	Data przyjęcia przez KSE stanowiska przygotowanego na wniosek Sejmu lub Senatu RP
1.	COM(2021) 709	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przemieszczania odpadów oraz zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1257/2013 i (UE) nr 2020/1056	19.11.2021	MKiŚ	17.12.2021 <u>Aktualizacja</u> 01.02.2023	-
2.	COM(2022) 105	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej	23.03.2022	MRiPS	15.02.2023	-
3.	COM(2022) 457	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne ramy dla usług medialnych na rynku wewnętrznym („europejski akt o wolności mediów”) i zmieniającego dyrektywę 2010/13/UE	14.10.2022	MKiDN	29.12.2022	-
4.	COM(2022) 473	Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie interwencji w sytuacji nadzwyczajnej w celu rozwiązania problemu wysokich cen energii	16.09.2022	MKiŚ	-	22.12.2022
5.	COM(2022) 540	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2000/60/WE ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, dyrektywę 2006/118/WE w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu oraz dyrektywę 2008/105/WE w sprawie środowiskowych norm jakości w dziedzinie polityki wodnej	18.01.2023	MI	07.02.2023	-
6.	COM(2022) 541	Wniosek w sprawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (wersja przekształcona)	18.01.2023	MI	07.02.2023	-

7.	COM(2022) 542	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (wersja przekształcona)	18.01.2023	MKiŚ	15.03.2023	-
8.	COM(2022) 549	Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie zwiększenia solidarności dzięki lepszej koordynacji zakupów gazu, transgranicznej wymianie gazu i wiarygodnym poziomom odniesienia cen	24.10.2022	MKiŚ	-	17.01.2023
9.	COM(2022) 586	Wniosek dotyczący rozporządzenia parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie homologacji typu pojazdów silnikowych i silników oraz układów, części i oddzielnych zespołów technicznych przeznaczonych do tych pojazdów, w odniesieniu do ich emisji i trwałości akumulatorów (Euro 7) oraz uchylającego rozporządzenia (WE) nr 715/2007 i (WE) nr 595/2009	15.12.2022	MI	04.01.2023	-
10.	COM(2022) 591	Wniosek w sprawie Rozporządzenia Rady ustanawiającego ramy służące przyspieszeniu wdrażania rozwiązań w zakresie energii odnawialnej	16.11.2022	MKiŚ	-	04.01.2023
11.	COM(2022) 598	Wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie przedłużenia statusu wspólnego przedsiębiorstwa dla <i>Hochtemperatur-Kernkraftwerk GmbH</i>	17.11.2022	MKiŚ	-	04.01.2023
12.	COM(2022) 661	Wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie całkowitego zawieszenia stosowania Umowy między Wspólnotą Europejską a Federacją Rosyjską o ułatwieniach w wydawaniu wiz obywatelom Unii Europejskiej i Federacji Rosyjskiej	07.09.2022	MSZ	-	20.01.2023
13.	COM(2022) 668	Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie ustanowienia mechanizmu korekty rynku w celu ochrony obywateli i gospodarki przed nadmiernie wysokimi cenami	28.11.2022	MKiŚ	-	13.02.2023
14.	COM(2022) 672	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego unijne ramy certyfikacji usuwania dwutlenku węgla	26.01.2023	MKiŚ	09.03.2023	-
15.	COM(2022) 677	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/1020 i dyrektywę (UE) 2019/904 oraz uchylające dyrektywę 94/62/WE	27.02.2023	MKiŚ	30.03.2023	-
16.	COM(2022) 688	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie norm dotyczących organów ds. równości w dziedzinie równego traktowania i równości szans kobiet i mężczyzn w zakresie zatrudnienia i pracy oraz uchylającej art. 20 dyrektywy 2006/54/WE i art. 11 dyrektywy 2010/41/UE	14.12.2022	MRiPS	26.01.2023	-

17.	COM(2022) 689	Wniosek w sprawie dyrektywy Rady dotyczącej norm funkcjonowania organów ds. równości w obszarze równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne, równego traktowania osób w dziedzinie zatrudnienia i pracy bez względu na wyznawaną religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego oraz w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług, oraz uchylającej art. 13 dyrektywy 2000/43/WE i art. 12 dyrektywy 2004/113/WE	09.12.2022	MRIPS	26.01.2023	-
18.	COM(2022) 695	Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania orzeczeń i przyjmowania dokumentów urzędowych dotyczących pochodzenia dziecka oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia pochodzenia dziecka	19.12.2022	MS	09.01.2023	-
19.	COM(2022) 697	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 648/2012, (UE) nr 575/2013 i (UE) 2017/1131 w zakresie środków mających na celu ograniczenie nadmiernych ekspozycji wobec kontrahentów centralnych z państw trzecich oraz zwiększenia efektywności unijnych rynków usług rozliczeniowych	24.01.2023	MF	08.02.2023	-
20.	COM(2022) 698	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywy 2009/65/UE, 2013/36/UE i (UE) 2019/2034 w odniesieniu do sposobu traktowania ryzyka koncentracji z tytułu ekspozycji wobec kontrahentów centralnych i ryzyka kontrahenta w przypadku rozliczanych centralnie transakcji na instrumentach pochodnych	24.01.2023	MF	08.02.2023	-
21.	COM(2022) 701	Wniosek dotyczący dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do przepisów dotyczących VAT w epoce cyfrowej	06.02.2023	MF	20.02.2023	-
22.	COM(2022) 702	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie harmonizacji pewnych aspektów prawa dotyczącego niewypłacalności	20.01.2023	MS	09.02.2023	-
23.	COM(2022) 703	Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 904/2010 w odniesieniu do ustaleń dotyczących współpracy administracyjnej w dziedzinie VAT niezbędnych w epoce cyfrowej	07.02.2023	MF	21.02.2023	-
24.	COM(2022) 707	Wniosek dotyczący dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę 2011/16/UE w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania	27.01.2023	MF	10.02.2023	-
25.	COM(2022) 720	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego środki na rzecz zapewnienia wysokiego poziomu interoperacyjności sektora publicznego w całej Unii (Akt w sprawie Interoperacyjnej Europy)	21.11.2022	KPRM	11.01.2023	-

26.	COM(2022) 729	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie gromadzenia i przekazywania danych pasażera przekazywanych przed podróżą (API) w celu usprawnienia i ułatwienia kontroli na granicach zewnętrznych, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/817 i rozporządzenie (UE) 2018/1726 oraz uchylającego dyrektywę Rady 2004/82/WE	06.02.2023	MSWiA	22.02.2023	-
27.	COM(2022) 731	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie gromadzenia i przekazywania danych pasażera przekazywanych przed podróżą w celu zapobiegania przestępstwom terrorystycznym i poważnej przestępczości, ich wykrywania, prowadzenia postępowań przygotowawczych w ich sprawie i ich ścigania oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/818	06.02.2023	MSWiA	22.02.2023	-
28.	COM(2022) 732	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar	25.01.2023	MS	22.02.2023	-
29.	COM(2022) 748	Wniosek w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin	02.02.2023	MZ	01.03.2023	-
30.	COM(2022) 760	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2014/65/UE w celu zwiększenia atrakcyjności publicznych rynków kapitałowych w Unii dla przedsiębiorstw i ułatwienia małym i średnim przedsiębiorstwom dostępu do kapitału dla oraz uchylającej dyrektywę 2001/34/WE	31.01.2023	MF	14.02.2023	-
31.	COM(2022) 761	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie struktur akcji obejmujących akcje uprzywilejowane co do głosu w spółkach ubiegających się o dopuszczenie ich akcji do obrotu na rynku rozwoju MŚP	01.02.2023	MS	20.02.2023	-
32.	COM(2022) 762	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) 2017/1129, (UE) nr 596/2014 i (UE) nr 600/2014 w celu zwiększenia atrakcyjności publicznych rynków kapitałowych w Unii dla przedsiębiorstw oraz ułatwienia małym i średnim przedsiębiorstwom dostępu do kapitału	30.01.2023	MF	14.02.2023	-
33.	COM(2023) 010	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) 2017/745 i (UE) 2017/746 w odniesieniu do przepisów przejściowych dotyczących niektórych wyrobów medycznych i wyrobów medycznych do diagnostyki in vitro	20.01.2023	MZ	08.02.2023	-

34.	COM(2023) 031	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie statystyk europejskich dotyczących ludności i mieszkań, zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 862/2007 oraz uchylającego rozporządzenia (WE) nr 763/2008 i (UE) nr 1260/2013	20.01.2023	GUS	13.02.2023	-
35.	COM(2023) 038	Wniosek dotyczący zalecenia Rady w sprawie wzmocnienia dialogu społecznego w Unii Europejskiej	14.02.2022	MRiPS	-	17.03.2023
36.	COM(2023) 094	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie środków mających na celu zmniejszenie kosztów wdrażania gigabitowych sieci łączności elektronicznej oraz uchylające dyrektywę 2014/61/UE (akt w sprawie infrastruktury gigabitowej)	21.03.2023	KPRM	12.04.2023	-
37.	COM(2023) 053	Wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej decyzję (UE) 2022/563 w odniesieniu do kwoty pomocy makrofinansowej dla Republiki Mołdawii	07.02.2023	MF	21.02.2023	-
38.	COM(2023) 063	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2012/19/UE w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE)	07.02.2023	MKiŚ	21.02.2023	-
39.	COM(2023) 064	Wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie upoważnienia Francji do prowadzenia z Algierią negocjacji w sprawie umowy dwustronnej dotyczącej kwestii związanych ze współpracą sądową w sprawach z zakresu prawa rodzinnego	08.02.2023	MS	02.03.2023	-
40.	COM(2023) 065	Wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie upoważnienia Francji do prowadzenia z Algierią negocjacji w sprawie umowy dwustronnej dotyczącej kwestii związanych ze współpracą sądową w sprawach cywilnych i handlowych	08.02.2023	MS	28.02.2023	-
41.	COM(2023) 071	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę Rady 98/24/WE oraz dyrektywę 2004/37/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wartości dopuszczalnych dla ołowiu i jego związków nieorganicznych oraz diizocyanianów	01.03.2023	MRiPS	22.03.2023	-
42.	COM(2023) 074	Wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej Republice Macedonii Północnej	02.03.20223	MF	09.03.2023	-
43.	COM(2023) 088	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/1242 w odniesieniu do wzmocnienia norm emisji CO ₂ dla nowych pojazdów ciężkich oraz włączenia obowiązków sprawozdawczych, a także uchylającego rozporządzenie (UE) 2018/956	25.03.2023	MKiŚ	27.06.2023	-

44.	COM(2023) 098	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/1009 w odniesieniu do etykietowania cyfrowego produktów nawozowych UE	27.02.2023	MRIT	21.03.2023	-
45.	COM(2023) 108	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/833 ustanawiające środki ochrony i egzekwowania mające zastosowanie na obszarze podlegającym regulacji Organizacji Rybołówstwa Północno-Zachodniego Atlantyku	03.03.2023	MRiRW	17.03.2023	-
46.	COM(2023) 122	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przepisów szczegółowych odnoszących się do produktów leczniczych stosowanych u ludzi przeznaczonych do wprowadzenia do obrotu w Irlandii Północnej	03.03.2023	MZ	05.04.2023	-
47.	COM(2023) 124	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wprowadzania do Irlandii Północnej z innych części Zjednoczonego Królestwa niektórych przesyłek towarów detalicznych, roślin przeznaczonych do sadzenia, sadzeniaków ziemniaka, maszyn i niektórych pojazdów wykorzystywanych do celów rolniczych lub leśnych, a także przemieszczania o charakterze niehandlowym niektórych zwierząt domowych do Irlandii Północnej	06.03.2023	MRiRW	22.03.2023	-
48.	COM(2023) 125	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2020/2170 w odniesieniu do stosowania unijnych kontyngentów taryfowych i innych kontyngentów przywozowych w odniesieniu do niektórych produktów przemieszczonych do Irlandii Północnej	03.03.2023	MRIT	17.03.2023	-
49.	COM(2023) 126	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę (UE) 2015/413 w sprawie ułatwień w zakresie transgranicznej wymiany informacji dotyczących przestępstw lub wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu ruchu drogowego	14.03.2023	KPRM	05.05.2023	-
50.	COM(2023) 127	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie praw jazdy, zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2561 i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1724 oraz uchylającej dyrektywę 2006/126/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Komisji (UE) nr 383/2012	05.04.2023	MI	05.04.2023	-
51.	COM(2023) 128	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ogólnounijnych skutków niektórych zakazów prowadzenia pojazdów	13.04.2023	MI	23.05.2023	-

52.	COM(2023) 147	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1227/2011 i (UE) 2019/942 w celu poprawy ochrony Unii przed manipulacją na hurtowym rynku energii	27.03.2023	MKiŚ	15.05.2023	-
53.	COM(2023) 148	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) 2019/943 i (UE) 2019/942 oraz dyrektywy (UE) 2018/2001 i (UE) 2019/944 w celu udoskonalenia struktury unijnego rynku energii elektrycznej	28.03.2023	MKiŚ	15.05.2023	-
54.	COM(2023) 155	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych zasad promujących naprawę towarów, zmieniającej rozporządzenie (UE) 2017/2394 oraz dyrektywy (UE) 2019/771 i (UE) 2020/1828	30.03.2023	UOKiK	17.04.2023	-
55.	COM(2023) 160	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy na potrzeby zapewnienia bezpiecznych i zrównoważonych dostaw surowców krytycznych oraz zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1724 i (UE) 2019/1020	05.05.2023	MKiŚ	01.06.2023	-
56.	COM(2023) 161	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji produktów technologii neutralnych emisyjnie (akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie)	02.05.2023	MRiT	15.06.2023	-
57.	COM(2023) 177	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2009/102/WE i (UE) 2017/1132 w odniesieniu do szerszego wykorzystania i aktualizacji narzędzi i procesów cyfrowych w ramach prawa spółek	14.04.2023	MS	12.05.2023	-
58.	COM(2023) 185	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego przekazywania postępowania w sprawach karnych	20.04.2023	MS	16.05.2023	-
59.	COM(2023) 189	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 1999/62/WE, dyrektywę Rady 1999/37/WE i dyrektywę (UE) 2019/520 w odniesieniu do klasy emisji CO ₂ pojazdów ciężkich z przyczepami	04.04.2023	MI	23.05.2023	-
60.	COM(2023) 191	Wniosek dotyczący zalecenia Rady w sprawie intensyfikacji działań w zakresie zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe w ramach podejścia „Jedno zdrowie”	26.04.2023	MZ	-	29.06.2023
61.	COM(2023) 194	Wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej decyzję nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności	14.04.2023	MSWiA	05.05.2023	-

62.	COM(2023) 201	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę Rady 2001/110/WE odnoszącą się do miodu, dyrektywę Rady 2001/112/WE odnoszącą się do soków owocowych i niektórych podobnych produktów przeznaczonych do spożycia przez ludzi, dyrektywę Rady 2001/113/WE odnoszącą się do dżemów owocowych, galaretek i marmolady oraz słodzonego przecieru z kasztanów przeznaczonych do spożycia przez ludzi oraz dyrektywę Rady 2001/114/WE odnoszącą się do niektórych rodzajów częściowo lub całkowicie odwodnionego mleka konserwowanego przeznaczonego do spożycia przez ludzi	21.04.2023	MRiRW	08.05.2023	-
63.	COM(2023) 229	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2014/59/UE i rozporządzenie (UE) nr 806/2014 w odniesieniu do niektórych aspektów minimalnego wymogu w zakresie funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych	07.06.2023	MF	21.06.2023	-
64.	COM(2023) 234	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zwalczania korupcji, zastępującej decyzję ramową Rady 2003/568/WSiSW oraz Konwencję w sprawie zwalczania korupcji urzędników Wspólnot Europejskich i urzędników państw członkowskich Unii Europejskiej oraz zmieniającej dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371	30.05.2023	MS	21.06.2023	-
65.	COM(2023) 240	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie skutecznej koordynacji polityk gospodarczych i wielostronnego nadzoru budżetowego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97	09.06.2023	MF	23.06.2023	-
66.	COM(2023) 241	Wniosek dotyczący Rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1467/97 w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu	09.06.2023	MF	23.06.2023	-
67.	COM(2023) 242	Wniosek dotyczący dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę Rady 2011/85/UE w sprawie wymogów dla ram budżetowych państw członkowskich	09.06.2023	MF	-	02.06.2023
68.	COM(2023) 244	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego decyzję Rady 2009/917/WSiSW w odniesieniu do jej dostosowania do przepisów unijnych dotyczących ochrony danych osobowych	11.05.2023	MF	26.05.2023	-
69.	COM(2023) 245	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie środków tymczasowej liberalizacji handlu będących uzupełnieniem koncesji handlowych mających zastosowanie do mołdawskich produktów na podstawie Układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej oraz ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Mołdawii, z drugiej strony	02.05.2023	MRIT	12.05.2023	-

70.	COM(2023) 256	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 561/2006 w odniesieniu do minimalnych wymogów dotyczących maksymalnego dziennego i tygodniowego czasu prowadzenia pojazdu, minimalnych przerw oraz dziennego i tygodniowego czasu odpoczynku oraz rozporządzenie (UE) nr 165/2014 w odniesieniu do określania położenia za pomocą tachografów	24.05.2023	MI	07.06.2023	-
71.	COM(2023) 259	Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (EWG) nr 2658/87 w odniesieniu do wprowadzenia uproszczonego traktowania taryfowego sprzedaży na odległość towarów oraz rozporządzenie (WE) nr 1186/2009 w odniesieniu do zniesienia progu zwolnienia z należności celnych	11.07.2023	MF	-	26.06.2023
72.	COM(2023) 270	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2009/18/WE ustanawiającą podstawowe zasady regulujące dochodzenia w sprawach wypadków w sektorze transportu morskiego	05.06.2023	MI	19.06.2023	-
73.	Numer międzyinstytucjonalny: 2022/0906 (COD)	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) zmieniającego Protokół nr 3 w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej	20.01.2023	KPRM	02.02.2023	-

WYKAZ STANOWISK DO DOKUMENTÓW POZALEGISLACYJNYCH UE, PRZYGOTOWANYCH PRZEZ RZĄD ZGODNIE Z USTAWĄ Z 8 PAŹDZIERNIKA 2010 R. O WSPÓŁPRACY RADY MINISTRÓW Z SEJMEM I SENATEM W SPRAWACH ZWIĄZANYCH Z CZŁONKOSTWEM RP W UE, PRZEKAZANYCH DO SEJMU I SENATU RP W I POŁOWIE 2023 R.

Lp.	Sygnatura COM	Tytuł dokumentu	Data wystąpienia Parlamentu z wnioskiem o przekazanie stanowiska	Instytucja wiodąca	Data przyjęcia stanowiska przez KSE
1.	COM(2022) 547	Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: <i>Sprawozdanie na temat stanu unii energetycznej na 2022 r.</i>	07.11.2022	MKiŚ	10.05.2023
2.	COM(2022) 553	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: <i>Kryzys energetyczny – wspólne przygotowania, zakupy i ochrona UE</i>	07.11.2022	MKiŚ	10.02.2023
3.	COM(2022) 590	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: <i>Zapewnienie dostępności i przystępności cenowej nawozów</i>	02.12.2022	MRiRW	10.01.2023
4.	COM(2022) 643	Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady: <i>Postępy w dziedzinie konkurencyjności w zakresie czystych technologii energetycznych</i>	02.12.2022	MKiŚ	09.02.2023
5.	COM(2022) 669	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: <i>Sprawozdanie na temat stanu gotowości w dziedzinie zdrowia</i>	27.12.2022	MZ	24.02.2023
6.	COM(2022) 675	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: <i>Strategia UE w dziedzinie zdrowia na świecie. Lepsze zdrowie dla wszystkich w zmieniającym się świecie</i>	27.12.2022	MZ	10.02.2023
7.	COM(2022) 709	Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów dotyczące kulturowego wymiaru zrównoważonego rozwoju w działaniach UE	02.01.2023	MKiDN	10.02.2023

8.	COM(2022) 780	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego: <i>Roczna analiza zrównoważonego wzrostu gospodarczego 2023</i>	09.12.2022	MRIT	12.01.2023
9.	COM(2022) 800	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie planu działania UE przeciwko nielegalnemu handlowi dobrami kultury	02.01.2023	MKIDN	09.02.2023
10.	COM(2023) 024	Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów <i>Nowy Europejski Bauhaus: sprawozdanie z postępów</i>	03.02.2023	MEiN	06.03.2023
11.	COM(2023) 062	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: <i>Plan przemysłowy Zielonego Ładu na miarę epoki neutralności emisyjnej</i>	28.04.2023	MRIT	15.06.2023
12.	COM(2023) 091	Sprawozdanie Komisji dla Rady z wdrażania zalecenia Rady w sprawie propagowania automatycznego wzajemnego uznawania kwalifikacji uzyskanych w ramach kształcenia i szkolenia na poziomie wyższym i średnim II stopnia oraz efektów uczenia się osiągniętych w okresach nauki za granicą	17.03.2023	MEiN	14.04.2023
13.	COM(2023) 093	Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady: Półroczne sprawozdanie z realizacji operacji zaciągania pożyczek, zarządzania długiem i powiązanych operacji udzielania pożyczek sporządzone na podstawie art. 12 decyzji wykonawczej Komisji C(2022)9700	17.03.2023	MF	24.04.2023
14.	COM(2023) 099	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności: dwa lata później Wyjątkowy instrument leżący u podstaw zielonej i cyfrowej transformacji UE	10.03.2023	MFIPR	13.04.2023
15.	COM(2023) 102	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów Plan działania UE: <i>ochrona i odbudowa ekosystemów morskich w celu zapewnienia zrównoważonego i odpornego rybołówstwa</i>	10.03.2023	MRiRW	18.04.2023

16.	COM(2023) 165	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: <i>Bezpieczne i zrównoważone dostawy surowców krytycznych jako wsparcie dwójakiej transformacji</i>	07.04.2023	MKiŚ	18.05.2023
17.	COM(2023) 182	Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wybranych aspektów dotyczących magazynowania gazu na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1038	14.04.2023	MKiŚ	31.05.2023
18.	COM(2023) 190	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: <i>Reforma prawodawstwa farmaceutycznego i środki przeciwdziałania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe</i>	19.05.2023	MZ	30.06.2023
19.	JOIN(2023) 008	Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie aktualizacji strategii Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa morskiego i jej planu działania: <i>Udoskonalona strategia Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa morskiego w obliczu zmieniających się zagrożeń morskich</i>	31.03.2023	MI	05.05.2023